

Jászladány nagyközség várossá nyilvánítási kezdeményezése

Jászladány, 2023

1.	Jászládány bemutatása, helye a térség településhálózatában, fejlődésének fő jellemzői, történeti, társadalmi értékei, hagyományai;	8
1.1	Jászládány bemutatása.....	8
1.1.1	Jászládány - A megújuló település.....	8
1.1.2	A kezdeményezés indokai.....	13
1.2	Jászládány természetföldrajzi jellemzői	18
1.3	Jászládány helye a térség településhálózatában	21
1.4	Jászládány lakosságának viszonya a vármegye lakosságához	22
1.5	Jászládány fejlődésének fő jellemzői	23
1.5.1	Jászládányi Orvosi rendelő korszerűsítése, felújítása és komplex akadálymentesítése	25
1.5.2	A csapadékvíz elvezetés III. üteme	26
1.5.3	Szennyvízhálózat kiépítése	27
1.5.4	Jászládányi Óvoda és Bölcsőde Rákóczi úti telephelyének kapacitásbővítése.....	28
1.5.5	Nemzeti Összetartozás Emlékhely	29
1.5.6	Polgármesteri Hivatal épületenergetikai korszerűsítése.....	31
1.5.7	Óvodai és bölcsődei szolgáltatások fejlesztése a székhelyen	31
1.5.8	Kerékpárút építése.....	32
1.5.9	Szociális Alapszolgáltató épület megépítése	33
1.5.10	Piac létrehozása.....	34
1.5.11	Komplex Telep Program II.	35
1.5.12	Tájház felújítás	35
1.5.13	Sportpark építése.....	36
1.6	Jászládány történeti, társadalmi értékei.....	36
1.6.1	A jász népcsoport	36
1.6.2	A település neve és annak változatai.....	37
1.6.3	A Redemptio-ig.....	37
1.6.4	A „hosszú” XIX. század végéig.....	39
1.6.5	A „rövid” XX. század eseményei.....	47
1.6.6	Összegzés	50

1.7	Jászládány hagyományai	50
1.7.1	A Település kulturális élete, rendezvényei	50
1.7.2	Jászládány a híd a Felvidék, a Délvidék és Erdély között	59
1.7.3	Jászládány hitéletének alakulása napjainkig	62
1.7.4	Folyóiratok, Kiadványok, Honlap	64
2	Jászládány népességének alakulása, demográfiai, társadalmi szerkezetének jellemzői	65
2.1	A népesség kor- és nemek szerinti összetétele	67
2.2	Az iskolai végzettség alakulása	69
2.3	A népesség nemzetiség szerinti megoszlása	70
2.4	A népesség vallás szerinti megoszlása	70
3	Jászládány gazdasági fejlettsége, szerkezete, jelentősebb gazdasági társaságok, kereskedelmi, szolgáltató funkciók, ezek térségi kihatása, az üdülés, az idegenforgalom és a vendéglátás jellemzői;	71
3.1	Jászládány gazdasági múltja	71
3.1.1	A település mezőgazdasága	71
3.1.2	Jászládány ipara, kereskedelme	73
3.2	Gazdaság jelenlegi helyzete Jászládányon	74
3.3	Jelentősebb gazdasági szereplők Jászládányon	76
3.3.1	Teknikum Kft.	76
3.3.2	Jász- Föld Zrt.	77
3.3.3	Gazdasági élet háttérintézményei	80
3.3.3.1	OTP Bank Nyrt. jászládányi fiókja	80
3.3.3.2	Postahivatal	80
3.3.3.3	Ügyvédi szolgáltatás és jogi segítségnyújtás	81
4	A gazdasági aktivitás, foglalkoztatottság Jászládányon, a térségi ingázás, a képzettség jellemzői	81
4.1	Általános jellemzés	81
4.2	Jászládány kereskedelmi, és szolgáltató funkciói, és azok térségi kihatása	83
4.3	Az idegenforgalom és a vendéglátás jellemzői	85
4.3.1	Szálláshely szolgáltatás	85
4.3.2	Vadászház	85
4.3.3	Horgász tó- turisztikai terv alapján	85

5	Jászládány infrastrukturális fejlettsége, közművesítettsége: az ivóvíz-ellátottság, a szennyvízelvezetés (-tisztítás, -kezelés és -elhelyezés), a rendszeres hulladékgyűjtés (elhelyezés), a fűtés módja, a hírközlés.....	86
5.1	Ivóvízellátás.....	86
5.2	Szennyvíz ellátás	87
5.3	Gázellátás	88
5.4	Villamosenergia-ellátás	88
5.5	Természeti értékek, környezetvédelem	88
5.5.1	Jászládány vízbázisa.....	88
5.5.2	Felszíni és csapadékvíz-elvezetés, árvízvédelem.....	89
5.5.3	Vízfolyások	90
5.5.4	Környezetvédelem.....	91
5.5.5	Talajok.....	91
5.5.6	Levegőtisztaság	91
5.5.7	Zaj- és rezgésvédelem	92
5.5.8	Hulladékgyűjtés, hulladékszállítás.....	92
5.5.9	Hírközlés, média	94
5.6	Az önkormányzat tervellátottsága	95
6	A közlekedés jellemzői: Jászládány kapcsolódása az országos közlekedési hálózatokhoz (közúti, vasúti), a község elérhetőségi viszonyai, a településen belüli (közösségi) közlekedés, az úthálózat kiépítettsége, a szilárdburkolatú utak aránya, a kerékpárutak kiépítettsége;.....	97
6.1	Közlekedési hálózat.....	97
6.1.1	Közúti közlekedés	97
6.1.2	Településen belüli közlekedés.....	98
6.1.3	Gyalogos forgalom.....	105
6.1.4	Kerékpáros közlekedés.....	107
6.1.5	Tömegközlekedés.....	108
6.1.5.1	Autóbusz közlekedés	108
6.1.5.2	Vasúti közlekedés	108
7	Jászládány településszerkezete, épített környezete (településközpont, lakásállomány jellemzői), az általa elfogadott és a vármegyei fejlesztési és rendezési tervek alapján betöltött helye, szerepe	110
7.1	Településmorfológia.....	110
7.2	Jászládány településszerkezete	113

7.3	Jászládány épített környezete	118
7.3.1	Az épített környezet védelme.....	118
7.3.2	Jászládány védett természeti értékei	124
7.4	Településközpont.....	124
7.5	Lakásállomány jellemzői.....	125
7.6	Település zöldfelületi rendszere	126
8	Jászládány intézményei, főként a térséget is ellátók jellemzői, elsősorban az oktatás, a kultúra, a tudomány, a kutatás, az innováció, az egészségügyi és szociális ellátás, egyéb intézmények, valamint az igazgatási és rendészeti szervek területén	130
8.1	Nevelési-oktatási intézmények.....	130
8.1.1	Jászládányi Óvoda és Bölcsőde	130
8.1.2	Jászládányi Móra Ferenc Általános Iskola.....	133
8.1.3	Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Jászládányi Tagintézménye.....	135
8.2	Egészségügyi és szociális ellátás.....	137
8.2.1	Egészségügyi ellátás.....	137
8.2.1.1	Felnőtt házi orvosi ellátás.....	139
8.2.1.2	Gyermekorvosi ellátás	140
8.2.1.3	Fogorvosi ellátás.....	140
8.2.1.4	Védőnői szolgálat	140
8.2.2	Szociális ellátás	141
8.2.2.1	Ozoróczky Mária Szociális Központ.....	142
8.2.2.2	Jászapáti Család- és Gyermekjóléti Központ	145
8.2.2.3	Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás és az általa fenntartott intézmények	152
8.2.2.4	Népkonyha.....	155
8.2.2.5	Kenyér- és tejosztás.....	155
8.2.3	Egészségügyi és szociális tervek.....	155
8.2.3.1	Egészségterv	155
8.2.3.2	Helyi Esélyegyenlőségi Program	156
9	Jászládány szellemi, kulturális, sportélete, társadalmi szervezettsége, a civil szerveződések tevékenysége, mindezek kihatása a térségre	159
9.1	Jászládány szellemi, kulturális élete.....	159
9.1.1	Jászládány kulturális intézményei és élete.....	159
9.1.2	Nagyközségi Könyvtár.....	159
9.1.3	Művelődési Ház	162

9.1.4	Tájház.....	165
9.1.5	Civil Szervezetek	166
9.2	Jászládány sportélete – Jászládányi Egyetértés Sportegyesület 2020. évi eredményei	170
9.2.1	Az erőemelő szakosztály 2020. évi eredményei	170
9.2.2	A darts szakosztály 2020. évi eredményei:	171
9.2.3	A Kispályás-labdarúgó szakosztály 2020. évi eredményei.....	172
9.3	Jászládányon a Jóga csoport.....	173
9.4	Jászládány társadalmi szervezettsége, a civil szerveződések tevékenysége	174
9.4.1	Jászládányi Polgárőr Egyesület.....	176
9.4.2	Jászládányi Egyetértés Sportegyesület.....	178
9.4.3	Magyar Vöröskereszt Jászládányi Alapszervezete	178
9.4.4	Roma Nemzetiségi Önkormányzat	179
9.4.5	Postagalamb Sportegyesület.....	179
9.4.6	„A Gyermek Mosolyáért” Közalapítvány	179
9.4.7	Gaál István Helytörténeti Kör	180
9.4.8	ProDarts- Hungary SE.....	181
9.4.9	Csillogó Szemekért Alapítvány.....	181
9.4.10	„Remény” Időseket Segítő Alapítvány	183
10	Az önkormányzat döntéshozó szervei, az önkormányzati vagyon és a gazdálkodás bemutatása, az önkormányzat társulási kapcsolatai, térségi szervező munkája.	184
10.1	Az önkormányzat döntéshozó szervei:.....	184
	A képviselő-testület és bizottságai	184
10.2	Az önkormányzati vagyon és a gazdálkodás bemutatása.....	185
10.2.1	Az önkormányzat gazdálkodása	185
10.2.2	Az önkormányzat költségvetése	186
10.2.3	Helyi adópolitika.....	188
10.2.4	Önkormányzati fejlesztések, kivitelezés alatt álló, támogatást nyert projektek	188
10.2	Az önkormányzat társulási kapcsolatai, térségi szervező munkája	190
10.2.1	Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás.....	190
10.2.2	REGIO-KOM.....	191
10.2.3	JÖSZ.....	192
10.2.4	Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete	192

11	Városi ranggal járó feladatok teljesítése	192
----	---	-----

1. Jászladány bemutatása, helye a térség településhálózatában, fejlődésének fő jellemzői, történeti, társadalmi értékei, hagyományai;

1.1 Jászladány bemutatása

1.1.1 Jászladány - A megújuló település

Jászladány Magyarország Észak-alföldi régiójában, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye északnyugati részén elterülő nagyközség. Szűkebb páttriája a Jászság, ezen belül is a Jászapáti járás. *„Ha a Szolnokról induló autós Szászbereknél lekanyarodik a Jászberény felé vivő 32-es útról, már csak nyolc kilométert kell vezetnie, hogy megpillantsa településünk tábláját.*

1.kép Légi felvétel a településről

Néhány száz méterrel később immár Jászladány központjában fogadhatja a Sarlós Boldogasszonyról elnevezett római katolikus templom tornyának messze látszó, barátságos üdvözlését is.” – írja településünk naprakész honlapja. Jászladány múltja bizonyíthatóan 1399-ig nyúlik vissza, de már korábban is lakottnak számított. A török kor viszontagságai ellenére az élet nem állt meg, mert a ladányiak kitartottak és fejlődtek. Jászladány egész történelmét a településért és a lakókért való folyamatos munkálkodás jellemezte és a helyiek sorsát megpecsételte a föld iránti elkötelezettség és a szabadság feltétlen szeretete, amelyet önerejükből váltottak meg 1745-ben. Ez magyarázza, hogy lakói büszke jász öntudattal ragaszkodnak hagyományaikhoz, őrzik kulturális, szellemi és épített örökségüket.

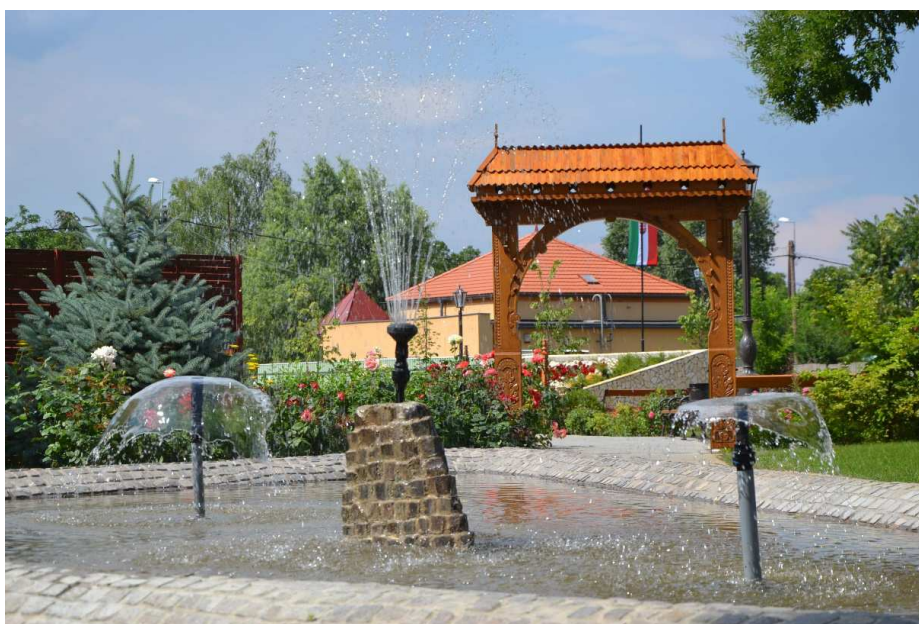

2. kép Aratás a jászladányi határban, háttérben a Sárlos Boldogasszony Plébániatemplom

Ez a mélyről jövő erő az ihletője, mozgatója a helybeliek tetteinek, amelynek köszönhetően Jászladány folyamatos fejlesztések helyszíne, hiszen az állandó tenni akarás, az összefogás és haladás nyújtotta közös megvalósítás lebeg az itt élők szeme előtt.

Településünk az utóbbi években folyamatos fejlesztések színhelye. De honnan ez a mélyből felszínre törő erő? A hajthatatlan JÁSZ öntudatból. Jászladány 2016-ban „a falumegújítás több területén elért kiemelkedő teljesítménye elismeréséül” egy Zsolnay emlékvázát kapott, a folytonos haladásért tett erőfeszítésekért. De melyek is ezek az erőfeszítések?

A folyamatos megújulás látható nagyközségünk központjában. Impozáns, rendezett környezet fogadja a település vendégeit, és az átutazókat egyaránt.

3. kép Jászladány központja, háttérben a Nemzeti Összetartozás Emlékpark

Aki magát Jászladányt szeretné megismerni, az meglepheti a felújított úttesten gépjárművel, a kiterjedt térkövezett járdáinkon gyalogosan vagy a települést behálózó, 2018-ban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megépült kerékpárúton. Gyönyörködhet régi épületekben és rusztikus hangulatú, napsütötte utcákban. Az infrastruktúra-fejlesztéséből kiveszi részét a település apraja-nagyja. Részt vesznek benne nagyközségünk vállalkozói és magánszemélyei egyaránt. A 2017-es évben megrendezett XXIII. Jász Világtalálkozó kapcsán olyan mértékű településközpont-fejlesztés vette kezdetét, amelynek köszönhetően napjainkra Jászladány településarculati képének meghatározó elemei, épületei egy barátságos kisváros hangulatát idézik az idelátogató vendégekben.

4. kép Jászladány központja

Szinte nem múlik el esztendő, hogy a Technikum Kft. vagy a Jász-Föld Zrt. ne forgatná vissza a tőkéjét és járulna hozzá a fejlődéshez. Megtartóerőt jelentenek, amely egyben bizalmat is sugároz.

5. kép Jász-Föld Zrt. öntözőrendszer nagyberuházásának átadása

Az önkormányzat különféle pályázatok és programok segítségével egyre több embert foglalkoztat. Mintakerteket hozott létre, nagy beruházás keretében fóliasátrakat épített, és gyümölcsösöt telepített, amely kezdeményezéseknek a kezdetektől fogva fontos helye volt a település önellátásra való törekvésében. Minden saját erőből megtermelt zöldséget és gyümölcsöt a nagyközség napközi konyhája, illetve az önkormányzat fenntartásában álló Ozoróczky Mária Szociális Központ szakácsai dolgoznak fel, így a helyben megtermelt friss, bio alapanyagokból készítik el ízletes ételeiket. 2018-ban három fontos pályázat eredményeként megújult külsővel várja az ügyeiket intézőket a Polgármesteri Hivatal épülete, amely teljes energetikai korszerűsítésen esett át. Korszerű tornaszobával, fejlesztő szobával és a belső átalakításnak köszönhetően egy bölcsődei teremmel bővült a Jászladányi Óvoda és Bölcsőde épülete, amely így modern környezetben várja a gyermekeket.

6. kép Az elkészült csoportszoba

A település közlekedéshálózat korszerűsítésének és a település megújulásának jegyében készült el a kerékpárút, amely fontos lépés Jászladány életében, hiszen a kerékpáros infrastruktúra kialakításával biztonságosabbá válik a közlekedés a településen.

7. kép A kerékpárút ünnepélyes átadása

Vajon milyenek a helyiek?

Hamvába hullt fönixmadárként éled újra a nagyközség, amely impozáns, rendezett környezettel fogadja vendégeit, és az átutazókat egyaránt. A településen élők a fiatalos lendület mellett a környezettudatosság is jellemzi. Egyre nagyobb területen alakulnak ki virágos szigetek, zöld oázisok, amelyek közösségi térként funkcionálva közelebb hozzák egymáshoz a hajsolt hétköznapiakból kiszakadni vágyókat.

8. kép Arany Ősz Nyugdíjas Klub tagjai az örökbefogadott Szent István parkot szépítik

Baráti társaságok, munkahelyi csapatok fognak össze, hogy mikrokörnyezetüket színes növényekkel díszítsék, óvodás csoportok virágládákat fogadnak örökbe, hogy a köztereket szépítsék.

A ladányiak adakozó, jó szándékú emberek. A lakókat az összefogás jellemzi. Mi sem mutatja ezt jobban, mint hogy az egyházi felhívásokra a településen élők egy emberként mozognak és állnak a jótékony ügyek mellé. Az egyházközség is rohamosan fejlődik, gyarapszik, fontosságát és erősségét mi sem bizonyítja jobban, mint az anya-egyházközségi rangra emelése, amelynek köszönhetően a település két filiával rendelkezik immár, amely Tizzasüly és Besenyszög települések.

9. kép Főtisztelendő Strahl Péter plébánia kormányzó

A ladányiak barátkozóak. Testvértelepülési kapcsolatok alakultak ki a délvidéki Oromhegyessel, az erdélyi Csíkrákossal és a szlovákiai Szilassal. Ez a jó viszony egyre csak erősödik, hiszen minden fontos esemény kapcsán jelen vagyunk egymás életében, valóban országhatárokon átívelő az a híd, mely településeink között épült ki.

10. kép Testvértelepülések képviselőivel a Nemzeti Összetartozás Emlékhely előtt

Pezsgő közösségi élet várja egész évben a feltöltődés és pihenés céljából érkezőket is, hiszen Jászládány rendezvényei az évszakok változásához igazodva, a kikapcsolódás legteljesebb élményét nyújtva várják a szórakozni vágyókat. Az itt élők mindannyian hiszik és vallják, ha egy közösség összefog nagy dolgokra képes, és tehetségük legjavát nyújtva munkálkodnak a település jövője érdekében, mert a fejlődéshez mindenki szorgalmára, innovatív ötletére szükség van.

1.1.2 A kezdeményezés indokai

A település fejlődésének jelenlegi szakaszában Jászládány nagyközség lakosságában és a település vezetésében egyaránt jelentkezett a várossá nyilvánítás kezdeményezésének, az egykori városi cím visszaszerzésének szándéka. Az elmúlt évek, évtized fejlődésének köszönhetően a várossá nyilvánítás kezdeményezése az alábbi szempontokra épül:

- Jászládány a méretét és a település lakosságszámát tekintve a hazai kisvárosok közé sorolható. A település 5549 lakosával a legnépesebb nagyközségek közé tartozik, jelentősen meghaladva az utóbbi években várossá nyilvánított települések átlagos népességét.
- Jászládány a rendszerváltás óta folyamatosan fejlődik, a fejlettsége kiemelkedik a községek és nagyközségek sorából, kiépült a település infrastruktúrája, valamint a kötelező feladatokon kívül egyre több önként vállalt feladatot lát el, amely következtében a térségben ellátott szerepe is egyre intenzívebbé válik.

A környező települések részére nyújtott közszolgáltatások közé tartoznak:

a) idősek bentlakásos otthona

Az elmúlt években Jászládány Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete nagy hangsúlyt fektetett a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások mellett a szakosított ellátás megszervezésére és működtetésére, amelyet egy integrált intézmény létrehozásával, az Ozorócky Mária Szociális Központ útján lát el.

Az idősek otthona Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei ellátási területtel rendelkezik, jelenleg a Jászládány, Kossuth Lajos u. 106. szám alatti székhelyén 110 időskorú személy, a Jászládány, Kossuth Lajos u. 116. szám alatti telephelyen pedig 20 időskorú személy, összesen 130 fő ellátásáról gondoskodik, melyek közül 61 személy jászládányi lakosként került be az idősek otthonába, 5 személy Jászládányról származik, de elköltözött és úgy került vissza a településünkre, valamint 64 személy vidékről érkezett.

Az intézmény klimatizált helyiségekkel, új hőszigetelt nyílászárókkal rendelkezik, az étkeztetést, a mosást maguk látják el, a bentlakók családias környezetben teljes ellátásban részesülnek.

Tekintettel arra, hogy az intézmény szolgáltatása kitűnő és jó hírnévvel rendelkezik, még a pandémiás helyzetben is sokan jelentkeztek.

b) a Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás által fenntartott intézmény által szolgáltatót szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása

A Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás gesztor települése Jászládány, amely alapján a társulás elnöke Bertalanné Drávucz Katalin, Jászládány polgármestere, az adminisztratív feladatokról pedig a Jászládányi Polgármesteri Hivatal gondoskodik.

A Társulás által alapított Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat egy intézményvezető és két közalkalmazott foglalkoztatásával 2019. január 1. napjától látja el a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátását kezdetben 13 településen, jelenleg pedig 10 településen, az alábbiak szerint.

A Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat működési területe

• Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás tagjai közül:

- Jászsós-szentgyörgy község;
- Jászapáti város;
- Jászberény város;
- Jászdózsa község;
- Jászfelsőszentgyörgy község;
- Jászfákóhalma község;
- Jászládány nagyközség;
- Jászszentandrás község;
- Jásztelek község

közigazgatási területe.

- Külön megállapodás alapján:
 - Jászágó Község; közigazgatási területe.

A Jászágó területén jellemző, hogy sok fiatal küzd különböző szenvedélybetegséggel, – például alkohol, tudatmódosító szerek, számítógép függőség stb. – amelyeket az érintett személy és családja nehezen vagy nem tud kezelni, amelyben hatalmas segítséget tud nyújtani az intézmény, többek között tanácsadással, egyéni esetkezeléssel, vagy kezelésbe juttatással.

c) a Jászládányi Rendőrőrs

A Jászládányi Rendőrőrs a Jászapáti Rendőrőrs mellett a Jászberényi Rendőrkapitányság önálló osztály jogállású rendőrőrsé. Az őrsparancsnok, a kapitányságvezető közvetlen irányítása alatt, a jogszabályoknak és a szakmai követelményeknek megfelelően vezeti a rendőrőrsöt.

Illetékességi területén 2021. február 14-ig, Jászládányon és Jászsós-szentgyörgyön a rendőrkapitányság hatáskörében járt el, 2021. február 15. napjától az illetékességi területe tovább bővült, újabb három településsel: Alattyán, Jánoshida és Jászboldogháza községekkel. A hatáskörébe utalt ügyekben nyomozó szervként jár el, valamint elsőfokú közigazgatási feladatokat is ellát. A rendőrőrs továbbá ellátja a hatáskörébe utalt közrendvédelmi, közlekedésrendészeti és igazgatásrendészeti feladatokat is.

d) az ebrendészeti feladatok ellátása

Jászládányon és a környező településeken egyaránt nagy problémát jelentett az elmúlt években a kóbor ebek magas száma, amelyre tekintettel a helyi önkormányzat képviselő-testülete arról döntött, hogy felmondja az ebrendészeti feladatokat – nem elég hatékonyan – ellátó vállalkozóval a megállapodást és helyette helyi szinten látja el a közfeladatot, amelyet az önkormányzat által létrehozott településüzemeltetési feladatokat ellátó intézménynek, a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyongazdálkodási Intézménynek (NÜVI) adott át.

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat annak érdekében, hogy a lakosság nyugalma ne zavarja, a külterület 070/2. hrsz. alatti ingatlanon alakította ki a települési állati melléktermék gyűjtőhellyel egy telephelyen a gyepmesteri telepet.

2020 tavaszán a gyepmesteri telepen 20 db nagyobb méretű kennel került kialakításra, minden kennelben egy nagy kutyaól került elhelyezésre, amelyben egy nagytestű, vagy két közepes testű vagy kis testű eb fér el.

A gyepmesteri telep kialakítása közben és azóta is több környező település kereste meg önkormányzatunkat, hogy szeretnék, ha a gyepmesteri feladataikat Jászládány látná el.

Jelenleg az alábbi 10 településsel kötött megállapodás alapján látja el a közfeladatot Jászládány:

1. Tiszasüly,
2. Örkény,
3. Jászsós-szentgyörgy,
4. Jászfelső-szentgyörgy,
5. Jászágó,
6. Jászivány,
7. Jász-szentandrás,
8. Besenyszög,
9. Jászdózsa,
10. Zagyvarékas.

e) állati melléktermék gyűjtőtelep üzemeltetése

Jászladány, külterület 070/2. hrsz. alatti ingatlanon a gyepmesteri teleppel egy telephelyen került kialakításra az állati melléktermék gyűjtőtelep, amely 2020. január 1. napjától működik.

Az állati melléktermék gyűjtőtelep kialakítása, hasonlóan a gyepmesteri telephez több környező település érdeklődését felkeltette, és több település jelezte, hogy a közfeladatot Jászladány lássa el, amelyre a megállapodások megkötése folyamatban van.

A telep üzemeltetését is a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény (NÜVI) látja el, amely feladat vonatkozásában az elszállításra és ártalmatlanításra az ATEV Zrt.-vel kötött megállapodást.

f) a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szállítása

A szennyvízhálózat átadását követően a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését nagyon kevés – a hálózatra nem csatlakozott – helyi lakos vette igénybe, amely következtében a közszolgáltatását végző helyi vállalkozó a szolgáltatás fenntartási költsége és a kiesett bevételek miatt 2016-ban megszüntette a vállalkozását.

Tekintettel arra, hogy a környező településeken nem volt olyan szolgáltató, akivel közszolgáltatási szerződést tudott volna kötni az önkormányzatunk, a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény (NÜVI) hatósági nyilvántartásba vételét kértük, amely következtében 2017. július 1. óta ellátja a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szállítását helyben, továbbá eseti jelleggel évente pár alkalommal Jászsós-szentgyörgyön, valamint 2019 óta – hatósági kijelölés alapján - közszolgáltatási szerződéssel Jászkisén.

g) hulladékudvar

Az illegális hulladék felszámolását az önkormányzat nem csak hatósági eszközökkel – környezetvédelmi hatósági hatáskörben eljárva, kötelezést kibocsátva – kívánta megvalósítani, hanem a hulladékgazdálkodási szolgáltatást nyújtó REGIO-KOM Nonprofit Kft.-vel összefogásban aktív eszközzel, azaz ingyenes

szolgáltatásnyújtással is, amely eredményeként a Baross u. 9. szám alatti ingatlanon kialakításra került a hulladékudvar, amelyet 2016. október 3-tól igénybe vehetnek a helyi lakosok és környező települések lakosai egyaránt.

A hulladékudvar célja, hogy megoldást találjon a lakosságnál keletkező speciális hulladékok és azok veszélyes összetevőinek begyűjtésére, illetve hogy megszűnjön az illegális hulladék-elhelyezés. Fontosnak tartjuk egy olyan fenntartható hulladékgazdálkodási rendszer kialakítását, amely segíti a lakosság környezettudatos gondolkodását és erősíti annak szemléletét.

A hulladék átadója lehet Jászladány, Jászboldogháza, Jánoshida, Jászalsószentgyörgy, Jászkisér területén élő természetes személy, illetve annak családtagja egyaránt.

➤ Településünk a közösségi feladatokon túl helyi szinten is lát el feladatokat, ide sorolható:

a) Mezőőrség: Jászladány Nagyközség Mezei Őrszolgálat 1997. szeptember 7. napjától látja el a feladatát Jászladány 8825 hektáros külterületén, a rendőrséggel és a polgárőrséggel szoros együttműködésben.

Kezdetben a település külterülete négy részre volt szétosztva, amelyen négy mezőőr látott el szolgálatot saját gépjárművel. Ma már két mezőőr látja el a szolgálatot az önkormányzat által biztosított Ford Ranger terepjáróval, a munkájukat pedig a külterületen kitelepített kamerarendszer segíti.

A mezőőrség fő célja a megelőzés, de szükség szerint intézkednek is.

Napjainkban egyre kevesebb alkalommal fordul elő a terménylopás vagy az engedély nélküli fakivágás, helyette a legnagyobb feladatot az illegális hulladék elhelyezése jelenti, amely ellen nagy erővel harcol – a többi önkormányzathoz hasonlóan – a mi önkormányzatunk is.

b) Közterület-felügyelet: a képviselő-testület először a 2000-es évek elején alapította a közterület-felügyeletet, amely 2012. május 1. napjával megszüntetésre került, majd a helyi igényeknek megfelelően újra létrehozták 2014. július 1. nappal.

A közterület-felügyeletet kezdetben két fő alkotta, jelenleg egy közterület-felügyelő látja el a szolgálatot, egy közalkalmazott segítségével.

A közterület-felügyelet széleskörű feladatot lát el, többek között a szabálysértési törvényben meghatározott hatáskörben, a település-környezettisztasági ügyekben, részt vesz a helyi rendezvényeken, segíti az ebrendész feladatait, valamint a belterületi illegális hulladéklerakások felszámolását egyaránt.

➤ Az önkormányzat évek óta kiszámítható, átlátható és felelős gazdálkodásával, valamint számos nyertes hazai és európai uniós pályázat felhasználásával elérte, hogy a település infrastruktúrája kiépüljön, a városi életformát a település biztosítani tudja.

➤ Jászladány nagyközség 2015-ig a halmozottan hátrányos helyzetű települések közé tartozott, tekintettel arra, hogy a társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések és a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések közé is tartozott. A településen a foglalkoztatottsági mutatók változásának, a helyi emberek elhelyezkedésének köszönhetően 2015. évtől a kedvezményezett települések besorolásáról és besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.30.) Korm. rendelet 2. számú melléklete alapján, Jászladány már csak a hátrányos települések közé tartozik.

- Jászládány jelentős szereplője a térségnek, a Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás gesztor települése, tagja a Jászsági Önkormányzatok Szövetségének, Jászládány polgármestere látja el az alelnöki tisztséget, továbbá tagja a Regio-Kom Térségi Kommunális Szolgáltató Társulásnak.
- A településen működő civil szervezetek rendkívül széles körben látnak el feladatot a településen, a településért és a helyi lakosokért egyaránt. Kiemelkedő a munkássága a közrend, közbiztonság feladatellátása területén a Jászládányi Polgárőr Egyesületnek – több helyi és vármegyei díjban is részesültek a munkájukért –, az óvadás gyermekekért dolgozik többek között A „Gyermekek Mosolyáért Közalapítvány”, az általános iskolásokért dolgozik többek között az „Új Iskoláért Alapítvány”, a „Csillogó Szemekért” Alapítvány a bölcsődés gyermekekért, az idősekért pedig az „Idősek Otthona Közalapítvány”, az „Otthontól az Otthonig Időseket Segítő Alapítvány” és a „Remény” Időseket Segítő Alapítvány.

Számos díjban és elismerésben részesültek a Jászládányi Egyetértés Sportegyesület tagjai, kiemelkedően teljesítenek a versenyeken a darts szakosztály és az erőemelő szakosztály tagjai.

Tekintet nélkül arra, hogy bírósági nyilvántartásba vétel nem történt meg, mégis a település társadalmi életében jelentős értékkel rendelkezik az Arany Ősz Nyugdíjas Klub, az „Életet az Éveknek” Hagyományörző Nyugdíjas Klub és a Környezetvédő Nyugdíjas Klub. A rendezvényeken túl a testvértelepülési kapcsolatok ápolásában, valamint a település zöldfelületeinek gondozásában is számos feladatot vállalnak.

A képviselő-testület a 2023. január 26-án tartott ülésén a 19/2023.(I.26.) számú határozatával döntött arról, hogy kezdeményezi Jászládány várossá nyilvánítását.

A Jászládányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat a 2023. január 23-án tartott ülésén az 6/2023.(I.23.) számú határozatával támogatta Jászládány Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének várossá nyilvánítás kezdeményezését.

1.2 Jászládány természetföldrajzi jellemzői

Jászládány Jász-Nagykun-Szolnok vármegye észak-nyugati részén a Jászság legdélebbi részén helyezkedik el. A Tisza és a Zagyva között terül el, 9273 hektár területen. Megközelíthető a 32-es számú úton, Újszász és a 31-es úton Jászapáti felől, valamint az Újszász- Vámosgyörk közötti vasútvonalon. Határtelepülések: Jászsószentgyörgy, Jászkisér, Besenyszög, Szászberek, Tiszasüly. Jászládány nevének pontos etimológiáját még nem sikerült megfejteni, de valószínű, hogy a „láda” szóból ered. Az első okleveles említése feltehetően 1067-ben történt. 1399-ben azonban már Ladan néven szerepelt. Jászládány történetében jeles az 1999-es év, amikor településünk első írásos említésének 600. évfordulóját ünnepeltük. Jászládány lakossága a török elől többször a környező mocsarakba menekült.

A XVII. század végétől véglegesen lakott, helyenként szereplő Jászládány a XVIII. században megerősödött, amelyet jelez az 1745-ös Redemptio alkalmával földet megváltó 129 család is. 1828-ban mezőváros lett. A városi rangját később elvesztette.

Jászládány a Jászság kistáj része, amely a közép-tisza vidéki középtájhoz, illetve az alföldi nagytájhoz tartozik. E kistáj területe 701 km², Észak-Alföld régió része.

Az Észak-Alföld régióban a természeti adottságainak köszönhetően elsősorban a szántóföldi növénytermesztés és a hozzá kapcsolódó állattartás a jellemző.

Folyóvizek által feltöltött, enyhén dél felé lejtő, alacsony, löszös síkság, 84,5 –101 m közötti tengerszint feletti magassággal. Az átlagos relatív relief 1,5 m/km². A kistáj nyugati peremén az alacsonyártéri szintű síkság orográfiai domborzat-típusú. A területet sekély tavak, mocsarak, apró szigetek jellemezték a nagyobb vízrendezések előtt, a belvízveszély még ma is jelentős. Ezen sokat segített a csatornázás. A kistáj keleti és nyugati peremén ármentes, síksági területek is találhatóak. A mai felszíni formákat, az alsószakasz jellegű folyóvizek feltöltő tevékenysége hozta létre. Jellemzően a kanyargós, sekély holtmedrek és az árterek a meghatározóak. A folyami árterek az Alföld legfiatalabb és legalacsonyabban fekvő részei. A folyószabályozás előtt a medrűkből kilépő folyók (Tisza, Zagyva) kavicssal, homokkal és finom öntésiszappal borították el a területet. A rendszeresen ismétlődő áradások iszaprétegei fokozatosan egyengették a felszínt, ezzel tökéletesen sík vidéket hoztak létre. Ilyen, tökéletesen sík felszín jellemzi a Jászságot.

Földtani szempontból alapvető a kistájon áthaladó Közép-magyarországi vonal. Ehhez kapcsolódóan közép-miocén vulkanizmus rétegsor a triász, eocén és oligocén rétegsorokra települt rá. A kistáj az Alföld legerősebben és legtartósabban süllyedő fiókmedencéje. A Zagyva és a Tarna a területen finomabb üledékeket, zömmel agyagot terítettek szét. A 100–400 m posztpannoniai rétegsor jellemzően agyagból épül fel, amely a pleisztocén idején mocsaras, vizenyős terület volt, ellentétben a környező hordalékkúpokkal. A pleisztocén végén, mintegy 10 000 évvel ezelőtt, 1– 4 m vastagságú infúziós lösz fedte be a déli és nyugati peremeket. A holocénban a középső részeket 1– 5 m vastagságú folyóvízi öntéstalaj, agyag és átmosott lösziszap terítette be. Hasznosítható anyag az agyag. Jászládányon az úgynevezett „vályogvető gödrök” (Bajcsy-, Szellő-, Dósa-gödör, Kerek-ér, Csárda-ér) éppen az agyag kitermelés miatt jöttek létre. Az agyagot felhasználták talajjavításra (a településen kívüli digósgödrök) és vályogtégla készítésére, amelyből a nagyközség házainak többsége épült. A nagyközség mélyföldtani adottságairól a Jászság-1 szénhidrogén kutató, emellett hévízfeltáró fúrások geofizikai szelvényei és fúradék mintái alapján tájékozódhatunk. A legidősebb képződmények 3430 – 3800 m mélyen elhelyezkedő, prekambriumi csillámkvarcok, amelyek szilánkos törésű, préselt, repedezett rétegben jelennek meg. A réteg fedőjét miocén korú riolittufa, agyag és agyagmárga alkotja. 3155 és 1255 – 1210 m között az alsó-pannon összlet található, aleurolites mészmárga majd 2770 métertől homokos rétegsorokkal. Az erre települt felső-pannon rétegek szolgáltatják a hévízkutak vizeit, 1000–1500 l/p maximális vízhozammal. A jelenlegi, hideg ivóvízbázist a 427,5 – 0 m között elterülő pliocén összlet homokos rétegsorai biztosítják.

A Jászság éghajlata jellemzően mérsékelt meleg-száraz és a meleg-csapadékos övezet határán fekszik. Az évi napsütéses órák száma 2000; a nyári évnegyed 780 – 800 óra, míg a téli évnegyedben 190 óra napsütés jellemző. Az évi középhőmérséklet 10,1 – 10,3 °C, a vegetációs időszak átlaghőmérséklete pedig 17,5 °C. A napi középhőmérséklet április 1. és október 21. (kb. 198–200 nap) között 10 °C fölött van. A fagymentes időszak április 4 – 8. és október 24 – 26. (kb. 198–200 nap) között jellemző. Az évi maximum hőmérsékleti átlag 34,0 °C, a minimum – 17,0 °C. A csapadék 510 és 520 mm éves mennyiséget mutat, a vegetációs időszak átlaga 310

mm. Az egy nap alatt lehullott csapadékmaximum 97 mm, amelyet Jászládányban és Zagyvarékaszon mértek. A hótakarós napok száma 32 volt, de ez az utóbbi években drasztikusan lecsökkent, mint a hóvastagság is 16 cm-ről 10 cm-re. Tipikus mediterrán éghajlatba csúszik át. Enyhe tél szinte hótakaró nélkül 1,35 körüli ariditási index jellemző. Az uralkodó szélirány ÉNy-i, a szél átlagos sebessége ~2,5 m/s.

Vízrajzi szempontból a kistáj a Zagyva Jászberény alatti 90 km-es szakaszának medencéje. Két mellékvíze található: baloldali a Tarna (105 km, 2116 km²), jobboldali a Tápió (59 km, 898 km²). A terület száraz, gyér lefolyású, nagyon vízhiányos terület. A kora tavaszi árvíz a Zagyvára és a Tápióra jellemző, míg a kora nyáriak a Tarnára. Ősszel a kisvizek a dominánsak. A vízminőségük besorolása II. osztályú. Jászládány település közvetlenül a Zagyva és a Millér vagy mély-ér folyó/patak között terül el. A belvizeket körülbelül 300 km-es csatornahálózat vezeti el. A Közép-Tisza-Vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatósága a Nagyközségünket annak idején erősen belvívveszélyes kategóriába sorolta. Településünkön már a belvízelvezető rendszer kiépítésének III. üteme is lezajlott, amelynek megvalósulását követően teljessé vált a belvíz elleni védekezés is. A kistáj két természetes tava (7 ha) nem számottevő, annál jelentősebb vizsont az öt mesterséges tározó és halastó (~100 ha, a legnagyobb Jánoshida közelében található – 55 ha). 2 – 4 m közötti „talajvíz” jellemző, a Tápió mentén 2 m-nél magasabb. Mennyisége nem számottevő, nátrium-kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos kémiai jelleggel bír. A keménység 15 – 25 nkO között mozog, a települések közelében meghaladja a 45 nkO-t; szulfáttartalma nagyobb, mint 300 mg/l. A rétegvíz mennyisége minimális. Az artézi kutak mélysége 100 méter körül mozog átlagosan. A vízhozam kevesebb, mint 100 l/p, egy-kettő kút azonban bő hozammal rendelkezik. Jellemzőek a hévizek, kutak találhatóak többek között Jászberényben (45 °C), Újszászon (44 °C) és a legmagasabb hőmérsékletű Jászládányban, amelynek hőfoka 56 °C. A kistáj összes településén van vezetékes ivóvízellátás, a közcsatornával való ellátottság azonban már majdnem 100%-os. A szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítése megtörtént.

A növényzet a Tiszántúli flórajárásba (Crisicum) tartozik. Meghatározó a művelt szántóterületek mellett, a szolonyec sziki legelők és rétek, a kisebb mocsarak és az ültetvény jellegű származék erdők. Szalagszerű mocsarak és egy-két esetben, enyhén szikes mocsárrétek kísérik az álló- és folyóvizeket, csatornákat, amelyekben néhol tömeges a fátyolos nőszirm (Iris spuria) és a réti iszalag (Clematis integrifolia). A gáton, mezsgyéken, kunhalmokon és felhagyott gyümölcsösökben lősz- és homoki növényzet maradt fenn, erősen degradált formában. A puhafás és keményfás ligeterdő maradványok elsősorban a Zagyva mentén maradtak fenn. A fajok száma 400 – 600 darab között mozog, ebből védettek száma 20 – 40.

A talajtakaró legnagyobb része a Zagyva és a Tarna finoman szemcsézett, agyagos hordalékanyagaiból és az 1 – 4 m vastag lösztakarón képződött. A folyók mentén lévő homokdűne sorokon humuszos és csernozjom jellegű homoktalajok jellemzőek. Előbbiek szántóként, utóbbiak erdőterületként hasznosulnak. A táj két legtermékenyebb talaja: a lösztakarón képződött 95 – 115 (int.) földminőségű alföldi mészlepedékes csernozjom és a 100 – 125 (int.) földminőségi kategóriába tartozó réti csernozjom. Vályog mechanikai összetételűek, víz- és tápanyag-gazdálkodásuk kedvező. Öntözéssel segítve, jelentős búza- és kukoricatermések érhetőek el, de alkalmas cukorrépa, napraforgó és lucerna termesztésre is. Emellett jellemző még a csernozjom talajok mélyben sós változata. A kistájon a legnagyobb kiterjedésű

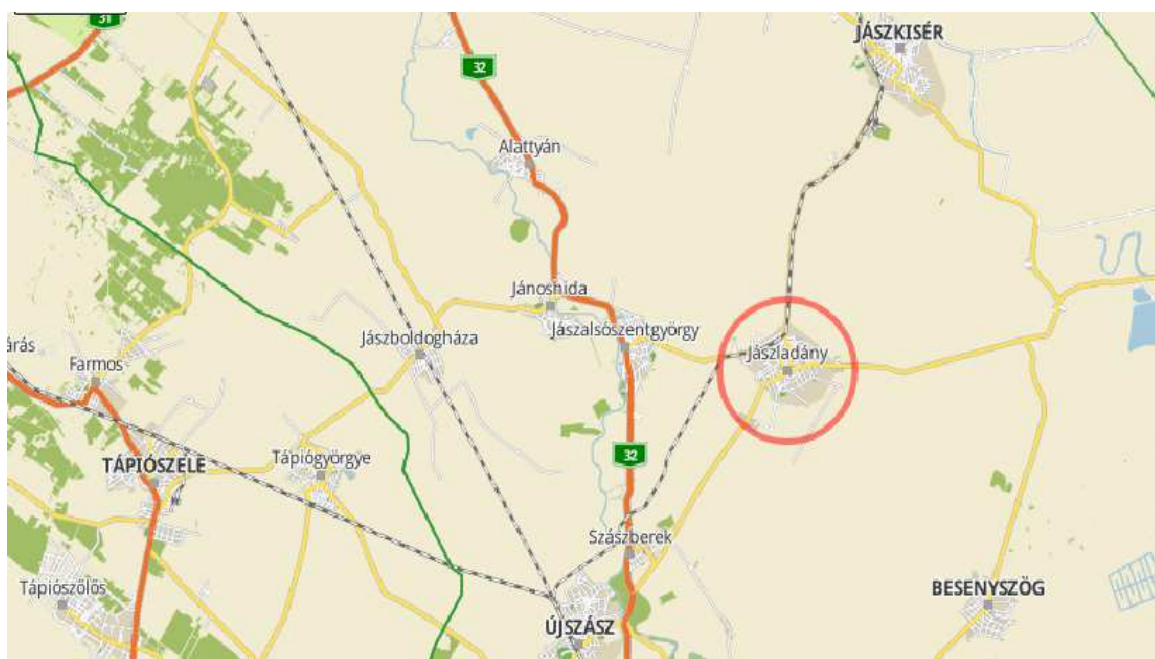
mészmentes réti talaj (45–60 int.), termékenységét tekintve meszezni szükséges a kedvezőbb eredmények elérése érdekében. Jelentős továbbá a szikes talajok kiterjedése (20%).

A nagyközség építészeti emlékei közül megemlíthető az 1780-81-ben épült barokk templom, 1840 körül, klasszicista stílusban készült, római katolikus plébánia. A templom melletti kertben található a klasszicista stílusú Szentháromság szobor, és a község legszebb műemléke, az 1757-ből származó barokk Kálvária.

1.3 Jászladány helye a térség településhálózatában

Jászladány nagyközség a mintegy 92,7 km² nagyságú területen helyezkedik el, az Észak-Alföld régióban, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye észak-nyugati részén, a Jászapáti járásban, a vármegyeszékhelytől 25 km-re, Jászberénytől 30 km-re, Jászapátitól 15 km-re található.

Településünk a történelmi Jászság, ezen belül is az Alsó-Jászság legdélebbi települése, amely öt településsel határos, köztük a 2009-ben várossá nyilvánított – Jászladány nagyságával és fejlettségével hasonló tulajdonságokkal rendelkező – Jászkisérrel. Földrajzi helyzetünkől adódóan közúti kapcsolatot jelentünk a szolnoki térség és a hevesi térség között.

11. kép <https://utcakereso.hu/jaszladany>

Jászladány két négyszámjegyű úttal kapcsolódik a szomszédos településekhez, a 3227 út a Szolnoki térség és a Jászapáti, valamint Hevesi térséget köti össze, amely miatt jelentős mennyiségű kamion és személygépjármű forgalom halad át a településünk egyik főútján. A 3226 út Tiszasülyt és Jászsószentgyörgyöt köti össze. Az út állapota jelenleg rossz, amelyet a Magyar Közút Nonprofit Zrt. is felismert. A térség országgyűlési képviselője lobbizási tevékenységének köszönhetően a 3226. út külterületén az érintett szakasz jelenleg felújítás alatt áll.

A vármegye településhálózata az Alföld más megyéinek jellegzetes jegyeit mutatja, emellett azonban strukturálisan több elemre bontható térszerkezeti szempontból:

- Tipikus alföldi tájak:
 - a történelmi Nagykunság, valamint Törökszentmiklós és Mezőtúr a hozzá kapcsolódó nagyfalvakkal, illetve a környező, egykori tanyaközpontokból kialakult apró- és kistelepülések;
 - az ún. Alsó-Jászság (ebbe a kategóriába tartozik Jászládány is).
- A viszonylag sűrűbb faluhálózatú térségek a folyók mentén jöttek létre:
 - a Tisza mentén a Közép-Tiszavidék, a Tiszazug és Szolnok térsége,
 - a Zagyva mentén a Felső-Jászság.

1.4 Jászládány lakosságának viszonya a vármegye lakosságához

Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében jelenleg 22 város (melyek közül egy vármegyei jogú város) és 56 község (négy nagyközség, 52 község) található, a települések több mint 60%-a az elmúlt mintegy száz esztendőben vált önállóvá.

A vármegye településeinek lélekszám szerinti megoszlása is tükrözi a fentebb már említett alföldi vonásokat. A vármegyeszékhely majdnem hetvenezres lakosságszáma mellett, a lakosságszámok az alábbiak szerint alakulnak:

- 10 ezer lakosságszám fölötti települések száma: 7
- 5 ezer és 10 ezer lakosságszámú települések száma: 13
- ezer és 5 ezer lakosságszámú települések száma: 43
- ezer lakos alatti települések száma: 14

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságszáma alapján Jászládány nagyközség a 18. legnépesebb település, több város lakosságszámát is jelentősen meghaladja.

Vármegyei viszonylatban a községek és a nagyközségek népességszámát és területét tekintve, Jászládány a legjelentősebb. A vármegye városi rangú települései között 5000 fő alatti település három, míg 6000 fő alatti hat található.

Az elmúlt évtizedben a vármegyében több, nálunk kisebb lélekszámú nagyközség (Abádszalók, Jászkisér, Kenderes, Rákóczi falva) is elnyerte a városi címet, így Jászládánynál népesebb nagyközség ma már nincs a vármegyében.

A Jászapáti járás – 9 települést érintő lakosságszáma 32213 fő – a vármegye egyik közepes lélekszámú, ugyanakkor legkarakterisztikusabb kistérsége, amely az elmúlt másfél évtizedben meghatározó ipari körzetté fejlődött. Kedvező adottságai ellenére, előregedő korstruktúrájú népességében növekvő arányt képvisel a roma kisebbség.

A vármegye lakóinak többsége városban él, a KSH 2022. évre kiközlött adatszolgáltatását figyelembe véve a vármegye lakosságszáma összesen 371.368 fő, amely alapján az urbanizáció az alábbiak szerint alakul:

- vármegyeszékhelyen (67.658 lakos) a vármegye lakosságának 18,21 %-a él
- városban (258.967 lakos) a vármegye lakosságának 69,73 %-a él.

A vármegye területén található 22 város közül 10 a rendszerváltást követő időszakban vált nagyközségből várossá, köztük olyan 4 – 6000 lakosú települések, mint Kenderes, Újszász, Abádszalók vagy 2009-ben Jászkisér és Rákóczi falva, illetve Fegyvernek és Besenyszög 2013-

ban. Ezen paramétereket tekintve is elmondható, hogy Jászládány megérett a várossá válásra. Ugyanezen kijelentést támasztja alá az a tény is, hogy országszerte az 5 – 10 000 fő közötti népességszám-kategóriába tartozó települések jelentős része már városi ranggal bír, azzal, hogy e kategória nem városi jogállású települései zömmel a fővárosi agglomerációban helyezkednek el. A nagyközség szomszédságában lévő települések közül Jászkisér és Besenyszög már város, míg Jászsalsószentgyörgy, Szászberek és Tiszasüly (mindhárom a szomszédos Szolnoki Kistérséghez tartozik) községi jogállású, amelyeknek mikrotérségi központjaként funkcionál Jászládány.

1.5 Jászládány fejlődésének fő jellemzői

Időpont	Megnevezés	Összes (Ft)	Állapot
2000	Belvíz ált. okozott útkárok helyreállítása	694 000	Megvalósult
2000	Árvíz elleni védekezés	8 034 894	Megvalósult
2000	Belvíz elleni védekezés	6 729 753	Megvalósult
2000	Csapadékvíz elvezetés I. ütem	18 827 000	Megvalósult
2000	Belvíz okozta károk önkormányzati épületek helyreállítása	24 784 000	Megvalósult
2000	Belvíz okozta károk, személyi tulajdonú épületek helyreáll.	15 018 000	Megvalósult
2001	Déli körút II. ütem	22 789 897	Megvalósult
2001	Wienerberger (Óvodabővítés)	1 328 180	Megvalósult
2001	Hulladékgyűjtő edény és szállító eszköz beszerzése	21 412 000	Megvalósult
2002	Csapadékvíz elvezetés II. ütem	12 000 000	Megvalósult
2002	Bányászati tájrendezés tervezés	6 363 000	Megvalósult
2003	Intézmények belső világítás korszerűsítése	8 123 000	Megvalósult
2003	991 hrsz. Anyaggödör rekultivációja	119 606 489	Megvalósult
2003	Vízmű-hálózat felújítás I. ütem (Vízműtelep)	23 243 000	Megvalósult
2004	Baross utca burkolat felújítása	12 323 000	Megvalósult
2005	Belterületi utcák útalap építése I. ütem	23 895 000	Megvalósult
2005	Nagytemető út szilárd burkolatának felújítása	3 452 000	Megvalósult
2006	Belterületi utcák útalap építése II. ütem	6 296 000	Megvalósult
2006	Nagytemető – Jókai utca útburkolat felújítása	6 475 000	Megvalósult
2006	Baross úti iskolaépület öltözőjének vizesblokk felújítása	3 750 000	Megvalósult
2006	Belterületi utcák útalap építése II. ütem	6 296 000	Megvalósult
2006	Baross úti iskolaépület fűtésrekonstrukciója	17 706 000	Megvalósult
2006	Sportpálya felújítása	1 200 000	Megvalósult
2007	Nagydabi utca szilárd útburkolatának felújítása	5 224 000	Megvalósult
2008	Településközpont rendezése	55 066 000	Megvalósult

Időpont	Megnevezés	Összes (Ft)	Állapot
2008	A településen szennyvízhálózat kiépítése, szennyvíztisztító teleppel (előkészítés költségére)	53 400 000	Megvalósult
2009	Belterületi járdák felújítása	26 386 516	Megvalósult
2009	Csapadékvíz elvezetés III. ütem	335 428 656	Megvalósult
2009	Sporttelep, sportöltöző felújítása	3 700 000	Megvalósult
2009	Antal Mihály Alapítványi Iskola komplex akadálymentesítése	31 352 638	Megvalósult
2009	A Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése	27 598 850	Megvalósult
2009	Napközi otthonos Óvoda komplex akadálymentesítése	15 694 361	Megvalósult
2011	Jászládány ivóvízjavító projektje	238 028 615	Megvalósult
2011	Sporttelep és sportöltöző felújítása és komplex akadálymentesítése	21 278 734	Megvalósult
2011	Petőfi úti óvoda akadálymentesítése	15 600 000	Megvalósult
2012	Jászládány felhagyott hulladéklerakójának rekultivációja	75 832 970	Megvalósult
2012	Csapadékvíz-elvezetés III. ütem	335 428 656	Megvalósult
2012	Orvosi rendelő korszerűsítése, felújítása és komplex akadálymentesítése	85 335 434	Megvalósult
2012	Belvízelvezetés és útépítés - Start Közmunkaprogram	177 769 400	Megvalósult
2012	Úthálózat fejlesztése	12 000 000	Megvalósult
2013	Komplex telepprogram – szegregált telep rekonstrukciója	150 000 000	Megvalósult
2013	Jászládány szennyvízhálózatának kiépítése	2 972 000 000	Megvalósult
2014	A Rákóczi úti tagóvoda kapacitásbővítése	123 120 408	Megvalósult
2016	Önkormányzati fejlesztések Járdaépítés	12 741 175	Megvalósult
2016	Konyhafejlesztési pályázat	38 000 000	Megvalósult
2018	Önkormányzati fejlesztések Járdaépítés	14 999 949	Megvalósult
2019	Épületenergetikai fejlesztések Jászládány településen	30 000 000	Megvalósult
2020	Óvodai és Bölcsődei szolgáltatások fejlesztése	170 000 000	Megvalósult
2020	Kerékpárút építése Jászládányon	197 000 000	Megvalósult
2021	Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Jászládányon	83 000 000	Megvalósult
2021	Települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztés (csapadékvíz elvezetés IV. ütem)	299 847 300	Folyamatban

Időpont	Megnevezés	Összes (Ft)	Állapot
2021	Helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális- és eszköz fejlesztése	105 263 158	Folyamatban
2021	Komplex telepprogram Jászladányon II	158 809 700	Folyamatban
2022	Karanténból szabadságba	7 230 000	Megvalósult
2022	Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések	90 251 147	Megvalósult
2022	Jászladány nagyközség csapadékvíz elvezetése IV. ütem	299 847 300	Folyamatban
2022	A Művelődési ház energetikai korszerűsítése Jászladány településén	134 000 273	Folyamatban
2022	Élhetőbb közösségi életért Jászladányon	499 536 883	Folyamatban
2022	Külterületi mezőgazdasági földút aszfaltpálya szerkezettel történő kiépítése Jászladány településén	313 995 364	Folyamatban
2022	Önkormányzati fenntartású kulturális intézmények támogatása	2 115 434	Folyamatban
2022	Családi portaprogram – Szociális földprogram	812 390	Folyamatban
Összesen:		7 588 041 524 Ft	

1. táblázat A nagyközségi önkormányzat pályázatai az infrastruktúra területén (2000-2022)

1.5.1 Jászladányi Orvosi rendelő korszerűsítése, felújítása és komplex akadálymentesítése

Jászladány Nagyközségi Önkormányzat pályázatot nyújtott be az Egészségügyi szolgáltatások – alapellátás fejlesztése, egészségházak kialakítása tárgyú pályázati felhívásra.

A 2010. április 30-án kelt támogató levél alapján „A jászladányi orvosi rendelő korszerűsítése, felújítása és komplett akadálymentesítése” című, ÉAOP-4.1.2/A-09-2010-00903 azonosítószámú projekttel 81.068.663,- Ft összegű támogatást nyert el az önkormányzat, 95 %-os támogatási intenzitás mellett.

A projekt alapvető célja az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés kiegyenlítése, a társadalmi esélykülönbségek csökkentése, a helyi szolgáltató szinten a minőségi ellátás biztosítása, korszerű és hatékony feltételrendszerek (épület, gép-eszköz, IT) kialakítása, szolgáltatói együttműködések fokozása, az alapellátási szolgálatok „szolgáltató szerepének” megerősítése és a szolgáltatások minőségének javítása érdekében.

Az építési terület átadását követően, előre nem látható okok miatt, kiegészítő építési munkák elvégzése vált szükségessé. A 2010-es évben tapasztalt hatalmas méretű esőzések nyomán az épület pincéje víz alá került, ennek okán az új hőközpont más helyiségben került elhelyezésre. Helyreállításra került a vasbeton előtető, valamint a szolgálati lakás bejárat felépítménye

elbontásra, majd visszaépítésre került (ennek megvalósulása érdekében a 6.180.435,- Ft + ÁFA összegű munkát az önkormányzat saját erőből finanszírozta), lényegesen megnyújtotta a beruházás megvalósítási idejét, amely következtében 2012. november 19-én fejeződött be a beruházás.

A kivitelezés során megtörtént az épület tető- és külső szigetelése, a nyílászárók cseréje, a teljes belső tér átalakítása és felújítása, adminisztrációs helyiségek kialakítása, fűtés- és elektromos rendszer korszerűsítése, IT rendszer kialakítása, a komplex akadálymentesítéssel lift került beépítésre, indukciós hurok segíti a hallássérültek, braille írású táblák a látássérültek épülethasználatát.

Új komplett fogászati kezelőegység, defibrillátor, vérnyomásmérő holter segíti a betegellátást, részlegesen megújult a gyermek- és felnőtt háziorvosi, fogorvosi szolgálatok, a védőnői szolgálat, valamint a várók bútorzata.

1.5.2 A csapadékvíz elvezetés III. üteme

A csapadékvíz elvezető rendszer kiépítésének Jászládány Nagyközségi Önkormányzat már korábban is nagy jelentőséget tulajdonított, hiszen a csapadékvíz csatornahálózat bővítésének I. ütemére 2000-ben, a II. ütemére pedig 2002-ben pályázott sikeresen.

A csapadékvíz elvezetés III. ütemét – tekintettel a beruházási költségek nagyságrendjére – az önkormányzat önerőből nem tudta megoldani, ezért 2008-ban pályázott, akkor sikertelenül, majd 2009 októberében újra benyújtotta pályázatát. Az ÉAOP-2009-5.1.2/D-2-09-2009-0026 azonosítószámú projekttel 301.885.790,- Ft vissza nem térítendő támogatást nyert el, mely a projekt elszámolható költségeinek 90 %-a. A projekt összköltsége 335.428.656,- Ft volt.

A kivitelezés során több mint 10 km hosszú csapadékvíz-elvezető csatorna került megépítésre. A rendszer keretében a Fekete Pál és a Tisza utcákban új átemelő létesült, továbbá a vízelvezetés üzembiztonságának fenntartása érdekében a meglévő Dósa- és Liget- gödöri átemelők kapacitása bővítésre került.

A csatornarendszeren összegyűjtésre kerülő csapadékvíz biztonságos elvezetése érdekében, a Jászkisér és Vidéke Vízgazdálkodási Társulat kérése alapján, szükségessé vált a 31- es mellékcsatorna végszelvények átépítése, megerősítése pótmunkaként.

1.5.3 Szennyvízhálózat kiépítése

12. kép Szennyvíztelep

A „Jászladány Nagyközség szennyvízkezelése” című, KEOP-1.2.0/09-11-2013-0018 számú projekt kivitelezéséről szóló szerződést 2014. szeptember 18-án írták alá az érintettek. A Környezet és Energia Operatív Program keretében és az Európai Unió támogatásával megvalósuló 2.972.000.000,- forintos beruházás 95 %-os támogatottságú, a fennmaradó 5 %-ot NFM Önerő Alapból biztosította a magyar állam. Az elnyert összegből megépült a közterületi gerincvezeték az átemelőkkal és a szennyvíztisztító-teleppel.

A településen egyedi szennyvízkezelés nem volt, a szikkasztómedencék eliszapolódtak, korszerűtlenné váltak, ezáltal a keletkező szennyvíz a talajba szivárgott. Mivel a településen a szennyvízgyűjtő aknák jellemzően nem vízzáró kivitelűek, ezért közelítőleg a keletkező szennyvíz 80-85 százaléka eddig a talajba szivárgott, amely a zöldmezős beruházás után megszűnt. A beruházás megvalósításáig a szippantott szennyvizet a Tisasülyi út melletti, a bekötőúton 3,4 km-re lévő, korlátozott befogadóképességű, önkormányzati kezelésben lévő, folyékony hulladéklerakóba szállították, melynek fenntartása nem volt lehetséges, mivel sem engedéllyel, sem műszaki védelemmel nem rendelkezett.

13. kép 2014. Szennyvíz alapkőletétel

2014 decemberében karácsonyi ajándékként indult el a fejlesztés, ekkor volt a nyitórendezvényrel összekötött alapkőletétel, ahol a polgármester rendkívülinek nevezte a napot,

hiszen ekkora fejlesztés még nem volt Jászládány történetében. A közös összefogás példaértékű volt, hiszen az itt élők komfortosabb, egészségesebb jövője szempontjából a polgármester, az országgyűlési képviselő, a megyei vezetők és a járási vezető egy célért harcolt, hogy megvalósulhasson a beruházás.

A helyi lakosok türelmesek voltak a beruházás idején, hiszen belátták, hogy a közel 3 milliárd forintos fejlesztés a következő évtizedekre megoldja a szennyvízelvezetés gondját, javul az életminőség, tekintettel arra, hogy évek óta erre vártak, erre takarékoskodtak.

Jászládányban a beruházás során megépült 38.818 méter gerincvezeték, 16.747 méter a házi bekötések hossza, a nyomóvezeték pedig 5.971 méter. A szennyvíztisztító-telep kapacitása: 440 m³/d.

A rendszer teljes birtokbavételével a jászládányi lakosok nagy lépést tettek Európa felé, hiszen kiépült a kor követelményeinek megfelelő szennyvízhálózat, és ezzel teljessé vált a település infrastrukturális ellátottsága.

1.5.4 Jászládányi Óvoda és Bölcsőde Rákóczi úti telephelyének kapacitásbővítése

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat a projektet az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával az Új Széchenyi Terv ÉAOP-4.1.1/A-11 számú, „Nevelési intézmények fejlesztése” című pályázat elnyerésével valósította meg, amelyre összesen 116.964.388,- forint uniós támogatást nyert, melynek összköltségvetése 123.120.408,- forint volt.

14. kép Jászládányi Óvoda és Bölcsőde Rákóczi úti telephelye (Szivárvány óvoda)

Új Széchenyi Terv keretében közel 117 millió forintos támogatást nyert el Jászládány Nagyközségi Önkormányzat. A beruházás során megvalósult a Jászládányi Napközi Otthonos Óvoda Rákóczi úti tagóvodájának kapacitásbővítése, a 3 éves korosztályba tartozó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek teljes körű beóvodázásának elősegítése érdekében.

A Rákóczi úti telephelyen található ingatlan a múlt század elején épült, állapota, felszereltsége is ezt tükrözte. Az épület a jelenlegi szabályozásoknak nem felelt meg, így szükségessé vált felújítása, bővítése. Az óvoda kapacitásbővítése és a megvalósult eszközbeszerzés a nagy létszámú, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segíti.

A kapacitásbővítéssel új óvodai csoportszobák jöttek létre, tornatermet, nevelői- és fejlesztőszobát, kötelező helyiségeket alakítottak ki.

A projekt egyben a hátrányos, halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjának megvalósítását is szolgálta, kiemelve az egyenlő hozzáférést, az egyéni bánásmódot. Ezzel párhuzamosan megteremtették a minőségi oktatás és korszerű nevelés, az egészséges és motiváló környezet, az egyénre szabott készség- és képességfejlesztés feltételeit is.

Az önkormányzat a beruházással egyúttal a település népességmegtartó képességét növelte, a településen a fiatal, képzett munkaerő megtartását elősegítette.

A kivitelezési munkák 2014. június 30-án fejeződtek be.

1.5.5 Nemzeti Összetartozás Emlékhely

2017. június 23-án, a XXIII. Jász Világtalálkozó első, pénteki napján került átadásra a település központjában található szabadidőpark, amelynek központi eleme a Nemzeti Összetartozás Emlékhely. A park megtestesíti mindazt, ami a település és az itt élő emberek számára a legfontosabb: a szabadság, az összetartozás és a közösség teremtő erejének nagyszerűségét. A park helyén korábban Nagyközség Üzemeltetési és Vagyongazdálkodási Intézmény telephelye állt.

15. kép Összetartozás Emlékhely

A Hősök terén található régi épület elbontásával kialakult zöldterületen és a Szabadság tér egy részének összenyitásából nyert területen kiviteleztek a parkot. A megvalósult emlékművet Szikszainé Gál Ildikó és Szikszai János álmodták meg, és ahogyan a park kialakítása, úgy ez is a Jászládány Nagyközségi Önkormányzat fenntartásában működő intézmény a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény (NÜVI) munkatársainak segítségével nyerte el végleges formáját. A növények elhelyezéséről, kiválasztásáról, az öntözőrendszer megfelelő helyen történő kiépítéséről Blaskó Mihály kertész, a Blaskó Kertészet tulajdonosa gondoskodott. A Nemzeti Összetartozás Emlékhelyhez vezető út bejáratánál egy székelykapu áll, amelyet Csikrákos ajándékozott a településnek, készítője Antal István göröcsfalvi fafaragó. A Nemzeti Összetartozás Emlékhely trianoni emlékműve a történelmi Magyarország területét formázza terméskövekből kialakítva, belsejében először három, majd később négy kopjafával, amelyek Jászládányt és a három testvértelepülésének helyét jelölik. A kopjafák Erdélyi István oromhegyesi fafaragó alkotásai, 2019-ben Szilas kopjafáját is elhelyezték az emlékművön, hirdetve, hogy Jászládány kapcsolatai újabb baráti kézfogásban fonódtak össze a szlovák település képviselőivel. Az emlékművön folyamatosan leng a félárbocra eresztett országzászló. 2018 októberében készült el az Aradi Vértanúk Emlékhelye, amely szintén ebben a parkban kapott helyet. A létrehozása példaértékű kezdeményezés nyomán indult el, hiszen Bertalan János jászkapitány ötletéből, hozzájárulásából, Jászládány Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének tagjai adományaiból készülhetett el az igazán impozáns alkotás.

16. kép Aradi Vértanúk Emlékhely (2018.)

A NÜVI és Töröcsik Béla kőfaragómester készítette el Dankó Zoltán főépítész terveinek mentén. A 13 csonka fatörzset mintázó talapzaton az aradi vértanúk arcképei láthatóak, névvel ellátva, középpontban egy magasba emelkedő magányos köszirttel.

1.5.6 Polgármesteri Hivatal épületenergetikai korszerűsítése

Jászladány Nagyközségi Önkormányzat 30 millió Ft vissza nem térítendő európai uniós támogatást nyert a TOP-3.2.1-15 – Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése című konstrukció keretein belül.

A projekt megvalósításának eredményeként az 5055 Jászladány, Hősök tere 6. szám, 3. hrsz. alatt található Polgármesteri Hivatal központi, „A” jelű épületének energiahatékonyságot célzó felújítása és fejlesztése realizálódott. A beruházás a rezsiköltségek csökkentését eredményezte, mely a település hosszú távú fenntarthatóságát szolgálja.

A kivitelezés során, a fejlesztéssel érintett épület komplex épületenergetikai korszerűsítése valósult meg. Elkészült a tető és az épület homlokzati hőszigetelése, az előregeredett nyílászárók helyett új, kiváló hőszigetelésű nyílászáró szerkezetek kerültek beépítésre, valamint a gépészeti korszerűsítés keretében, a hőleadói oldal mellett, a hőtermelői oldal cseréjére is sor került, melynek keretében kondenzációs üzemű gázkazán került beépítésre, valamint a napelemes rendszer telepítése is elkészült.

A megújuló energiaforrások kiaknázása révén a fenntartási kiadások idővel minimalizálódnak, az így kialakult megatakarítás pedig egyéb fontos célokra hasznosítható és átfogó programok is finanszírozhatóvá válnak.

1.5.7 Óvodai és bölcsődei szolgáltatások fejlesztése a székhelyen

Jászladány Nagyközségi Önkormányzat a Petőfi úti Óvodájának fejlesztését, bővítését 189,91 millió Ft vissza nem térítendő európai uniós támogatás segítségével valósította meg a TOP-1.4.1-15 – „A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével” című konstrukció keretein belül. A fejlesztés eredményeként a Jászladány, Petőfi út 11-13. szám alatti óvoda és bölcsőde épületegyüttes felújítása, átalakítása és bővítése valósult meg.

17. kép Megújult Petőfi úti Óvoda épülete (Tündérvilla óvoda 2018.)

Az uniós támogatásból megvalósult TOP-1.4.1-15-JN1-2016-00034 azonosítószámú projekt célja a kisgyermekes családokban a szülők munkaerő-piaci elhelyezkedésének és a hátrányos helyzetű

gyermek szocializációjának segítése, a nevelési és gondozási szolgáltatás színvonalának emelése, a bölcsődei férőhelyhiány megszüntetése a szülői igényeknek megfelelően.

A beruházás eredményeképpen az óvodai egységek és az adminisztrációs helyiségek felújítására, a régi tornaszoba óvodai csoportszobává történő belső átalakítására, a mindennapos mozgás megszervezése érdekében új tornaszoba kialakítására is sor került, valamint az intézmény nevelési programjához kapcsolódó eszközbeszerzések is megvalósultak. Az intézmény szakmai programjához illeszkedve, egyéni fejlesztő helyiséget is kialakítottak.

A fejlesztés eredményeként 150 óvodai, 14 bölcsődei férőhely korszerűsítése valósult meg és további 14 új bölcsődei férőhely létesült. Az új bölcsődei férőhelyek kialakításának köszönhetően 2 új bölcsődei munkahely teremtésére is sor került.

A felújítás egészséges, modern, harmonikus gondozási-nevelési környezet megteremtésével hozzájárult a szolgáltatás egyenlő esélyű hozzáférésehez. A gondozás-nevelés optimális körülményeinek megteremtése elősegíti a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődését.

1.5.8 Kerékpárút építése

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat a TOP-3.1.1-15-JN1-2016-00020 azonosítószámon nyilvántartott „Kerékpárút építése Jászládányban” című projektje, a Széchenyi 2020 program keretében, 197 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatás segítségével valósult meg, 100%-os támogatási intenzitású finanszírozás mellett.

18. kép Kerékpárút ünnepélyes átadása (2018.)

Az európai uniós támogatással megvalósult projekt keretében 2,393 km kerékpárút épült ki Jászládányban a fontosabb önkormányzati és közintézmények közlekedési útvonalát összekötve. A projekt célja az intézmények környezettudatosabb megközelítése mellett, a település egyik legnagyobb munkaadója, a Jász-Föld Zrt. telephelyének elérhetősége kerékpáron, amely a helyi lakosság munkába járását jelentősen megkönnyíti. A beruházás eredményeként a település közlekedési úthálózata kerékpáros-baráttá vált, megvalósult a kerékpáros forgalom úttesttől való elkülönítése, valamint 126 kerékpár biztonságos tárolására alkalmas kerékpár dokk kiépítése is,

amely a közbiztonságra is pozitív hatást gyakorol. A kialakított parkoló, illetve gyalogos átkelők jelentősen növelik a település közlekedésbiztonságát. A projekt hozzájárult a helyi közlekedés biztonságához, a környezetbarát közlekedés alapfeltételeinek megteremtéséhez, a helyi lakosság környezetvédelmi szemléletformálásához.

1.5.9 Szociális Alapszolgáltató épület megépítése

Jászladány Nagyközségi Önkormányzat a Terület és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretén belül a TOP-4.2.1-15 jelű „Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése” tárgyú felhívásra benyújtott, TOP-4.2.1-15-JN1-2016-00013 azonosító számú, „Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Jászladányban” című pályázatának támogatói döntése szerint 88.609.857,- forint támogatásban részesült.

19. kép Szociális Alapszolgáltató Épülete a Petőfi utca felől

A fejlesztéssel érintett, Jászladány településközpontjában található Petőfi Sándor utca 4. sz. alatti ingatlan, valamint a Jászladány Szabadság tér 1. sz. alatti ingatlanon valósult meg a beruházás, amely következtében a családsegítő szolgáltatnak helyt adó Petőfi Sándor u. 4. sz. alatti épületben a korszerűsítés során javításra kerültek a bádigos szerkezetek, az energetikai felújítás keretében cserére kerültek a külső nyílászárók, a meglévő helyett korszerű műanyag ajtók, ablakok kerültek beépítésre. Megtörtént a külső falak hőszigetelése, a zárófüdém hőszigetelése, valamint a fűtés és világítási rendszer korszerűsítése.

Az idősek napközi ellátását biztosító, szociális alapszolgáltatást nyújtó Szabadság tér 1. szám alatti ingatlan esetében a fejlesztés egyrészt a meglévő – régi családi lakóház – épület felújításával, korszerűsítésével, másrészt a tervezett funkciók megvalósításához szükséges bővítéssel valósult meg. A meglévő épület korszerűsítése során a funkcionális átalakítások mellett teljes mértékű felújítás történt. Cserére kerültek a burkolatok, nyílászárók, a teljes épületgépészeti és épületvillamossági rendszer, a szükséges mértékben javításra került a

tetőfedés, bádogozás. Az épületet kívülről hőszigetelték, külső nyílászárók a szabvány előírásoknak megfelelően kerültek cserére. A felújítás során megvalósult a projektarányos akadálymentesítés.

20. kép Szociális Alapszolgáltató épülete

A bővítmény helyet ad a szakmailag szükséges funkciók jelentős részének. Itt került kialakításra a közösségi tér, étkező, iroda, vizesblokk és a pihenők. A pályázat keretében beszerzésre került egy Dacia Dokker személyautó, továbbá megépült a gépkocsi tárolására szolgáló garázs és ezzel egybeépített kerékpár tároló is. Ezen felül bútorok, felszerelések, berendezési tárgyak beszerzése valósult meg.

Elmondható, hogy a fejlesztésnek köszönhetően az ellátotti kör számára magasabb minőségű szolgáltatási infrastruktúra épült ki, az életkori sajátosságoknak megfelelőbb lett az ellátottak kiszolgálása, könnyíti a gondozást, és nem utolsósorban az erkölcsi hozadék a szolgáltatást igénybe vevő idősök körében és a dolgozók között egyaránt. Ezen pozitív hatás megvalósításán túl, az elvégzett korszerűsítéssel csökkennek az épület üzemeltetési és fenntartási költségei.

1.5.10 Piac létrehozása

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat 2020. november 16-án a Vidékfejlesztési Program keretén belül meghirdetett, „Helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális - és eszköz fejlesztése” című, VP6-7.2.1.1-20 kódszámú felhívásra támogatási kérelmet nyújtott be, amely pályázat 2021. 04.27-én pozitív elbírálásban részesült.

Településünk 99.320.850,- Ft vissza nem térítendő támogatást nyert, a projekt összköltsége 104.953.813,- Ft, saját forrás 5.632.963,- Ft. A pályázat támogatása 95% intenzitású. A projekt befejezésének tervezett időpontja 2022. december 31. volt.

A tervezett tevékenységek: fedett piaccsarnok, melynek egyik felében a napi árucikkek – nagyrészt helyi termelők általi árusítás –, míg a másik részében nem napi árucikkek árusítása történik majd. A piac kiszolgálására egy hatósági épület kerül kialakításra, ahol a piaccal kapcsolatos piacfelügyeleti, ellenőrzési ügyintézés történik, valamint egy raktár kerül kialakításra, melyben a piac működéséhez kapcsolódó eszközöket tárolják.

A település központjában található piac területe a mai modern kor igényeinek megfelelő fejlesztésen megy át, amely következtében jelentős mennyiségű parkoló kerül kialakításra, amelyet minden helyi lakos és átutazó használhat. Továbbá a piac területének jelentős részére térkő kerül lerakásra, amely a településközpont látványát is ékesíti.

Sajnos a megnyert forrásról az önkormányzatnak le kellett mondania, tekintettel arra, hogy a pályázat benyújtása és a forrás biztosítása közötti időtartamban a veszélyhelyzet miatt az építőanyagárak, valamint a munkabérek jelentősen megemelkedtek, amely miatt a megvalósításra nem volt lehetősége az önkormányzatunknak. A fenti feladatról az önkormányzat nem akart lemondani, amely miatt újra tervezte a költségeket és ismételten pályázatot nyújtott be, amely pozitív elbírálásban részesült.

1.5.11 Komplex Telep Program II.

EFOP-2.4.1-16-2017-00065 azonosító számú, „Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal” (ERFA) pályázati felhívásra Jászládány Nagyközségi Önkormányzat 197.500.000,- forintos támogatást nyert, amely alapján 10 önkormányzati bérlakás kialakítását tervezi megvalósítani.

A jelenlegi tervek alapján két üres önkormányzati ingatlanon, ingatlanonként egy – egy új kétlakásos lakóépület építését tervezi az önkormányzat, amely alapján 70 m²-es és 80 m²-es új szociális bérlakások épülnek a mai kornak megfelelő épületenergetikai előírásoknak megfelelően. Továbbá 6 lakóépület megvásárlásával és felújításával további 6 szociális bérlakás került felújításra.

Összességében, a pályázat megvalósítását követően 2023 márciusától legalább 41 helyi lakos lakhatását biztosítja az önkormányzat.

Már befejeződött a 6 szociális bérlakás felújítása és a bent lakó rászorult – és a pályázatban részt vevő – személyek, családok kiválasztása, valamint folyamatban van az új építés (lefolytatott közbeszerzési eljárást követően többletforrás igény lett benyújtva, amely elbírálását követően kezdheti a vállalkozó a munkát).

1.5.12 Tájház felújítás

2020 júliusában újra kiírásra került a Teleki László Alapítvány „Népi Építészeti Program keretében – Népi építészeti értékek megújulását támogató szakmai előkészítésre és épület felújításra igényelhető támogatás”. Jászládányon a Hősök tere 11. szám alatt található Tájház megfelel a támogatás igénybevétel feltételeinek. Az ingatlan népi építészeti emlék, a 20. század közepéig egykori falvakban, falusi környezetben épült falusi közösségek építménye, amely

egyedi védelem alatt álló épített örökségi elem, továbbá területi védelem, jogszabállyal védetté nyilvánított ingatlanok együttese.

2020. szeptember 14-én pályázatot nyújtott be önkormányzatunk a megelőző szakmai dokumentáció elkészítésére, amely pozitív elbírálásban részesült 2020. december 18-án, és önkormányzatunk 1.421.520,- Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült.

A pályázati forrás felhasználásával elkészültek az előkészítő dokumentációk (festő-restaurátori szakvélemény, tervdokumentáció, statikai szakvélemény, faanyagvédelmi szakvélemény, épületdiagnosztikai szakvélemény, értékleltár, építéstörténeti dokumentáció).

Az önkormányzatunk az elkészült előkészítő tervdokumentációk alapján a következő körös pályázaton kíván indulni. Sikeres pályázat esetén a település egyik jelentős hagyományokkal rendelkező épületének felújítása tud megvalósulni.

1.5.13 Sportpark építése

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat 2016-ban a „Nemzeti Szabadidős – Egészség Sportpark Program” keretében kérelmet nyújtott be szabadtéri sportpark létesítésére.

2020. július 14-én érkezett az Emberi Erőforrások Minisztériumától egy tájékoztatás, hogy önkormányzatunk a IV. ütemben támogatásban részesült és egy db „D” típusú sportpark megvalósulhat nagyközségünkben.

A sportparknak a Nagytemető utca 5/a. szám alatti ingatlan nyújtja a helyszínt. A sportpark által biztosított sportolási lehetőségek: húzódzkodás, tolódzkodás, fekvőtámasz, hasizom erősítés, hátizom erősítés, létramászás, lépcsőzés, függeszkedés, párhuzamos korlát.

A program célja, hogy a sportolás mindennapi életünk alapvető része legyen, a lakosság egészségi állapota javuljon, mindenki számára elérhetővé váljon a sportolás. A kivitelezés még nem indult meg.

1.6 Jászládány történeti, társadalmi értékei

1.6.1 A jász népcsoport

Az iráni népek északi ágába tartozó jász nép neve szláv közvetítéssel jutott a magyar nyelvbe a XIV. század folyamán. A jászok valószínűleg valamikor a XIII–XIV. sz. folyamán költöztek be a Kárpát-medencébe, de az ókorban is élt a Duna-Tisza közén egy jazigoknak nevezett népcsoport. Az aláni eredetű jászok a középkori Magyarország területén nagyobb számban a Pilisben és a mai Jászság területén éltek. A jászok a későbbi századok folyamán beolvadtak a magyarságba. Valószínűleg korábban, mint a kunok. Első írásos említésük 1318-ban történik, amikor egy rab szolgálóleány nemzetiségét jelöli (Jazonice). Korai jász telepek voltak Pilis és Esztergom vármegye határán. A mai Jászság területén 1366-ban említik a népcsoportot a Zagyva és a Tarna mentén. Ezen a területen már a XV. században összefüggő településcsoportot alkottak, amely Györffy György szerint egy XIV. századi telepítéssel népesült be. Selmeczi László Négyszállás temetőjének feltárással bizonyította, hogy már korábban is itt éltek, mert a temető a XIII.

században létesült és keleti, valamint pogány rítust tükrözött. A jászok a középkori magyar társadalom sajátos, kiváltságos helyzetű, egyedi jogállású csoportját alkották. Hasonló jogokkal csak a kunok, valamint a korájukban a hajdúk rendelkeztek. Privilegiumaik feltehetően még IV. (Kun) Lászlótól származnak egy 1279-es dekrétumból, amely a kunok kiváltságait szabályozta, de vélhetően a jászokra is vonatkozott. Önállóan fél évszázaddal később jelennek meg a királyi jogforrásokban, amikor Károly Róbert 1323-ban tizenhét név szerint említett jász (Jazones) szabad bíróválasztását engedélyezi, hadi érdemeikre való tekintettel. Ezen kiváltságok alapján a jászság 1702-ig széles autonómiát (adózás, igazgatás terén) élvezett, amikor is I. Lipót eladja a Jászkun Kerületet a Német Lovagrendnek. 1745-ben, a Redemptio-t, megváltást követően írja alá Mária Terézia a földesúri függéstől mentes helyzetükről szóló kiváltságlevelet, amely az önálló Jászkun Kerületek 1876-os megszűnéséig állt fenn.

1.6.2 A település neve és annak változatai

A településünk nevének első írásos említése vitatott. Fodor Ferenc lehetségesnek tartotta, hogy az 1067-es keletű, zászty apátság alapítólevelében szerepel először Ladány. Azonban a felsorolt települések jelentős térbeli szórása miatt csekély a valószínűsége. Gyárfás István szerint az 1399-es említés (Ladán) tekinthető megbízhatónak. A XIII. századi Várad Regestrum kapcsán Selmeczi László úgy gondolja, hogy a Ladány elnevezés egyértelműen Jászladányra utal. Szabó István és Szabó László összegzése alapján a település neve az idők során az alábbi módon alakult: 1409: Ladan, 1550: Jász Ladán, 1555: Jaz Ladan, 1699: Jász Ladán, 1713: Ladány, 1852: Jász-Ladány. Az 1898. évi IV. tc. 2. §. alapján Jász-Ladányról Jászladányra 1901. decemberében rendelkezett a belügyminisztérium vezetésével ideiglenesen megbízott miniszterelnök.

Ami a név eredetét és jelentését illeti egyes feltételezések szerint a „Ladány” iráni eredetű népcsoport törzsneve lehet, a XVIII-XIX. század fordulóján Vályi András a szájhagyományra alapozva írta le, hogy *„nevezetét vette a’ mint a’ lakosok tartják, a’ láda névtől, mivel a’ régi petsétyében láda tímer is láttatik lenni metzve.”* Egyik elmélet sem igazolható teljes bizonyossággal, azonban az iráni eredetű elnevezést erősíti Fodor Ferenc megállapítása, miszerint a Ladány helynév besenyők lakta vidékeken fordultak elő.

1.6.3 A Redemptio-ig

A település területe jóval kialakulása előtt is lakott volt. A honfoglalást megelőző időszakból, pontosabban a rézkorból származó sírleleteket tárt fel Gallus Sándor 1935-36-ban. A hír hamar nemzetközi visszhangot váltott ki. Cikkezett a felfedezésről a jeruzsálemi The Palestine Post, és a szingapúri Singapore Free Press And Mercantile Advertiser is. Tíz évvel később a régészet doyenje, Patay Pál ismertette a feltárt temetőt, amely alapján ismert, hogy kereken 40 sírt tártak fel, a Jászladánynál talált rézcákány pedig a magyarországi rézeszközök korának meghatározását segítette, tehát tudománytörténeti szempontból is jelentős. Jászladány fekvéséből, természeti

adottságaiból adódóan a mezőgazdaság játszotta a legfontosabb szerepet hosszú évszázadokon keresztül.

A települést 1401-ben lakatlan pusztának jegyezték fel. Langó Péter szerint a jászok ekkor szállhatták meg a területet. Zsigmond király 1433-as római kíséretében megtalálható egy Franciscus nevű ladányi kapitány is. 1444-ben a Csirke-család birtokából a Semsey-család birtokába került a település.

A törökkorban a Jászkunság, így Jászladány is kétfelé adózott. A törökök számára fizetett adók mellett mindig beküldték Egerbe (a város elestéig) a nádori tiszteletdíjat, ajándékokat, a kért fenntartási összegeket, élelmezési hozzájárulásokat. Írott forrás árulkodik arról, hogy a falut a törökök feldúlták Eger ostromához tartva. De éppúgy haszna is volt a töröknek a Jászságból és Ladányból, ezért a jász települések védelméről is igyekezett rendelkezni. Támadások, portyázások idején a virádcikkek közé, a Millér mentén elterülő mocsarakba húzódott a lakosság. Azonban a veszély elmúltával újra és újra visszatért lakhelyére. Az 1567-es összeírás szerint a lakosság 190 fő volt. 1575-ben Hasszan ben Abdullah berényi katona birtokolta a falut. A török kiszorítása során a harcokat ismét a lakosság szenvedte el. Egy anyakönyvi bejegyzés alapján 1680 körül települt újjá a falu, s ekkor sátrakban éltek. 1699-ben 200 közelében járt a lélekszám. Az 1699-ben készített Pentz-féle összeírás fontos forrás a Jászságra vonatkozóan. Az összeírás alapján kiderül, hogy a lakosságnak csekély része volt helybeli. Feltételezhető, hogy a XVII. század végén és XVIII. század elején beszivárgó idegenek egykor elmenekült helybéliek is lehettek. A családnevek beszédesek. Jellegzetes ladányi nevek a Pomázi, Szalóki, Szikszai, Rimóczi, Sziráki, Tóth, Litkei a származásra utalnak, amelyek javarészt északi vármegyékre volt jellemző. Már a 15 éves háború során is Fülekre, Gyöngyösre és Szerencsre menekültek a jászok a pusztulás elől.

A török idők hányattatásai után újra stabilan benépesült a település, megalakult az egyházközség. Ekkor a tizennégy jász település közül, Ladányon volt a legmagasabb az egy családra jutó állatok száma. A török hódoltságot követően, az egyre növekvő lakosság miatt, újabb szántóterületeket törtek fel, ekkor alakultak ki a szilvások (az egyik településrészt így is nevezték: Szilvás), kenderföldek (Kenderföld településrész) és lóherés szántók.

A török alóli felszabadulás után a bécsi udvar (I. Lipót) a jászkun kerületek eladását, illetve elzálogosítását határozta el. Az egykor közvetlenül a király alá tartozó Jászkun kerületek új tulajdonosa a Német Lovagrend lett 1702-ben. Mivel a terület jogállását tekintve jobbágysorba kényszerült, a Lovagrend pedig a puszta anyagi haszonszerzést tűzte ki célul, így a terület gazdasági fejlődése stagnált. A terhekből kifolyólag a Lovagrend nem jutott a remélt bevételhez, ezért 1731-ben a pesti Invalidus-ház vásárolta meg a területet. A pesti ispotály a befolyt adókból tartotta fenn magát. A lakosság jogállása azonban nem változott. A XVIII. század elején igen lassú kulturális fejlődés vette kezdetét. 1702-től Ladány már anyakönyvvvel rendelkezik, igaz ekkor még Jászsós-szentgyörgy filiája volt. 1734-től kezdhette meg működését az önálló plébánia, s ezzel egy időben, 1733-34-ben a korábbi fatemplomot elbontották és immáron kőtemplom hirdette Isten dicsőségét.

1744 novemberétől már küldöttség tárgyalta a redemptio lehetőségét, amelyre 1745. május 6-án került sor. Ekkor a jászkun kerületek önmaguk megváltották a szabadságukat, valamint a jogaikat. Hatalmas terhet jelentett ez a Hármaskerület egészére. Ez, mint közjogi tény páratlan, hiszen nincsen rá példa a magyar történelemben, hogy egy szabad, kiváltságos földet eladva, a nép saját erejéből visszavásárolja azt; a híres jászkun redemptió egyúttal visszaadta ennek a népnek az öntudatát is.

Jászládányra összesen 17.750 rajnai forint összeg hárult, amelyből saját határa 11.300 forint, Bene-pusztára felére 3750 forint és Pálos-pusztára felére 2500 forint volt a kirótt teher. A költségeket Ladányon 128 fő vállalta.

1.6.4 A „hosszú” XIX. század végéig

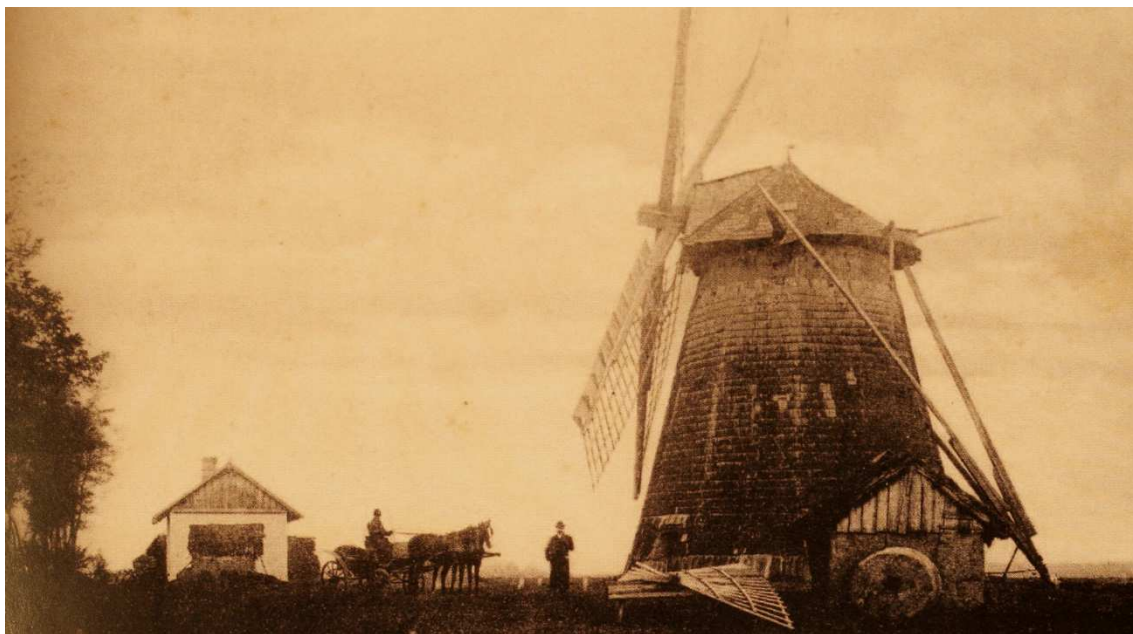
A Redemptio-nak köszönhetően a kerületekben egy új társadalmi rétegződés alakult ki, ahol a redemptus, vagyis a megváltásban résztvevő személy állt a hierarchia felső fokán, míg az irredemptusok és a zsellérek jogokban is kevesebbel rendelkezve, a hierarchia alsó fokain.

Az 1745. évi földváltást követően a jászok különleges jogi és birtoklási szervezetet hoztak létre. A Jászságban a községek gazdasági közösségek voltak, önmaguk határozták meg a gazdasági formát. Amennyiben valaki örökös nélkül halt meg a föld a községre és nem a kincstárba szállt. A jászok által megváltott föld nem nemesi birtok, hanem „adó alatti szabadföld” volt. Ezt követően a gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés jelentős növekedést produkált.

Az 1786-os katonai térképeken szereplő község egy rendezetlen központi mag köré szerveződött, abból sugarasan indultak utak, tehát jellegzetes halmazfalu volt. A központi lakóhelyet a kertség vette körül, a község nem különbözött e tekintetben más jász településektől. 1766-ban már 238 családja volt a településnek. Az egyre növekvő számú lakosság miatt 1765-ben elkezdik egy második, nagyobb kőtemplom építését. A korábbi templom körül kezdték meg az alapozást, végül pedig a régebbi is része lett az 1806-ban, a hosszú építkezés után átadott épületnek. 1770-től a faluban már orvos, vagyis seborvos működik, igaz tényleges orvos csak 1822-től. A településen olyan kiváló orvosok működtek hosszabb-rövidebb ideig, mint Mainzer János szülész és egyetemi tanár, aki a kolozsvári egyetem megalakításában is aktívan részt vett. Oláh Gyula, aki a ladányi orvosi praxist követően a kerületi törvényszék orvosa, majd országgyűlési képviselő lett. Orbay Antal, aki később a kerület főorvosa, majd az egyesített vármegye főorvosa lett. Izsó Lajos pedig egész orvosi pályáját a településen töltötte, élete végére pedig Ferenc József-rend kitüntetését kapta meg. A gyógyítás mellett kulturális és anyagi fellendülést is hoztak a település számára. Az első gyógyszerár 1868-ban nyílt meg a településen.

Jászládány lakossága alapvetően növénytermesztésből és állattartásból élt, melyet jól bizonyít, hogy a XIX. század második felétől az alsó járás legnagyobb juhállománnyal rendelkezett. A lakosság kiszolgálására számos iparos (kovácsok, szabók, ácsok) is letelepült. A kereskedelem fejletlen volt, s a XVIII. századtól a XIX. század közepéig egy görög boltos látta el áruval a lakosságot, 1850-től pedig a betelepülő zsidóság vonta be még jobban a gazdasági keringésbe a települést. Ernst Miksa terménykereskedő a XIX. század végére már budapesti nagyvállalatoknak adta tovább a fekete jász földben termett gabonát.

1750-ben már rendelkezett a település szárazmalommal. Harminc évvel később pedig már 5 szárazmalom szolgált a helybeli lakosság mellett a környéket is.

21. kép. Donkó Kálmán egykori szélmalma

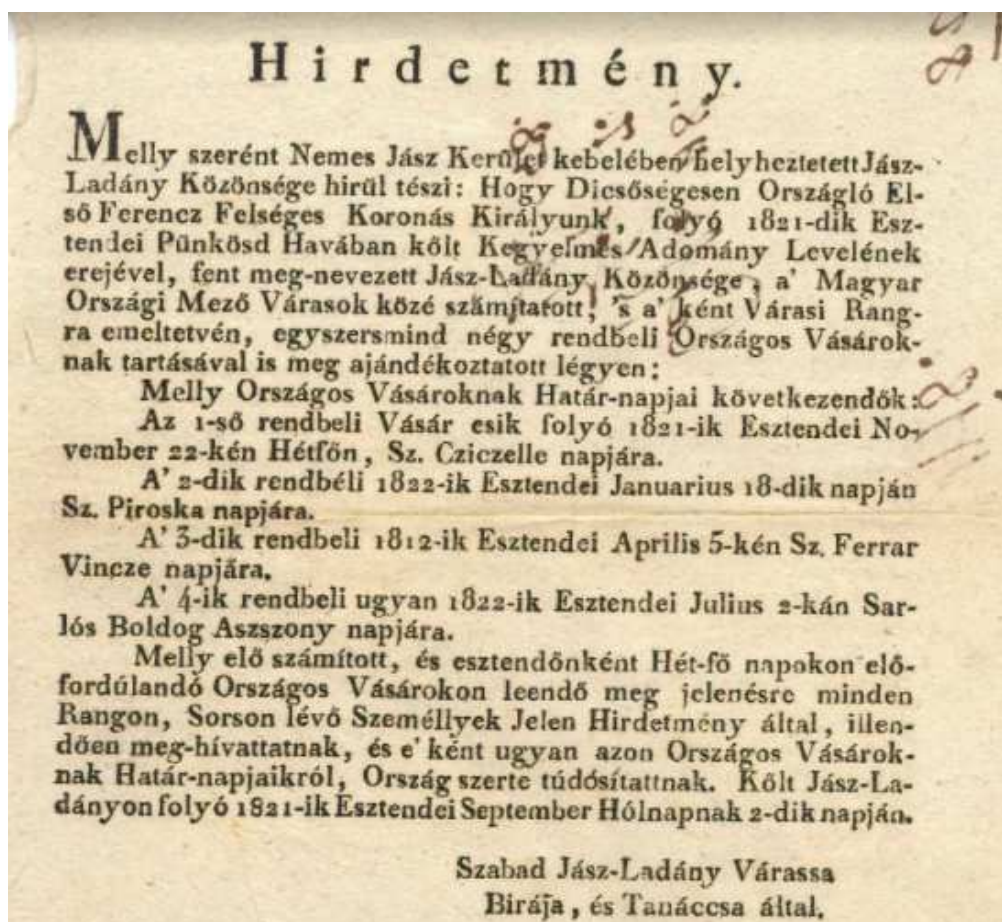
Forrás: Múltbéli üdvözlés a Jászságból (145. p.)

1832-ben épül fel az első szélmalom, 1867-ben a második és nemsokára további négy követte. Ugyanezen évben épült fel a gőzmalom, amely szintén a település határain túlnyúló jelentőséggel bírt.

1817-ben alakult meg a takácscéh, de további tíz, a lakosság ellátását szolgáló mesterség mintegy 50 képviselőjét tudta a település eltartani.

Bár Palugyay Imrétől a helytörténeti kutatók rendre átvették, hogy 1828. május 18-án I. Ferenc király négy országos vásárt adományozott mezővárosi ranggal együtt Ladánynak, ám valójában ez korábban, már 1821-ben megtörtént! Ezt a rangját a település az 1876. évi XXXIII. tc. értelmében veszítette el, amely a törvényhatósági területek szabályozásával megszüntette a Jászkun Kerületet is és létrehozta Jász-Nagykun-Szolnok vármegyét. Bár rangját és Bene pusztai területeit elveszítette, azonban a vásártartási joga megmaradt Jászladánynak. A várossá válás idején a településnek 4500 lakosa és 820 háza volt. A település tovább terjeszkedik, a vásártartás helyén később az állattenyésztéshez kapcsolódó épületeket húztak fel. Ekkor épül ki a település ún. cigányváros része is, a Purgéj. Továbbá egy újabb katolikus és egy zsidó temetőt jelöltek ki, majd felépítették a ma is látható városházát.

Mindenképpen érdemes a település gazdasági és társadalmi súlyának vizsgálatakor megemlíteni, hogy 1890-ben még a járási székhellyé válás is felmerült rövid ideig. A sajtó pedig a ladányi székhely ésszerűségéről is cikkezett, ám végül ez a terv nem valósult meg.

22. kép (MNL JNSzML. V. 610. Capsa 48. Fasc. 7. Nr. 68.)

1849-ben már 5544 főre duzzad a lakossága, amely kisebb-nagyobb hullámokkal ugyan, de folyamatosan növekszik, 1890-ben meghaladta a 8000 főt – ami a korban igen jelentős méretnek számított a hazai mezővárosok között.

Az 1848-49-es szabadságharc idején a lakosság a hazaszeretetet kimagasló példáit mutatta meg. A hadsereg által Ladányra kirótt létszámot a település felülteljesítette. A Szolnokon állomásozó osztrák csapatok részére 500 kenyeret, 50 marhát és 100 juhot akartak behajtani, de a lakosság megtagadta azt. A településen bújttatták Sárosy Gyulát, az Aranytrombita szerzőjét.

A Tisza menti gát építéséből, amely a ladányi szántóföldeket is védte, a város 40 000 pengő forinttal vette ki a részét. Az összeg előteremtésére 1852-ben megalakult a Jászkiséri Tisza-szabályozási Külön Egylet, amelynek tagja volt Jászladány is. A Ladányt övező három kilométeres körgát 1856 márciusában alig három hét alatt készült el az itt élők kétkézi munkájával. Ez a példaértékű emberi összefogás által létrehozott építmény a mai napig is létezik és védi a települést az árvíz ellen. Szükséges is volt, mivel a települést gyakran (pl. 1799, 1808, 1813, 1830, 1842) veszélyeztette a szőke folyó. Az 1878 után, a második tagosítást követően elkezdődtek a lecsapolások, amelynek köszönhetően a település körüli művelhető szántóterület jelentősen megnövekedett. A kiosztott határterületeken tanyasi gazdaságok alakultak ki, amelyek a birtokok teljesebb kihasználását tették lehetővé.

A növekvő népességet a termőterület nem tudta eltartani, ezért a XIX. század közepétől a többlet lakosság egy része a kiskunsági pusztákra, elsősorban Bene-pusztára vándorolt.

1853 és 1857 között épült fel az ún. templomi iskola, hét tanteremmel és egy könyvtár helyiséggel; az épület 2007-ben felújításra került, amelynek során a toronyban a harang 40 év után ismét megszólalt, és reggel tanulni hívja, a tanítási idő végén pedig harangjátékával búcsúztatja a diákokat. 1858-ban több mint hatszáz diák, a század végére több mint 1100 nebuló tanult falai között. Külön figyelmet érdemel az a tény is, hogy Közép-Európa egyik legkiemelkedőbb és legpatinásabb lapja, a Wiener Zeitung is megemlékezett arról, hogy az apáti iskolával egyidőben épített ladányi még nagyobb.

A növekvő hallgatói létszám miatt 1898-ban szükségessé vált egy új, második iskola építése, a négy tantermes Erzsébet-iskola, amely 1994-ben került lebontásra. Ugyanekkor épült a Milléren túli tanyavilágot kiszolgáló I. számú tanyasi iskola is Jászladányon. (Ebben állt egykor az az oltár, amely ma az Ozoróczy Mária Szociális Központ éke.) A századfordulón a tanyasi gyerekek megsegítésére szükségessé vált egy újabb iskola felállítása. Ez lett a II. számú tanyasi iskola, amely 1902-ben épült meg. 1895-ben megnyílt a Gazdasági Iskola, amely már nem egyházi, hanem állami fenntartású.

23. kép. A Közbirtokossági ház Jászladányban
(Gaál István Helytörténeti Kör gyűjtése)

A kiegészítést követően szinte azonnal megindult a polgári közélet működése is. 1868-ban alakult meg az első, civilek által kezdeményezett egyesület, a Polgári Olvasókör. 1877-ben átalakult Kaszinó Egyletté, amely a község társadalmi elitjének központi helye lett. Saját székházzal, bálteremmel, 500 kötetes könyvtárral, és a többi egyesülethez hasonlóan, italmérési engedéllyel rendelkeztek. 1890-ben kiadásra került a *Jászsági Híradó* című hetilap, igaz még ugyanebben az évben meg is szűnt.

A '80-as évektől működött a településen Rongyos Egylet is, amely a szegénygyerekek megsegítését tűzte ki célul. Számítalan segélyező szervezet és szakmák szerinti csoportosulás jött létre. Szintén jelentős volt a település életében az 1908-ban alapított Népkör, amely elsősorban a

nagyszámú kubikos réteget tömörítette magába. Jelentőségük Baross Gábor „vasminiszter” vasútépítő időszakában volt a legjelentősebb, de a ladányi kubikosok az ország minden pontján kivették részüket a munkából. Az országos vasúti hálózatba 1882-es építkezéssel kapcsolódott be, s ezzel megszűnt korábbi elszigeteltsége. A vasút megépítéséhez 80 000 forinttal járult hozzá Ladány. Az Újszász–Jászladány–Jászkisér–Jászapáti vasútvonalat 1885. július 20-án adták át. 1892-ben alapítják a településen egyre növekvő számú iparosokat összefogó Jászladányi Ipartestületet. A század végére több mint száz iparos szolgálta ki a helybeliek igényeit. 1890-ben alakult meg a Jászladányi Takarékpénztár rt. 25 000 forint alaptőkével, megszervezője a község agilis orvosa, dr. Izsó Lajos volt. A gazdasági élet szempontjából szintén fontos volt az 1910-ben alakult Jászladányi Hangya Szövetkezet is, amely alapítója Gazdag Szilveszter volt és már a kezdetekben 407 tagot számlált. 1914-ben alakult a Jászladányi Hitelszövetkezet (mint az OKH tagja), amely hitelkihelyezéssel és gabonavásárlással foglalkozott.

A XX. század első évtizedeiben számos újabb egyesület alakult meg a polgárok kezdeményezésével. Az úri passzió üzésére 1912-ben alakult a Vadásztársaság, valamint a település biztonsága szempontjából igen fontos, Önkéntes Tűzoltó Egyesület. A sportolni vágyók is megtalálhatták a maguk számára megfelelő keretet az 1912-ben alapított Sportegyesületben vagy az 1915-ben létrejött Lövészegyletben.

24. kép. Az egykori fogadó és kávéház épülete

Forrás: Múltbéli üdvözlés a Jászságból (143. p.)

1882 és 1888 között a település utcáinak járdái kerültek kiépítésre, ekkor még csak fából. 1890-ben már makadám utat építettek a településen. Megtörténik a belvíz csatornázása, a belterületeken pedig az esővíz elvezetésére szolgáló árkok kialakítása. Az 1880-as években négy fahidat is építenek a Milléren.

A római katolikus felekezeten kívül jelentős számmal bírt az izraelita felekezet is. 1913-ban a mai Kossuth Lajos utcában adták át az izraelita imaházat. A helybéli zsidóság éppúgy aktív részese volt a község gazdasági- és társadalmi életének.

A település életét elemi csapások is nehezítették. A korábban említett áradások mellett 1831-ben a súlyos kolerajárvány következtében Jászladány több mint 500 lakosát veszítette el. 1893 áprilisában tűzvész pusztított el az ún. dabi településrészen 128 lakóházat, akkori értéken 110 000 forint kárt okozva. A tűzvészt követően állíttatták a ma is látható Szent Flórián szobrot, ez egyedüli a Jászságban. A tűzvész méretét mutatja, hogy az Egyesült Államokban is tucatnyi újság cikkezett az esetről.

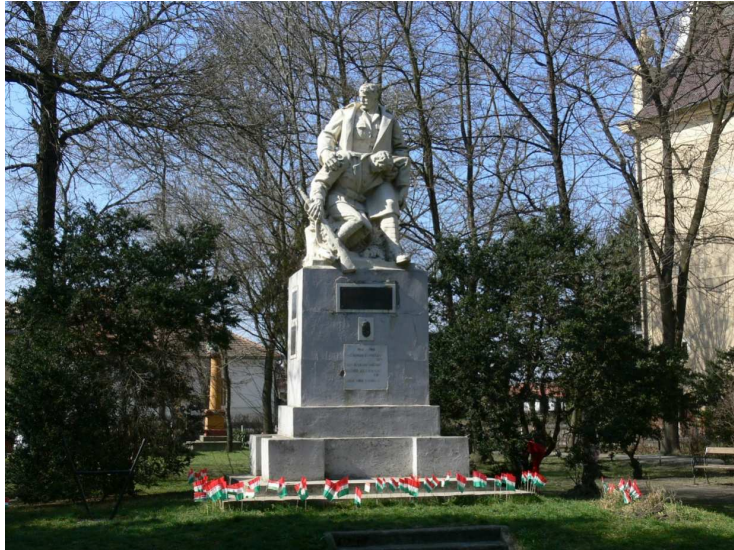

25. kép. A Szent Flórián szobor

1993-ban emlékeztünk meg a tűzvész századik évfordulójáról. A tűzvész emlékére állított Szt. Flórián szobor ebben az évben felújításra került.

A század elejétől kezdve Jászladány lakosságszáma tovább nő, 1910-ben 8957 lakosa volt. A századfordulón a negyedik legnépesebb jász település, gazdasági alapja a határ termőereje. A térség intenzív hasznosítását jól illusztrálja, hogy a terület 91%-a szántóföldi művelés alatt áll, a legelők szinte teljesen eltűntek.

A Nagy Háborúban a templom harangjait, az orgona sípjait és a rézből készült tetőt is be kellett szolgáltatni hadianyagnak. 1919-ben pedig a román megszállás szedte áldozatait.

26. kép. Az I. világháborús emlékmű

A szobrot 1926-ban maga József főherceg avatta fel, amely akkoriban komoly elismerésnek számított.

A XIX. század folyamán a polgárosodás folyamata egyre erőteljesebben bontakozott ki, több jelentős személyt adott Jászladány az országnak. Önkormányzatunk kiemelt feladatának tekinti az itt élt és innen származott híres személyiségek emlékének ápolását, tiszteletben tartását.

Antal Mihály Jászladányban született 1793-ban, apja községi jegyző volt. Az Egri Papnevelő Intézetben teológiát hallgatott, ám felszentelése előtt a profán világ felé fordult. Orvosi tanulmányokat, majd jogot végzett. Nyelvészként 1832 és 1837 között a Magyar Tudományos Akadémia Kézi szótárának szerkesztésében vett részt. 1833-tól az Akadémia levelező tagja lett. 1834-től a Nemzeti Kaszinó könyvtárosa volt egészen 1850-es haláláig. Élete során szorgalmazta a közoktatás bevezetését. Az akadémiai emlékbeszédet Toldy Ferenc mondta 1852. május 15-én. 2010. szeptember 29-én került felavatásra az Antal Mihály Alapítványi Általános Iskola falán egy emléktábla, amellyel az iskola névadójára emlékezünk, valamint Zana Sándorné Dr. Krón Zsuzsannára, aki férje emlékére egyik alapítója volt az iskolának.

Feltétlenül meg kell említenünk Kozlay Jenőt is, aki 1826-ban született Jászladányon.

27. kép Kozlay Jenő

Az aszódi gimnáziumot követően a Pesti Egyetemen volt joghallgató. Önkéntesként vett részt a szabadságharcban, s hadnagyi rangban szolgált Asbóth 12. hadosztályában. 1849. szeptember 22-től Komáromban szolgált és a katonák ellátásáért volt felelős. Októberben katonatársaival komáromi menlevéllel emigrált. 1850-es New Yorkba érkezését követően felvette az Eugene Arthur Kozlay nevet. New Yorkban és New Orleansban a kereskedelembe dolgozott, ám célja, a saját vállalkozás sohasem valósult meg. Az amerikai állampolgárságot 1855-ben kapta meg és a New York-i Vámháznál kezdett el dolgozni, mint kifizetési hivatalnok. Munka mellett jogot tanult és felvették az ügyvédi kamarába. Regény írásába kezdett, amely folytatásokban megjelent a United States Democratic Review hasábjain. 1861-ben a polgárháború ideje alatt egyik szervezője New Yorkban a 45. önkéntes gyalog ezrednek, amelyet 1864-től ezredesként vezetett. Ezrede részt vett az amerikai polgárháború fordulópontját jelentő Gettysburg-i ütközetben. A háború végén dandártábornoki címmel ismerték el szolgálatait. A háború éveit követően Brooklynban aktívan részt vett a helyi politikai életben. 1869-ig visszatért a Vámházhoz, majd földmérő, rajzoló és térképkészítő lett. 1880-tól főmérnök a Coney Island Szállítási Társaságnál, majd mérnök a Brooklyni Magasvasút Társaságnál. 1883. április 1-jén 57 évesen halt meg. Az Evergreen Temetőben temették el Brooklynban. Emlékművét katonai sírként gondozzák, ünnepnapokon kitűzik rá az amerikai zászlót. 2010. március 15-én, legnagyobb nemzeti ünnepünkhöz kapcsolódóan avattunk emléktáblát Kozlay Jenőnek, településünk hős fiának, a pesti forradalmárnak és az azt követő szabadságharc vitéz főhadnagyának emlékére, akire az amerikai nép is nemzeti hősnak tekint, lévén dandártábornoki rangig jutott az Észak-Amerikai polgárháborúban az unióért harcolók oldalán. Ezen emléktábla a Templomi iskola falán került elhelyezésre.

1838. április 8-án született Orosz István. Mindig vele volt imakönyve és olvasója. Alig 16 évesen már vezette a helyi körmeneteket, 18 éves korában — házasságkötésének évében — Máriabesnyőre vezetett négyszáz zarándokot a legszebb imákat, énekeket zengve. *Emlékkönyv* című önéletrajzában olvashatjuk, hogy elzarándokolt a legfontosabb kegyhelyekre, többek között Rómába, Lorettóba, Máriacellbe, Máriapócsra, de megjegyezte, hogy „nemcsak a nagy szent helyeket látogattam, hanem Jászládány környékén levő községeket is meglátogattam minden évben az egyházi búcsújuk alkalmával, sőt még messze vidéki községeket is meglátogattam, mert mindenütt ösmertek és meghívtak búcsúnapokra”.

Számtalan ének- és imafüzetet írt, szerkesztett és adatott ki. Közöttük szerepelt olyan is, amely az vallásos jellege mellett globális eseményt (Krakatau vulkán kitörését követő, hosszabb ideig tartó légköri jelenségek) örökített meg. Bálint Sándornak, a magyar vallásnéprajz kiemelkedő kutatójának tulajdonában 70 ilyen füzet volt, melyekből antológiát kívánt szerkeszteni. Az ájtatosság mellett végezte napi munkáját, nevelte gyermekeit. Széles körű vallásos tájékozottsága, a régi liturgia ismerete, eredményes gyógyító tevékenysége és istenes élete miatt közbizalomnak örvendett. 1919 őszén az átvonuló román katonák is nagy tisztelettel ülték körül a kertben, az almafája alatt rózsafüzért imádkozó aggastyánt. 1922. decemberében hunyt el. A jászládányi temetőben láthatjuk sírkeresztjét.

1.6.5 A „rövid” XX. század eseményei

1920–1944 között önálló választókerület lett a nagyközség, országgyűlési képviselőt is adott 1939 és 1944 között Lázár Imre személyében. 1926-ban nyílt meg a Polgári Iskola, amely a Gazdasági Iskolától eltérően magánintézmény volt. Az 1929-es adatok alapján Ladányban egy római katolikus, egy állami elemi, egy polgári magán- és egy iparos iskola működött. 1925-26-ban hetente jelent meg a *Jászladány és vidéke*, 1932-ben pedig másfél havonta a *Jászok Lapja* című folyóirat. A jászárokszállási származású Tűzkő Alajos nyomdája a két világháború között kezdte meg működését és számos kiadványt, aprónyomtatványt bocsájtott ki a helyi újságok mellett. Financális okokból tulajdonosváltás következett be, de a nyomda Kossuth-nyomda néven még 1948-ig működött. 1929-ben épült ki az elektromos hálózat, (a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. távolsági vezetéket itt is kiépítették), a harmincas évek közepére felépül az ún. Újtelep is. 1930-tól fogorvos kezdte meg működését. A második világháború időszakában épült a település szélén az ONCSA-telep, amelynek néhány épülete ma is látható.

A lakosság száma a két világháború között tovább növekedett. Az 1930-as adatok pedig már 10088 főről számoltak be, s ezt a tízezres számot 1945-ig tartotta is a település.

A szántóterületek arányaikban tovább növekedtek, 1914-re a területek 73%-a szántó; 10%-a kert, rét, 7% csupán a legelők aránya. A legeltető állattartást felváltotta az istállózó, az élelmiszergabona termesztése mellett a takarmánynövény-termesztés egyre hangsúlyosabb. A harmincas években az utolsó legelőket is feltörték.

A világháború frontátvonulását a település átvészelte, ám a megnyugvás nem következhetett be, mivel 1944. december 24-én a teljes lakosságot kilakoltatták a tanyavilágba és a környező településekre. Ez az elhúzóódó állapot három hónapig tartott, amely során a község belterülete jelentős károkat szenvedett. Ma már tudható, hogy a szovjet hadsereg egyik propaganda-osztályának főhadiszállása volt ekkor a település. Jászladány történetére vonatkozóan ekkor semmisültek meg a pótolhatatlan dokumentumok. A háború folyamán összesen 277 helyi polgár veszítette életét.

Jászladány 1945-ig a Jászság negyedik legjelentősebb települése volt Jászberény, Jászárokszállás és Jászapáti után. 1945-ös földosztás során 140 földműves kapott földet, öt gazdaságot vettek igénybe 119 ezer holdas összterülettel és öt 100–200 ezer holdas birtokot felosztottak. 1948-ban államosították az iskolát, majd egy évvel később a községben lévő malmokat is. Az 1949-es adatszolgáltatás alapján a településen ekkor 42 tanító, 5 orvos, 4 szülésznő, 11 fős rendőrőrs, 30 fős tűzoltóság; 5 általános iskola, 1–1 tanonciskola és óvoda, 21 kocsmá, 1 vendéglő és 1 szálloda működött. Az államosításokat követően 12 termelőszövetkezet jött létre, majd 1949 és 1953 között összesen 10 kollektív gazdaság alakult.

1949. január 11-én két termelőszövetkezet alakult: a Szalóki Földbérő Szövetkezet, amely még ugyanezen évben az Úttörő Termelőszövetkezetté alakul át, és III. típusú Major Termelőszövetkezet, amely pedig Táncsics Termelőszövetkezet lesz. Jászladányt 1949. február 6-án az előrehaladott kollektivizálás „sikerei” nyomán mintatelepüléssé nyilvánították, hat gazda kapott emlékérmét. 1949 és 1953 között összesen tíz termelőszövetkezet alakult. A szövetkezetesítés együtt járt a tanyasi gazdaságok gyors felszámolásával, ami – előnyei mellett – jelentős gazdasági károkat is okozott.

Az ötvenes években Jászladányra egyetlen család lett kitelepítve, mint osztályidegen. Az 1956-os forradalom a településünkön is éreztette hatását. Ledöntötték a község főterén felállított szovjet-emlékművet. Gaál Istvánt versei és '56-os tevékenysége miatt börtönre ítélték.

28. kép. A 2006-ban átadott 1956-os forradalom bronz emlékműve

1957-ben Jász-Nagykun-Szolnok megyében először a nagyközségben alakul Takarékszövetkezet. 1958-ban megkezdődött a gimnázium építése. 1957 és 1962 között az egykori Felvégi öreg temető helyén családi házakat hoztak létre, mert egyre nagyobb gondot jelentett a belterületi lakosságszám növekedése, amely háttérben a tanyákról történő beköltözések álltak. A háborút követően a lakosság száma az erőltetett iparosítás hatására csökkenni kezdett, mivel a kezdetben ingázó munkások később a költözést választották.

Bár egy mezőgazdasági település esetén éles váltást és kihívásokat jelentett az államszocialista időszak, a település igyekezett tovább fejlődni. A mezőgazdasági termelés átszervezése, kollektivizálása, és az abban egyre inkább csökkenő munkaerő-kereslet a népességmegtartó-erő hanyatlásához vezetett. A rezsim hozzáállása a nagy múltú, paraszt-polgári hagyományokkal és történelmi autonómiával, ebből adódóan komoly öntudattal rendelkező településhez inkább ellenséges volt. A pártállam ezért nem is igen kísérelte meg ipartelepítéssel ellensúlyozni a mezőgazdaság foglalkoztatásban mutatkozó szerepének csökkenését, Jászladány hanyatlását szükségesnek, talán kívánatosnak is tekintette, és közvetetten, részben a tanyahálózat szisztematikus erodálásával, részben a helyi civil közösségek – persze nem csak itt jellemző – szétzúzásával még segítette is.

Azért bizonyos fejlődéseknek tanúi lehettünk: például az infrastruktúra területén a lemaradást sikerült elodáznunk. Így 1960-ban építettek egy 100 m³ víz befogadására alkalmas víztornyot, amely lehetőséget nyújtott a vízellátás tökéletesítésére, mert addigra már csak hat közkútban volt iható víz – nem egyedi probléma az Alföldnek ezen a vidékén. De ebben az időszakban kaptak burkolatot a fontosabb közlekedési utak, épültek ki a járdák, korszerűsödött a lakásállomány, és lassacskán megújultak a középületek is. 1963-ban kezdte meg működését a könyvtár. 1968-ban adták át a Baross utcai iskola, az orvosi rendelő és a Művelődési Ház épületét. 1974-től gyermekorvosi ellátás nyílik a nagyközségben. Az 1971-es Országos Településhálózat-fejlesztési Kon koncepció alapján településünk alsó fokú központ minősítést kapott, a további fejlesztések rendje sokáig e hierarchia szintnek megfelelően alakulhatott.

1959-ben Jászládány termelőszövetkezeti községgé lett. 1962-ben az akkor működő nyolc kollektív gazdaságból négy nagyobb alakult, amelyek 1965-ben kettő nagyméretű TSZ-be, a Haladás és Petőfi Termelőszövetkezetekbe egyesültek, végül 1974. január 1-jén egyetlen szövetkezetbe olvadtak be, Egyetértés néven. Közben a település földjein nagyüzemi gazdálkodás került kialakításra, a szántókra jelentős mennyiségű mészsizapot hordtak a nagyobb termésátlagok elérése érdekében.

A XX. századi változások hatására a Jászládányi iparosság a szövetkezeti formában látta biztosítottnak a jövőjét, ezért 1951. április 14-én megalapították a Jászládányi Vegyesipari KTSz-t. Soraiba tartozott órás, fényképész, fodrász, női-férfi szabó, építész, épület- és géplakatos, bádogos, festő, mázoló, cipész, stb. A folyamatos munkaellátottság és biztosabb jövedelem (megélhetés) reményében az 1960-as évek közepétől döntő lett tevékenységükben az árutermelés. Termékeik így eljutottak az ország más területeire is: szállodai berendezések, TV korpuszok, laboratóriumi felszerelések, apróbb fém és műanyag termékek, hűtőgép, gáztűzhely és olajkályha alkatrészek formájában. Itt került gyártásra az ország egyik kedvelt gyermekjátéka, a türelemjáték is. Az 1975-80-as években élte fénykorát a szövetkezet, ekkor a foglalkoztatottak létszáma meghaladta az 500 főt. A szolgáltatási ágazatok centralizálásával a szövetkezet és a község nagyon sok jó szakembertől volt kénytelen megválni, akik jelenleg is a helyi, illetve a környező települések szakember utánpótlását biztosítják.

A rendszerváltozást követően alakult meg a Jászföld szövetkezet, amely később részvénytársasági formában működött tovább. Bár a Vegyesipari KTSz megszűnésével a helyi iparos munkák visszaestek, az ágazatban kezdte meg tevékenységét A T-Plasztik Kft., amely 2014-ben már 370 főt foglalkoztatott.

A XIX. századhoz hasonlóan, a XX. században is voltak jelentős alakjai a településnek.

Dr. Mizsei Béla ügyvéd, egykori országgyűlési képviselő (1945-1947, 1990-1994) a mezőkövesdi munkástanács meghatározó tagja volt, 1956. november 6-án, amikor a szovjet csapatok körülzárták Mezőkövesdet, a község képviseletében ő tárgyalta a parancsnokkal a fegyverek átadásáról. 1957-ben koncepció perben halálra, majd Dobi István elnök közbenjárására másodfokon életfogytiglani szabadságvesztésre ítélték. 1963-ban, amnesztiával szabadult, jogászdiplomával kertész szakmunkásként helyezkedhetett el. 1989-ben könyvet jelentetett meg a gumós begóniáról. A rendszerváltáskor részt vett a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt újjáalakításában, annak Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei elnöke, majd 1989-ben országos elnökhelyettese lett. 1990-ben Alsó-Jászság országgyűlési képviselőjévé választották. Megkapta az 1956-os emlékérmét és a Magyar Köztársaság Lovagkeresztjét. Önéletrajzi írása *Életpályám* címmel 2006-ban, a forradalom ötvenedik évfordulóján jelent meg. 2009-ben távozott közülünk.

Dr. Nagy János orvos régi nemesi jász család sarjaként 1895-ben született Jászládányban. Budapesten szerezte orvosi oklevelét, gyakorlati éveit a Szt. Rókus és Szt. István kórházakban szerezte. Részt vett az első világháborúban, majd orosz hadifogságba esett, ahonnan 1922-ben tért haza szülőfalujába, és lett a község elismert és nagy tiszteletben álló orvosa. Az vármegyei Törvényhatósági Bizottság, az Országos Orvosszövetség tagja volt, emellett az Úri Kaszinó elnöki teendőit is ellátta. 1971-ben hunyt el, posztumusz lett településünk (első) díszpolgára.

A két világháború között, 1926-ban született Jászladányban Tálás Ernő, a Stockholmi Királyi Opera nyugalmazott magánéneke. A Jászságért Díjas operaénekes tíz éves korától tanult Jászapátin, az egykori Királyi Katolikus gróf Széchenyi István Főgimnáziumban, és 1944-ben érettségizett. Először német-olasz szakos gimnáziumi tanári oklevelet szerzett, majd megkapta a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola énekművész-énektanári diplomáját. A 1956-os forradalom Svédországba sodorta, ahol a Királyi Operánál kapott szerződést. Koncertsorozataival bejárta Európát és az Egyesült Államokat, rendszeresen közreműködött jászsági rendezvényeken is, köztük a Jászok Világtalálkozóján. Egykori iskolájában, a Mészáros Lőrinc Gimnáziumban ösztöndíjat alapított a legtehetségesebb diákok elismerésére. Tálás Ernő a magyar zene nemzetközi jó hírnevét öregbítette és büszkén hirdette jász származását. 2018-ban hunyt el.

1.6.6 Összegzés

A leírtak alapján is látható, mennyire ragaszkodó és tenni akaró közösség élt és él Jászladányon. Talán még inkább akkor tükröződik mindez, ha furcsamód a település katasztrófáit emeljük ki. Az itt élők a törökkorban folyamatos veszedelemnek voltak kitéve és kis időre el is néptelenedett a település. De amint lehetőség adódott, ismét lakott lett. Az eladatottság terheit nyögte és támogatta a Rákóczi-szabadságharcot. Kifizette a rá rótt megváltási összeget! Az 1848-49-es szabadságharcból szintén kivette részét a lakosság. A század végére pedig már a járási székhelyé válás kérdése is felmerült! 1893-ban a hatalmas tűzvész pusztítása veszélyeztette az egész települést, súlyos károkat okozott, de hamarosan a Dabi városrész újjáépült és a település közös küzdelem árán tovább haladt a fejlődés rögzös útján. A több mint 10 000 lakosú nagyközséget 1944. december 24-én egyik napról a másikra teljesen kiürítették 3 hónapra. Szinte mindene odaveszett a lakosságnak, de nem adta fel, küzdött tovább.

A szinte folyton nulláról való újrakezdés újra és újra magasra ívelő fejlődést hozott. Ez a folytonos küzdelem kiválóan mutatja az eltökéltséget és a célok eléréséért való tenni akarást. Mindamelllett látható, hogy minden időszakban felnevelte azokat az embereket, akik nem csak a településnek, de az országnak vagy a nagyvilágnak is tudtak adni.

Mindennek ellenére Jászladány közössége reménykedve élte meg a rendszerváltozás időszakát, amelytől elveszett korábbi értékei, valamint önrendelkezése visszanyerését remélte. Ennek első és talán legfontosabb lépéseként a településen 13 fős képviselő-testületet választottak, amelynek utódai mai napig odaadással és felelősséggel intézik a nagyközség ügyeit.

1.7 Jászladány hagyományai

1.7.1 A Település kulturális élete, rendezvényei

Pezsgő közösségi élet várja azokat, akik kikapcsolódás céljából keresik fel Jászladányt. A települési rendezvények szinte az évszakok változásához igazodva várják a helyi, és a település határain túl élő vendégeket.

Az utóbbi években reneszánszát éli az igazi, cigányzenekarral kísért magyar nóta, olyannyira, hogy 2014-ben kulturális örökségünk egyik tagjaként a Hungarikumok Gyűjteményébe is

bekerült, ez a féltett, egyedülálló kincs, amelyet ápolni és átadni kell az utánunk jövő generációk számára. Jászládány nagyközség mindig is híres volt prímásairól, akik a település jó hírét öregbítették idehaza és az országhatárokon kívül is.

29. kép VI. Farsangi Nótaest (2020.)

A község díszpolgára Tóth-Mácsai Árpád, elkötelezett híve és művelője a nótának, ő hívta életre a „FARSANGI NÓTAESTET” egy olyan zenei gálaműsort, ahol minden korosztály önfeledten szórakozva int búcsút a télnek és köszönti vidáman a tavaszt. Az eseményre meghívást kapnak a legkedveltebb nótáénekesek, akik a helyi cigányzenészek játékával kísérve gondoskodnak a közösség kiváló hangulatáról.

Február elején, régen volt idők szokásait eleveníti fel a „HAGYOMÁNYŐRZŐ DISZNÓVÁGÁS”, amelyre a falu apraja-nagyja hivatalos. Az eseményre a Tájház udvarán kerül sor, ahol már kora reggel fogópálinkával várják az érdeklődőket. A bátrabbak tevékenyen is részt vehetnek a disznó „leteperésében”, majd a feldolgozás minden mozzanatát nyomon követhetik, amely a korabeli módszerek szerint történik.

30. kép Hagyományőrző disznóvágás (2022.)

31. kép Hagyományőrző disznóvágás (2022.)

Minden évben sor kerül a „Kolbásztöltő versenyre”, amelynek a fődíja egy újévi kismalac. Az esemény megálmodója Bertalan László önkormányzati képviselő és helyi vállalkozó, aki a levágandó sertésen, az ajándék kismalacra túl a verseny alapanyagát is biztosítja. A belépés díjtalan és a nap folyamán elkészülő disznótoros finomságokból – sült vér, hurka, kolbász, toros káposzta – mindenki kedvére kóstolgathat. Ezzel a gasztronómiai utazással indul a község fesztivál szezonja. A rendezvény teljesen nyitott, arra a település minden lakója meghívást kap, a jó hangulatot zene biztosítja, egészen sötétedésig. Az elmúlt években a versenyző csapatok száma egyre nőtt, 2019-ben már 24 csapat vetélkedett a fődíjért, amelyek között helyi és külföldi lakosokból álló csapatok is voltak.

2005 májusában, a Jász Redemptio oldottabb hangulatú, jókedvű megünneplésére szervezte meg először az önkormányzat a „JÁSZ-PIKNIK-et”, lokálpatrióták részvételével. Később a rendezvény folyamatosan „erősödött”: újabb szórakoztató elemek kerültek be a programba, és a Jászság ismert közéleti személyei, illetve szervezetei nyertek meghívást az alkalomra.

32. kép Jász-Piknik (2018.)

Részt vettek és részt vesznek a rendezvényen a jász kapitányok, illetve meghívott volt a Jászok Egyesülete. Az emlékezés emelkedett pillanatait és a koszorúzást, a korabeli piknikek hangulatát megidéző délután követi. „Pusztabusz” viszi a kilátogatókat körbe a településen, miközben kenyérlángos sült a Tájház kemencéjében, amelyet a vendégek megkóstolhatnak. A napot a „Jászkapitányok tüze” zárja, amelynek fényénél előkerülnek a régi anekdoták, dalok, és nóták.

2012-ig a Falunap volt Jászládány legnagyobb községi rendezvénye, nagyon sok embert megmozgatva, számos helybélinek és vendégnek biztosítva jó szórakozást. A Falunap hagyományos időpontja azonban egybeesett a ladányi búcsú napjával, ezért 2012-ben úgy döntött a képviselő-testület, hogy a „világi” rendezvényt leválasztja az egyházi ünnepről. Ezért ma immár új néven – „LADÁNY NAPJA” – Szent Mihály napjához legközelebb eső hétfőjét választotta a fesztivál időpontjául. 2015 különleges év volt Jászládány életében, mert ekkor került sor ünnepélyes keretek között, a vajdasági Oromhegyes és az erdélyi Csíkrákos településekkel létrejött testvértelepülési megállapodás aláírására.

A „TESTVÉRTELEPÜLÉSEK NAPJA” már pénteken várja az érdeklődőket Jászládányra, amikor a testvértelepülések delegációit üdvözlő, Sarlós Boldogasszony Plébániatemplomban elhangzó szentmise indítja a fesztivál programját. Ezt követően Csíkrákos, Oromhegyes és Szilas képviselői érkeznek, akik a kulturális csemegékkel várják az érdeklődőket.

A „LADÁNY NAPJA” szombati ünnepélyes megnyitóján kerül sor a Díszpolgári-díj átadására. Jászládány Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete kiemelten fontosnak tartja a jász kultúra, a hagyomány és identitás őrzését, ápolását és erősítését. Ennek a mentén szerveződnek a nap műsorszámai is.

33. kép Ladány Napja (2022.)

A hagyományos jász értékeket felmutató produkciókon kívül a tánc, az operett, a klasszikus magyar nóta és a rock-zene képviselői egyaránt gondoskodnak a jó hangulatról. Lehetőséget kapnak a fellépésre a helyi és környező településekről érkező amatőr előadók és művészeti együttesek, de ezzel kiegészülve egyéb szórakoztató programok is csalogatják a vendégeket. A falu központjában felállított nagyszínpadon, a nap folyamán színvonalas előadások nyújtanak lehetőséget a tartalmas kikapcsolódásra, amelyek összeállításakor a szervezők törekednek arra, hogy minden korosztály megtalálja azok között az ízlésének és igényének megfelelőt.

34. kép Jancsi bohóc és a gyerekek Ladány Napján (2022.)

Jól jelzi a „LADÁNY NAPJA” sikerét és az iránta megnyilvánuló érdeklődést, hogy évek óta a *Főzőversenyre* nevező csapatok száma meghaladja a harmincat, és az esemény napján, közel háromezer ember fordul meg a rendezvény helyszínéként szolgáló település központban.

35. kép Főzőverseny csapatai Ladány Napján (2021.)

36. kép Ladány Napja (2022.)

Új programelemként már nem csupán ételeket, hanem a hungarikumnak számító pálinkát, abból is a jászsági készítőik italát kóstolja és bírálja a Jászsági Pálinka Lovagrend tagjaiból álló zsűri. A

rendezvényen évről évre több ezer ember, köztük több száz, a szomszédos településekről érkező látogató vesz részt, emellett ekkor látogatnak haza a nagyközség elszármazott lakosai is.

37. kép Ladány Napja (2022.)

A rendezvények sorát 2012 óta, az adventi időszak elcsendesedése előtt, a novemberben megrendezésre kerülő „ERZSÉBET-KATALIN-BÁL” zárja, amely kiváló alkalmat biztosít a tartalmas kikapcsolódásra a zene és a tánc szerelmeseinek. A bál egy szép hajdani szokást elevenít fel, mikor a helyi társadalom kiléphet a megszokott világából, és elegáns ruhát öltve tölthet el egy fennkölt ám mégis szórakoztató estét.

38. kép Erzsébet-Katalin bál

Az est minden évben egy kitűnő vacsorával indul, majd színvonalas zenei műsor gondoskodik a jelenlévők szórakoztatásáról. A szervezők a bál belépőiből és támogatói felajánlásokból befolyt összeget minden évben jótékony célra ajánlják fel. Gyűjtöttek már a Plébánia, a Jászládányi Polgárőr Egyesület, a tehetséges gyermekek alapítványa, a Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Jászládányi Tagintézménye számára és a XXIII. Jász Világtalálkozó javára. A bál évről-évre egyre sikeresebb, amelyet mi sem bizonyít jobban, hogy a pozitív visszajelzések

száma egyre csak növekszik.

Hasonló célok megvalósítását tűzte ki célul a 2018 óta, két alkalommal megrendezett „KERESZTÉNY-BÁL” is, amelyet a Római Katolikus Egyházközség választott képviselői az önkormányzati képviselőkkel közösen szerveznek meg, és a lebonyolításba bekapcsolódik a településen működő Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Jászládányi Tagintézménye is.

Itt kell megemlíteni, hogy a település rendezvényei nem csupán szórakoztató jellegűek, hiszen Jászládány turisztikai vonzerejének alapját is adják.

39. kép Keresztény bál (2019.)

A turisztikai kínálat elsősorban a település sajátos arculatára, hagyományaira, közösségének értékeire épít, és az elsődleges turisztikai vonzereje az itt élők vendégszeretetén alapuló rendezvényturizmus. A felsorolt események alkalmával rendszeresen megnyitja kapuit a nagyközönség számára az egykori templomi iskolában otthonra lelt HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY, amely két, egymást kiegészítő kiállításnak helyszíne.

A NÉPRAJZI GYŰJTEMÉNY 25 éves gyűjtőmunka hatalmas anyagát foglalja magában, mely két elhívatott pedagógus Szikszainé Gál Ildikó és Szikszai János gyűjtőmunkájának eredményeként jött létre, és a településre jellemző földművelés, állattartás, valamint a paraszti háztartás eszközeit mutatja be. Három teremben és az azokat összekötő folyosón kaptak helyet a kiállítás féltett darabjai, melyek között a jászládányi mesteremberek szakmájára jellemző szerszámok és az általuk elkészült tárgyak is láthatóak.

40. kép Előadással egybekötött kiállítás Néprajzi Gyűjteményben (2022.)

A Jászság és talán Jász-Nagykun-Szolnok vármegye legteljesebb néprajzi gyűjteménye az övék és népmesei fordulattal élve csodájára járnak minden vidékről. Tíz szakma eszközei mellett egy 20. század eleji szobabelső és egy korabeli konyha került itt berendezésre. Minden rendelkezésükre álló helyet megtöltötték tárgyakkal, történetekkel, elődeink üzenetével.

2011. október 24-én alakult meg a GAÁL ISTVÁN HELYTÖRTÉNETI KÖR, és a lelkes csoport, névadójának nyomdokain haladva, folyamatosan dolgozza fel az előttünk járó nemzedékek hátrahagyott nyomait, melyek a helytörténet izgalmas eseményeit bemutató kiállításokon tekinthetők meg. A tárlat minden darabja múltunk egy-egy mozaikja és a helytörténeti kör tagjainak munkája nyomán újra alakot öltenek, szólnak hozzánk az előttünk járók, és a lelkes helytörténészek munkája a településen élőket is együttgondolkodásra inspirálja.

41. kép A Helytörténeti Kör kiállítása Kun Gábor jászladányi amatőr költő emlékére (2018.)

Ők időt és energiát nem sajnálva felkutatták Jászladány történetének apró emlékeit: könyveket, fényképeket, újságokat, képeslapokat, cikkeket, hogy történelmünk ne merüljön feledésbe, így gyűjtőmunkájuknak köszönhetően feltárul előttünk múltunk minden fontos mozzanata. Jászladány Helytörténeti Kiállításai elmondhatjuk, hogy hidat képeznek a generációk között, hiszen egyik nélkül hogyan élhetne a másik és „hogyan maradhatna meg gyökerei nélkül az ember.”

42. kép I. világháborúból megmaradt emlékek kiállítása
a Helytörténeti Gyűjteményben (2022.)

Termeikbe lépve érezhetjük, hogy múltunk-jelenünk-jövőnk körforgása teljessé válik. Ezen kívül a 2004-ben átadott TÁJHÁZ bemutatása is szerves része települési nagyrendezvényeinknek, ahol a módos vidéki polgárság életmódját bemutató kiállítás látható.

43. kép Tájház belső felújítás előtt

Jászladány szellemi értékei mellett nagy jelentőséggel bírnak a településen található épített kincsei is, különösen azok, amelyeket a közösség saját erejéből hozott létre, és óvja évtizedek óta. Ezek közül kiemelkednek az alább felsoroltak:

- Sarlós Boldogasszony Római Katolikus – barokk stílusú – templom (az 1765-ben kezdődött építkezés 1785-re fejeződött be, építész Frank Zillack, 1911-ben nagyobb felújítást hajtottak végre rajta),
- Polgármesteri Hivatal épülete (a városi és vásártartási jog elnyerését követően 1828-ban épült, belső udvarral rendelkezik),
- Római Katolikus plébánia épülete (1840-ben épült klasszicista stílusban),
- Kálvária (1757-ben épült, barokk stílusú),

- Általános iskola a Hősök terén – 1857-ben épült, harangtoronnyal rendelkező iskolaépület; a 2007-ben felújított épületben újra megkondult a harang, mely az iskolakezddéskor és annak végén hívja, illetve búcsúztatja a diákokat,
- Tájház – 2004-ben került átadásra,
- Helytörténeti Gyűjtemény (2017.),
- Hősök szobra - II. Világháborús Emlékmű,
- Szentháromság szobor,
- Szent Flórián szobor,
- Szent István szobor,
- Jászok köve,
- Olvasó nő szobra,
- Nemzeti Összetartozás Emlékhely (2017.),
- Aradi Vértanúk Emlékmű (2018.),
- Ivókút – Pagoda, amely szabadtéri zenei koncertek helyszíne (2017.),
- Tálás Ernő emléktábla (2018.),
- Szendrey Júlia emléktábláj,a
- Kozlay Jenő emléktáblája.

1.7.2 Jászladány a híd a Felvidék, a Délvidék és Erdély között

Jászladány Nagyközség mindig is törekedett arra, hogy kinyissa a település kapuit és az országhatáron túl, a történelmi Magyarország területén keressen új, együttműködési kapcsolatokat. Egy pályázat tette lehetővé, hogy a kezdeti próbálkozások formát kapjanak és 2015. szeptember 25-én megtörtént Jászladány újkori történetének egyik meghatározó eseménye: a vajdasági Oromhegyes és az erdélyi Csíkrákos polgármestereivel testvértelepülési megállapodást írt alá Bertalanné Drávucz Katalin polgármester.

44. kép 2015. szeptember 25. együttműködési megállapodás aláírása

Oromhegyes Szerbiában, azon belül is a Vajdaság észak-bánsági körzetének, Magyarkanizsa községében elhelyezkedő települése, Zentához közeli színmagyar, ezernyelcsáz lakost számláló

falu. A község ügyeit választott testület, az úgynevezett *Helyi Közösség* irányítja, amelynek elnöke, lelke és motorja Balla Lajos, nyugdíjas pedagógus, iskolaigazgató, aki a település ügyeinek intézésén túl civil szervezeteket patronál, kézilabdázó kislányokat edz és viszi őket magyarországi versenyekre, mindemellett a helyiek ügyes-bajos dolgait is megoldja. Barátságos, összetartó emberek lakják a falut, minden mozdulatukat a szeretet hatja át. A délszláv háború legkritikusabb időszakában itt alakult meg 1992. június 26-án a legendás Zitzer Szellemi Köztársaság. Nők és anyák tiltakozása volt ez, akik nem akarták, hogy a férjeik, fiaik az értelmetlen háborúban áldozzák fel magukat vagy ontsák egykori honfitársaik vérért. Az akkor behívót kapott 220 férfi megtagadta a bevonulást, és a falu Zitzer nevű vendéglőjébe költözött be, ahol 96 napig maradtak. Hiába sorakoztak fel tankok felkeléstől tartva Oromhegyes határban, ők nem törtek meg. Az asszonyok főztek, házirendet vezettek be, és heti rendszerességgel magyarországi művészek látogattak el hozzájuk. Negyedszázad is eltelt már ezen események óta, és megtisztelő, hogy az ott élők 2015 szeptembere után, testvérként és barátként fogadják Jászladány lakóit, és általuk mi magunk is közelebb kerülhetünk magyarságunk megéléséhez és belső gyökereinkhez.

Csikrákos Erdélyben, a Középcsíki-medence kijáratánál, Hargita megyében található községközpont, amelyhez Göröcsfalva, mint beosztott település tartozik. A Ladánytól mintegy hatszáz kilométerre fekvő falu lakóinak száma – 2011-es adatok alapján – 1607 fő, amelyből 1060-an vallották magukat magyar anyanyelvűnek. Ezt, a Keleti-Kárpátokban megbúvó hegyközi medencét, a Hargita-hegység és a Csíki-havasok ölelik körbe és minden apró részlete a Teremtő tökéletes ecsetvonásait hordozza magán. A település fiatal polgármestere, Császár Attila személyében határozott, elkötelezett vezetője van a településnek. Csíksomlyó közelsége (15 km) és a mesebeli, vadregényes Csíki-medence a magyarázata, hogy a település az idegenforgalomra alapoz. A falusi turizmus dolgában Csikrákos a legjobbak közé tartozik, ahol két kényelmes fogadó mellett, szívből jövő, testvéri szeretet és kedvesség köszönti a látogatókat. A helyiek minden körülmények között őrizték magyarságukat és hagyományaikat a politikai törekvések ellenére.

45. kép 2018. június 8. Csikrákos és Oromhegyes megállapodásának aláírása Oromhegyesen

Az azóta eltelt időszak alatt a barátságok csak jobban elmélyültek, amelynek legszebb bizonyítéka, hogy Csikrákos és Oromhegyes is hasonló megállapodást írt alá egymással 2018-

ban. A szlovákiai Szilas település képviselőivel egy erdélyi látogatás alkalmával találkozott Jászládány delegációja, és a lelkek megérintették a szíveket. 2019. szeptember 27-én Tóth Péter, a szlovákiai település fiatal polgármestere és Bertalanné Drávucz Katalin kézjeggyével látta el az együttműködésről szóló dokumentumot, és közöttük is megszületett az az örök pecsét, amely egyesíti a szétszakítottságban is összetartozókat.

46. kép 2019. szeptember 27. Szilas és Jászládány

47.

A híd tehát épül tovább, pillérei egyre szilárdabb alapokon állnak. Az összetartozás legszebb bizonyítéka a Jászládány szívében található Nemzeti Összetartozás Emlékhely, amelynek bejáratánál Csíkrákos ajándéka egy székykapu áll, amelyen keresztül jutunk el az emlékműig, ahol egy-egy Oromhegyesről érkezett, egyedi kopjafa jelöli a testvértelepülések pontos helyét a történelmi Magyarországot formázó alkotáson.

48. kép 2019. szeptember 28. Nemzeti Összetartozás Emlékmű előtt
Jászládány, Csíkrákos, Oromhegyes és Szilas képviselői

1.7.3 Jászladány hitéletének alakulása napjainkig

A jászok (a kunokkal együtt) a tatárjárás alatt a mongol hadaktól szorítva jutottak el hazánk területére. IV. Béla királyunk telepítette le őket és kaptak később kiváltságokat, hogy szükség esetén katonai egységekkel védjék a hazát. A jászok öntudatos, természetet, szabadságot és önállóságot szerető nép, amit, az elvesztett önállóságuk, áldozatokat nem kímélő, visszavásárlásával, a Redemptio-val 1745. május 6-án, 575.900 rajnai forint kifizetésével váltottak meg és lettek függetlenek a földesúri hatalomtól. A jászok az évszázadok alatt megőrizve gyökereiket beolvadtak a magyarságba, átvették annak nyelvét, vallását, ami jelentős többségében, a Római Katolikus vallás. Buzgóságukat a templomépítésekkel, az út menti fészületek sokaságával is bizonyítják.

Jászladányt a legkorábban 1399-ben említi egy okirat, akkor még Lany, Ludány, Ladán, Ladány néven, amely szavak a láda, ladik szóból eredhetnek, tekintettel arra, hogy ez egy mocsaras, vizektől gyakran elöntött terület volt, amit ilyenkor csak csónakkal lehetett megközelíteni. A ladányiak életét megnehezítette, hol a szárazság, hol pedig a vizek túláradó bősége. Az itt élők, csak szorgalmukkal, fáradtságos munkával, leleménnyel tudták biztosítani megélhetésüket.

49. kép Ünnepi Szentmise Jászladány előjáróival

1699-ben jelenik meg az első feljegyzés a jászladányi fából épült templomról. Ekkor még nem volt önálló plébánia, hanem 1701-1731-ig Jászsalsószentgyörgy filiája volt, de vezetett anyakönyvet. 1733-ban épült nagyobb kőtemplom a lebontott fatemplom helyett. A redemptio után, Jászladány lakossága erősen megnövekedett, ezért a katolikus hitét buzgón élő közösség hamar kinőtte az akkori kőtemplomot, amelyben szintén volt 3 oltár és egy jó állapotban lévő orgona is. A mai templomunk alapító levele 1764. május 6-án született, melyben így írnak: „Az Örökkévaló egy, és Háromszemélyű, mindenható Isten dicsőségére, az Erzsébetet látogató Jézus Anyjának legnagyobb tiszteletére építette a Templomot a kiváltságot élvező Jász-Ladány község lakosságának vallásossága és adakozása.” 1765-ben kezdődik meg az építkezés, amely sok

nehézséggel megküzdve 1806-ra fejeződik be. Ez alatt az idő alatt 2 plébánosa volt Jászládánynak: főtisztelendő Beke Péter Pál, aki 1786-ban visszaadja lelkét teremtő Istenének, őt követi főtisztelendő Horváth József, aki a templom felszentelésének évében 1806-ban hunyt el, végrendeletében 200 Rh forintot hagy a templom belső berendezésének elkészítésére. 1808-ban Zana Lőrinc elkészítteti a Nepomuki Szent János szobrot ezzel a felirattal: „ŐRIZD SZÉP HIRÜNKET ELLENSÉGTÜL” ÉS „OLTALMAZZ MINKET ÁR-VIZEKTÜL”

A mai időben, őseink jó példáját követve, mintegy 150 templomba járó őrzi és élteni a katolikus hitet azzal a több száz hívünkkel együtt, akik koruknál vagy egészségi állapotuknál fogva már nem tudják látogatni a templomot, de adományaikkal, imáikkal támogatják az Egyházat.

50. kép 70 éves házassági évfordulót ünneplők megáldása

Jászládány gazdag lelkiéletéhez hozzájárulnak és imáikkal támogatják az itt élőket, a Rózsafüzér Társulat- és az újjászerveződött Mária Légió tagjai. A hit továbbra is él, hiszen évente 40-70 gyermek keresztelese, 17-38 elsőáldozó és kétevente 10-15 bér mátkozó van. A vasárnapi 15 órás diákmiséket is egyre többen látogatják. A nagyböjti tartós élelmiszergyűjtéseiből több mint 30 rászoruló család részesül. Nemzeti és nagy vallási ünnepeinken megtelik a templom, amikor jelenlétével megtisztel minket Pócs János a jászok országgyűlési képviselője, Bertalan Drávcz Katalin polgármester asszonyunk, a képviselők testülete, Bertalan János emeritus jászkapitány is. Voltunk zarándokúton Csíksomlyón, ahol Ferenc pápa mutatta be a Szentmisét és ajándékozott arany rózsát a kegytemplomnak. 2019-ben rendeztük meg az Első Jászládányi Keresztény Bálunkat, ennek bevételeiből alakítottunk ki egy mellékhelyiséget. A Második Jászládányi Keresztény Bál bevételeiből és a plébánia forrásaiból pedig a Dabi Temetőben modernizáltuk és újítottuk fel a mellékhelyiséget. További terveink közé tartozik az omladozó Nepomuki Szent János szobor felújítása és a templom mellett emlékpark létrehozása is. Örülünk annak is, hogy a kerékpárút kialakításával együtt kaptunk a templom mellé egy szép kerékpártárolót. Feladatként vár ránk az is, hogy az „Épített egyházi örökség”-re nyert pénzt a lehető legjobban tudjuk felhasználni.

1.7.4 Folyóiratok, Kiadványok, Honlap

1994 óta havi rendszerességgel jelenik meg az önkormányzatunk által kiadott Ladányi Hírek. A színes, tizenhat oldalas havilap 500 példányban jelenik meg, ára 250 forint. A Jászság legértelmesebb magazinja részletesen mutatja be a mozgalmas települési életet. A folyóirat rendszeres tájékoztatást nyújt a települési önkormányzat és intézményei működéséről – polgármesteri, képviselő-testületi beszámolók, intézmények személyi változásai, rendezvényei, a helyi közösség életéről – rendezvényeiről, a település ünnepeltjeiről és anyakönyvi híreiről. Beszámol a lakosságot érintő jogszabályi változásokról, a beruházásokkal kapcsolatos tudnivalókról. 1994-ben még hat oldalon tudósította a településen élőket, az eltelt huszonöt év alatt minden hónapban megjelent, és az online hírcsatornák, a közösségi oldalak térhódítása ellenére is van még létjogosultsága az írott sajtóterméknek.

51. kép Ladányi Hírek 2021. decemberi szám

Harminchat települési és huszonnégyszázoros országos előfizetővel rendelkezik, akiknek a száma évről-évre nő. Szerkesztőbizottsága tizenegy tagból áll és öt-hat állandó szerző munkálkodik a lap megjelenésén. A lap szerzői közül többen publikálnak más, vármegyei vagy országosan megjelenő szakfolyóiratokban is. A Ladányi Hírek jól olvasztja egybe a település jelenével, fejlődésével foglalkozó cikkeket és Jászládány történetének érdekességeit feldolgozó írásokat. Rendszeresen ad teret az amatőr művészek szárnypróbálgatásainak, így kerülnek közlésre költemények, novellák, de hosszabb-rövidebb helytörténeti érdekességeket feldolgozó írások is. Érdekességgként itt kell megemlítenünk, hogy a 2020-as évben először, a képviselő-testület javaslatára a Ladányi Hírek év végi lapszáma ingyenesen jutott el a település minden háztartásába és ez a jótékony kezdeményezés az eltelt esztendőben is folytatódott.

Önkormányzatunk rendszeresen, napi szinten sajtófigyelést végez. A települést érintő témákban a helyi, vármegyei és országos lapokban megjelent írásokat, cikkeket összegyűjtjük és elemezzük. Elmondható, hogy a vármegyei szintű napilapok általában rövidebb vagy hosszabb híreként

jelentetik meg a cikkeinket, saját elképzelésük és szerkesztési lehetőségük szerint. Valós, tényszerű információkat szolgáltatnak.

A nyomtatott médiában Jászladány első embere, Bertalanné Drávucz Katalin polgármester folyamatosan beszámol a település életét érintő, itt zajló fontos fejlesztésekről, eseményekről. Összességében megállapíthatjuk, hogy mind a vármegyei, mind az országos társadalmi nyilvánosság előterében szerepel Jászladány.

Évek óta sikerrel működik a teljesen korszerűnek tekinthető hivatalos honlap (www.jaszladany.hu). A honlap önkormányzati fenntartású. Folyamatos tájékoztatást ad a képviselő-testület és a polgármesteri hivatal munkájáról. Információval szolgál településünk intézményeiről, civil szervezeteiről, az önkormányzati társulásokban való részvételéről és az itt zajló rendezvényekről.

Jászladány történetét háromkötetes munkájában dolgozta fel Gaál István 1997 és 2000 között. A mű részletesen tárgyalja a nagyközség társadalmi, gazdasági, politikai életének eseményét, a település fejlődésének történetét.

2017-ben a XXIII. Jász Világtalálkozóra készült el egy hasznos kiadvány *Életünk lapjai* címmel, amely bemutatja a települést, annak intézményeit, civil szervezeteit, rendezvényeit is.

52. kép 2017-ben megjelent színes, települést bemutató kiadvány

Az ingyenes, negyvennyolc oldalas, teljes terjedelmében színes kiadvány mindenki számára érdekes olvasmány, aki a településről szeretne hasznos információkat megtudni.

2 Jászladány népességének alakulása, demográfiai, társadalmi szerkezetének jellemzői

Településünk főbb népmozgalmi adatait mutatják be az alábbi táblázatok. A természetes szaporodás 2021-ig a folyamatos hullámzás mellett néhány évben növekedett, de legtöbb évben csökkent. A születések száma minden évben meghaladta a 60 főt, az elmúlt években már megközelítette a 100 újszülötti létszámot is.

A helyi gyermekek mellett jelentős számú nevelésbe vett gyermek jelent meg a településünkön az elmúlt években, a több mint 150 nevelésbe vett gyermek és a születésszám alakulásának folyamata alapján a következő évtizedekre is biztosítva van a gyermekek jövőbeli generációjának utánpótlása. A halálozások számának alakulását nagyban befolyásolja, hogy a településünkön az önkormányzat fenntartásában működik a bentlakásos idősok otthona, amely intézményben 130 idős, sokszor rossz egészségi állapotban lévő személy él, és a pandémiás helyzet – az intézményvezető és a dolgozók erőfeszítései ellenére – őket is elérte.

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Természetes szaporodás (fő)
2007	64	96	-32
2008	65	95	-30
2009	61	109	-48
2010	71	111	-40
2011	59	94	-35
2012	81	109	-28
2013	101	92	+9
2014	88	103	-15
2015	95	87	+8
2016	99	101	-2
2017	109	107	+2
2018	83	95	-12
2019	92	120	-28
2020	85	114	-29
2021	65	108	-43

2. táblázat. A természetes szaporodás alakulása 2007-2021

Forrás: KSH T-Star adatbázis és önkormányzat adatszolgáltatása

Nagyközségünk népmozgalmának alakulásában az utóbbi negyven évben a vándorlás is fontos szerepet játszott. Míg az 1970-es években a település népességének mintegy 6%-át veszítette el, addig az 1980-as évtizedben megfordult a folyamat. A negatív egyenleg ellenére mintegy 50%-kal csökkent az elvándorlók aránya. Az 1990 és 2001 közötti időszakban a település jelentős mértékben, mintegy 10%-kal, valamint 2011. évet követően 2020. évre még tovább tudta növelni lélekszámát, amely részben mutatja a nagyközség népességmegtartó erejét, továbbá a megkezdett, a lakosság megtartását célzó önkormányzati politikánk megvalósulását. Ugyanakkor a legutóbbi népszámlálásig eltelt időszak óta a település lélekszáma valamelyest csökkent a vándormozgalmak, az urbanizmus, valamint a jelenlegi veszélyhelyzet miatt, de ez a korábbiakhoz viszonyítva jóval kisebb mértékű.

Megnevezés	1970- 1979	1980- 1989	1990- 2001	2001- 2011	2012- 2020
Lakónépesség változása (fő)	-480	-631	166	-580	- 213
Természetes szaporodás/fogyás (fő)	66	-343	-439	-420	-113
Vándorlási különbözet (fő)	-546	-288	605	-160	-100

3. táblázat. A nagyközségünk népmozgalmi jellemzői 1970-2020

Forrás: KSH Népszámlálás 2001 és 2011, és az önkormányzat adatszolgáltatása

2.1 A népesség kor- és nemek szerinti összetétele

Jászládány népessége 2002. óta egyre jobban lassuló tendenciákat mutatva, de újra csökkent. 2014. január 1-jén a lakosság száma 5614 fő volt, és azóta is folyamatosan ingadozik, egyik évben emelkedik, egyik évben csökken, de összességében a 2014-es adatokhoz képest több helyi lakos, számszerűen 2021-ben 5422 fő élt itt, 2022-ben pedig 5549 fő. A legfiatalabb korcsoport 1990-től 2001-ig 25 fővel gyarapodott, 2011-ig nagyszámú csökkenés volt tapasztalható, majd 2011-hez képest 2020-ra 111 fővel ismételt növekedett a számuk, továbbá az összlakosságon belüli aránya is megnövekedett. A 19 év és 59 év közötti korosztály száma ingadozik, 2001-ben megemelkedett a számuk, majd 2011-re és 2020-ra ismét visszaállt az 1990-es évek mértékére. Az időskorúak aránya az összlakosságon belül folyamatosan csökkent, így a fiatalok és időskorúak egymáshoz viszonyított aránya az országos folyamatokhoz képest nem rosszabb, a nagyközségben a gyerekkorúak száma hasonló az idősekéhez.

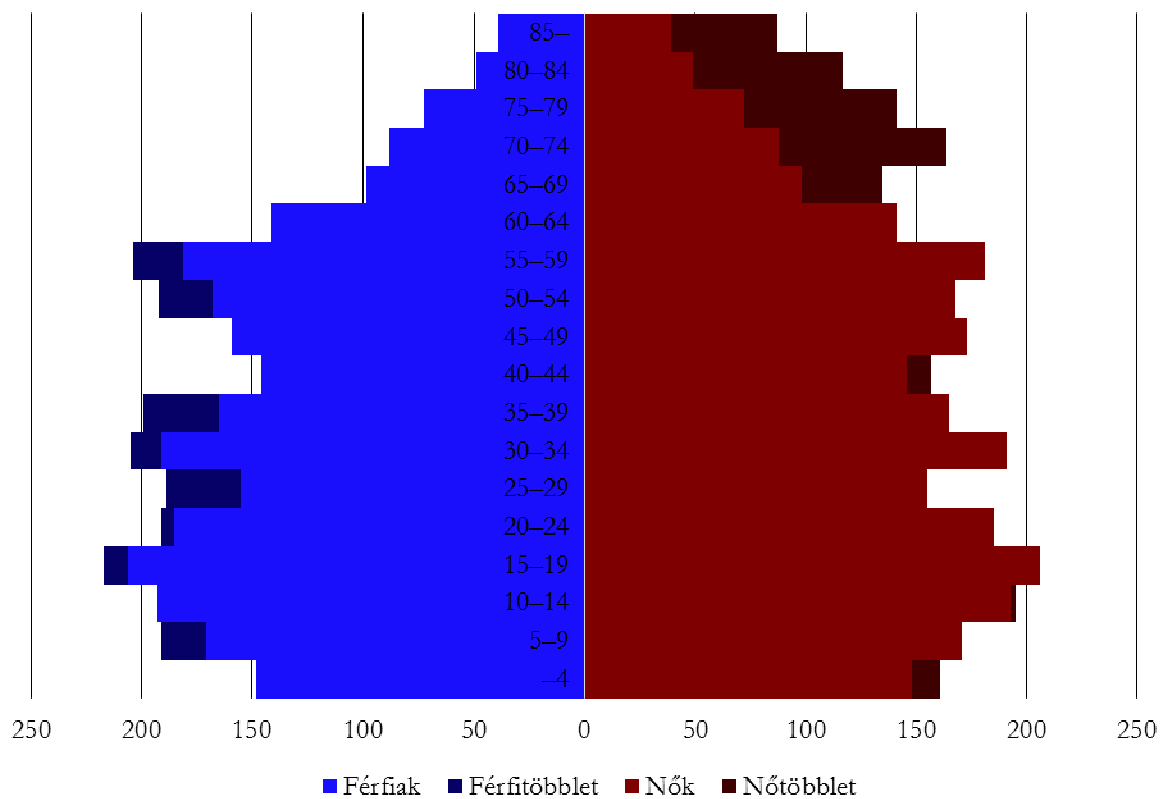
Év	Lakónépesség	Korcsoport					
		0-14 év		15-59 év		60-X év	
		fő	%	fő	%	fő	%
1990	6028	1320	21,9	3209	53,2	1499	24,9
2001	6194	1345	21,7	3404	55	1445	23,3
2011	5614	1059	18,9	3283	58,5	1272	22,6
Változás 2001/1990 (%)	2,7	25	-0,2	195	1,8	-54	-1,6
Változás 2011/2001 (%)	-9,3	-286	-21,3	-121	-3,5	-173	-12
2020		1170	20,7	3293	58,4	1177	20,9
2021	5422	1220	22,5	3076	56,7	1126	20,7
Változás 2011/2021		161	13,2	-207	-6,7	-146	-12,9

4. táblázat. A nagyközségünk korcsoportonkénti megoszlása 1990-2021

Forrás: KSH Népszámlálás 1990, 2001, 2011, az önkormányzat adatszolgáltatása

A 2021-es adatok alapján megállapítható, hogy a nők és a férfiak aránya a 0 és 14 éves korosztály között arányosan megoszlik (595 nő és 625 férfi), a 15–59 éves korosztályban a férfiak aránya jóval magasabb, 1455 nő és 1621 férfi él a településünkön. Az idősebb korosztályban az országos tendenciának megfelelően, megfordul az arány, amely szerint 668 nő és 458 férfi él

nagyközségünkben, amely a férfiak rosszabb egészségi állapotával és halálozási mutatóival magyarázható.

1. ábra. A településünk korfája
Forrás: KSH Népszámlálás 2011

	Férfi	Nő	Együtt	Arányuk a teljes népességből (%)
0-14 éves	625	595	1220	22,5
15-59 éves	1621	1455	3076	56,7
60 – x éves	458	668	1126	20,7
Összesen	2704	2718	5422	100

5. táblázat. Jászládány korcsoportonkénti és nemenkénti megoszlása 2021-ben
Forrás: önkormányzat

2.2 Az iskolai végzettség alakulása

Jászládány iskolázottsági mutatói az elmúlt években jelentősen javultak. A nagyközségben két általános iskola biztosítja az alapfokú ellátást. 1990 óta folyamatosan csökkent a nyolc osztályt el nem végzettek száma, a népességszám növekedése mellett. Az általános iskolát befejezők aránya a 18 évesnél idősebb népességen belül közel 90%-kal javult. A középfokú iskolai végzettséget tekintve megduplázódott a szakmai oklevelet szerzők száma, jellemző a gimnáziumi érettségivel együtt szerzett oklevelek száma. Az egyetemet, főiskolát végzettek aránya 4,3% a lakosságon belül, abszolút létszámuk az elmúlt harminc évben közel 80%-kal növekedett, ez jól érzékelteti, hogy a település mára már a magas végzettségűek maradását is képes biztosítani.

A 2011-es népszámlálás óta tapasztalható, hogy egyre több diák tanul tovább, és sokan középiskolai tanulmányaik befejezését követően is folytatják tanulmányaikat.

A Bursa Hungarika ösztöndíj pályázatra a pandémiát megelőzően több mint 15 felsőfokú tanulmányokat folytató tanuló jelentkezett, amelyből arra lehet következtetni, hogy növekszik az értelmiségiek aránya a településünkön.

Év	Az általános iskola első évfolyamát sem végezte el		Az általános iskola 1.-7. évfolyamát végezte el		Az általános iskola 8. évfolyamát végezte el		Középfokú iskola érettségi nélkül		Érettségi		Főiskola, egyetem oklevéllel	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
2011	92	1,7	1129	21,9	1905	36,9	952	18,5	851	16,6	225	4,4

6. táblázat A 7 évesnél idősebb népesség legmagasabb iskolai végzettség szerint, 2011

Forrás: KSH Népszámlálás, 2011

A 7 éves és idősebb népességből										
	0 osztályt	az általános iskola			középiskolai végzettségű				egyetemi, főiskolai végzettségű	
		1-5. osztályt	6-7. osztályt	8. osztályt	érettségi és szakmai oklevél nélkül	érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	érettséggel, általános oklevéllel	érettséggel, szakmai oklevéllel	oklevél nélkül	oklevéllel
		végzettek száma								
1980	169	1788	1467	1233	160	450	517		13	126
1990	210	1240	1077	1647		598	544			148
2001	170	882	804	1856	183	808	279	382	40	160

7. táblázat Jászládány iskolázottsági mutatóinak alakulása 1980-2001

Forrás: KSH

2.3 A népesség nemzetiség szerinti megoszlása

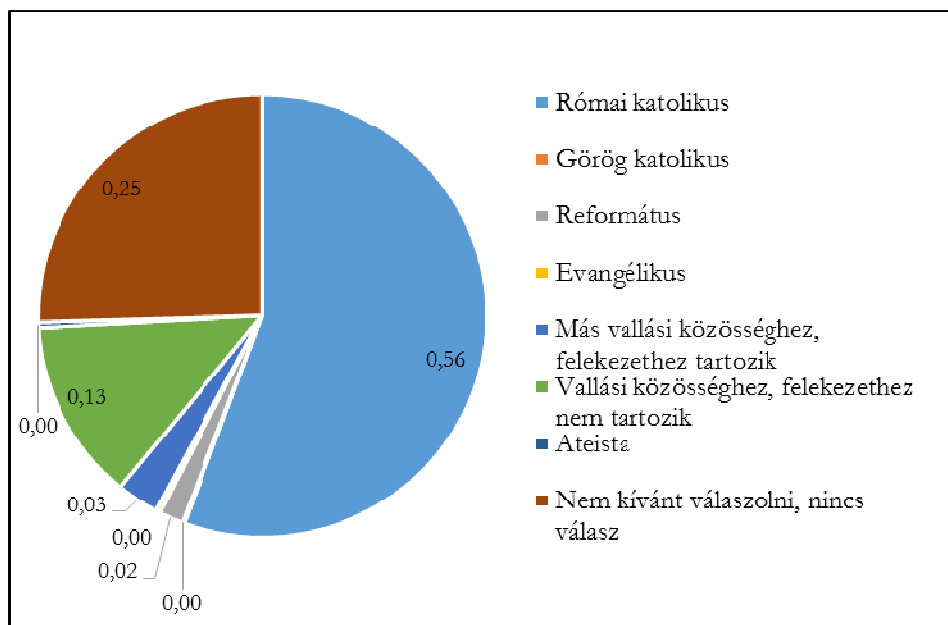
A település mintegy fél évezreden keresztül egynyelvű, magyar nemzetiségű. A XVIII. század végétől és a XIX. század elejétől kettős (cigány-magyar) etnikai arculatú. Jászládányban a 2011-es népszámlálás során az 5614 megkérdezettből 5422 fő válaszolt a vonatkozó kérdésre, melyből 4708 fő vallotta magát magyar nemzetiségűnek. A legnagyobb számú etnikai kisebbség a cigányság. A nagyközség történetéből tudható, hogy a XIX. század első évtizedeiben kezdődött meg letelepedésük, 2011-ben 688 fő, a népesség 12,2%-a vallotta magát e népcsoporthoz tartozónak, ugyanakkor Jászládányon a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal egybehangzó becslések alapján – életmód, életvitel, szokások figyelembevételével – több lakos sorolható az etnikai kisebbséghez. A népszámlálás felvétele alapján még két hazai kisebbség képviselői élnek a településen, 7 német és 3 bolgár nemzetiségű lakost is találunk a településen, illetve 8 fő egyéb nem hazai nemzetiséghez tartozó válaszadó is élt itt.

A 2011-es népszámlálás óta pontos adatokkal nem rendelkezünk a helyi nemzetiségek megoszlásáról.

2.4 A népesség vallás szerinti megoszlása

A hagyományosan katolikus Jászságban fekvő vallások és felekezetek szerinti megoszlása igen színes képet mutat. A 2011-es népszámlálás szerint nyolc különböző felekezet tagjai éltek itt, amely szám nagysága a település igen széles kulturális sokszínűségét világítja meg. Itt is a katolikusok, azon belül a római katolikusok alkotják a legnagyobb felekezetet. Ezen kívül nyolc fő (0,14%) görög-katolikus. A keresztény egyházak közül a nagyközség 1,76%-a református és további 18 lakos pedig evangélikus és más protestáns felekezethez tartozott; 170 fő más, meg nem nevezett egyházhoz. A XIX. század végén Jászládány jelentős zsidó közösséggel is rendelkezett, saját imaházzal bírt, de a második világháborút követően nem maradt izraelita vallású a településen, így – bár 2001-ben egy fő izraelitának vallotta magát – ma sincs zsidó lakosa a településnek. A lakosság viszonylag jelentős százaléka, 13,16%-a nem tartozik vallási közösséghez, de a magukat kimondottan ateistának vallók aránya meglehetősen alacsony, mindössze 23 fő élt ezzel a lehetőséggel. A válaszolástól tartózkodók száma a népesség negyedére rúg, ez utóbbi jelenség a vallástalanokkal együtt jól mutatja, hogy Jászládány lassanként szakít tradícióival.

A 2011-es népszámlálás óta pontos adatokkal nem rendelkezünk a népesség vallás szerinti megoszlásáról, viszont elmondható, hogy a Jászládányi Kolping Katolikus Általános Iskola működése óta a gyermekek, a tanárok és a szülők körében is egyre elterjedtebb a templom látogatása és a vallás gyakorlása.

2. ábra Jászládány vallás és felekezet szerinti megoszlása
Forrás: KSH Népszámlálás 2011.

3 Jászládány gazdasági fejlettsége, szerkezete, jelentősebb gazdasági társaságok, kereskedelmi, szolgáltató funkciók, ezek térségi kihatása, az üdülés, az idegenforgalom és a vendéglátás jellemzői;

3.1 Jászládány gazdasági múltja

3.1.1 A település mezőgazdasága

Jászládány fekvéséből, természeti adottságaiból adódóan a mezőgazdaság játszotta a legfontosabb szerepet hosszú évszázadokon keresztül. A település régészeti leletei már korai állattartásról, halászatról és földművelésről adnak tanúbizonyságot. A török hódoltság során a község jelentős adókat fizetett, amelynek alapját a mezőgazdasági termelés biztosította, hiszen búzában, árpában és élőállatban kellett beszolgáltatni azt. A török hódoltságot követően az egyre növekvő lakosság miatt újabb szántóterületeket törtek fel, ekkor alakultak ki a szilvások (az egyik településrészt így is nevezték: Szilvás), kenderföldek (Kenderföld településrész) és lóherés szántók. Az 1689-es, ún. Pentz-féle összeírásból kiderült, hogy 11 akkori jász település közül a leggazdagabb volt. Egy családra 48 állat jutott, az állattenyésztés igen széles spektrumot fedett le a lótenyésztéstől a szarvasmarha-, sertéstartáson keresztül egészen a méhészetig. A földművelést tekintve is első helyen állt a jász települések között, egy lakosra 360 kg termés jutott, a legfontosabb termékek a búza, árpa, zab, és köles volt. Az adatok mögött a település fekvése (jól védhető, mocsaras terület) és a be-, illetve visszatelepülők állnak, akik igen jelentős állatállományt hoztak magukkal, a XX. századig a környező települések közül a legnagyobb juhállománnyal rendelkező Jászládány. Az állattartás rendjét szigorúan szabályozták.

1789-ben – az összeírások alapján – a művelhető terület 27%-a szántó, 69%-a rét, legelő, és 4%-a egyéb (pl. gyümölcsös) volt.

A XIX. században az állattenyésztés továbbra is meghatározó volt, de fellendült a kereskedelem is, különösen 1828. után, amikor a település négy országos vásárt is tarthatott, amelynek egyik legfontosabb része az állatvásár volt. További lendületet adott a mezőgazdaságnak a gabona és állati termékek árának folyamatos növekedése. Az 1828-as összeíráskor 810 család közül 366 rendelkezett földbirtokkal. A század folyamán egyre nőtt a művelhető területek, azon belül is a szántóföldek aránya, amely a rendre a legelő- és erdőterületek rovására történt. Az állatállomány is megváltozott, jelentősen nőtt a szarvasmarha-, sertés- és a lóállomány a juhok rovására. Tovább csökkentek a birtokterületek is.

A szabadságharc utáni tagosítások lehetővé tették, hogy a volt redemptus birtokos a jobbágyföldről zavartalanabban alakulhassanak át szabadparaszti (polgári) birtoktestekké. 1861–62-ben volt Jászládány területének első nagy felosztása, amely során kipurcellázták a folyószabályozások következtében nyert új területeket, majd 1876–1879 során a második felosztás is megtörtént, névre szólóak lettek a korábban közösségi tulajdonban lévő telkek. Ekkorra tehető a pásztorkodás megszüntetése is. A kiosztott határterületeken tanyasi gazdaságok alakultak ki, amelyek a birtokok teljesebb kihasználását tették lehetővé.

A szántóterületek arányaikban tovább növekedtek, 1914-re a területek 73%-a szántó; 10%-a kert, rét, 7% csupán a legelők aránya. A legeltető állattartást felváltotta az istállózó, az élelmiszergabona termesztése mellett a takarmánynövény-termesztés egyre hangsúlyosabb. A harmincas években az utolsó legelőket is feltörték.

Az 1945-ös földosztás után természetesen tovább aprózódott a település birtokállománya, az új birtokpolitika következtében 1948-ban már nem volt 50 kh-nál nagyobb földterület egyetlen család tulajdonában sem. Jellemzően 1–2 kh-as és 5–10 kh-as parcellákat birtokoltak a tulajdonosok.

1949. január 11-én két termelőszövetkezet alakult: a Szalóki Földbérő Szövetkezet, amely még ugyanezen évben az Úttörő Termelőszövetkezetté alakul át, és III. típusú Major Termelőszövetkezet, amely pedig Táncsics Termelőszövetkezet lesz. Jászládányt 1949. február 6-án az előrehaladott kollektivizálás „sikerei” nyomán mintatelepüléssé nyilvánították, hat gazda kapott emlékérmét. 1949 és 1953 között összesen tíz termelőszövetkezet alakult. A szövetkezetesítés együtt járt a tanyasi gazdaságok gyors felszámolásával, ami – előnyei mellett – jelentős gazdasági károkat is okozott.

1959-ben Jászládány termelőszövetkezeti községgé lett. 1962-ben az akkor működő nyolc kollektív gazdaságból négy nagyobb alakult, amelyek 1965-ben kettő nagyméretű TSZ-be, a Haladás és Petőfi Termelőszövetkezetekbe egyesültek, végül 1974. január 1-jén egyetlen szövetkezetbe olvadtak be, Egyetértés néven. Közben a település földjein nagyüzemi gazdálkodás került kialakításra, a szántókra jelentős mennyiségű mészsizapot hordtak a nagyobb termésátlagok elérése érdekében.

A rendszerváltozást követően alakult meg a Jászföld Szövetkezet, amely később részvénytársasági formában működött tovább.

3.1.2 Jászládány ipara, kereskedelme

A nagyközség ipara, a kiváló mezőgazdasági adottságok miatt is, történetileg háttérbe szorult, és jelentős részben hagyományosan a mezőgazdasági termékek feldolgozását, illetve a lakosság önellátó, háziipari jellegű, alapszintű iparcikk-ellátását szolgálta. Ennek kiépüléséről mindössze epizodikusan kerültek elő adatok, azt például tudjuk, hogy 1713-ban már pálinkafőző és malom is működött – mindkettő feltehetően korábbra datálja működésének kezdetét.

A kézműiparnak lendületet adott a redemptio, a birtokok, birtokosok szükségleteinek biztosítására számos iparos (hét szűrös, 12 csizmadia, hat-hat kovács, ács, kerékgyártó, szabó) települt le. Egy 1766-os összeírás szerint akkor a település 5%-a volt iparos. Ekkor már működött molnár és mészáros is. Ebben az időszakban alakultak meg az azonos mesterembereket tömörítő céhek.

A kereskedelem is megjelent, egyetlen görög kereskedője – Deme János – volt a településnek. A bormérés, a mészárszék állítása sokáig a közösség joga volt, így azokhoz a helyiségeket csak bérelni lehetett (árendátorok). A jász népcsoportra a kereskedelem nem jellemző, azt görög és zsidó nemzetiségű kereskedők látták el. 1817-ben alakult meg a takácsok céhe, amelynek 23 mester volt tagja. A település juhállománya adta az igen értékes gyapjút, amelynek jelentős kereskedelme alakult ki.

1892-ben alakul meg a település iparosait összefogó Jászládányi Ipartestület, amely szabályozta a település iparosainak működését, 1922-től elsőfokú hatóságként járhatott el vitás ügyekben. 1895-ben megnyílt a Gazdasági Iskola.

Jászládány malomipara a XIX. században jelentős volt. 1802-re már három szárazmalommal rendelkezik, amely nemcsak Ladányt, hanem a környező településeket is ellátta. 1832-ben épül fel az első szélmalom, 1867-ben a második és nemsokára négy követte. Ugyanezen évben épült fel a gőzmalom, amely szintén a város határain túlnyúlóan szolgáltatott.

A XX. századi változások hatására a Jászládányi iparosság a szövetkezeti formában látta biztosítottnak a jövőjét, ezért 1951. április 14-én megalapították a Jászládányi Ipari Szövetkezetet. Soraiba tartozott órás, fényképész, fodrász, női-férfi szabó, építész, épület- és géplakatos, bádogos, festő, mázoló, cipész, stb. A folyamatos munkaellátottság és biztosabb jövedelem (megélhetés) reményében az 1960-as évek közepétől döntő lett tevékenységükben az árutermelés. Termékeik így eljutottak az ország más területeire is: szállodai berendezések, TV korpuszok, laboratóriumi felszerelések, apróbb fém és műanyag termékek, hűtőgép, gáztűzhely és olajkályha alkatrészek formájában. Az 1975-80-as években élte fénykorát a szövetkezet, ekkor a foglalkoztatottak létszáma meghaladta az 500 főt. A szolgáltatási ágazatok centralizálásával a szövetkezet és a község nagyon sok jó szakembertől volt kénytelen megválni, akik jelenleg is a helyi, illetve a környező települések szakember utánpótlását biztosítják.

A vendéglátás fejlődése a dualista korra esik. A XX század közepén, 1949-ben 21 korcsma, egy vendéglő és egy szálloda várta a vendégeket. 1957-ben Jász-Nagykun-Szolnok megyében először a nagyközségben alakul Takarékszövetkezet.

3.2 Gazdaság jelenlegi helyzete Jászladányon

Jászladány földrajzi fekvése nagymértékben kedvez a mezőgazdaságnak, ugyanakkor a rendszerváltozást követően a nemzetközi és országos gazdaságszerkezeti átalakulások a településen is jelentkeztek. Csökkent a mezőgazdaságban foglalkoztattak, nőtt az iparban és a szolgáltató szektorban dolgozók aránya. Önkormányzatunk igyekszik mindent megtenni új munkahelyek létesítésére, a vállalkozások segítésére.

Ma a JÁSZ-FÖLD Zrt. a legnagyobb gazdálkodó a településen, kiváló magyar élelmiszernek minősítették az általa termesztett vöröshagymát, amely a „Remény” nevet viseli.

Jászladányon az egyetlen nagyobb gazdálkodó cég és a kisvállalkozások között „agrárbéke” alakult ki, a kisebb gazdaságok, társaságok jól együttműködnek a JÁSZ-FÖLD Zrt.-vel, kiegészítik azt, amely nem tudná nélkülük pl. a kisebb parcellákat/birtokokat művelni, bérelhető földterülethez jutni. 2010-ben került átadásra a Jászladányi Gazdakör új székháza, amelyet Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter avatott fel.

53. kép Jászladányi Gazdakör székházavatás

A falugazdász szolgálat helyiségét 2007-ben alakították ki, hatásköre a nagyközség mellett Jászsalsószentgyörgyre is kiterjed.

Jászladányban az ipar az utóbbi időben indult fejlődésnek a megtelepült kis- és középvállalkozásoknak köszönhetően, ma a legnagyobb ipari foglalkoztató a Teknikum Kft. A cég számos, rehabilitációs programban résztvevő munkavállalót is alkalmaz. Az ágazatban megtelepült cégekre nagyfokú specializáció jellemző.

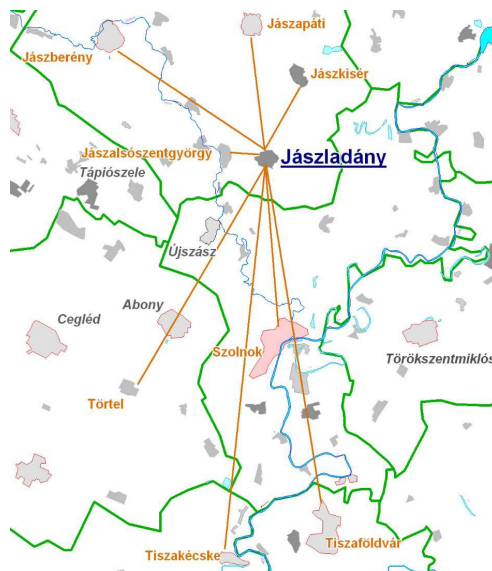
A kereskedelmi és szolgáltató szektor elsősorban a településünk lakosságának ellátására épül, a Jászinvest Zrt. több mint egy tucat fővel a legnagyobb az ágazatban, de mellette fejlődnek a kisebb vállalkozások is, amely következtében például megújult és a 21. századnak megfelelően működik a Good's Market is.

A foglalkoztatási vonzáskörzet nyolc településre terjed ki, ahonnan az említett cégekhez egyre több munkavállaló jár. A Teknikum Kft-ben a 276 munkavállaló közül 121 fő vidékről jár be

dolgozni, de a munkáltatók többsége foglalkoztat vidéki munkavállalókat. A vonzáskörzet túlmutat a jársági településeken és a nagyközség kistérségi határain is, nemcsak a Jászberényi kistérségből, hanem a Szolnokiból is érkeznek munkások. Mindezek mellett az önkormányzat is a nagy foglalkoztatók közé tartozik, a munkavállalók számát az alábbi táblázat foglalja össze.

Önkormányzat által foglalkoztatottak száma		
sorszám:	intézmény neve	fő
1.	Jászládány Nagyközség Önkormányzata	45
2.	Polgármesteri Hivatal	22
3.	Ozoróczky Mária Szociális Központ	72
4.	Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény	37
5.	Jászládányi Óvoda és Bölcsőde	48
6.	Nagyközségi József Attila Művelődési Ház és Könyvtár	5
Összesen:		229

8. táblázat Önkormányzat által foglalkoztatottak

54. kép Jászládány foglalkozási vonzáskörzete

Az elmúlt 10 évben jelentős mennyiségű vállalkozás jött létre a településünkön, kereskedelmi tevékenység bejelentését és annak nyilvántartásba vételét 128 vállalkozó kérte, működési engedélyt pedig 8 vállalkozó kért. Jellemzően a cégek gazdasági mérete 1–9 fős, két nagyobb foglalkoztató működik a településünkön, a Teknium Kft., amely 250 főnél több munkavállalót foglalkoztat és a Jász Föld Zrt., amely 125 főnél több munkavállalót foglalkoztat.

3.3 Jelentősebb gazdasági szereplők Jászladányon

3.3.1 Teknikum Kft.

55. kép Teknikum Kft. épülete

A Teknikum Kft. T-Plasztik Kft. néven 1993. január 2-án alakult meg korlátolt felelősségű társaságként 100%-os magántőkével, három fő tulajdonossal. Fő tevékenységi köre a gumi- és műanyaggyártás, valamint habanyag feldolgozás. A társaság székhelye és telephelye Jászladány, Tisza u. 4. szám alatt található.

A gumigyártás 1994. januárban indult el, főként hűtőszekrény alkatrészek és egyéb műszaki formacikkek előállításával. Időközben a piac adta lehetőségeket kihasználva növekedett a termelés volumene, amely beruházási és létszámnövelési igényekkel állt elő. A géppark hidraulikus présekkel, hengerszékekkel és flakonfúvó-géppel bővült.

A műanyaggyártás 1995-ben vette kezdetét, főként hőre lágyuló műanyagok feldolgozásával.

A Kft. 1996-ban – zöld mezős beruházás keretében – megkezdte egy saját telephely építését.

1999-ben új ágazatként még bérelt telephelyen alakították ki a habfeldolgozó üzemüket, ahol különféle szűrőhabok, műszaki habanyagok feldolgozása kezdődött el.

2000-ben és 2001-ben jelentős beruházások történtek, új üzemcsarnok és raktárhelyiség került kialakításra.

2002-ben a habfeldolgozás területén különféle fejlesztéseket hajtottak végre, melynek eredményeként rendelkeznek a tevékenység működéséhez szükséges összes fejlett technológiával.

2003-ban a logisztika területén a járműpark fejlesztésére került sor, illetve egy újabb beruházás keretében egy 1250 m²-es alapterületű raktárcsarnok került átadásra.

A 2008-as fejlesztések keretében átadásra került az új 2800 m²-es üzemcsarnok és raktár épülete.

A 2009-es és 2010-es évben mind a műanyag termékek, illetve gumi termékek gyártása területén korszerű technológiával rendelkező gépek beszerzésére került sor.

A megnövekedett termelés szükségessé tette egy új raktárépület meglétét. 2011-ben átadásra került egy 4200 m²-es új raktárépület.

2012-ben integrált vállalatirányítási rendszer bevezetésére került sor. A piaci igényeknek megfelelően új műanyag üzemet adtak át, melynek keretén belül 8 db műanyag fröccsöntő gép és azok perifériái kerültek beszerzésre, illetve új technológiai hűtőrendszer került kialakításra. Az új műanyag üzemhez kapcsolódóan átadták a beszerzés és minőségirányítás részére az új irodaépületüket.

2015-ben a cég 24,5%-a a finn Teknikum csoport tulajdonába került. Ez a trend folytatódott 2018-ban, amikor a Teknikum megszerezte az 51%-os tulajdonrészt, majd 2021-ben 100%-os tulajdonos lett. Az akvizícióval járó fejlesztések, beruházások jelenleg is zajlanak. Az egyik ilyen nagy beruházás az új gumiüzem, amely már teljes kapacitással működik. A beruházások eredményeként ma már egy olyan feldolgozó komplexum áll a cég rendelkezésére, ahol minden feltétel adott a vevői követelmények maradéktalan kielégítésére.

A cég rendelkezik a minőségirányítás területén a ISO9001/TS 16949 minősítéssel, a környezetirányítás területén pedig ISO14001 minősítéssel.

Többek között a Teknikum Kft. kérelmére az önkormányzat jelenleg is a rendezési terv módosítását folytatja le, amely lehetővé teszi részükre, hogy újabb beruházás valósuljon meg Jászládányon, amely következtében több új munkahely jön létre a jászládányi és a vidéki munkavállalók, illetve családjuk megélhetésének biztosítása érdekében.

A Teknikum Kft. jelenleg a legnagyobb foglalkoztató a településünkön, amely cég 253 fő foglalkoztatását valósítja meg, akik közül 107 fő vidékről jár be Jászládányra.

3.3.2 Jász- Föld Zrt.

A Jász-Föld Zrt. 1999. szeptember 22-én jött létre a „Jászföld” Szövetkezetből, részleges átalakulással. A társaság bevételeinek legnagyobb hányada mezőgazdasági tevékenységből származik, ezen belül szántóföldi növények termesztéséből (gabonaféle, hüvelyes növény, olajos mag), állattenyésztésünkben tejhasznú szarvasmarhatartás és sertésenyésztés adja ennek forrását. Termelésük részben a saját állatállományuk tömegtakarmány és abrak szükségletét biztosítja, valamint a kereskedelmi tevékenységünk során értékesített élelmiszeripari alapanyagok bázisát adja.

56. kép Aratás a Jász-Föld Zrt. földjein

A kereskedelmi árualap mennyiségét ős- és kistermelői felvásárlásokkal növelik, amelyek egyre meghatározóbb arányban integrációs szerződés keretein belül valósulnak meg. Az integrációs szerződés mellett, hogy garantálja az árualapot, növeli a gépi szolgáltatás, valamint input anyag értékesítés volumenét is.

A fejlesztéseik célja az időben, szakszerűen és jó minőségben elvégzett munka lehetőségének megteremtése a saját területeken, illetve a szolgáltatás színvonalának emelése. E célt gazdaságosan üzemeltethető és a mai kor környezettudatos szellemének megfelelő energiatakarékos környezet, és talajkímélő termesztés technológia kiszolgáltatását lehetővé tevő gépállomány megteremtésével kívánják megvalósítani. Távlati céljuk a termőterületek egyre nagyobb arányban történő öntözhetővé tétele, melynek révén növelhető a hozam és a termésbiztonság.

Az állattenyésztési ágazat 53%-ban járul hozzá az éves árbevételhez. A cég tejelő szarvasmarha tenyésztése két telephelyen történik, ahol közel 1200-as állomány felelős a tejtermelésért, valamint ennek szaporulata biztosítja a borjú és növendéküsző utánpótlást. A beruházások révén nőtt az állatok komfortérzete, fokozódott a takarmányozás minősége. Az állategészségügyi és szaporodásbiológiai mutatóik javulása az előbbiekkal együttesen növelte a termelést. Az előállított tej korszerű és ellenőrzött folyamat során kerül begyűjtésre, értékesítésre. A sertéságazati tevékenység 4 fiaztatót, 2 malacnevelőt, 7 hizlaldát magába foglaló infrastruktúráján belül folyik. A stabil genetikai és állategészségügyi háttérnek köszönhetően gazdaságos termelés mellett az ágazat éves szinten 21000 db hízó- és vágótulajdonságú hízósertést bocsájt ki.

A vállalkozás stabil beszállítói és vevői háttérrel rendelkezik. Beszállítóik elsősorban azon gyártók, kereskedők közül kerülnek ki, akik hosszútávon megfelelő minőségben tudják szükségleteinket kielégíteni.

Új tevékenységként kezdték meg 4.600 ha üzemi vadászterületen a vadgazdálkodást. Céljuk, hogy a mezőgazdasági tevékenység és a vadállomány élőhely igényének összehangolásával példa értékű apróvad gazdálkodást alakítsanak ki.

2019-ben új telephellyel és tevékenységgel bővült vállalkozásuk. Karcag városában felújításra került a régi rizshántoló üzem. Új néven, új tevékenységgel kukoricamalomként üzemel.

A Jász- Föld Zrt. tevékenységi területei:

- szántóföldi növénytermesztés (bérelt terület kb.: 1800 ha),
- tejhasznú szarvasmarhatartás (1200 db tejelő tehén és szaporulata),
- hízósértés tenyésztés (1000 db tenyészoca, kb. 21500 db/év hízósértés kibocsátás),
- mezőgazdasági szolgáltatások végzése a cégcsoporthoz tartozó mezőgazdasági vállalkozások és lehetőség szerint a környékbeli gazdák részére, bér munka végzése mintegy 3500 ha-on,
- karcagi kukoricamalomban élelmiszeripari célra kukorica feldolgozása,
- kereskedelmi tevékenység (a térségünkben megtermelt gabonafélék és ipari növények /repce, napraforgó/ felvásárlása),
- a mezőgazdasági termeléshez szükséges input anyagok forgalmazása (vetőmag, műtrágya, növényvédőszer),

A Jász- Föld Zrt. alkalmazotti létszáma 127 fő, ebből 105 fő helyi lakos.

A Jász- Föld Zrt. fejlesztési tervei:

a) Növénytermesztés

Öntözésfejlesztés: a közelmúltban átadott I. Ütem öntözés korszerűsítését követően 2021 nyarán átadásra került II. ütem megvalósuló beruházása.

57. kép Öntözésfejlesztés a Jász-Föld Zrt.-nél

Az év második felében megkezdődtek a III. ütem kivitelezési munkálatai, ami 2022. első félévében készültek el. Így a Zrt. bérelt területén kb. 500 ha-on 18 db körforgó öntözőgép üzemel.

b) Gépesítés

- Fejleszteni kívánják a gépparkot is. A korszerű precíziós gazdálkodás végzéséhez szükséges erő- és munkagépek beszerzését pályázat útján tervezik.
- Energiatakarékos terményszárító vásárlása
- terménytároló kapacitás bővítése (magtár és silótorony építése)

c) Állattenyésztés

- A szarvasmarha ágazatban a 900 db-os fejőstehén állomány 1200-ra bővült. A jelenleg folyamatban lévő telepi beruházások révén pedig 1900-2000 db-os tehénlétszám elérése a cél. Ennek érdekében 2021. évben elkészült egy 60 állásos korszerű fejőház, valamint elkezdődött a pályázati úton megvalósuló férőhely bővítési beruházás (termelő és növendék istállók, trágyatárolók, silótároló, úthálózat).
- A sertéstelepen szintén korszerűsítési és férőhely bővítésfejlesztés folyik. Vele egy időben állománycserét is végre kívánnak hajtani, így jelenleg a telepen tenyésztési munka nincsen.

3.3.3 Gazdasági élet háttérintézményei

3.3.3.1 OTP Bank Nyrt. jászladányi fiókja

A bankfiók a lakossági, a kis- és középvállalati igényeket szolgálja ki. Vezetője: Drávuczné Karkus Zsuzsanna. A fiókot az OTP Bank Nyrt 2007. év végén a mai arculatnak megfelelően felújította, ennek köszönhetően 2008 januárjától megszépült, modern környezetben várja az ügyfeleket. A felújítás során a parkoló és az épületbe történő akadálymentes bejutás kialakítása is megtörtént.

A környező kistépüléseken nem található OTP Bank fiók, ezért az ott élők is rendszeresen és szívesen intézik itt a pénzügyeiket.

A következő szolgáltatásokkal várják az ügyfeleket a hét minden napján:

- lakossági forint számlavezetés minden korosztálynak (folyószámlák, bakkártyák, betétek),
- lakossági megtakarítási számlavezetés,
- gyámi számlák, betétek,
- értékpapír számlavezetés és értékpapír szolgáltatások (tartós befektetési számlák, Nyugdíj-előtakarékosági számla),
- pénzügyi tervező szolgáltatás,
- Groupama Biztosító Zrt biztosításai,
- lakossági hitelezés (jelzáloghitelek, lakáshitelek, fogyasztási hitelek, CSOK és Babaváráhitel ügyintézése),
- vállalkozói pénzforgalmi számlavezetés és ehhez kapcsolódó szolgáltatások (folyószámlák, bankkártyák, betétek, hitelek).

A helyi bankfiókban és a bank internetes hozzáférésén keresztül a pénzintézet minden szolgáltatását elérhetik az ügyfelek, a fiókkal egy épületben található bankjegykiadó automata egész nap biztosítja a készpénzfelvételt.

3.3.3.2 Postahivatal

A Magyar Posta Zrt. által üzemeltetett kirendeltség fő tevékenységeként a postai szolgáltatásokat látja el, amely mellett egyéb szolgáltatásokat is nyújt a település lakói számára, többek között írószér és művészellátó üzletként is üzemel. Az alkalmazottak száma 8 fő, a kirendeltség vezetője: Balogh Anikó.

A Postahivatalban a hagyományos postai szolgáltatások mellett, pénzintézeti és biztosítási szolgáltatásokkal várják az ügyfeleket. Ügyfelek közé tartoznak a környező települések ide-, illetve átutazó polgárai is.

3.3.3.3 Ügyvédi szolgáltatás és jogi segítségnyújtás

Jászládány és a környező települések lakosai jogi ügyeinek gyors és szakszerű intézése érdekében a településen három ügyvéd látja el a feladatát. Az ügyvédi szolgáltatáson túl a Jászapáti Család- és Gyermekjóléti Központban igénybe vehető a hátrányos helyzetű és szociálisan rászoruló lakosok részére a jogi segítségnyújtás, amely a mindennapi életükben hatalmas segítséget nyújt számukra.

4 A gazdasági aktivitás, foglalkoztatottság Jászládányon, a térségi ingázás, a képzettség jellemzői

4.1 Általános jellemzés

Jászládány a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések közé tartozik továbbra is, viszont a megnőtt foglalkoztatás következtében a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések közül kikerült a településünk.

A KSH népszámlálás adatai alapján az aktív keresők száma az 1990–2001 közötti időszakban több mint 10%-kal csökkent (22%-ra), ezzel együtt a nagyközségünkben az inaktív keresők és a munkanélküliek száma folyamatosan nőtt. A 2011-ig eltelt időszak ezzel szemben némiképp visszarendezte a munkaerőpiacot, hiszen az aktív keresők száma 27,26-ra kúszott fel és ezzel párhuzamosan az álláskeresők száma pedig az országos átlagnál kevéssel alacsonyabb lett.

A 2011-es népszámlálás óta eltelt 10 évben megnőtt a foglalkoztatottság, az állandó jelleggel foglalkoztatott lakosokon kívül egyre többen járnak el ideiglenes munkára, vagy végső esetben közfoglalkoztatásra.

A legfrissebb adatok alapján jelenleg 3391 munkavállaló korú lakos él nagyközségünkben, melyek közül 284 fő regisztrált álláskereső, és ezek közül 90 lakos az, aki több mint egy éve regisztrált és nyilvántartott álláskereső.

A településünk nyilvántartott álláskeresők száma szerinti relatív mutatója (8,38) hasonló a vármegyei viszonylathoz, és hasonló a közeli városokhoz is:

- Jászapáti 5208 fő munkavállaló korú, melyből 444 fő nyilvántartott, mutatója 8,53,
- Jászkiséri 3211 fő munkavállaló korú, melyből 213 fő nyilvántartott, mutatója 6,63,
- Újszász 3750 fő munkavállaló korú, melyből 309 fő nyilvántartott, mutatója 8,24.

	Nyilvántartott álláskereső (fő)	Munkavállaló korú népesség (fő)	Területi mutató (%)
2006	566	3572	15,85
2007	548	3602	15,21
2008	610	3613	16,88
2009	612	3626	16,88
2010	691	3648	18,94
2011	815	3668	22,22
2012	834	3655	22,82
2013	775	3640	21,29
2014 IX. hó	574	3801	15,1
2021.II. hó	284	3391	8,38

9. táblázat Jászladány munkanélküliségi adatai

Területi mutató – a regisztrált munkanélküliek a munkavállalói korú népesség %-ában

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, nfsz.munka.hu

Jelenleg a munkaképes lakosság 8,38%-a munkanélküli, mely az országos átlaghoz hasonló. A nyilvántartott álláskeresők száma megközelíti a 300 főt, de ez a szám még 10 évvel ezelőtt több, mint 800 volt.

2009-ben a közcélú foglalkoztatásban résztvevők száma átlagosan 60 fő/hó volt az „Út a munkához program” keretében. 2010-ben átlagosan havonta 180 főt foglalkoztatott az önkormányzat, de a közmunkaprogramban vált igazán sikeressé a település, az így foglalkoztatottak átlagos statisztikai létszáma 324 fő volt, az önkormányzat ennyi lakosnak biztosított megélhetést és perspektívát. Tekintettel arra, hogy a Kormány közfoglalkoztatási programja eléri a célját és egyre többen helyezkednek el az elsődleges munkaerő piacon, idén már csak 54 főt foglalkoztathat az önkormányzat közfoglalkoztatásban.

Megnevezés	1990		2001		2011	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
Helyben lakó aktív kereső	2180	36,16	1389	22,43	1530	26,39
Lakóhelyén dolgozó	900	14,93	950	15,30	1025	17,68
Eljáró dolgozó	1280	21,23	439	7,08	505	8,71
Bejáró	40	0,66	92	1,48	221	3,81
A településen dolgozók	940	15,59	1042	16,82	1246	21,49

10. táblázat Az ingázás időbeni alakulása

Forrás: KSH Népszámlálás 1990, 2001, Nagyközség Önkormányzata.

A 2011-es népszámlálás óta eltelt időszakban a településen és a településről eljáró dolgozók száma az aktív keresők számának emelkedésével együtt ígéretes növekedést mutat. Ezzel együtt nagymértékben (több mint kétszeresére) nőtt Jászládány munkahelyi vonzó hatása.

4.2 Jászládány kereskedelmi, és szolgáltató funkciói, és azok térségi kihatása

A Jászságban a kereskedelmet tradicionálisan görög és zsidó kereskedők szervezték. Nagyközségünk 1828-ban évi négy országos vásár megtartására kap jogot, és ezzel a korábnál lényegesen nagyobb kereskedelmi jelentőségre tesz szert. 1949-ben 21 kocsmá és egy vendéglő üzemelt.

A banki és hitelintézeti szolgáltatások a XIX. század végétől vehetőek igénybe: 1890-ben alakult meg a Jászládányi Takarékpénztár R.T., ezt követően 1910-ben a Jászládányi Hangya Szövetkezet és 1914-ben a Jászládányi Hitelszövetkezet jött létre. 1935-ben az alábbi három szövetkezet működött: a Jászládányi Hitelszövetkezet, a Tejszövetkezet, Hangya Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet. A Jászládányi Földműves Szövetkezet 1946. március 26-án tartotta alakuló ülését a Nép körben. Az első bolt 1945 tavaszán nyitott meg, neve Szabadság Bolt volt. Jelenleg 40 kiskereskedelmi üzlet és egy gyógyszertár biztosítja a lakosság ellátását.

Napjainkban az élelmiszerellátást 13 élelmiszer jellegű vegyes üzlet látja el. A legnagyobb a Jászinvest Zrt. 201. számú COOP ABC-je, amely 550 m²-en működik, az élelmiszer mellett vegyi árut is forgalmaz. Emellett a lakosok az egyéni vállalkozók által üzemeltetett élelmiszerboltokban tudják az alapvető élelmiszereket megvásárolni. A zöldséget és gyümölcsöt a piaci napokon a helyi és más településekről érkező árusoktól tudják beszerezni. A településünkön egy sütőüzem, a Jászládányi Sütőipari Kft. működik. A kenyér- és pékáru itt és számos helyi kiskereskedésben is megvásárolható. Két cukrászda, a Kehely és a Kedvenc adják a nagyközség cukrászati termékeinek kínálatát. A húsellátást egy hentesüzlet, valamint a COOP ABC látja el, ezen felül több kisebb élelmiszerüzletben is árulnak baromfitermékeket. Jászládányon 2011-ben fejeződött be a legújabb hentesüzlet építése.

58. kép A Bertalan-Hús Kft. új, korszerű hentesüzlete

Két nagyobb ruházati üzletben lehet az öltözködéshez szükséges gyermek, női és férfi termékeket megvásárolni. A TÉBA-Tüzép a nagyközség lakóit szilárd tüzelőanyaggal, építő- és faanyaggal, vasáruval, építkezésekhez szükséges termékekkel látja el. Három vegyes iparcikk jellegű bolt működik, egyéni vállalkozók üzemeltetésében. A lakosságot többek között elektromos berendezésekkel, festékekkel szolgálják ki. Ki kell emelni a Bertalan Vegyesiparcikk Boltot, amely Jászládány központjában található. Az árusított termékek között megtalálhatóak ruházati, háztartási, lakberendezési, kertészeti termékek, továbbá papír-írószer, méteráru és lakásdekoráció. A vas-műszaki cikkek árusítása terén mindenképpen térségi szerepet tölt be, a szomszédos településeken ilyen jellegű kereskedés nem üzemel. Széles áruválasztéka és népszerűsége miatt a „Bertalan Pláza” néven él a köztudatban. Az átlagos napi forgalom 300-400 vásárló. A vevőkört a helyi lakosokon kívül a környező települések (többek között Jászsós-szentgyörgy, Jászkisér, Jászapáti, Tizzasüly, Besenyszög, Szászberek, Újszász, Jánoshida, valamint Zagyvarékas) lakossága jelenti, akik sok olyan terméket tudnak beszerezni, amelyek csak itt kaphatóak a környéken. Számos szerelő, karbantartó, vállalkozó innen szerzi be a működéséhez szükséges alkatrészeket, eszközöket. Az üzlethelyiség körülbelül 290 m² alapterületű, amelyhez tartozik egy 100-110 m²-es raktár, illetve a bolt rendelkezik vevőparkolóval.

A világítástechnikai eszközök beszerzésére is a Bertalan Jánosné által működtetett Vegyes Iparcikk nevű üzletben nyílik lehetősége a lakosságnak. A két használtcikk kereskedésben településünk kevésbé tehető rétegeinek igényeit is ki tudják elégíteni.

Egy gyógyszertár szolgálja ki Jászládány és a környező kisebb települések népességét egészségügyi termékekkel, gyógyszerkészítményekkel. A könyv, újság és papíráru ellátást kettő üzlet biztosítja, ahol a szükséges termékeken túl a művészi termékekkel való alapellátottság is megoldott. Egy illatszerbolt, továbbá több fodrászat, kozmetika és két szépségszalon is kiszolgálja a lakossági igényeket. Az autóval rendelkezőket egy gépjárműalkatrész szaküzlet és benzintöltő állomás segíti.

Jászládány lakosságának élelmiszerral és iparcikkal történő ellátási körét bővíti az önkormányzatunk szervezésében heti három alkalommal (szerda, péntek, vasárnap) megtartott piac a település központjában elhelyezkedő Piac téren. A helyi kistermelők, vállalkozók mellett a vidéki árusok is kiveszik részüket a nagyközség széles áruválasztékkal történő ellátásából. Jelentős szerepe van a lakosság egy részének (kiemelten a nyugdíjasok) megélhetésében az otthon megtermelt mezőgazdasági áruk ily módon történő értékesítése. A Vásártéren minden esztendő július első vasárnapján búcsúvásárt is tart a település, amely a környező térségben a legnagyobb számú.

A fentiekben túl a településünkön megtalálható még kettő táp- és takarmánybolt, valamint ajándékbolt és temetkezési vállalkozás.

4.3 Az idegenforgalom és a vendéglátás jellemzői

Jászládány turisztikai vonzerejének alapját a természeti értékekben gazdag vidék és a helyi lakosság hagyományait őrző tevékenységek, kulturális rendezvények adják, viszont nem kimondottan turisztikai település vagyunk, a látogatók száma viszonylag szerény.

4.3.1 Szálláshely szolgáltatás

Településünkön szálláshely szolgáltatást 2020. szeptember 1. napjától egy cég nyújt a Bobák Farm Kft, amely kialakította a Jász Vendégházat, amely 6 szobával rendelkezik és összesen 11 ágyon várja a turistákat.

Az önkormányzatunk tervei között szerepel a tulajdonában lévő Kossuth Lajos u. 80. szám alatti ingatlanon található épület turisztikai célú felújítása, amely következtében az épület emeleti szintjén szálláshelyek kerülnének kialakításra, a tervek alapján 2-3-4 ágyas szobákban összesen 16 fő számára lenne biztosított a szálláshely. A földszinten pedig közösségi és kiszolgáló funkció helyiségei kapnának helyet, a főbejáratnál egy recepciós előtér, ahonnan nyílna a nagyterem, amely 30-50 fős közösségi összejövetelek megrendezésére alkalmas, valamint a pincetéren pedig egy hangulatos 20-40 fős tér létesülne az épület vendégei számára.

Tekintettel arra, hogy a 2016 novemberében elkészült terv, tervezői költségvetése alapján a beruházás több mint 90 millió forintba kerülne, amely költség azóta jelentősen megnövekedett, az önkormányzatunk pályázati lehetőséget vár a tervek megvalósítása érdekében.

4.3.2 Vadászház

Az Aranykalász Vadásztársaság tulajdonában áll egy közösségi térként is gyakran hasznosított Vadászház, amely gyakran esküvők, ballagások és egyéb rendezvények helyszínéül szolgál.

A Vadászház a nagyközségünk szélén Jászsószentgyörgy felé a Technikum Kft.-vel szemben található, amely lehetőséget nyújt arra is, hogy az ott szabadidejüket töltő vendégek jobban elengedjék magukat.

4.3.3 Horgász tó- turisztikai terv alapján

Jászládány kiemelt területén található a Dósa-tó, amely jelenleg nincs hasznosítva, de a tó számos turisztikai lehetőséget rejt magában. A tó fejlesztésével, kiépítésével és haltelepítéssel jelentős vonzerővel bíró horgásztó alakítható ki.

5 Jászladány infrastrukturális fejlettsége, közművesítettsége: az ivóvíz-ellátottság, a szennyvízelvezetés (-tisztítás, -kezelés és -elhelyezés), a rendszeres hulladékgyűjtés (elhelyezés), a fűtés módja, a hírközlés

Jászladány infrastrukturális ellátottsága teljes. 1958-ig 15 artézi kutat fúrtak a nagyközségben, ekkor kezdődött az egészséges ivóvizet biztosító vezetékhálózat kiépítése is, mára a lakások közel 100%-a a hálózatra kötött. 1929-ben történt a villamos áram bevezetése, kiépítettsége teljes. 1995-től került kialakításra a földgázhálózat, a lakóépületek 98%-a kapcsolódott a rendszerre. A település szennyvízhálózatának kiépítése és a település külterületén egy szennyvíztisztító-telep létesítése 2015-ben megvalósult.

Megnevezés	Kiépítettség		Bekötöttség	
	Hossza (km)	Aránya (%)	Db	Aránya (%)
Ivóvízhálózat	51	98	2321	98
Szennyvízcsatorna	39,1	76	2281	76
Villamosenergia	44,5	100	2368	100
Gázhálózat		100	2344	99
Telefonfővonalak	-	-	837	35
Kábeltévé	-	-	1490	64
Szennyvíztisztító	440 m ³ /nap			
Hulladékszállításba bevont lakások száma	-	-	2106	89
Közüvilágítás	-	100	846	100

11. táblázat A közműhálózat kiépítettsége Jászladányban

Jászladány az utóbbi évtizedben igyekezett minden, az infrastruktúrát érintő fejlesztést végrehajtani, részben saját erejéből, részben pedig pályázati támogatások segítségével.

5.1 Ivóvízellátás

Jászladányban már a XVIII. század végén hat nagyobb kutat ástak a lakosság vízellátásához, illetve az állatállomány itatásához. Elhelyezkedésük az egykori fogadó, ma rendőrőrs területén, továbbá a Ligeti iskolánál, a volt gőzmalom előtt, az akkori Vásártérnél, a Villám utca és a Szent László utca találkozásánál, a Dózsa utca végén, a volt Zana Menyhért-féle háznál, illetve a Dabi temető közelében került kiásásra. 1958-ig 15 artézi kutat fúrtak a belterületen (amelyekről a jelenlegi vízellátás is történik), valamennyi közkút volt, ekkor kezdődött a vezetékes ivóvíz hálózat kiépítése. 1960-ban építették meg a 100 m³ víz befogadására alkalmas víztornyot, amely lehetőséget nyújtott a vízellátás tökéletesítésére, akkor már mindössze csak hat közkút volt alkalmas a vízellátásra.

A Tiszamenti Regionális Vízművek – jelenlegi veszélyhelyzet miatti – utolsó adatszolgáltatása alapján 2019. évben lakossági ivóvízfogyasztás: 154.446 m³, a közületi ivóvíz fogyasztás: 18.209 m³ volt.

Jászladányban az ivóvíz magas ammónium tartalma következtében szükség volt a vízminőség javítására, amely 2003-ban megvalósult, amelynek köszönhetően az Európai Unió előírásainak megfelelő vízminőséget tudjuk biztosítani, továbbá befejeződött az ivóvíz minőség javító program (KEOP-1.3.0/2F/09-2010-0031), amely beruházás kapcsán Jászladány mintegy 280 millió forintos fejlesztést valósíthatott meg. A beruházás során a meglévő vízműtelep korszerűsítésére került sor nagyobb részben, de a kritikus vezeték hálózat egy részének felújítása is megvalósult.

5.2 Szennyvíz ellátás

A Környezet és Energia Operatív Program keretében és az Európai Unió támogatásával megvalósuló "Jászladány Nagyközség szennyvízkezelése" című, KEOP-1.2.0/09-11-2013-0018 számú projekt 95 %-os támogatottságú 2.972.000.000 forintos beruházás volt, amely során megépült a közterületi gerincvezeték az átemelővel és a szennyvíztisztító-teleppel.

A településen egyedi szennyvízkezelés nem volt, a szikkasztómedencék eliszapolódtak, korszerűtlenek, ezáltal a keletkező szennyvíz a talajba szivárgott. Mivel a településen a szennyvízgyűjtő aknák nem vízzáró kivitelűek, ezért közelítőleg a keletkező szennyvíz 80-85 %-a eddig a talajba szivárgott, de ez a zöldmezős beruházás után megszűnik.

Jászladányban a beruházás során megépült 39,1 km gerincvezeték, 16,7 km a házi bekötések hossza, a nyomóvezeték pedig 5,9 km. A szennyvíztisztító-telep kapacitása 440 m³/d.

A Tiszamenti Regionális Vízművek – jelenlegi veszélyhelyzet miatti – utolsó adatszolgáltatása alapján 2019. évben 160.176 m³ éves kibocsátott tisztított szennyvíz mennyisége volt.

2015-ben a beruházás befejezését és a rendszer átadását követően teljessé vált a településünk infrastrukturális ellátottsága. 2019-es adat alapján az ivóvíz 2368 ingatlanra került bekötésre, ennek ellenére a szennyvíz mindösszesen 1364 ingatlanra került bekötésre.

A szennyvíz rákötések alacsony számának három indoka volt, egyrészt a folyamatos tájékoztatások ellenére próbaüzem alatt és utána sokan rákötöttek, de a szolgáltatás igénybevételének a bejelentését nem nyújtották be sem az önkormányzatunknak sem a szolgáltatónak, másrészt a próbaüzem alatt több száz bejelentés beérkezett az önkormányzathoz, amelyek másolatát lefűztük az eredeti példányát pedig átadtuk a szolgáltatónak, aki többszöri felszólítás ellenére évekig nem vette át a rákötéseket, tájékoztatásuk szerint vagy azért, mert egyszer kimentek és akkor nem voltak otthon, vagy azért, mert a rákötés díját nem fizették ki. Harmadrészt voltak olyanok, akik vagy nem akartak rákötni a rendszerre, vagy nem tudtak rákötni, mert nincs fürdőszobájuk, amely főleg egy-két idősebb helyi lakos tulajdonában lévő ingatlanra volt jellemző.

Az önkormányzatunk a talajterhelési díj kivetésével, adóhatósági ellenőrzések lefolytatásával próbálta és próbálja rákényszeríteni a helyi lakosokat a közszolgáltatás igénybevételére. Természetesen, aki nem tud rákötni a fenti indokok miatt, az mentesül, továbbá a kis fogyasztások, azaz 20 m³/év után az önkormányzat 80%-os kedvezményt biztosít, a jelentősebb ráfordítással ráköthető ingatlanok, valamint a jövedelmi helyzete miatt rászoruló lakosokat pedig 50 %-os kedvezményben részesíti, amely jellemzően az idős lakosságot érinti.

A fenti intézkedéseknek köszönhetően 2020. december 31-i állapot alapján összesen 556 ingatlan szennyvíz hálózatra történő rákötése nem valósult még meg, de minden évben egyre többen és többen rákötnek.

5.3 Gázellátás

1995-ben kezdték meg nagyközségünk földgázhálózatának kiépítését. A település vezetékes gázhálózattal 99%-ban lefedett. A gázfogadó állomás a település déli részén (0142/17. helyrajzi szám) külterületen található. A vezetékes gáz 25 báros, nagy-közép nyomású vezetéken Jászdózsáról érkezik. A közületi fogyasztók aránya mintegy 14%-ra tehető. Jászladányon a Tigáz-DSO Kft. biztosítja a gázellátást

5.4 Villamosenergia-ellátás

Jászladányban 1929-ben épült ki az elektromos hálózat, a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság távolsági vezetéket itt is kiépítették. 1960-ban a közvilágítást már 190 lámpahely biztosította. A település belterületén az elektromos energiahálózat 100%-ban kiépült. A jelenlegi rendszer – 44,5 km szabad, illetve kábelvezeték, 33 transzformátor állomás – teszi lehetővé a lakossági és intézményi igényeinek kielégítését.

Napjainkban Jászladány közvilágítása kiemelkedően jónak mondható, amelyet közel 1.000 lámpatest biztosít, és az önkormányzat minden évben átlagosan 2-3 lámpatesttel bővíti. A hálózat illeszkedik a település sugaras szerkezetéhez, a főbb és körutakon sűrűbben helyezkednek el. A közvilágítás fejlesztése és korszerűsítése 2013. évben megtörtént, amely következtében takarékos, mégis magas fényű lámpatestek kerültek telepítésre. A villamosenergia szolgáltatást a település két szolgáltatótól veszi igénybe. Általánosságban elmondható, hogy a lakosság és az önkormányzat részére a kisebb fogyasztási egységei tekintetében az E.ON szolgáltató, a nagyobb fogyasztású önkormányzati intézmények és ingatlanok esetében a Cyeb Energiakereskedő Kft. a szolgáltató.

5.5 Természeti értékek, környezetvédelem

5.5.1 Jászladány vízbázisa

A település vízbázisa földtani szempontból egy vályúszerű süllyedék, amely Jászladánynál, illetve attól keletre, néhány kilométerre éri el a legmélyebb pontját (1290 m). A vízmű területén a felső-pannon tetőszintje kb. 695 m, ettől kezdve 1170 méterig a középső tagozat aljáig a rétegsor vastag (8–15 m) apró- és középszemcsés homokrétegekből áll. Tekintettel arra, hogy az alsó-pleisztocént (325-420 m) kizárólag iszapos Ős-Duna homokok (Ceglédi oldalág) alkotják (régóta artézi kutakhoz elég), a középső (136–325 m) agyagos, a felsőnek (0–136 m) pedig csak az utolsó két süllyedési fázisában rakódott le egy-egy vastagabb Ős-Zagyva homokréteg, a környék

egyedüli ivóvíz bázisai ezek a pannon homokok. A kinyerhető hozamok jók, de a minden korábbinál mélyebbről jövő hévizek oldott anyag tartalma 1200-1300 mg/l körüli, és az erősen nátrium-hidrogénkarbonátos vízjelleghez vas, metángáz, ammónia és közepes arzéntartalom társul.

A település vízellátását régen a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény, jelenleg a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. által üzemeltetett 870 m-es (tartalékkút) 1003 m-es, 75 m-es (tartalékkút) és 760 m-es vízműkutak biztosítják.

Meg kell említeni a település hévízét, amelyről a következő mondható el: a KÖTI-VIZIG területén található hévízkútjainak viszonylag magas (1200-1500 mg/l) az összes oldott anyag tartalma, amelyhez gyakran kapcsolódik valamely nyomelem feldúsulása is, lehetőséget biztosítva a vizek ásványvízzé – vagy bizonyított gyógyhatás esetén – gyógyvízzé történő minősítésére. Jászládány esetében jelenleg nem minősített a mintegy 1200-1300 mg/l oldott ásványi anyagtartalom. Biztató, hogy a közeli Jászapáti településen a 900 mg/l ásványi anyag tartalmú hévíz gyógy minősítést kapott.

5.5.2 Felszíni és csapadékvíz-elvezetés, árvízvédelem

Nagyközségünk sík, rossz lefolyási viszonyokkal jellemezhető területen fekszik. A terület gravitációs vízvezetését a természetes lefolyású Mély-ér helyén kiépített Milléri-főcsatorna csak részben oldja meg. A külterületen több csatorna épült ki, rendszerük nem áttekinthető. A belterületen nem alakult ki összefüggő hálózat, a mélyebb területeken kialakult lefolyástalan vízgyűjtőkbe (záportározókba) folytak a csapadékvizek. A nagyközség területén a mélyebben fekvő részekben állandósult a vízborítottság, melynek elvezetése az elégtelenül kiépített elvezető rendszer miatt nem volt megoldható. Önkormányzatunk kidolgozta a csapadékvíz-elvezető hálózat rendszerének tervét, melyet három ütemben sikerült kivitelezni, az I. és II. ütemben összesen 422 fm burkolt, 2268 fm földmedrű, 685 fm zárt csatorna, és 10 db. tisztító akna épült. A III. ütem megvalósítása 2012. évben fejeződött be.

Jászládány nagyközség csapadékvíz elvezető rendszer III. ütemének megépítése során a Fekete Pál utcában és a Tisza utcában nagy teljesítményű átemelő rendszer épült meg, a Dósa-gödör 9000, belvízvédelmi szivattyútelepen (0046) egy darab nagy teljesítményű szivattyút építettek be. A pályázat keretén belül egy darab mobil szivattyú beszerzésére került sor, melynek teljesítménye megegyezik a Dósa-gödörben lévő szivattyú teljesítményével. Bekövetkezett vészhelyzet esetében, mely elsősorban az üzemelő gép váratlan meghibásodását jelenti, ezt a mobilszivattyút azonnal ki lehet szállítani és üzembe lehet helyezni a belvízveszély elhárítása érdekében, a település lakosságának és értékeinek védelmében.

A mobilszivattyú tárolási helye a NÜVI Jászládány, Kossuth Lajos u. 6. szám alatti telephelye. A berendezés üzemképességét, karbantartását, műszaki állapotának vizsgálatát havonta végzik a szakemberek. A belvízelvezető rendszerhálózat karbantartását, tisztítását folyamatosan végzik az önkormányzatnál foglalkoztatott közmunkások, a start közmunkaprogramnak köszönhetően. Ezekre a feladatokra az anyagi fedezetet a pályázat útján elnyert támogatás biztosítja.

Önkormányzatunk a csapadékvíz elvezető rendszert összességében és átláthatóan megtervezte, amely alapján a közfoglalkoztatási program belvíz és közút programelemében minden évben

fejleszti a csapadékvíz elvezető rendszert. Továbbá az önkormányzatunk a közfoglalkoztatási programban 2018 óta csapadékvíz elvezető rendszer beton elemeinek gyártását is megvalósítja. Jelenleg a település csapadékvíz elvezető rendszere megoldott, de minden évben fejlesztésre, bővítésre kerül.

A belvízelvezető árkok hossza 32,02 km, amiből zárt rendszerű csatorna 4,32 km, burkolt csatorna 16,55 km és földmedrű csatorna 11,14 km. Mivel a település fekvése geodéziai szempontból problematikus, hat telepített szivattyúval vezetjük el a mélyen fekvő területekről a csapadékvizet. Ezen szivattyúk teljes kapacitása 25 700 l/perc.

Jászladány a Tisza és a Zagyva mentesített árterén helyezkedik el, a 2.37-es számú Laskó-Tisza-Zagyva-Tarna közti ártéri öblözetben. Árvízvédelmi szempontból elmondható, hogy nem érinti közvetlen folyó vagy a KÖTI-VIZIG kezelésében álló árvízvédelmi létesítmény. A meglévő töltések karbantartásáról az önkormányzat gondoskodik. A települést 70%-ban körgát veszi körbe a belterület határán, amely 2000-ben megerősítésre került, 2010-ben pedig információs táblát állítottunk fel e több mint 150 éves múltjuk tiszteletére.

5.5.3 Vízfolyások

A vízjárás alakulását a Zagyva-vízrendszerben alapvetően az esőzés határozza meg. A tartós, nagyobb intenzitású esőzések, hóolvadás a mederben gyors vízszintemelkedést eredményeznek. A Zagyva mentén az árvízvédelmi töltés teljes hosszban kiépült.

Jászladány nagyközség a 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet értelmében „B”, azaz közepesen veszélyeztetett település ár- és belvízvédelmi szempontból.

A belvíz elsősorban tavaszi időszakban jelentkezik, a nem megfelelő belvízgazdálkodás következtében a nyári vízhiányos időszakban beköszönt az aszály. A privatizáció hatására a vízgazdálkodásban szerepet játszó művek és az elaprózott területek tulajdonjogai megosztottakká váltak, így a földeken végighaladó vízelvezető rendszerek kezelése a sok tulajdonos miatt egyre problematikusabb. Az állami tulajdonú főművek a Közép-Tisza-Vidéki Környezetvédelmi, Vízügyi és Természetvédelmi Igazgatóság kezelésében vannak. A település 1%-os ártéri öblözettel fedett. A teljes igazgatási területet érinti a szennyezésre érzékeny vízgyűjtő területek övezete.

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet alapján a 10.05-ös belvízvédelmi szakasz érinti a területet, a főbelvízcsatorna a külterület keleti részén, észak-déli irányban halad. Jászladány belvíz elleni védekezési stratégiájának a terület vízrajzi adottságai szabnak keretet. A település egy mély fekvésű, lejtős területen fekszik, területének 90%-a a Dósa-tó vízgyűjtőjéhez tartozik, amely csapadékos időben így rendkívül nagy terhelés alá kerül. Belvízelöntés esetén az átemelő szivattyúk jelentős részét ide kell összpontosítanunk. A Dósa gödörből a 31. számú csatornába, onnan a Millérbe vezetik le a felesleges vizet.

A lefolyó vizek 10%-a a Szégyen-tó vízgyűjtő rendszerébe kerül. A belső részekről az egyes befogadó záportározókba („gödörök”) kerül átemelésre a víz (Bajcsy és Szellő), onnan pedig az ún. Nyolcöles árokba. A 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet alapján az előforduló vízszennyezők közül az ammónium található meg.

5.5.4 Környezetvédelem

Jászládány környezeti állapotának felmérése a településrendezési terv készítésének idején teljes körűen megtörtént, az alábbiakban foglalható össze a nagyközség környezeti állapota, környezetvédelme. A település a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 2. számú melléklet 3. pontja alapján nagyközségünk területi szennyeződés-érzékenységi besorolás alapján kevésbé érzékeny területre esik.

5.5.5 Talajok

A közigazgatási területhez tartozó külterületi földek többnyire művelésre kiválóan alkalmasak, jelentős részük (85,2%) szántóként funkcionál. A talajpusztulás veszélye azonban fennáll, a vízerózióval és deflációval is érintett területeken a nem megfelelő talajművelési eljárások alkalmazása, illetve a mezővédő erdősávok hiánya következtében lehetséges a talajromlás. Az aszály és a belvíz egyaránt veszélyezteti a mezőgazdasági földeket, a nem megfelelő vízgazdálkodás, a belvíz elvezetési problémák esetleges következményeként. A tájképet befolyásolja a vetésszerkezet egyszerűsödése, a specializált gazdasági formák, a monokultúrák elterjedése, egyes helyeken a művelés felhagyása.

A helyi erdősültség alacsony fokú (~2,5%) vármegyei és országos viszonylatban is, ez hatással van a település környezeti viszonyaira is, mint levegőtisztaság, szélintenzitás, vízállásos területek stb. Ez egyébként a terület talajviszonyai és a területhasználat eredőjeként fellépő hatás, alapvetően a község parkosítására és fásítására vonatkozó tervek megvalósításával a lakosok által érzékelt levegőminőség javítása megoldott.

A Jászságra jellemző tanyák jelenléte a településen kevésbé jellemző, jelenleg kettő külterületi lakott terület létezik, azonban a magasabb szintű programok a tanyásodás bővítését, fejlesztését szorgalmazzák, így hosszú távon azok számának emelkedésével is lehet számolni.

A belterület tekintetében jelentős szennyező tevékenységet folytató üzem, telep nem működik. A megjelenő környezetvédelmi problémák közül kiemelkedik a központi területen keresztül haladó utak (3226. és 3227. számú utak) levegőszennyezése, továbbá a központi aprózott telkeken tartott állatok jelenléte. A tartalék lakóterületek számára biztosított földek egy része vízállásos terület, amelyekre fokozott figyelmet kell fordítani. A belterület határához közel halad a vasútvonal, amelynek zajterhelése a lakók számára gondot okozhat.

A belterület észak-keleti részén szeméttelep működött. Itt jelentős kiterjedésű, felszíni szennyeződésre érzékeny terület található. A REGIO-KOM társulás 2007-ben megnyerte a jársági és dél-hevesi kistérségben lévő 32 település – köztük Jászládány – felhagyott szilárd hulladéklerakóinak rekultivációjára irányuló pályázatát, amelynek köszönhetően a rekultivációs munkák fizikai megvalósítására sor került.

5.5.6 Levegőtisztaság

A levegőtisztaság határértékeit, illetve a levegőszennyezettség által veszélyeztetett területeket a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet határozza meg, amely szerint a „10”-es zónába (az ország többi területe) tartozik Jászládány.

A levegőterhelés a településen az alábbi összetevőkből származik:

- pontforrás: épületből (lakóházból, intézményekből) eredő;
- vonalforrás: közlekedésből származó;
- területi forrás: építkezési beruházásokból, nagyobb területen üzemelő gazdasági létesítményekből származó.

5.5.7 Zaj- és rezgésvédelem

A környezetből származó zaj a településünkön eredhet egyrészt az ipari, vagy mezőgazdasági tevékenységből, továbbá a közlekedés és egyéb tevékenység végzéséből egyaránt. A településünkön nem működik olyan vállalkozás, üzem stb., amely zaj és rezgésvédelme problémát jelentene a helyi lakosok körében, de erre céltudatosan odafigyelnek. Jó példaként említhető, hogy a nagyközségünk legnagyobb cége, a Teknikum Kft. az üzemcsarnok építése során a lakóövezet irányába több soros véderdőt telepít, amely a szükséges védő funkciót ellátja.

A közlekedési zajterhelés két részre bontható, az egyik az átmenő, a másik a belső forgalom. Jászládányban a tranzitforgalom a meghatározó, a belső forgalom elhanyagolható (a helyiek többsége kerékpárral vagy gyalog közlekedik). A legnagyobb problémát a településünkön áthaladó kamionforgalom jelenti. Szolnokról Heves irányába közlekedő kamionosok többsége nem az útvonalengedélyüknek és a KRESZ-nek megfelelő útvonalon közlekednek Jászberényen keresztül a 2 számjegyű utakon, hanem több tíz kilométert nyerve lekanyarodnak és nagyközségünk 4 számjegyű útjait használva hajtanak keresztül, erősen növelve ezzel az utak forgalmát és az állagának romlását. Önkormányzatunk felismerve a problémát a rendőrség és a Magyar Közút Nonprofit Kft. segítségét kérte, amely következtében a rendőrség szervezett ellenőrzéseket tartott és tart napjainkban is.

5.5.8 Hulladékgyűjtés, hulladékszállítás

2001-től működik a rendszeres hulladékszállítás a nagyközségünkben. Az önkormányzat a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény mellett és azzal összhangban a helyi környezet védelméről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról valamint a települési szilárd és folyékony hulladékkal összefüggő feladatok végrehajtásáról szóló 17/2004. (IV. 30.) számú önkormányzati rendeletével szabályozza a hulladékgazdálkodást. A hulladéktörvény módosításának megfelelően 2014. július 1-jén hatályba lépett a NÜVI és a REGIO-KOM Térségi Hulladékszállítási Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság közötti bérleti szerződés. A NÜVI bérbe adja tárgyi eszközeit, és biztosítja a személyi feltételt a települési szilárd hulladék begyűjtésére, ártalmatlanító telepre történő szállítására, ezen feladatokkal kapcsolatos adminisztratív feladatok végzésére, szemétszállítási díj számlázására, ügyfélszolgálat fenntartására.

További jogszabályváltozás következtében 2016-tól az állam az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátására az állam koordináló szervezetét hozta létre.

A koordináló szerv, a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (NHKV Zrt.) 2016. január 20-án kezdte el a működését.

Jogszabályváltozás következő lényeges eleme volt, hogy 2017. április 1. napjától a Regio-Kom Térségi Hulladékszállítási Nonprofit Kft. végzi Jászapátin, Jászkiséren és Jászladányon is a hulladékszállítási feladatokat. A technikai és személyi állomány átvételre került, amely keretében szerződést kötött Jászladányon az addigi szolgáltató, a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézménnyel (NÜVI).

A megállapodás értelmében a NÜVI alkalmazásában álló hulladékgyűjtési és szállítási feladatokat ellátó 3 közalkalmazottat, 1 sofőrt és 2 segédmunkást háromoldalú megállapodás megkötésével átvette a Regio-Kom Kft., továbbá megbízási szerződéssel az ügyfélszolgálati feladatok ellátására heti 10 órában megbízta a NÜVI egyik közalkalmazottját, valamint a gépkocsi tárolására a NÜVI telephelyét bérbe vette.

Nagyközségünkben a Baross u. 9. szám alatti ingatlanon kialakításra került a hulladékudvar, amelyet 2016. október 3-tól igénybe vehetnek a helyi lakosok és környező települések lakosai egyaránt. A hulladékudvar célja, hogy megoldást találjon a lakosságnál keletkező speciális hulladékok és azok veszélyes összetevőinek begyűjtésére, illetve hogy megszűnjön az illegális hulladékelhelyezés. A hulladék átadója lehet Jászladány, Jászboldogháza, Jánoshida, Jászsalsószentgyörgy, Jászkisér területén élő természetes személy, illetve annak családtagja egyaránt, amely alapján a hulladékudvarunk több mint 18.600 személynek nyújt szolgáltatást.

A hulladékgyűjtő udvarban kizárólag a lakosságnál keletkező alábbi típusú és mennyiségű hulladékok kerülnek ingyenesen átvételre:

- évente 1 m³ (1000 kg) mennyiségű zöldhulladék (növényi eredetű kerti hulladékok, falevelek, nyesedékek, darabolt gallyak, melyeket zsákokban vagy kötegelve, maximum 1 m hosszúsága darabolva lehet átadni);
- évente 1 m³ (1000 kg) mennyiségű építési jellegű inert hulladék, amely veszélyes összetevőt nem tartalmaz;
- évente 1000 kg lomhulladék, települési szilárd hulladék (nagydarabos hulladék, bútor, textília, stb.);
- évente 4 db személygépjármű gumiabroncs és 2 db kerékpár gumiabroncs;
- mennyiségi korlát nélkül leadható a háztartásban szelektíven gyűjthető papír, műanyag, fém (újság, hullámpapír, csomagolópapír, karton, tiszta fólia, műanyag, öblös üvegek – italos, befőtt stb. – egyéb üvegpalack, sörös, üdítős-, konzerves dobozok);
- évente 200 kg elektronikai hulladék (tv, telefon, elhasznált háztartási gép, stb.);
- évente 100 kg egyéb veszélyes hulladék (festékek, ragasztók, gyanták, tinták, oldószer maradékok, elemek, akkumulátorok, motor és hajtóműolaj, szennyezett csomagolási hulladék), tételenként meghatározott mennyiségig;
- évente 50 kg használt étolaj.

volt. A nagyközségben jelenleg a Vodafone szolgáltatásait veheti igénybe a lakosság. Mindhárom magyarországi mobil telefonszolgáltató biztosítja a megfelelő lefedettséget a településen és annak körzetében.

A kábeltelevízió hálózat 2005-ben került kiépítésre, a meglévő elektromos kandeláber oszlopokra lett kiépítve légvezetékes megoldással. Nagyközségünkben a szélessávú internetelés lehetősége biztosított, az intézményi elérések kiépültek, az előfizetők száma meghaladja a vezetékes telefonnal rendelkezők számát, közel ezer háztartásban van internet. A könyvtárban, valamint az idősek otthonában eMagyarország pont is működik.

1994 óta havonta jelenik meg az önkormányzatunk által kiadott helyi közéleti lap, a Ladányi Hírek 500 példányban. A folyóirat rendszeres tájékoztatást nyújt a települési önkormányzat és intézményei működéséről, a helyi közösség életéről.

5.6 Az önkormányzat tervellátottsága

Önkormányzatunk tervellátottsága széleskörű. 2004-ben elkészült a nagyközség településfejlesztési koncepciója és programja, emellett elfogadásra került környezetvédelmi programja is. Jászládány 2008 óta rendelkezik településszerkezeti és szabályozási tervvel, valamint építési szabályzattal. A fentiekben túl felismerve településünk problémáit, lehetőségeit elkészült az egészségterv, sportfejlesztési és bűnmegelőzési koncepció. A nagyközségben élő roma kisebbség segítésére, helyzetének javítására elkészült „A jászládányi cigányság társadalmi integrációjának komplex programja”. Példaértékű együttműködésben alakították ki a programot a helyi oktatási intézmények, a roma nemzetiségi önkormányzat és a polgármesteri hivatal dolgozói. Önkormányzatunk fontosnak tartja az átlátható, tervezhető gazdálkodást, ezért minden önkormányzati ciklusban elkészültek és elkészülnek a gazdasági programok is.

Településünk tudatosan készül a városi létre, a kidolgozott tervek, programok mindegyike számol a lehetőséggel és az ezzel járó következményekkel.

Megnevezés	A jóváhagyó rendelet, határozat	Elfogadás ideje
Településszerkezeti terv	21/2008.(XII.07.)	2008. 12. 07.
Szabályozási terv	21/2008.(XII.07.)	2008. 12. 07.
Helyi építési szabályzat	21/2008.(XII.07.)	2008. 12. 07.

13. táblázat A nagyközség rendezési tervei

Forrás: Önkormányzat

Megnevezés	A jóváhagyó határozat	Elfogadás ideje
Településfejlesztési koncepció	175/2004.(VI.29.)	2004. 06. 29.
Településfejlesztési program	164/2012. (V.03.) számú határozat	2012. 05. 03.
A jászládányi cigányság társadalmi		2004. 09. 14.

integrációjának komplex programja			
Roma Integrációs Program		153/2011. (IV. 28.) számú határozat	2011. 04. 28.
Megnevezés		A jóváhagyó határozat	Elfogadás ideje
Bűnmegelőzési koncepció		106/2007. (IV. 26)	2007. 04. 26.
felülvizsgálata:		263/2013. (XI. 20.)	2013. 11. 20.
		94/2018. (III. 22.)	2018. 03. 22.
Környezetvédelmi program		316/2008. (XII. 04.)	2008. 12. 04.
felülvizsgálata:		292/2010. (IX. 14.)	2010. 09. 14.
		323/2014. (XII. 11.)	2014. 12. 11.
		330/2016. (XI. 24.)	2016. 11. 24.
		94/2018. (XI. 22.)	2018. 11. 22.
Sportfejlesztési Koncepció		165/2009. (IV.15.)	2009. 04. 15.
Egészségterv		153/2014. (VI.12.) számú határozat	2014. 06. 12.
felülvizsgálata:		206/2016. (VI. 23.)	2016. 06. 23.
Helyi Esélyegyenlőségi Program		471/2018. (XII. 13.) számú határozat	2018.12.13.
felülvizsgálata:		989/2020. (XII. 15.) számú polgármesteri határozat	2020.12.15.
Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció		147/2022. (V.26.) számú határozat	2022. 05. 26.
Egyéb tervek, programok	Közüktatási intézkedési terv	373/2008. (XII.4.)	2008. 12. 04.

14. táblázat A nagyközség fejlesztési koncepciói, programjai

Forrás: Önkormányzat

6 A közlekedés jellemzői: Jászladány kapcsolódása az országos közlekedési hálózatokhoz (közúti, vasúti), a község elérhetőségi viszonyai, a településen belüli (közösségi) közlekedés, az úthálózat kiépítettsége, a szilárdburkolatú utak aránya, a kerékpárutak kiépítettsége;

6.1 Közlekedési hálózat

Településünkön halad keresztül a 3326-os és 3327-es számú országos közút, emellett a 86-os számú vasútvonal, amelynek köszönhetően Jászladány jól megközelíthető. A kialakult hálózat jelentősen segíti a nagyközséget vonzáskörzetének kiszélesítésében.

6.1.1 Közúti közlekedés

Jászladány közúti elérhetősége, útkapcsolatai megoldottak. A magasabb szintű fejlesztési tervek olyan térségi útkapcsolatokat javasolnak, melyek jelentős hatással bírnak a jövőben.

- A település külterületének keleti részén, észak-dél irányú nyomvonalon halad a tervezett M8-as gyorsforgalmi út nyomvonala.
- A tervekben szereplő Jászágó-Kunság összekötő út Jászladány mellett halad el, egy félköríves elkerülővel.
- A belterületől dél-nyugati irányban halad a besenyszögi út nyomvonala.

Nagyközségünk összeköttetését a 3226. és 3227. számú közutak biztosítják az országos közúthálózattal, az M3-as és M5-ös autópályák egy óra alatt elérhetőek, míg a 4. számú főút húszpercnyi távolságban van. Az említett két közút közül a 3227-es a forgalmasabb, ez a szomszédos Jászkisér és Szászberek között közvetlen, illetve Szolnok felé közvetett kapcsolatot tesz lehetővé. Ez az út fontos térségi és interregionális szempontból is, hiszen ez bonyolítja az Eger-Szolnok közötti tranzitforgalom jelentős részét. Kiépített műút köti össze Jászladányt Tiszasüllyel. A 3227. és 3226. számú utak kereszteződésében tervezett körforgalom kialakítására a szükséges engedélyekkel, tervekkel már rendelkezünk.

2007-ben nagyszabású forgalomszámlálás volt, ekkor kiderült, mindkét út esetében a személygépjármű forgalom a legjelentősebb, az összes forgalom közel 61-64%-a, emellett jelentős még a kisteher-gépjármű forgalom is 15-16%-os részaránnyal. A 3227. számú út átmenő forgalmának nagyságát jól mutatja a pótkocsis, nyerges szerelvényes és nehéz tehergépjárművek napi száma, melyek összességében a napi forgalom közel 20%-át jelentik. Az útszakasz 2006-ban a közlekedés minőség javulása érdekében felújításra került az Újszász–Jászkisér vonalon, amelynek központjában településünk helyezkedik el.

59. kép Jászládány központjának úthálózata

6.1.2 Településen belüli közlekedés

Jászládány legnagyobb célkitűzései között szerepel a belterületi útjainak az aszfaltozása. Jelenleg – a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény felmérése alapján – a belterületi utak közül 90.307,6 m² terület rendelkezik aszfalt réteggel, 70.717,5 m² terület útalapos út és összesen 1460 méter hosszan található nagyközségünkben még földút, amely átlagosan 3 m szélességgel számolva 4.380 m² területet tesz ki.

A felmérés alapján településünkön az utak felületeinek 55,69 %-a rendelkezik aszfalt burkolattal, az útjaink 43,5 %-a rendelkezik útalappal, és csupán az útjaink 0,9%-ának nincs még szilárd burkolata.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 1. számú függelék I. pont t) alpontja a szilárd burkolatú út fogalmát úgy határozza meg, hogy „szilárd burkolatú út: olyan út, amelynek útteste szabályosan lerakott kő vagy műkő, továbbá beton vagy aszfalt burkolattal rendelkezik.”

A KRESZ fogalom-meghatározása alapján elmondható, hogy a településünk útjai közül 94 % szilárd burkolatú útnak minősül, jól járható utak, amelyek karbantartásáról az önkormányzat – az anyagi lehetőségeihez mérten folyamatosan – gondoskodik.

2000 óta közel 63 millió forintos beruházásra nyertünk pályázati támogatást, amelynek keretében a déli elkerülő út második ütemének kivitelezése zajlott. Emellett felújításra került a Baross, a Nagytemető és a Jókai utca, szilárd burkolattal látták el a Nagydabi utcát.

2018-ban az önkormányzat saját költségvetéséből nettó 24 millió forint, bruttó 30.480.000,- forint összegért újra aszfaltoztatott 15.000 m² területű utcát, amely következtében új aszfalt réteget

kapott a Kis József, Sziráki, Bajcsy-telep, Sugár, Gaál István, Dr. Izsó, Vadász, Fekete Pál, Szent István, Csárda, és a Tisza utca egy része.

Önkormányzati költségvetésből és közfoglalkoztatási programok megvalósítása során – a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyongazdálkodási Intézmény kivitelezésében – az önkormányzatunk minden évben több millió forintot fordít az útjaink kátyúzására:

- 2016 évben 930.116 forintot,
- 2017 évben 2.578.161 forintot,
- 2018-ban 4.193.540 forintot,
- 2019-ben 25.407.620 forintot,
- 2020-ban 15.631.468 forintot,
- 2021-ben 7.000.000 forintot,
- 2022. szeptemberig 5.000.000 forintot.

Továbbá az önkormányzatunk 2021 áprilisában külső vállalkozót is igénybe vett, aki a belterületi utakon 355 m² felületet kátyúzott ki, bruttó 3.696.970,- forint összegben.

2022-ben külső vállalkozó 635 m² kátyúzását hajtotta végre 9.537.065 forint összegben.

Ingatlan jelleg azonosító	Utca	hrsz	Kiepipített út (Burkolt)			Kiepipítetlen út (Útálapos, földút)			
			hossz (m)	szél. (m)	terület (m ²)	útálap (m)	szél. (m)	területe (m ²)	földút (m)
21121	Hősök tere (állami út)	2915			0			0	
21121	Hősök tere (állami út)	2916			0			0	
21121	Kossuth L. (állami út)	650	1485	6	8910			0	
21121	Kossuth L. (állami út)	1764	1160	6	6960			0	
21121	Kossuth L. (állami út)	1925/1			0			0	
21121	számú utak összesen:		2645		15.870	0	0	0	0
21122	Petőfi S. u. (állami út)	1408	1310	6,5	8515			0	
21122	Újszászi u. (állami út)	2705	1095	7,5	8212,5			0	
21122	számú utak összesen:		2405		16.727,5	0	0	0	0
21123	Baross G. u.	1799	275	5,2	1430	100	3	300	
21123	Besenyszögi u.	280	50	3,5	175			0	
21123	Besenyszögi u.	294	530	4	2120			0	
21123	Besenyszögi u.	462	50	3,5	175			0	
21123	Dobó István u.	1731	320	3,5	1120			0	
21123	Dózsa Gy. u.	559/1	405	4,5	1822,5			0	
21123	Gál István u.	1617			0	155	3	465	
21123	Gál István u.	1664	50	3,5	175	100	3,5	350	
21123	Halász u.	1168			0	40	3	120	
21123	Halász u.	1172			0	145	3	435	

21123	Nagydabi u.	2581	470	5	2350			0	
21123	Nagydabi u.	2805	395	5	1975			0	
21123	Nagytemető u.	289			0	150	3	450	
21123	Nagytemető u.	293	1290	5	6450			0	
21123	Rákóczi u.	1216	350	3,2	1120	250	3,2	800	
21123	számú utak összesen:		4185		18.912,5			2920	
21124	Ady Endre u.	449	50	3	150	165	2,5	412,5	
21124	Akácfa u.	116			0	205	3,5	717,5	
21124	Alkotmány u.	1644	485	3,2	1552			0	
21124	Álmos vezér u.	2094			0	209	3,5	731,5	
21124	Arany János u.	384	335	3,5	1172,5			0	
21124	Attila u.	806			0	243	3,5	850,5	
21124	Bajcsy telep	2250			0	260	3	780	
21124	Bajcsy telep	2265	270	3,5	945			0	
21124	Bajcsy telep	2272			0	110	3,5	385	
21124	Bajcsy telep	2283			0	85	3	255	
21124	Bajcsy telep	2293			0			0	85
21124	Bajcsy telep	2306			0	218	3	654	
21124	Bartók Béla u.	5	70	4	280			0	
21124	Béke u.	1913			0	120	3,5	420	
21124	Bem Apó telep	659	170	3	510			0	
21124	Bem Apó telep	673			0	130	3,5	455	
21124	Bem Apó telep	678			0			0	125
21124	Bem Apó telep	690/13			0	170	3,5	595	
21124	Bem Apó telep	690/20			0			0	
21124	Bem József.	714			0	310	3,5	1085	
21124	Bodzás u.	2441			0	560	3,5	1960	
21124	Botond u.	1941			0	213	3	639	
21124	Csárda u.	1577			0	425	4	1700	
21124	Csárda u.	1589/2			0	40	3	120	
21124	Cserháti u.	1452			0	105	3	315	
21124	Cserháti u.	1484			0	110	3	330	
21124	Dabi új u.	2816			0	188	2,5	470	
21124	Damjanich u.	2700			0	133	3	399	
21124	Damjanich u.	2887			0	65	3	195	
21124	Deák Ferenc u.	515			0	100	4	400	
21124	Deák Ferenc u.	516			0	350	3	1050	

21124	Dohány u.	1180	432	3	1296				
21124	Dr. Izsó u.	2659			0	338	3,5	1183	
21124	Előd Vezér u.	2073			0	211	3,5	738,5	
21124	Erzsébet u.	601	385	3,2	1232			0	
21124	Fekete Pál u.	2113			0	865	4	3460	
21124	Fekete Pál u.	2144			0	102	3	306	
21124	Fekete Pál u.	2156			0	60	3	180	230
21124	Garami M. u.	954			0	360	3,5	1260	
21124	Gát u.	2706			0	140	3	420	140
21124	Gólya u.	67			0	255	4	1020	
21124	Gólya u.	62/2			0			0	40
21124	Honvéd u.	2684			0	150	3	450	
21124	Hóvirág u.	2564			0	205	3,5	717,5	
21124	Huba vezér u.	1982			0	213	3	639	
21124	Ibolya u.	79			0	200	3,2	640	
21124	Iskola u.	2825			0	30	3,2	96	
21124	Iskola u.	2851			0	95	4	380	
21124	Jász u.	1521			0	100	3	300	
21124	Jász u.	1527			0	76	2,5	190	
21124	Jász u.	1532			0	50	3	150	20
21124	Jászkiséri u.	1692	492	4	1968			0	
21124	Jászkiséri u.	1806			0	130	3,2	416	95
21124	Jókai u.	136	730	5	3650			0	
21124	Jókai u.	68/1			0			0	
21124	József Attila u.	749			0	430	3,5	1505	
21124	Juhász I. u.	2418			0	310	3,5	1085	
21124	Katona J. u.	825			0	340	3	1020	
21124	Kender u.	990			0			0	
21124	Kenderföld u.	205	635	3,2	2032			0	
21124	Kisdabi u.	2871	20	2,5	50	65	2,5	162,5	
21124	Kiss József u.	694			0	380	3,5	1330	340
21124	Kond vezér u.	2028			0	212	3	636	
21124	Kossuth L. (nem állami út)	640			0			0	150
21124	Kossuth L. (nem állami út)	1772	90	5	450			0	
21124	Kossuth L. (nem állami út)	2490			0	162	3,5	567	
21124	Kovács u.	1560			0	163	3,5	570,5	
21124	Lehel u.	784	150	3	450			0	
21124	Lehel u.	890			0	270	3,5	945	

21124	Liget u.	2096			0	125	3,5	437,5	
21124	Liget u.	2443			0			0	
21124	Liszt Ferenc u.	1504			0			0	
21124	Liszt Ferenc u.	1505			0	435	3	1305	
21124	Liszt Ferenc u.	1545			0	40	2	80	
21124	Mátyás u.	1277	245	3,2	784			0	
21124	Mező I. u.	863	593	3,5	2075,5			0	
21124	Munkás u.	1071			0	125	4	500	
21124	Munkás u.	1093			0	206	3	618	
21124	Nefelejcs u.	2669	245	3,5	857,5			0	
21124	Névtelen (Kiss J. és Városi temető)	692			0			0	
21124	Névtelen (Petőfi, Munkás u.)	1067			0	50	3	150	
21124	Névtelen (Posta melletti u.)	1373	70	3	210			0	
21124	Névtelen (temető mögötti u.)	144			0			0	
21124	Névtelen (töltés melletti utca)	617			0	55	2,5	137,5	
21124	Névtelen u. (Tisza u.)	1925/5			0			0	
21124	Névtelen u. (Tüzép mellett)	1815/2	25	3,5	87,5	27	3,5	94,5	
21124	Névtelen u. (Vízmű mellett)	281/7			0			0	
21124	Nótás u.	1113			0	205	3	615	
21124	Nótás u.	1116			0	40	3	120	
21124	Nyár u.	2548	90	3,2	288	165	3,2	528	
21124	Ond vezér u.	2052			0	213	2	426	
21124	Óvoda u.	21			0	300	3,2	960	
21124	Petőfi S. u. (nem állami út)	1399			0			0	
21124	Petőfi S. u. (nem állami út)	1417			0			0	
21124	Petőfi S. u. (nem állami út)	1800	171	5,2	889,2			0	
21124	Pillangó u.	2512	315	3	945			0	
21124	Posta u.	1389			0	60	2,5	150	
21124	Posta u.	1393	105	2,5	262,5			0	
21124	Rácz Aladár u.	1054	320	3	960				
21124	Remecz M. u.	2518			0	150	3,5	525	
21124	Remecz M. u.	2616	95	3,2	304			0	

21124	Remecz M. u.	2531/3			0	38	3	114	
21124	Rózsa u.	1394	500	3,5	1750			0	
21124	Sas u.	440			0	210	3	630	
21124	Sotu u.	1139			0	235	3	705	
21124	Sotu u.	1630			0	140	3	420	
21124	Sugár u.	349			0	295	3,5	1032,5	
21124	Sugár u.	482			0	180	3,7	666	
21124	Széchenyi utca	315			0	225	3,5	787,5	
21124	Széchenyi utca	321			0			0	
21124	Szegfű u.	2864	50	3,2	160	260	3,2	832	
21124	Szélmalom u.	1020			0	285	3,5	997,5	
21124	Szent Flórián u.	2811			0	45	3,5	157,5	
21124	Szent Flórián u.	2834	115	3	345	185	3	555	
21124	Szent István u.	1927			0	628	4	2512	
21124	Szentgyörgyi u.	2158			0			0	
21124	Szentgyörgyi u.	2191			0	160	3	480	
21124	Szép u.	2368	192	3	576				
21124	Szép u.	2763	480	3,5	1680			0	
21124	Sziksza u.	2469	465	4	1860			0	
21124	Sziráki u.	1243/1			0			0	30
21124	Sziráki u.	1253	100	3,2	320	220	3,5	770	
21124	Szent László k. u.	936/1	465	3,5	1627,5			0	
21124	Szent László k. u.	936/2			0	75	3	225	
21124	Szűcs u.	1697			0	90	3,5	315	
21124	Táncsics M.	2386	320	3	960				
21124	Táncsics M.	2602	512	3,2	1638,4	100	2,5	250	30
21124	Tas vezér u.	2005			0	213	3,5	745,5	
21124	Tavas u.	630			0	215	3	645	
21124	Tisza u.	1837			0	129	3	387	
21124	Tisza u.	1855			0	132	3	396	
21124	Tisza u.	1856			0	76	3	228	
21124	Tisza u.	1874			0	95	3	285	
21124	Tisza u.	1894	430	4	1720	872	3,5	3052	
21124	Tisza u.	1900			0	132	2,5	330	
21124	Tó u.	2317			0	120	3	360	
21124	Tó u.	2323			0	60	3	180	50
21124	Töhötöm u.	1960			0	213	3,5	745,5	
21124	Tűzoltó u.	1429			0	50	2,5	125	

21124	Tűzoltó u.	1437	30	3,5	105	90	3,5	315	
21124	Tűzoltó u.	1466			0	200	3	600	
21124	Új u.	419			0	560	3,2	1792	
21124	Újszászi u. (nem állami út)	2879	35	3,5	122,5			0	
21124	Vadász u.	2440	30	3,5	105	320	3,5	1120	
21124	Vásártér u.	992	300	3,5	1050	200	3,5	700	
21124	Vasút u.	1814			0			0	125
21124	Vasút u.	1820			0	120	3,5	420	
21124	Vendel u.	2347			0			0	
21124	Vendel u.	2729	30	3,5	105	340	3,5	1190	
21124	Villám u.	920	50	3,5	175	150	3,5	525	
21124	Vörösmarty u.	1312			0			0	
21124	Vörösmarty u.	1314	285	3,5	997,5			0	
21124	Vörösmarty u.	1324	40	2,5	100	40	2,5	100	
21124	Zsák utca	477			0	70	2,5	175	
21124	számú utak összesen:		11.017		38.797,6	20.390		67.797,5	1.460
Ingatlan jelleg azonosító			Kiépített út (Burkolt)			Kiépítetlen út (Útalapos, földút)			
			hossz (m)	szél. (m)	terület (m ²)	útalap (m)	szél. (m)	területe (m ²)	földút (m)
21121.	számú utak összesen:		20.252		90.307,6	21.330		70.717,5	1.460
21122.									
21123.									
21124.									

15. táblázat Kiépített és kiépítetlen utak

Forrás: Nagyközség Üzemeltetési és Vagyongkezelő Intézmény

Jászládányon a gépjárművek száma évről-évre folyamatosan növekszik, jelenleg a KSH adatszolgáltatása alapján a személygépkocsik száma ezer lakosra vetítve 276 db, amely szerint az 5549 lakosnak mintegy 1360 db személygépjárműve van, továbbá a településünk mezőgazdasági jellegéből fakadóan nagyobb mennyiségű mezőgazdasági gép található nagyközségünkben.

A gépjárművek parkolása a lakóterületek esetében a telkeken belül, vagy sok esetben az utca széle mellett megoldott, de az önkormányzat is céltudatosan bővítette a településen a parkolóhelyek számát, minden közhelyénél kiépült a parkolási lehetőség, összességében több száz ingyenesen igénybe vehető parkoló található a településünkön.

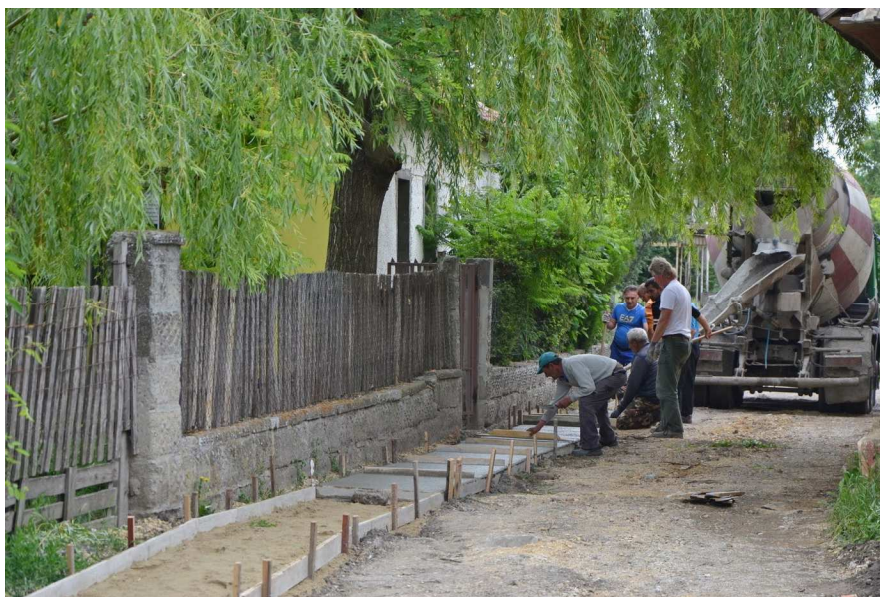
Az elmúlt pár évben felújításra került a polgármesteri hivatal előtti parkoló, amely 12 személygépkocsi parkolására alkalmas, az orvosi rendelő mögötti területen kialakításra került 20 parkolóhely, valamint 3 mozgáskorlátozott parkolóhely, a kerékpárút pályázat megvalósítása során pedig 28 parkolóhely és 1 mozgáskorlátozott parkolóhely került kiépítésre.

Az idei évben fejeződött be a nagyközségünk központjában a szociális alapszolgáltató épület építésének és a mellette található családsegítő épületének a felújítása, amely következtében további, több mint egy tucat parkolóhely kerül kiépítésre, a Szabadság téren pedig 2021. évben 858 m², 2022. évben pedig még 300 m² területen került parkoló kialakításra.

6.1.3 Gyalogos forgalom

Településünkön a gyalogos utak nagyrészt kiépítettek 44 073 m hosszúságban, illetve szilárd burkolattal ellátottak. A járdák folyamatos tisztítása a lakóépületek előtt a lakosok feladata, az egyéb területeken az önkormányzat gondoskodik a lehullott levelek, az eldobált szemét és a hó eltakarításáról a Start közmunkaprogramok segítségével. 2009-ben egy nagyobb volumenű beruházás alkalmával 26,3 millió forintból újulhattak meg nagyközségünk gyalogos útjai.

Az önkormányzat kiemelten fontosnak tartja a közlekedési hálózat fejlesztését, korszerűsítését, amely a gyalogos utak vonatkozásában is tapasztalható.

60. kép Járdaépítés

Az elmúlt években is számos beruházás valósult meg, főleg a közmunka programok keretén belül, melyek a következők.

- 2012-ben a Vadász utcában 355 méter hosszúságban, a Nagydabi utcában 384 méter hosszúságban, a Rákóczi utcában 210 méter hosszúságban, a Nótás utcában 320 méter hosszúságban, a Kossuth Lajos utcában 156 méter hosszúságban, a Fekete Pál utcában 387 méter hosszúságban készült járda.

- 2013-ban kilenc utcában mintegy 1887 méter hosszúságban került felújításra járda.
- 2014-ben az Újszászi utcában 848 méter hosszúságban, a Szép utcában 423 méter hosszúságban, a Jókai utcában 589 méter hosszúságban, valamint a Remecz Máté utcában 100 méter hosszúságban került felújításra járda.
- 2015-ben megépült a Szent István király utcán 588 méter hosszúságban, a Kossuth Lajos utcában 748 méter hosszúságban, a Szent Flórián utcában pedig 222 méter hosszúságban, a Jász utcában pedig 81 méter hosszúságban került felújításra a járda.
- 2016-ban a Kossuth Lajos utcában 1000 méter hosszúságban került felújításra a járda.
- 2017-ben a Jászkiséri utcában 369 méter hosszúságban, a Sziráki utcában 345 méter hosszúságban, a Damjanich utcában 143 méter hosszúságban, valamint a Remecz Máté utcában 143 méter hosszúságban került felújításra a járda.
- 2018-ban az Ady Endre utcában 218 méter hosszúságban, a Bajcsy-telepen 516 méter hosszúságban, a Dr. Izsó utcában 125 méter hosszúságban, a Tisza utcában 141 méter hosszúságban, a Pillangó utcában 248 méter hosszúságban, valamint az Új utcában 560 méter hosszúságban készült járda.
- 2022. évben az Álmos Vezér utcában 200 méter hosszúságban készült járda.

61. kép Járdafelújítás- és építés

A kijelölt gyalogos átkelőhelyek (zebrák) száma hét darab. A településközpontban a két legnagyobb forgalommal rendelkező utcánk kereszteződésében, a templom és az orvosi rendelő előtti útkereszteződés balesetveszélyességének feloldására körforgalmú csomópontot tervez nagyközségünk kialakítani, amely a kamionok sebességének csillapítására és a gyalogosok számára is kedvező lesz. A településen forgalomszabályozó lámpák telepítését a forgalom intenzitása nem indokolja.

A Szászberket és Jászkisért összekötő út belterületi szakasza rendkívül kanyargós, és a tervezett körforgalomtól körülbelül 100 méterre található az óvodánk székhely intézménye, amelyre

figyelemmel a gyermekek biztonsága érdekében az önkormányzat egy sebességre figyelmeztető digitális táblát helyeztetett ki.

Az akadálymentesítés a település közintézményeiben teljes körűen megoldott.

4. ábra Jászládány közlekedési kapcsolatai

6.1.4 Kerékpáros közlekedés

Jászládány jelentős kerékpáros forgalommal rendelkezik. A lakosság nagy része a munkába járás, bevásárlás, illetve sport és turisztika céljából kerékpározik.

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat a TOP-3.1.1-15-JN1-2016-00020 azonosító számú, „Kerékpárút építése Jászládányban” című projektre 197 millió Ft vissza nem térítendő európai uniós támogatás nyert, amely lehetőséget teremtett arra, hogy 2,4 km hosszan a településközpontot kerékpárúttal összekösse a közintézményekkel, valamint a Jász Föld Zrt.-vel, mint az egyik legnagyobb foglalkoztatóval. 2019. évben a beruházás eredményeként a település közlekedési úthálózata kerékpáros baráttá vált, megvalósult a kerékpáros forgalom úttesttől való elkülönítése. A 126 kerékpár biztonságos tárolására alkalmas kerékpár dokk kiépítése a közbiztonságra is pozitív hatást gyakorol. A kialakított parkoló, illetve gyalogos átkelők jelentősen növelik a település közlekedésbiztonságát.

Az önkormányzat tervei között szerepel, hogy a kerékpárút építését folytassa annak érdekében, hogy a legnagyobb helyi céget a Technikum Kft.-t is el lehessen érni kerékpárúton.

6.1.5 Tömegközlekedés

A nagyközségeen belül helyi tömegközlekedés nincs, valamint helyi igények sincsenek a szolgáltatásra, tekintettel arra, hogy a település legfontosabb intézményei, szolgáltatásai kerékpárral vagy akár gyalogosan is könnyen elérhetőek.

6.1.5.1 Autóbusz közlekedés

Az autóbusz közlekedést a Jászkun Volán Zrt. biztosítja, de a Mátra Volán Zrt. Eger-Szeged autóbuszai is érintik a települést napi hét járatpárral.

Jászladány buszmegállói:

- településközpont,
- Újszászi és Nagydabi utcák kereszteződésénél,
- Kossuth és Dózsa utcák kereszteződésénél,
- Petőfi utca elágazásánál,
- Kossuth és Baross utcák elágazásánál.

Autóbusz-állomás nem épült a településen, összesen a vasútállomásonál található egy buszforduló. A település adottságaiból, megközelíthetőségéből kifolyólag az autóbuszok négy irányba közlekednek az alábbiak szerint:

- Szolnok irányába naponta 11 busz közlekedik,
- Jászberény irányába naponta 11 busz közlekedik,
- Jászapáti irányába naponta 8 busz közlekedik,
- Tiszaszék irányába pedig naponta 3 busz közlekedik.

Tekintettel arra, hogy több távolsági buszjárat is érinti a nagyközségünket, így módon közvetlenül el lehet jutni Budapestre, Szegedre és Egerbe is. A sűrű autóbusz-közlekedés jó elérhetőséget biztosít a település számára, megkönnyítve a lakosság Szolnokra történő ingázását, iskolába, munkába járását, bővítve vásárlási, szórakozási lehetőségeit.

6.1.5.2 Vasúti közlekedés

Jászladány közigazgatási területét országos vasúti vonal érinti. A 86. számú Újszász – Vámosgyörk (Gyöngyös) egyvágányú, nem villamosított vonal (B2 kategóriájú mellékvonal) helyi jelentőségű. A vasúti közlekedés a térségi autóbuszjáratokat egészíti ki, legfontosabb szerepe a fővonalakra való ráhordás, illetve a vármegyeszékhellyel való kapcsolat megteremtése. A vasútvonalon Újszász, illetve Szolnok állomásokon biztosított az átszállás, ezzel a vasúti elérhetőség a főváros és Debrecen irányába.

Jászladány és Szolnok között napi 11 járat, Jászberény irányába napi 14 járat, Jászapáti irányába pedig 9 járat közlekedik. A korai indulási időpontok és az estére nyúló utolsó járatok lehetőséget

nyújtanak a lakosok szolnoki munkába, iskolába járásához, valamint a gépjárművel nem rendelkező szórakozni, bevásárolni vágyóknak.

Korábban felmerült, hogy csak akkor maradhat fenn a vasúti személyszállítás, ha az önkormányzati finanszírozásává válik, amelyet településünk nem tudott vállalni, ezzel pedig megszűnt volna a vonatközlekedés. Jászládány lakói példás összefogás mellett érvényesítették érdekeiket és így állami fenntartással továbbra is fennmaradt a közlekedés. Az önkormányzatunk 2014-ben fel- és leszállás megkönnyítése érdekében magas peronnal látta el a vasútállomást.

62. kép A jászládányi vasútállomás egyedi, fa várócsarnoka

63. kép A 2014-ben megépült magas peron a vasútállomáson

7 Jászládány településszerkezete, épített környezete (településközpont, lakásállomány jellemzői), az általa elfogadott és a vármegyei fejlesztési és rendezési tervek alapján betöltött helye, szerepe

7.1 Településmorfológia

Jászládány Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a néprajzi értelemben vett Jászság déli részén található, a vármegye két legjelentősebb települése – Szolnok és Jászberény – között szinte félúton. Településünk közúton a 31-es főút Jászapácinál és a 32-es számú főút Jászsós-szentgyörgynél, illetve Szászberek-nél kiágazó összekötő útjain közelíthető meg. A rövidtávú fejlesztési programok keretében a nagyközséget Tiszasüllyel, illetve Besenyszöggel összekötő út burkolatának felújítása napirenden van. Előbbi út a Nagykunság északi részével való kapcsolatot erősíti, utóbbi út fogja biztosítani a közvetlen kapcsolatot az épülő M4 autópáttal. Nagyközségünk vasúton is elérhető: a 86-os számú egyvágányú, nem villamosított, Vámosgyörk–Újszász–Szolnok vonalon.

Az 1700-as évekre már kialakulnak a mai településrészek ősi nevei: Felvég – a Jászsós-szentgyörgy felőli rész neve, sokáig a terület szélén volt a temető; Alvég – a település keleti oldalán fekszik; Szilvás – a nagyközség gyümölcsöse volt hosszú évszázadokon keresztül; Dab – a település keleti, déli része, az egykori Mónus-tó partja, a XIX. századtól erre irányul a település terjeszkedése; Kenderföld – sokáig mezőgazdasági terület. A XVII–XVIII. század fordulóján a település három fő egységre tagolódott, az akkor magasabban fekvő területeken.

A II. József rendeletére készült, 1786-os térkép (I. katonai felmérés) ad először pontos képet a település szerkezetéről. A település magja rendezetlen házhalmozokból áll, onnan sugarasan kiinduló utakkal rendszertelen halmaztelepülés volt. A lakóövezetet a kertség vette körül, ritkán épült falu volt, éppúgy, mint a többi jász település.

A település növekedésének korábban a szerteágazó Ős-Tarna és a Szilvásnak nevezett gyümölcsös és a konyhakertek szabtak gátat. A terjeszkedés elméletileg az észak-nyugati, magasabban fekvő határrész felé is történhetett volna, de ez a határvillongások miatt gyakorlatilag elképzelhetetlen volt. Az Ős-Tarna feltöltődött medre: a mai Rózsa utca és folytatása, Kossuth utca, Sas utca és folytatása. Az Ős-Mónus tó része volt az ún. Dabi településrész. Az itt épült vályogházak hamar osszerepedeztek és 30 évenként újjá kellett építeni ezeket. A külterületi északi határában található a Ravasz-ér; itt lép be az Ős-Tarna, ezen a részen többször építettek gátat, de a Mátrából esetenként lezúduló víznek nem tudott ellenállni. Az ún. Kürti fenéki mocsarakat az 1860-as években elkezdett Millér-szabályozás után lecsapolták, és a Tiszába vezették. Ez a terület ma a település igen termékeny szántóterülete.

Az 1790–1800-as években a Fő út a mai Kossuth utca volt, a lakóházak zöme pedig az Ős-Tarna folyások közötti keskeny részeken helyezkedtek el, 1787-ben 396 ház, 1801-ben 544 ház. A városi jog 1828-as megszerzésekor új városházát építettek, amely ma is község-házként szolgál. A település terjeszkedése észak-keleti irányban indult meg, a területet ekkor nevezték el „Város”-nak, a városi temető itt került kijelölésre. A vásártartási jog hosszú távon is hatást fejtett ki Jászládányra. Az állattenyésztéshez akkoriban nagy területekre volt szükség, ez Jászládány esetében a Bene és Pálos puszták volt. A vásártér a Petőfi utca (korábban Jászkiséri út) jobb

oldalán kapott helyet. Ezen a részen épült a birkaistálló, a kanszállású ólak és a tenyészmén-telep is. A várossá válás évében 820 háza volt a településnek. Az ún. városi rész szélén, a legrégebbi vályogvető gödör szélén, a „Velence” partján épült a „cigányváros”, más néven Purgéj. Egymás melletti kis putrikban 16–18 cigánycsalád élt. Felügyeletüket a saját maguk közül választott vajda látta el. Ezen a területen kapott helyet a zsidó temető is.

Az I. világháborút követően parcellázták ki az Újtelepi részt a vasút mentén, a házak az 1930-as évek közepére készültek el. A vásár helyét többször módosították, először az 1930-as években a gőzmalom és a két szélmalom közötti területre, az ún. csürhelegelőre tették át. Itt az 1930-as években negyven ún. ONCSA (Országos Nép- és Családvédelmi Alap) családi ház épült fel. Az egykori vásártér második beépítési szakasza a II. világháború idején kezdődött, majd azt követően fejeződött be, kubikusok által lakott sorházak épültek itt.

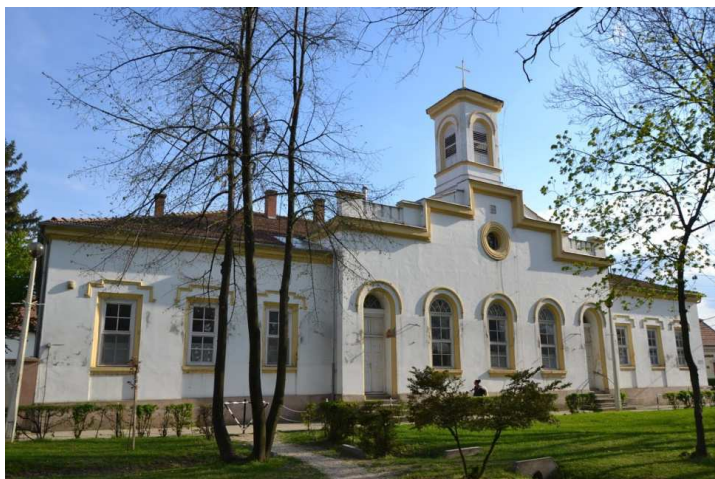
A mai alaptérképet tekintve látható, hogy megmaradt a hagyományos településmag, erre a magra fűzték fel az új telkeket. Jászladányt Y alakban osztja szét a Kossuth utca. Az Y közepén található a templom, illetve mögötte kapott helyet a polgármesteri hivatal és az általános iskola is. Erre az útra mintegy pókhálószerűen gyűrűznek fel a település legrégebbi utcái.

A mai központunk vegyes funkciójú településrész. Itt a meglévő telekhatárra történő építkezés a városiasodás jellemzője. 2004 óta a centrum folyamatosan megszépül, új utcabútorok kerültek kihelyezésre (padok, szemétygyűjtő edényzetek, virágládák) és egy információs tábla is, amely segíti a tájékozódást. 2008-ban 55 millió forintot nyert a nagyközség településközpontjának rendezésére. A beruházás eredményeképpen tovább erősödött a településközpont kisvárosias arculata.

64. kép Parkoló

A középületek méretükkel csak kismértékben emelkednek a lakóépületek fölé.

65. kép Egykori Templomi iskola, amely most a Helytörténeti Gyűjtemény otthona

66. kép Jászladányi Móra Ferenc Általános Iskola

67. kép Jászladányi Polgármesteri Hivatal

68. kép Mária Gyógyszertár

7.2 Jászladány településszerkezete

Az alábbi térkép részleteken jól nyomon követhető Jászladány településszerkezeti kialakulása a XVIII. századtól napjainkig.

5. ábra Első katonai felmérés 1782 – 1785

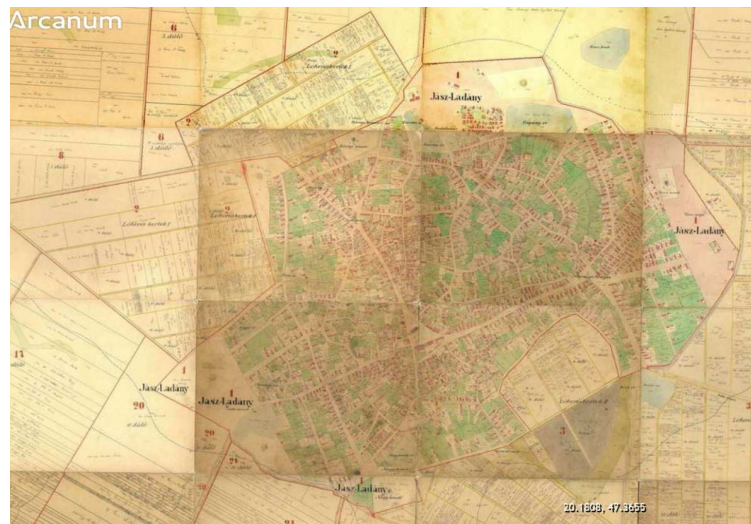

6. ábra Második katonai felmérés 1819 – 1869

Fokozatosan kirajzolódik a település utcahálózata.

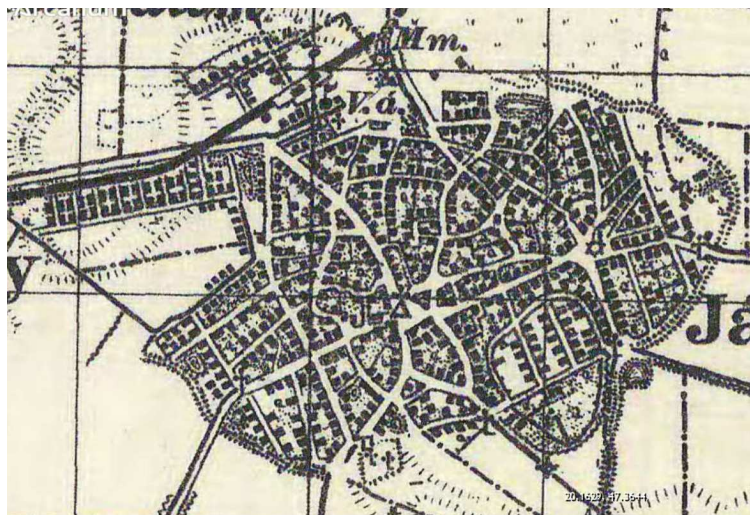

7. ábra Harmadik katonai felmérés 1869 – 1887

8. ábra Kataszteri térkép 1883

Egyre bővül a belterület az ősi mag körül.

9. ábra Magyarország katonai felmérése 1941

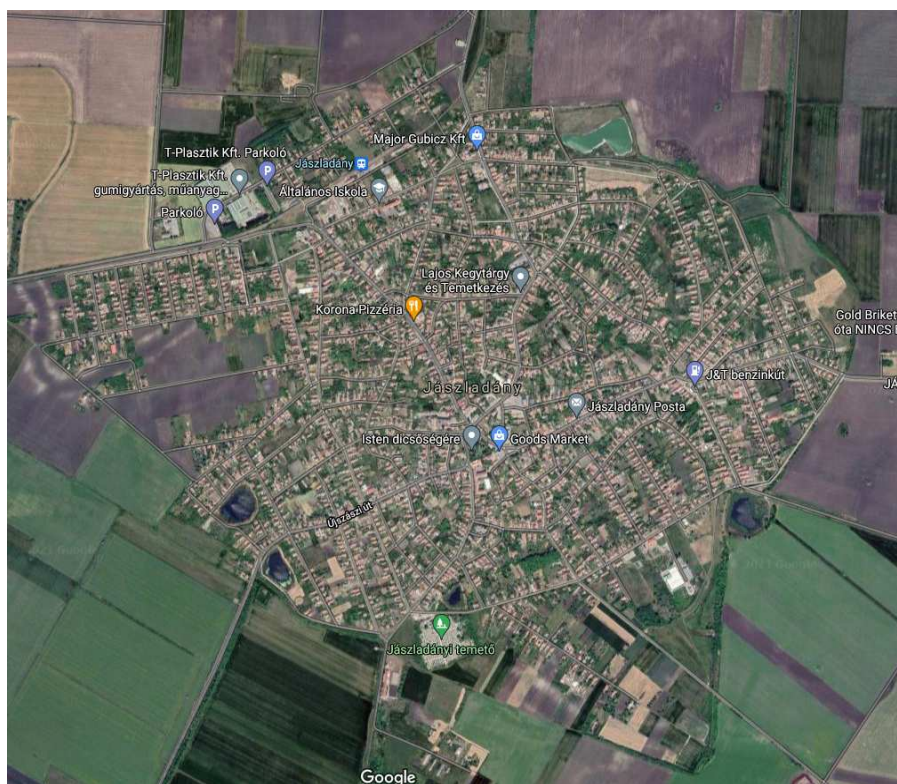

10. ábra Topográfiai térkép 1980

Az utcaszerkezet szabálytalansága és szabályossága tükrözi a részterületek kialakulásának időszakát.

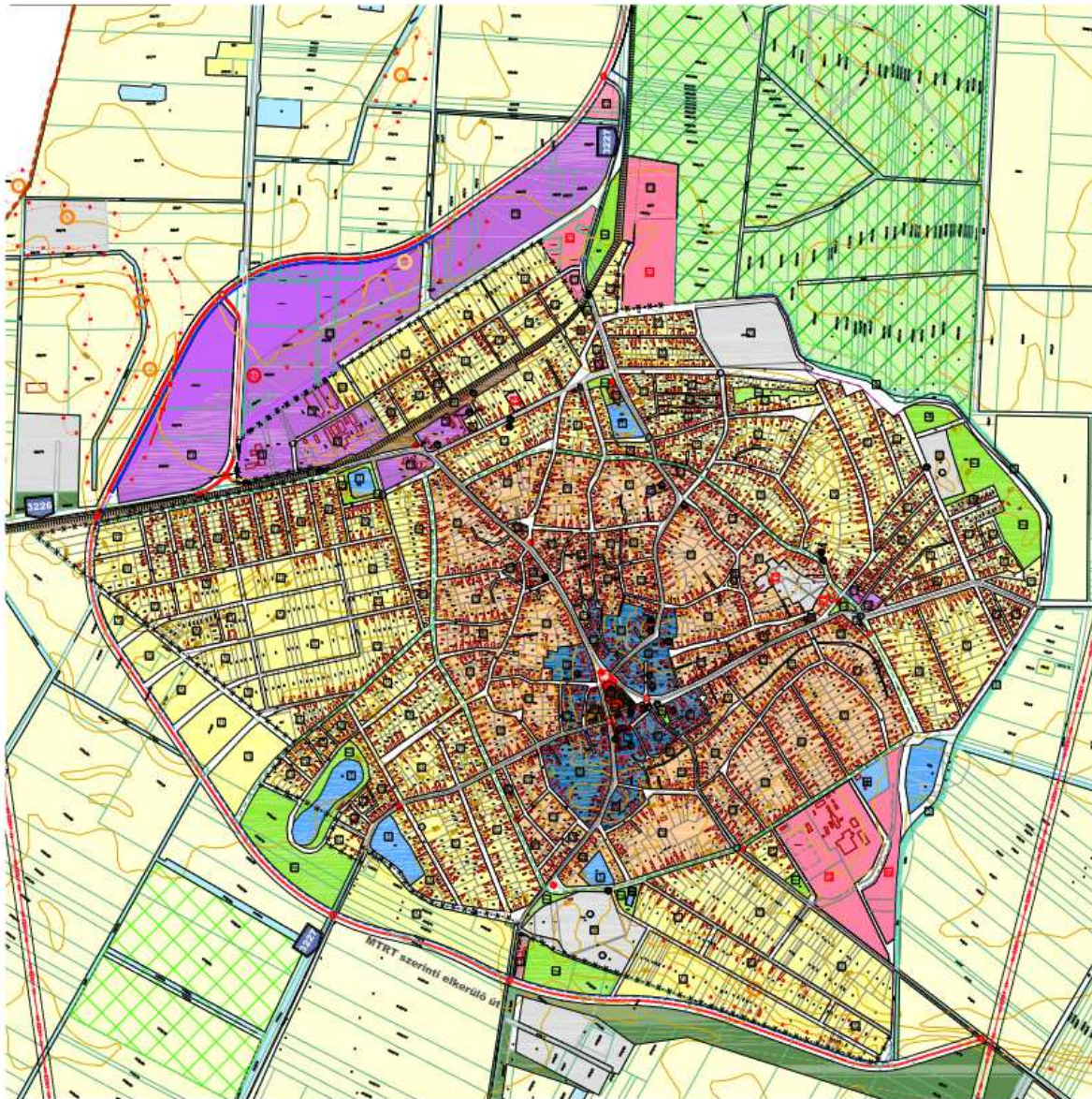

11. ábra Google térkép 2021 – teljes közigazgatási terület és a belterület

A település fejlesztésének módját meghatározó rendezési terv tükrözi a központ intenzívebb beépítését, a központot körülölelő kertvárosias beépítést és a nagyobb telkes, ún. „falusias” beépítésű külső gyűrűt.

A peremrészekeken helyezkednek el a gazdasági és ipari övezetek területei.

12. ábra Gazdasági és ipari övezetek

Jászladány összképe rendezett.

A hagyományos településmag területén az oldalhatárra építkezés, a központban a városias jegyeket hordozó zárt sorú beépítési mód dominál, jellegzetesen a XIX. század polgárosult kisvárosának jegyeit hordozva.

A külső területeken a telkek mérete nagyobb, így azok lazább szerkezetet alkotnak. A településközpontban helyezkednek el a középületek, amelyet a családi házas lakóövezet veszi körül.

Jászladány lakóterületét észak-nyugatról ipari területek, észak-keletről gyep és legelő, dél-keletről véderdő, a település más részeit pedig mezőgazdasági területek, szántók veszik körül.

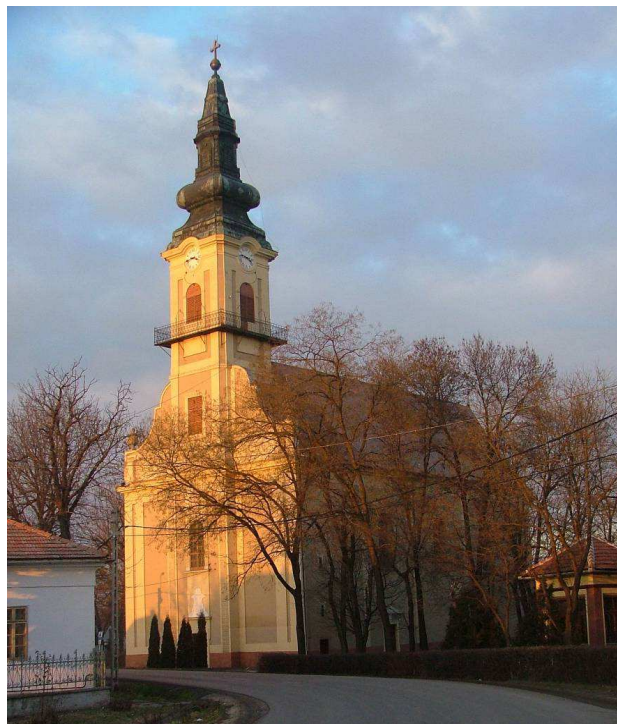
7.3 Jászladány épített környezete

7.3.1 Az épített környezet védelme

Jászladány lakossága számára a táji értékek mellett az építészeti örökségek védelme is fontos, az alábbiakban bemutatásra kerülő értékeken kívül meg kell említeni, hogy a Jászság területén nagyközségünkben található a legtöbb feszület. A védett építészeti értékeinkről a Helyi Építészeti Szabályzat rendelkezik.

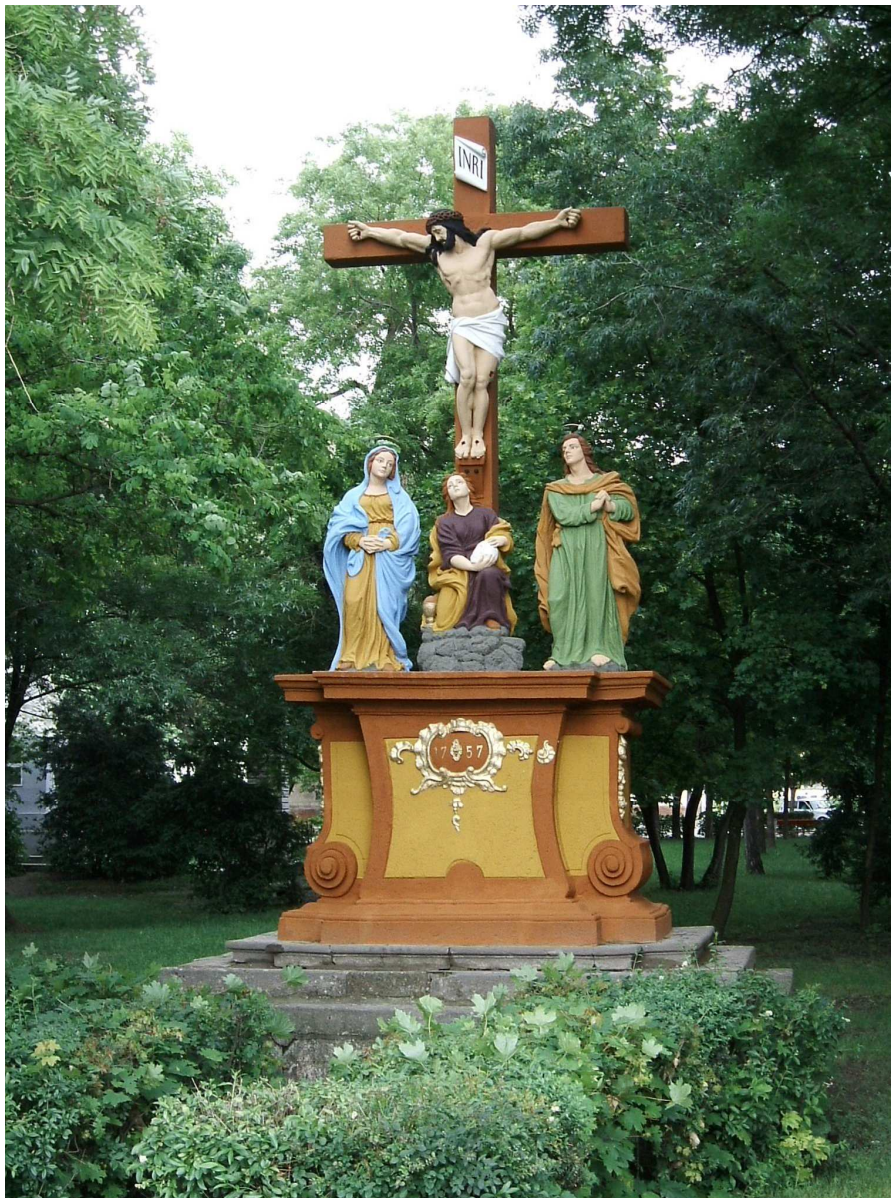
A településnek négy országos műemléki védettségű objektuma van, melyek az alábbiak.

- Római katolikus templom, amely barokk stílusú. Az eredeti fatemplom állaga annyira megromlott, hogy a község 1734-ben új templomot épített kőből, amelyet 1736-ban szenteltek fel. Kőtornya, belül három oltára, boltozott szentélye és sekrestyéje, valamint mennyezetes hajója volt. A XVIII. század közepére azonban az új templom szűknek bizonyult. A hívek 1765-ben hozzáfogtak a kibővítéséhez, lerakták az új rész alapjait, azonban 1780-ig csak a szentély és a hajó egy része készült el tetőzettel együtt, de ezek boltozása, vakolása még nem kezdődött el. A püspök ennek ellenére engedélyezte 1781-ben az elkészült részek felszentelését. 1785-ben Frank Zillack kamarai építőmester terve szerint fejezték be az építkezést. Oszlopos főoltára és mellékoltárai copf stílusúak, a szószék és a padok az 1870-es években készültek. A homlokzati torony körerkélyes, szentélyes félköríves, hajója három boltszakaszos.

69. kép A római katolikus templom épülete

- Szentháromság szobor, amely a templom melletti kertben található. Klasszicista stílusjegyeket visel. 1847-ben keletkezett. Lépcsős alépítményes alacsony, hasáb alakú feliratos talapzata van. Az arra helyezett dór oszlopon, földgömbön ülnek az alakok, amelyeket népies festéssel díszítettek. Tolvaj Jánosné Katona Terézia állíttatta.

70. kép Szentháromság szobor

- Kálvária, amely 1757-ben keletkezett, barokk stílusú. Lépcsős alépítményen nagyméretű, kereszt alaprajzú, ívelt vonalú, volutás, feliratos talapzaton, sziklán álló kereszt korpusszal, a kereszt lábánál Mária Magdolna térdelő, a kereszt két oldalán Szűz Mária és Szent János evangélista álló alakjával. Festett. 2004-ben teljes felújításra került.
- Római katolikus plébániaház, amely 1840-ben keletkezett, klasszicista stílusú lakóépület. Utcavonalon, szabadon álló, földszintes, L alaprajzú, részben alápincézett, kontyolt nyeregtetővel fedett épület, utcai homlokzatán háromtengelyes középrizalittal, udvari

homlokzatán falazott mellvédes, oszlopos tornáccal, síkfödémes helyiségekkel, eredeti nyílászárókkal. A plébánia épülete 2012-ben az eredeti formájában lett felújítva.

71. kép A felújított római katolikus plébánia épülete

A településen nagy gondot fordítanak a helyi értékvédelemre. Szakrális és világi emlékek szép számmal találhatók Jászládány területén.

72. kép Szent Vendel szobor

73. kép Feszület Jászladány-Jászkisér közigazgatási határán

74. kép I. Világháborús emlékmű

75. kép Székelykapu

A múlt tiszteletét és az összetartozás fontosságát hangsúlyozza a világháborús emlékmű, az új főtéri park székelykapuja, az aradi vértanúk emlékműve és a Trianon-emlékmű.

76. kép Trianoni emlékmű

77. kép Aradi vértanúk emlékműve

	Helyi védett objektum	Helye
VO-1.	Feszület – Keller kereszt	Vendel u. – Újszászi u.
VO-2.	Szent Vedel szobor és feszület	Jókai u.
VO-3.	Feszület – Gara kereszt	Nagytemető u. – Besenyszögi u.
VO-4.	Feszület	Dózsa Gy. U.
VO-5.	Feszület	Kossuth L. u.
VO-6.	Feszület Donkó-Zsiró kereszt	Jáskiséri u.
VO-7.	Feszület Szab kereszt	Petőfi S. u. – Baross G. u.
VO-8.	Szent Flórián szobor	Nagydabi u. – Iskola u.
VO-9.	Szent István szobor	Kossuth L. u. – Újszászi u.
VO-10.	Feszület Tóth kereszt	Kossuth L. u. – Rákóczi u.
VO-11.	Feszület Donkó-Szikszai kereszt	Kossuth L. u. – Vasútállomás
VO-12.	Árvíz védőszentje szobor Nepomuki Szent János szobor	Templom mellett
VO-13.	I. világháborús emlékmű	Templom mellett
VO-14.	II. világháborús emlékmű	Templom mellett
VO-16.	Mária Kápolna Lurdi kápolna	Templom mellett

16. táblázat A helyi védettség objektumai

Szám	Dűlőnév	Lelőhely jellege
I.	Temető	Temető
II.	Községhatár – szőlő	Telep, Temető
III.	Belterület	Temető
IV.	Túri-tanya	Temető
V.	Település határa	Éremlelet

17. táblázat Nyilvántartott azonosítatlan lelőhelyek

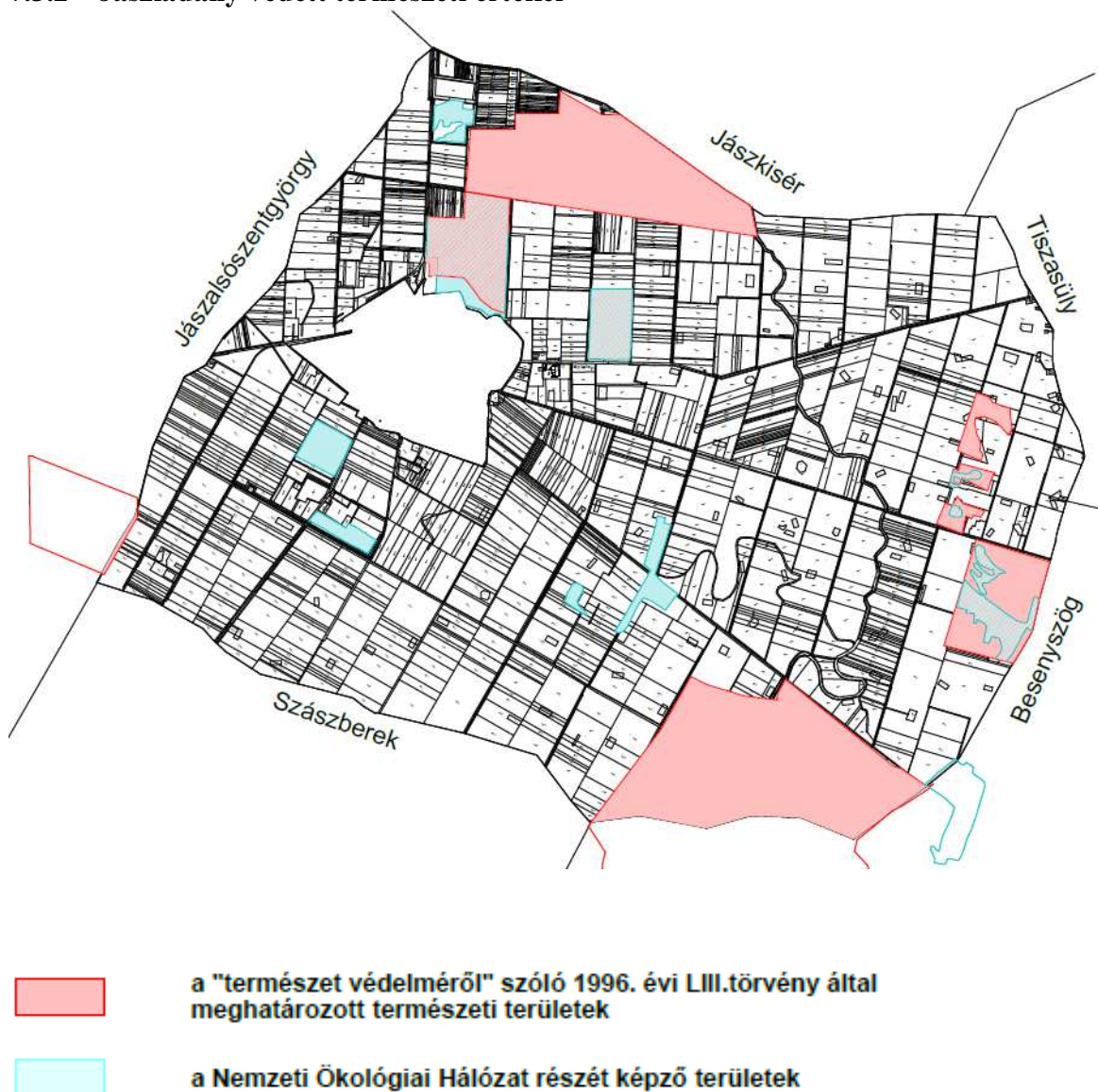
➤ Nyilvántartott feltétlenül kikerülendő lelőhelyek:

Két ilyen típusú lelőhelye van Jászládánynak, a Rác- és Nagy-halmok.

➤ Régészeti érdekű területek:

Az egykori dűlők és a Millér partján 44 ilyen típusú lelőhely található, emellett a település teljes belterülete is ide tartozik.

7.3.2 Jászladány védett természeti értékei

13. ábra Jászladány védett természeti értékei

7.4 Településközpont

Jászladány településközpontja jellemzően településközponti vegyes terület (Vt), melynek a peremén megjelennek a kertvárosias lakóterületek (Lke).

A településközpontban helyezkednek el jellemzően a közintézmények, a polgármesteri hivatal, a járási hivatal kirendeltsége, a templom, a rendőrség, a Móra Ferenc Általános Iskola, a Jászladányi Óvoda és Bölcsőde székhely intézménye, az Ozoróczy Mária Szociális Központ székhelye és telephelye egyaránt, az orvosi rendelő, a Jászapáti Család- és Gyermejjóléti Központ kirendeltsége, művelődési ház, valamint a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény és a kereskedelmi szolgáltatások.

A településképet és a zöldfelületek arányát nagyban javítja, hogy 2017. június 23-án, a XXIII. Jász Világtalálkozó első, pénteki napján került átadásra a település egyik büszkeségének

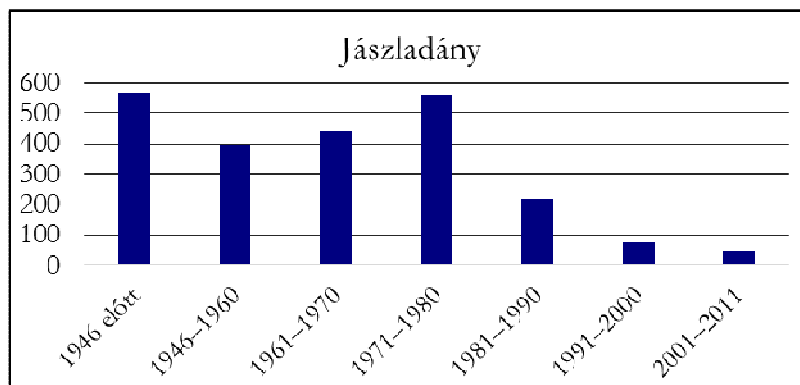
mondható Nemzeti Összetartozás Emlékhely. Jászladány két legforgalmasabb útjának kereszteződésében, azaz a Kossuth Lajos és Petőfi Sándor utcák mellett egy önkormányzati ingatlan elbontásával, telekalakítással, területrendezéssel került kialakításra.

A település központja folyamatosan fejlődik, egyre több funkciót lát el. Az elmúlt években megvalósult egy kerékpárút kialakítása, melyhez két nagyobb méretű fedett kerékpár tároló, 28 parkolóhely és 1 mozgáskorlátozott parkolóhely került kiépítésre. A polgármesteri hivatal előtti terület újra-burkolásával modern és nagyobb számú parkolóhely jött létre, továbbá az orvosi rendelő mögötti területen is kialakításra került 20 parkolóhely, valamint 3 mozgáskorlátozott parkolóhely.

A településközpontban a közintézmények folyamatosan megújulnak és korszerűsödnek, az orvosi rendelő felújítása befejeződött 2012-ben, a polgármesteri hivatal épületenergetikai fejlesztése valósult meg 2017-ben, az óvoda bővítése és felújítása 2019-ben fejeződött be, a családsegítő épülete 2021-ben lett felújítva, amely szintén rendelkezik új parkolókkal, valamint az idősek otthona nappali ellátó épülete 2021-ben megépült.

7.5 Lakásállomány jellemzői

A 2011. évi KSH Népszámlálás adatai alapján, Jászladányon 2303 lakást számláltak, ebből 270-ben nem laktak, üdülési célzattal fenntartott lakás nem található a településen. A legtöbb épület az 1970-es években került megépítésre, de ezt megelőzően is jelentős lakásépítések folytak. Az 1980-as évektől folyamatosan csökken az építési hajlandóság a településen, amelyet a Kormány családtámogatási rendszere fordított meg, napjainkban több ingatlant építenek, és egyre több lakóépületet felújítanak vagy bővítenek.

14. ábra A lakások építési év szerinti megoszlása
Forrás: KSH népszámlálás, 2011

A házak kevés kivétellel a belterületen helyezkednek el. A 2011. évi KSH nyilvántartás szerint hat tanya volt a külterületen, ezek közül valójában csak egy létezik. Az önkormányzat tulajdonában jelenleg 19 önkormányzati bérlakás és 6 helyiség található, melyek nagy része hasznosítva van, de pályázat keretében további 2 új kétlakásos szociális bérlakás építését tervezi. A lakóépületeken és helyiségeken kívül az önkormányzat több üres ingatlannal rendelkezik, amelyek a későbbi tervek alapján hasznosításra kerülhetnek.

A lakások egynegyede 60 m^2 -nél kisebb alapterületű volt 2001-ben, azóta igen jelentős változás ment végbe a település lakásállományát illetően, tekintettel arra, hogy az elmúlt 20 évben bővítésekkel nőtt az ingatlanok épület nagyságai, amely napjainkban jellemzően $80 - 100 \text{ m}^2$ között alakul.

A lakások komfortfokozatai az elmúlt években sokat nőttek, tekintettel arra, hogy 2015-ben megvalósult az ivóvíz javító programon belül a vízhálózat korszerűsítése, valamint befejeződött a szennyvíz beruházás, amely a mai korban már elengedhetetlen.

7.6 Település zöldfelületi rendszere

Jászládány településen a zöldfelületi területek aránya sokáig alacsony volt, amely problémát a település vezetése felismerte és lépéseket tett a zöld területek arányának növelése érdekében.

Jelenleg több mint 20.000 m^2 a közhasznú összes zöldterület nagysága, amelynek többsége gondozott. A település központja egy 2008-as pályázat eredményeként 2010-re megújult, új utcabútorok kerültek kihelyezésre (padok, szemétyűjtő edények, virágládák) és egy információs tábla is segíti a tájékozódást. A kandeláberekre virágok kerültek és az egészséges, tiszta települési környezet megteremtése érdekében a meglévő közparkok folyamatos gondozás alatt állnak.

78. kép Nemzeti Összetartozás Emlékpark

A centrumban és decentrumokban a zöld felületek növelése érdekében rózsaaágysók, virágaágysók kerültek telepítésre. 2000-ben és 2006-ban 1000-1000 darab gyümölcsfa került kiültetésre a közterületeken, a kerékpárút építésével kapcsolatosan is több tucat fa ültetése valósult meg, valamint a leglátványosabb beruházás a képviselői tisztelet-díjakból megvalósult Nemzeti Összetartozás Emlékhely, amely zöld felület a település legközpontibb területén helyezkedik el.

2006 óta önkormányzatunk ajándékozási szerződésekkel elfogadja azokat az elhanyagolt, már nem lakott házakat, ház maradványokat (romokat) amelyek bontásáról szintén folyamatosan gondoskodik, ezzel nagymértékben javítja a településképet.

A településen található öt bányató rekultiválása megtörtént pár évvel ezelőtt, a helyi horgász egyesület által bérelt és használt Dósa Horgászto körüli zöldterület karbantartását az önkormányzatunk gépekkel segíti.

Jászládány jelentősebb zöldfelületei:

- A Szent István szobra körüli rózsakert, amely a település központjában található. A közeli óvodából ide hozzák a gyermekeket, az idősek otthonából ide ülnek ki a bentlakók. A gondozott zöldterületen padok is kaptak helyet.
- Jászládány településközpontjának pályázati forrásból történt megújítását 2010-ben végeztük el. A 824 m²-en kialakított zöldterület igényesen kialakított szökőkútjával üde színfoltja lett a település központjának, padjaival várja a megpihenni vágyókat. A park kibővült a 2017-ben megrendezett világtalálkozóra elkészült emlékparkkal. Itt kapott helyet 2019-ben a regnált jászkapitány javaslatára az Aradi Vértanúk Emlékhely, 13 márványon gravírozott arcképpel.

79. kép Művelődési Ház parkja TérZene koncert közben (2020.)

- A Besenyszögi út és a művelődési ház által határolt területen található nagyközségünk harmadik parkja, melynek egy részén 2009-ben valósult meg egy korszerű játszókertet magába foglaló zöldterület, amely a gyermekeknek nyújt szórakozási lehetőséget. Az 1711 m²-es terület másik részén egy meglévő emlékmű átalakításával ivókút került kialakításra, padokkal körülvéve, ami a fenyőfák árnyékában kellemes kikapcsolódási lehetőséget biztosít a nyáron itt megpihenni vágyóknak. Kuriózumnak számít, hogy az ivókút mellett Jászládány díszpolgárainak kézlenyomata tekinthető meg.
- A Besenyszögi úton a központból a Nagytemető út felé haladva érjük el jobb oldalon az úgynevezett „Úttörő erdőt”. A 6439 m²-es fás liget rekreációs célra jelenleg nem, vagy csak korlátozottan használható, de a tervek szerint szabadidő központként kerül átalakításra az elkövetkezendő években.

- A Jászladány, belterület 262. helyrajzi számú területen lévő önkormányzati tulajdonban lévő fásított területtel az önkormányzatnak további tervei vannak, amely alapján a fásítás bővítése tervezett.
- A település korábbi legelője a belterület északi részén található. A területet a pandémiás helyzetet megelőzően és azt követően évente egy alkalommal, búcsúk színhelyéül szolgál. A külterületi ingatlan (legelő) egy része (3 ha mértékű) belterületbe vonása és hasznosítása tervezett. A különleges-egészségügyi tervezett területhasználatot követő beépítés kialakításánál kertészeti terv készítése javasolt, amely a lakóterülettől és külterülettől történő „leválasztást”, valamint a belső udvar rendezését biztosítaná. A 6,8 ha-os ingatlan „megmaradó” része részben (3,4 ha) továbbra is a vásártér helyéül szolgálna, külterületi beépítésre szánt területként; míg másik része (0,4 ha) közlekedési kapcsolatok kiépítésének biztosítana helyet.
- A település központjában helyezkedik el a Hősök téri park 3950 m²-es területen. Ósfáival, sétányaival, padjaival a polgárok pihenését szolgálja.

80. kép Hősök téri park

- Sportpálya területe jelentős mértékű zöldfelületet biztosít, amely a sportolás céljára kiválóan alkalmas terület.
- A Mazsola játszókert a gyermekek szórakozását biztosítja.
- Sportpark: Jászladány Nagyközségi Önkormányzat 2016-ban a „Nemzeti Szabadidős – Egészség Sportpark Program” keretében kérelmet nyújtott be szabadtéri sportpark létesítésére, amely pozitív elbírálásban részesült és 1 db „D” típusú sportpark beruházása megvalósulhat nagyközségünkben. A sportpark helyszíne a Nagytemető utca 5/a. A sportpark által biztosított sportolási lehetőségek: húzódzkodás, tolódzkodás, fekvőtámasz, hasizom erősítés, hátizom erősítés, létramászás, lépcsőzés, függeszkedés, párhuzamos korlát. A kivitelezés még nem indult meg, tekintettel arra, hogy a Sportpark szerepel az

Építési és Beruházási Minisztérium állami beruházások és elhalasztásáról és átütemezéséről szóló táblázatában.

A TOP_Plusz-1.2.1-21-JN1-2022-00023 számú, „Élhetőbb közösségi életért Jászládányon” című pályázat szintén tartalmaz belterületi zöldinfrastruktúra fejlesztést az alábbiak szerint:

- zöldfelület növényállományának növelése, rekonstrukciója (művelődési ház melletti és előtti parkban és a Vásártéren kialakításra kerülő Okos parkban, Nemzeti Összetartozás Emlékparkban),
- aktív rekreációs zöldterületek: játszótér felújítása,
- Zöldterületek használatához szükséges közlekedési felületek, és közvilágítás felújítása
- a terület rendeltetésszerű használatához szükséges eszközbeszerzés (környezetbe illő minőségi utcabútorok elhelyezése a művelődési ház melletti és előtti parkban, és a Vásártéren kialakításra kerülő Okos parkban)

8 Jászladány intézményei, főként a térséget is ellátók jellemzői, elsősorban az oktatás, a kultúra, a tudomány, a kutatás, az innováció, az egészségügyi és szociális ellátás, egyéb intézmények, valamint az igazgatási és rendészeti szervek területén

8.1 Nevelési-oktatási intézmények

8.1.1 Jászladányi Óvoda és Bölcsőde

81. kép Jászladányi Óvoda és Bölcsőde Petőfi úti épülete (Tündéerkert óvoda)

Nagyközségünk első óvodája 1905-ben 20 férőhellyel kezdte meg működését. A jelenlegi intézményt 1940-ben alapították, amely két feladat-ellátási helyen 11 óvodai csoporttal működik. Az évtizedek során beruházásoknak és pályázati forrásoknak köszönhetően az épületek külső és belső környezete folyamatosan szépült, eszközállománya gyarapodott, így biztosítva az óvodáskorú gyermekek testi – lelki – értelmi képességeinek fejlődéséhez szükséges legoptimálisabb feltételeket.

- 2003-ban 40 millió forint értékű beruházás keretében sikerült két csoportszobát magába foglaló szárnyat építeni az intézmény székhelyén a „Tündéerkert” Óvodában.
- 2005-ben 7 millió forintos pályázati beruházás keretében megújult a székhely intézmény udvara.
- 2009-ben mintegy 16 millió forint értékű pályázati forrást nyert az intézmény komplex akadálymentesítésre, amely 2011-ben lett teljes.
- 2013 őszén bruttó 123 120 408 millió forintos európai uniós támogatásnak köszönhetően a Rákóczi úti „Szivárvány” Óvoda meglévő épülete átépítésre került, illetve 4 új csoportszoba építése valósult meg, amelyhez 8 millió forint értékű eszközbeszerzés biztosította a kialakított helységek otthonossá, esztétikussá tételét.

- 2018-ban 189 910 000 millió forintos európai uniós támogatásból valósulhatott meg a székhelyintézmény óvodai szolgáltatásainak a fejlesztése, amely magába foglalta az épület külső hőszigetelését, nyílászárók cseréjét, fűtőkorszerűsítést és egy új szárny kialakítását tornaszoba és a hozzá tartozó szertár, gyermeköltöző és fejlesztő szoba megépítésével.
- 2022-ben a Petőfi Sándor utca 13. szám alatt lévő épületben kialakításra került a 11. óvodai csoport, amely során az épület részleges felújítása történt meg.

A 11 óvodai csoportban jelenleg 272 gyermek óvodai nevelését valósítják meg. Az óvoda kihasználtsága közel 100%-os. Az intézménybe járó gyermekek 22%-a hátrányos, 36%-a halmozottan hátrányos helyzetű. A gyermekek óvodai neveléséről 37 foglalkoztatott gondoskodik, az alkalmazotti közösség tagjai közül 9 fő bejáró dolgozó.

Az óvoda fő alapelve: érzelem–gazdag, szeretetteljes, biztonságérzetet adó óvodai élet megszervezése, amelyet a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, megbecsülése jellemez. Értéknek tekintik:

- a biztonságos, nyugodt légkört,
- a feltétel nélküli szeretetet, az elfogadás pedagógiáját,
- a művészeti élmények közvetítését, átélését,
- a differenciált, egyéni képességekhez igazodó fejlesztést,
- a kiemelt gyermekvédelmet,
- a jó partneri együttműködést.

Az óvoda nevelési programjának célja az óvodás gyermekek nyugodt, harmonikus, élménygazdag, egészséges fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni képességek, sajátosságok figyelembevételével. A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés elősegítése a játékba ágyazott, cselekedtetve tanulás biztosításával. A gyermekek és a művészetek közötti érzelmi kötődés kialakítása, a jázsági és kisebbségi kulturális hagyományok megismertetése, a művészeti és esztétikai érzelmek kibontakoztatása. A gyermeki ismeretek bővítése érdekében évszakonként hangversenyeket és „ovigaléria” kiállításokat szerveznek az intézményben arra törekedve, hogy elsősorban helyi művészek alkotásaival ismerkedhessenek, előadásában gyönyörködhesse a gyermekek.

Nagy hangsúlyt fektetnek az egyenlő bánásmód biztosítására és az esélyegyenlőség előmozdítására a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek lemaradásainak csökkentésére. 2007-2012 között sikeresen vettek részt a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségét, hátránycsökkentését célzó óvodai IPR pályázaton, amelyet 2018-ban az Oktatási Hivatal által koordinált „esélyteremtő óvoda”-i pályázatban való részvételükkel tovább folytattak. Minkét program nagyban elősegítette:

- a gyermekek szociális helyzetéből adódó hátrányok csökkentését,
- a pedagógusok szakmai és módszertani kultúrájának fejlődését,
- az intézmény eszközellátottságának növelését,
- szakmai napok megrendezését,
- az intézményi partnerkapcsolatok ápolását, fejlesztését.

Az így szerzett ismereteket beépítették a mindennapi nevelőmunkába, hogy még eredményesebb lehessen a már meglévő hátrányok csökkentése, a lemaradások minimalizálása és a sikeres iskolakezdés biztosítása.

Az óvodai nevelőmunka során felvállalják a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésével járó feladatokat, az egyéni szükségleteknek megfelelő speciális fejlesztést a heti rendszerességgel kijáró utazó gyógypedagógusok foglalkoztatásával biztosítja az intézmény vezetősége.

Hosszútávon olyan művészeti programmal dolgozó intézmény kíván lenni, ahol a gyermekek élvezettel hallgatják a mesét, örömmel töltik el őket a zenei élmények és az alkotó tevékenység.

Bölcsőde

Nagyközségünkben 1959 óta működik a bölcsődei ellátás. A bölcsőde kisegítő, segítő szerepet vállal, együttműködik azokkal a családokkal, ahol a szülők munkavégzése, betegsége, vagy egyéb okok miatt nem tudják biztosítani a gyermekek napközbeni családban történő nevelését. A bölcsőde 2013. január 1-től az óvodával összevonásra került, az óvoda épületén belül 1 csoportszobában 14 kisgyermek ellátása volt biztosított.

2018-ban az Óvodai és Bölcsődei szolgáltatások fejlesztése Jászládányban elnevezésű európai uniós támogatás lehetővé tette, hogy az óvodát érintő átalakítás mellett egy újabb bölcsődei csoport kerüljön kialakításra. A pályázaton belül 2 000 000 millió forint értékű eszközbeszerzésre is lehetőség nyílt, amelyből az új bölcsődei csoport berendezéséhez szükséges bútorokat, gyermekjátékokat, udvari mozgásfejlesztő eszközöket vásároltak. Jelenleg 6 szakképzett dolgozó gondoskodik 28 kisgyermek bölcsődei ellátásáról. 2020 tavaszán önkormányzati támogatásból a bölcsőde udvara további nagymozgást fejlesztő játékokkal bővült, ezzel is elősegítve a gyermekek optimális testi fejlődésének biztosítását.

A napközbeni ellátás keretében a gyermekek fizikai és érzelmi biztonságának megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással biztosítják a harmonikus személyiségfejlesztést. A gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával, viselkedési minták nyújtásával segítik a legkisebb gyermekek testi-lelki és szociális érését a közösség keretein belül. Nagy figyelmet fordítanak azoknak a készségeknek és képességeknek a fejlesztésére, amelyek alkalmassá teszik őket a saját kulturális környezetükben való biztonságos és kiegyensúlyozott viselkedéshez. Településünk sajátosságából kiindulva alkalmazzák a családokhoz igazodó széles körűen értelmezett intervenciós szemléletet, amely elősegíti a prevenciós tevékenység alkalmazását a kisgyermekek és családjaik számára.

Céljuk, hogy a gyerekek szívesen járjanak bölcsődébe, örömmel kapcsolódjanak be a közös tevékenységekbe. Családbarát intézményként mindent megtesznek annak érdekében, hogy hozzájáruljanak a családok életminőségének javulásához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

8.1.2 Jászladányi Móra Ferenc Általános Iskola

82. kép Jászladányi Móra Ferenc Általános Iskola

Jelenlegi formájában az iskola 1977 óta működik, 2013-ig különböző feladatellátási helyeken, de 2013. szeptember elsejétől mindhárom tagozat az 1999-ben átadott új iskolaépületben, a Hősök tere 7. szám alatt található. Az intézmény fenntartója a Jászberényi Tankerületi Központ, az iskola Móra Ferenc nevét 2004-ben vette fel. A jelenlegi tanulólétszám 470 fő, melyből 385 fő hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, 157 fő veszélyeztetett, és van 80 nevelésbe vett tanuló is. 12 alsós tanulócsoport van, 8 felsős osztály, 3 összevont csoportot pedig a gyógypedagógiai tagozaton oktatnak. Az oktatási és nevelési feladatokat 25 pedagógus látja el, 3 vezető koordinálásával. Van 5 fő NOKS dolgozó, a technikai személyzet létszáma 11 fő. Az intézmény az oktatás mellett biztosítja a napköziotthonos ellátást és a szociális gyermekétkeztetést is. Az étkezés melegítő konyhával ellátott ebédlőben történik, az étel az önkormányzat konyhájából kerül kiszállításra. Az állami feladatként ellátandó alaptevékenységeket az intézmény szakmai alapdokumentuma tartalmazza.

Az iskola humán erőforrásait tekintve elmondható, hogy az intézmény évek óta küzd pedagógushiánnyal, főleg a reáltantárgyak esetében, de az ott tanító pedagógusok szakmai felkészültsége, összefogása és gyermekszeretete révén minden problémát sikerül megoldani.

A pedagógusok az oktatás mellett a nevelésre is nagy gondot fordítanak, folyamatos tantestületi és egyéni képzéseken vesznek részt, hogy módszertani felkészültségük naprakész legyen. A nevelőtestületben egy mesterpedagógus, 8 fő pedagógus 2 fokozatban van, jelen pillanatban is több kolléga vesz részt első- illetve másoddiplomás képzésben. A pedagógusok nyitottak az újra, a megváltozott társadalmi elvárásokhoz folyamatosan alkalmazkodnak.

Az oktatás 23 tanteremben folyik. Ezen kívül egy informatika terem és két nyelvi labor segíti a pedagógusok munkáját. A tárgyi feltételek jónak mondhatók. Jelenleg 16 osztályban található interaktív tábla, további 5 tanteremben projektor, amely lehetőséget nyújt a nevelőknek a korszerű, egyben érdekes órávezetésre.

Az utóbbi években a pályázatok révén sikerült az iskolát fejleszteni több területen is. 2018-ban, egy sikeres pályázat eredményeként - EFOP 4.1.3-17, „Megújulás a Móra Ferenc Általános Iskolában” - megtörtént az intézmény energetikai korszerűsítése, a nyílászárók cseréjével, és a levegővel felfűjt, műfüves pálya is átadásra került, jelentősen megkönnyítve a 440 tanuló mindennapos testnevelésének oktatását.

A 2017/2018-as tanév során a Klebelsberg Központ az EFOP-3.2.4-16-2016-00001 számú, „Digitális kompetencia fejlesztése” című kiemelt európai uniós projekt keretén belül 26+3 tanári notebookot, illetve 30 db tanulói tabletet kapott az intézmény, és megkezdődött a wifi hálózat teljes körű kiépítése. Az internet ellátottság maximálisnak mondható, gyakorlatilag az intézmény teljes lefedettsége megvalósult.

Az EFOP-3.2.3-17-2017-00026 azonosító számú, „Digitális környezet kialakítása a Jászberényi Tankerületi Központ intézményeiben” elnevezésű projekt keretében közel 2 millió Ft értékben megtörtént 30 tanulói tablet, a projekt megvalósításához szükséges LEGO eszközök, és az azokat tároló szekrények beszerzése.

Az EFOP-3.1.5 számú, „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” című uniós projektben 2017 óta vett részt az intézmény az ország másik 300 iskolájával és óvodájával együtt. Az elsajátított elméleti ismeretek alkalmazásával, a továbbképzésen megismert, az intézményi helyzet feltérképezésére alkalmas eszközök segítségével képessé vált saját intézménye belső működésének vizsgálatára. Gyakorlati segítséget kapott ahhoz, hogy milyen szervezetfejlesztési eszközökkel tudja elősegíteni a korai iskolaelhagyás megelőzését célzó komplex intézményfejlesztést. A három év alatt a lemorzsolódásban veszélyeztetett tanulók számát majdnem 50 %-kal sikerült csökkenteni. A munka eredményeként a 300 iskola és óvoda közül az első 20 közé sorolták őket, és megkapták az „Együtt a korai iskolaelhagyás ellen” kitüntető címet.

Az intézmény arra törekszik, hogy a diákok biztos alapkészségek birtokában korszerű, használható, alkalmazható tudásra tegyenek szert, és legyenek képesek boldogulni a szűkebb és tágabb környezetükben.

A munka fontos részének tekintik, hogy a lemaradókat, a problémával küzdőket segítsék a felzárkóztatásban, beilleszkedésben, de ugyanolyan fontosnak tekintik, hogy a valamilyen területen tehetséget mutató gyerekeknek lehetőséget biztosítsanak a további fejlődésre.

A nevelőtestület elkötelezett arra, hogy nevelő-oktató munkája során a sajátos nevelési igényű, (tanulásban és értelmileg akadályozott) gyermek/tanuló számára egyenlő hozzáférést biztosítson a minőségi neveléshez-oktatáshoz, a fejlesztő és terápiás foglalkozásokhoz. Az iskola nyitott szemléletű, gyermek- és emberközpontú, ahol az emberi értékek minél teljesebb kibontakoztatása a cél. Ezért az intézmény az eltelt évek során bevezette a kompetenciaalapú oktatást, megszervezte a képesség kibontakoztató programokat működtető tevékenységet, bevezette az Integrációs Pedagógiai Rendszert és folyamatosan vett részt pályázatokban is.

A tanórán kívüli tevékenységek során nagy hangsúlyt kapnak a hagyományörző rendezvények, projektnapok, amelyek az összetartozást, a szabadidő hasznos eltöltését, valamint a helyi értékek bemutatását is szolgálják.

Az iskola minden tanév során megrendezi a következő programokat:

- „A magyar kultúra és az eredeti cigány folklór gyöngyszemei” kulturális bemutató,
- „TÁTIKA” műsor,
- „Tök jó” nap,
- KI MIT TUD,
- karácsonyi műsor,
- Móra-nap,

- Iskolanyitogató,
- „TE SZEDD”- szemétszedési programok,
- egészségügyi vetélkedő,
- Ballagás-keringővel.

Az iskola – elsősorban a szülőkkel ápoltság kapcsolat révén – folyamatosan részt kíván venni a lakóhely életében. Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartanak a tanulók szüleivel, a családokkal,
- igyekeznek lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint a község érdeklődő polgárai,
- ápolják és bővítik eddigi kapcsolataikat a községünkben található civil szervezetekkel,
- nevelőik fontos feladatnak tartják, hogy az iskola – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle községi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett községi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

Nagy hangsúlyt fektetnek a továbbtanulásra, a pályaorientációs készségek fejlesztését külön program alapján végzik, amely 2021-ben indult az intézményben. A Tanoda pályázatnak köszönhetően újabb lépéseket tesznek a hátrányos helyzetű és roma tanulók iskolai sikerességének elősegítése érdekében.

2008 óta folyamatosan részt vesznek a hátrányos helyzetű tanulókat segítő Útravaló Ösztöndíjprogramban.

Az eszközellátást segíti az intézmény mellett működő „Új Iskoláért Alapítvány”.

Annak ellenére, hogy a gyermekek között igen magas a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya, szaktantárgyi versenyeken, települési programokon műsoraikkal rendszeresen részt vesznek.

Az iskola erősségei közé tartozik a szülőkkel való hatékony, folyamatos és rendszeres kapcsolattartás, ezt az évente megrendezett „Családi napokkal” is erősítik, valamint a nevelőtestület példaértékű összetartása, amely mind intézményi, mind települési szinten nyomon követhető.

8.1.3 Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Jászladányi Tagintézménye

A Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Jászladányi Tagintézménye 2013. szeptember 1-jétől kapta meg működési engedélyét maximum 200 tanulóval. Induló létszámuk 176 fő volt, évfolyamonként egy-egy osztállyal. Azóta is 150-160 fő között mozgó létszámmal sikeresen működik az intézmény.

Az iskola fontosnak tartja a keresztény értékrendet és annak elmélyítését. Mindemellett toleránsak a nem római katolikus vallásúakkal, számukra is biztosítanak hitoktatást.

Az iskola kiemelt feladata, hogy felkészítse tanulóit a továbbtanulásra, s elősegítse, hogy a gyerekek elsajátítsák a mindennapokhoz szükséges alapvető ismereteket.

Állandó pedagógusként 12 fő dolgozik a tagintézményben, valamint a felső tagozaton áttanítók is segítik a munkát.

Telephelyük az önkormányzat által biztosított Baross út 2. szám alatti iskolaépület. Az iskola az oktató-nevelő munka mellett, alkalmas sportrendezvények megtartására (nagy tornaterem, és szabványos szabadtéri kézilabdapálya).

A Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény által biztosított étkeztetés tálalókonyha használatával az iskola ebédlőhelyiségeiben történik, egyszerre 65-70 diák fér be.

2017-ben az épület a Kolping Szövetség pályázata segítségével egy 100 milliós beruházással fűtőkorszerűsítésen, külső hőszigetelésen, tetőcserén és nyílászáró cserén esett át, melynek következtében jelentősen megújult a korábban rendkívül korszerűtlen épület.

Az iskola működését, az iskolavezetés munkáját eredményesen támogatja a szülői munkaközösség, a település önkormányzata és a Jászládányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat. A kialakult jó kapcsolat alapja a kölcsönös bizalom, a tolerancia, és a gyermekek fejlődését segítő közös felelősségvállalás.

Tanórákon kívüli foglalkozások is bőségesen állnak rendelkezésre:

- továbbtanulási előkészítő foglalkozások nyolcadikos tanulókna,
- óvodai előkészítő a leendő elsősöknek,
- néprajz és rajz szakkör,
- tömegsport,
- matematika és magyar felkészítő foglalkozások versenyekre,
- kirándulások szervezése,
- kulturált körülmények között helyet tudnak biztosítani szabadidős tevékenységeknek (főzés, nyársalás),
- a kialakított játékszobában lehetőség nyílik mesés foglalkozásokra, illetve a könyvtárhasználatára,
- a kialakított kápolna a hitoktatást segíti.

- Helyt adnak:
 - karate edzéseknek,
 - a zeneiskola zongoraóráinak,
 - játékonysági rendezvényeknek.

- Rendezvényeik, műsoraik:
 - tanévnyitó és ballagási ünnepség,
 - Családi nap,
 - nemzeti ünnepeink (október 23. és március 15.) iskolai és közösségi szinten való ünneplése,
 - őszi és tavaszi „Lelki nap” tanulóiknak és pedagógusaiknak,
 - Mikulás bál,
 - adventi és karácsonyi készülődés (adventi koszorú és ünnepi díszek készítése, gyertyagyújtás az osztályok által adott iskolai műsor keretében),
 - karácsonyi műsor a templomban,
 - farsangi bál,

- húsvéti készülődés (húsvéti tojásfestés),
- gyereknap és sportnap keretein belül tanár-diák focimeccsek rendezése,
- tavaszi papírgyűjtés,
- jász redemptio emléknapijának megünneplése,
- nyári tábor szervezése (Erzsébet-tábor),
- úszótábor.

83. kép Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Jászládányi Tagintézmény megújult épület

8.2 Egészségügyi és szociális ellátás

8.2.1 Egészségügyi ellátás

Az egészségügyi ellátás fő helyszíne az 1968-ban megépült, Jászládány központjában elhelyezkedő orvosi rendelő épülete.

Az orvosi rendelő a funkciójának fontosságát is figyelembe véve folyamatos fejlesztésen és felújításon esett át, amely következtében első körben a földszint került felújításra 2006-ban, majd európai uniós pályázatnak köszönhetően mintegy 84 millió forint értékben 2010 és 2013 között megvalósult az épület komplex akadálymentesítése, valamint berendezések modernizálása.

84. kép Orvosi Rendelő

Az orvosi rendelő rendeltetésszerű használatához elengedhetetlen volt, hogy a rendelő mögötti területen egy korszerű parkoló terület kerüljön kialakításra.

Az orvosi rendelő felújításának munkálatait 2006-ban indítottuk el az első ütemmel. A rendelő mögött gépkocsi parkolót alakítottunk ki a rendelő jobb megközelítése érdekében. 2007-ben két világító lámpatestet helyeztünk el a parkoló környezetében. Az akadálymentesítés során kialakított zúzottköves parkolót aszfaltburkolattal láttuk el.

Az orvosi rendelőben az egészségügyi alapellátások teljes körűen ellátásra kerülnek, a helyi egészségügyi szakemberek ellátják az alábbi szolgáltatásokat:

- felnőtt háziorvosi ellátás,
- gyermek háziorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-védőnői ellátás
- iskola-egészségügyi ellátás,
- foglalkozás-egészségügyi ellátás.

Jászládányban, a helyi igényeknek megfelelően, három felnőtt háziorvosi, kettő fogszakorvosi és egy gyermekorvosi körzet került kialakításra. A gyermekorvos látja el az iskolaorvosi feladatokat is. Az orvosok vállalkozásban végzik tevékenységüket. Minden körzetben szakdolgozó segíti az orvos munkáját, továbbá egy fő ügyfélfelirányítót foglalkoztat az önkormányzat, aki óriási segítség az egészségügyi alapellátásban dolgozó szakemberek és a betegek részére egyaránt. Az orvosi rendelőben sok beteget látnak el. Jelenleg elérhető a telefonos konzultáció és a személyes megjelenés is a betegek számára, a várakozás elkerülése érdekében időpontra történő érkezés lehetősége biztosított.

A három körzetben működő védőnői szolgálat feladatait jelenleg két, egészségügyi szolgálati jogviszonnyal rendelkező, főállású védőnő és egy részmunkaidős – helyettes – védőnő látja el, továbbá részmunkaidőben iskola védőnő került alkalmazására.

Az egészségügyi gondozáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. Minden körzetben az alapvető műszerek rendelkezésre állnak az orvosok számára. Az egészségügyi alapellátás gazdálkodására a racionális működés jellemző.

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat a környező településekhez hasonlóan az egészségügyi alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátást központi ügyelet útján látja el. Az orvosi ügyeletet 2005. június 1-től 2015. november 30-ig jánoshidai telephellyel az Emergency Service Kft. látta el, majd 2015. december 1-től az önkormányzatunk a nagyobb humánerőforrással rendelkező Régió Ügyeleti Központ Nonprofit Kft.-vel kötött feladat ellátási szerződést, amely következtében az orvosi ügyeleti ellátás telephelye Jászberénybe került.

8.2.1.1 Felnőtt házi orvosi ellátás

Jászládány három felnőtt háziorvosi körzeteinek orvosai:

- I. körzet – jelenleg helyettesítéssel megoldott,
- II. körzet – Dr. Bakos Beáta,
- III. körzet – jelenleg helyettesítéssel megoldott.

Jászládányban a háziorvosok az alábbi méréseket tudják helyben elvégezni:

- vérnyomásmérés,
- testsúlymérés,
- testmagasság mérés,
- vércukorszint mérés,
- INR mérés (vérhígítót szedő betegek számára).

85. kép Kezelés az Orvosi Rendelőben

Évente egy alkalommal az orvosi rendelő épülete ad helyet gyógyászati segédeszközök árusításának. A településen évente egyszer tüdőszűrő vizsgálatot szerveznek.

A leggyakoribb betegségek az érrendszeri megbetegedések, légzőszervi betegségek, a magas vérnyomás, cukorbetegség, daganatos megbetegedések és alkoholbetegségek. A halálozás legfőbb oka a szív- és keringési megbetegedések és a daganatos betegségek. A tumoros betegségek száma magasnak mondható a nagyközségben, de az országos átlaghoz képest nem kirívóan magas. Felmérések alapján Jászládányban a lakosság közel 3,5%-a szenved jó- vagy rosszindulatú daganatos betegségben. Nők esetében első helyen az emlődaganatok állnak, míg a férfiak körében első helyen a gége és a prosztata betegségek állnak.

A foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítására önkormányzatunk megállapodást kötött az üzem-egészségügyi szakvizsgálóval rendelkező Dr. Bakos Beáta háziorvossal, aki az önkormányzatot és valamennyi intézményét ellátja előzetes és időszakos alkalmassági vizsgálattal. A településen működő cégek üzemorvosi ellátását az általuk kiválasztott és megbízott szolgálatok látják el.

8.2.1.2 Gyermekorvosi ellátás

Gyermekorvosi ellátás 1974-től folyamatosan működik a településen. A gyermek háziorvosi alapellátást 14 éves korig dr. Tanács Erzsébet vállalkozó házi gyermekorvos végzi.

A gyermek háziorvosi statisztikák alapján a leggyakoribb gyermekbetegségek a nagyközségben: kalóriatöbblet miatti elhízás, mentális és viselkedészavarok, szembetegségek, keringési betegségek, magas vérnyomás.

8.2.1.3 Fogorvosi ellátás

Jászládány Nagyközségben két vegyes körzetű / felnőtt-gyermek / fogászati rendelés működik. Egy rendelő helyiségben, egy széken két fogorvos dolgozhat. Az egyik területi ellátási kötelezettséggel, Nemzeti Egészségbiztosítás Alapkezelővel szerződött, egyéni vállalkozóként működtetett fogorvosi praxis, a másik körzetet jelenleg helyettesítés útján látják el. A helyettesített körzetben működik az iskolás gyermekek iskolafogászati szűrése is. A rendelőhöz tartozik egy kisebb helyiség, ahol egy fogászati röntgen segíti a diagnosztizálást. A rendelő felszereltsége mindenben eleget tesz a vonatkozó jogszabályokban meghatározott tárgyi feltételeknek.

8.2.1.4 Védőnői szolgálat

Jászládány nagyközség három védőnői körzettel és egy iskola-védőnői ellátással rendelkezik. A településen jelenleg két körzet ellátása főállású védőnővel megoldott, 1 körzet ellátása – a szomszédos településről, Jászkisérrel bejáró védőnő alkalmazásával – helyettesítéssel van megoldva, tekintettel arra, hogy a körzetben kinevezett egészségügyi szolgálati jogviszonnyal rendelkező védőnő 2019. december 1-je óta otthon van GYED-en.

86. kép Munkában a település védőnője

2021. április 1. napjától a helyi igények és a szükséges hatósági javaslatok figyelembevételével a szolgáltatás bővítésére került sor, és egy részállású iskolai védőnői körzet került kialakításra, tekintettel arra, hogy az addigi három vegyes körzet gondozotti létszáma meghaladta a törvényben előírt maximális számot. Az iskolai védőnői körzetet egy jászberényi védőnő látja el, amely következtében a település védőnői ellátása jól megoldott.

	2017	2018	2019	2020	2021
Élve születések száma:	96 fő	72 fő	85 fő	79 fő	72 fő
Koraszülöttek száma:	12 fő	13 fő	11 fő	6 fő	13 fő
Gondozott családok száma:	392 fő	400 fő	390 fő	397 fő	386 fő
Tanácsadási forgalom:	2338 fő	1941 fő	1778 fő	1830 fő	2299 fő
Látogatások száma:	3149 fő	3036 fő	2416 fő	1984 fő	3097 fő

18. táblázat Statisztikai adatok 2017-2021 év között

Forrás: védőnői szolgálat adatszolgáltatása

A területi védőnő alaptevékenysége kiterjed a családgondozás, a várandós anyák, a 0-6 éves, valamint az otthongondozott 6-18 éves gyermekek családjainak körére. Az alapellátás rendszerében a védőnők tevékenységüket területi elv alapján kijelölt gondozási körzetben látják el, feladataikat közvetlenül a családok otthonában, családlátogatás formájában, valamint a védőnői tanácsadóban tanácsadások formájában végzik.

Az iskolai védőnői ellátás célja a nevelési-oktatási intézményekbe járó gyermekek testi, lelki és szociális fejlődésének nyomon követése, az életkornak megfelelő egészség-fejlesztés, az egészségi állapot nyomon követése. A védőnők a munkájuk minden területén a fő hangsúlyt a megelőzésre helyezik.

8.2.2 Szociális ellátás

8.2.2.1 Ozoróczy Mária Szociális Központ

Az elmúlt években Jászladány Nagyközségi Önkormányzat nagy hangsúlyt fektetett a személyes gondoskodást nyújtó, szociális alap és szakosított, valamint a gyermekvédelmi alapellátások megszervezésére és működtetésére. Létrehozott egy integrált intézményt, mely az egész település szociális hálóját biztosítja.

Az új szolgáltatások bevezetését a társadalmi változások tették szükségessé, melyek hatására a már korábban bevezetett ellátások is sokat változtak, változnak. A személyes gondoskodás körébe tartozó alapellátásokat az önkormányzat biztosítja a településen, valamint az idősök otthona működtetésével alapfeladaton túli ellátást is biztosít.

Az ellátások jó színvonalon működnek a környező településekhez képest, valamint a település erőforrásaihoz mérten is.

87. kép Ozoróczy Mária Szociális Központ

Az Ozoróczy Mária Szociális Központ egy olyan integrált intézmény, mely több ellátási típus különálló, szakmailag önálló szervezeti egységében látja el a feladatát, melyek telephelyenkénti megosztása a következő:

központi telephely: idősök otthona (Kossuth Lajos u. 106.)	110 fő,
1 számú telephely: idősök otthona (Kossuth Lajos u. 116.)	21 fő,
2 számú telephely: Szociális alapszolgáltatások (Szabadság tér 1.)	
időskorúak és demens személyek nappali ellátása	10 fő,
szociális étkeztetés	80-90 fő,
házi szociális gondozás	40-45 fő.

Intézményvezető: Müllerné Braun Erika.

Az intézmény dolgozói létszáma 72 fő, mely létszámból 13 fő a környező településekről jár naponta dolgozni.

8.2.2.1.1 Házi segítségnyújtás

Jászládány nagyközség közigazgatási területén élők szociális alapellátásának területi ellátása.

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségletinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

Az alapellátás egyéni szükségletekre alapozott hosszabb távú szociális és mentális gondozással, az életvitel, életvezetés segítségével magába foglalja mindazon szakmai tevékenységek körét, amelyet az ellátottakkal közösen meghatározott célok érdekében alkalmazni szükséges. Az ellátotti kör igényei, és az alapszolgáltatás nyújtotta szolgáltatás figyelembevételével kell kialakítani a szociális, mentális stb. ellátások körét, melynek egyik fő célja és iránya a házi segítségnyújtás keretében az ellátott fizikai, mentális, szociális szükségleteinek kielégítése, saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával és fejlesztésével.

A szolgáltatás során a gondozó az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítására és fenntartására is törekszik.

Házi segítségnyújtásban kell részesíteni és gondoskodni kell:

- azokról a szociálisan rászorult személyekről, akik jászládányi lakosok, illetve életvitelszerűen itt tartózkodnak, de bejelentett lakcímük nincs,
- azokról az idős személyekről, akik önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és róluk nem gondoskodnak,
- azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásához segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek,
- azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várakoznak.

8.2.2.1.2 Étkeztetés

- Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani azt.
- Étkeztetésben kell részesíteni azt az igénylőt, illetve általa eltartottat is, aki kora, vagy egészségi állapota miatt nem képes a napi egyszeri meleg étkeztetésről más módon gondoskodni.
- A fogyatékos, pszichiátriai beteg, hajléktalan, szenvedélybeteg személyek részére is lehetőséget kell biztosítani az étkeztetés igénybe vételére, amennyiben ők nem képesek arról gondoskodni.
- A szociális rászorultság feltételeit a fenntartó önkormányzat rendeletében szabályozza.
- Az étkeztetés és a házi segítségnyújtás szakmai feladatait elsősorban a Házi Gondozó Szolgálat végzi. Az étkeztetést a napközi konyháról rendeli az intézmény.

8.2.2.1.3 Időskorúak és demens személyek nappali ellátása

- Jászládány nagyközség illetékességi területén lakó népesség nappali szociális ellátásának a biztosítása, valamint a szociális ellátással szembeni igényük, rászorultságuk figyelemmel kísérése. Az ellátottak egészségi állapotának, szociális helyzetének változása esetén biztosítja az átjárhatóságot az egyes gondozási formák között. Javaslatot tesz új gondozási formák, módszerek bevezetésére, meglévő ellátások fejlesztésére.
- Az Idősek Klubja nappali gondozást biztosít mindazon nyugdíjkorhatáron felüli személyek részére, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel. Azok a 18. életévüket betöltött személyek is jogosultak erre az ellátási formára, akik egészségi, illetve szociális helyzetüknél fogva erre rászorulnak.
- Az Idősek Klubjában nyújtott gondozás összetett tevékenység, melynek célja és feladata a hiányzó családi gondozás pótlása, a klubtag szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények között egyedüllétének megszüntetése, a tétlenség kóros következményeinek megelőzése, egészségi és higiénés viszonyainak javítása.
- Demens klubtagjaik esetében nagy hangsúlyt helyeznek a meglévő képességek, készségek megtartására, az ép funkciók erősítésére, a demencia okozta veszteségek mérséklésére, és a további állapotromlás elkerülésére.
- Az Idősek klubja engedélyezett férőhely száma: 10 fő.

8.2.2.1.4 Idősek Otthona

Alapvető cél a pihenésre vágyó, gondozásra szoruló ember szükségleteihez igazodó segítségnyújtás és végleges otthon biztosítása. A segítségnyújtás mértékét és módját mindenkor a segítségre szoruló ember egészségi, szociális és pszichés állapota alapján határozzák meg. Együtt kívánnak működni a szakemberekkel, illetve az ellátottakkal úgy, hogy az egyén individuális szabadsága a lehető legteljesebb mértékben érvényre jusson.

Az idősothoni ellátás feladata az idős emberek számára a családi otthon pótlása és a személyre szabott komplex tevékenység megvalósítása. Biztonságos környezetben segítséget nyújt a korszerű fizikai és egészségügyi ellátás, pszichés gondozás, és hasznos szabadidős tevékenységek megszervezésével.

Az idősek otthona az élet végéig tartó, személyre szabott gondoskodást biztosít.

Az átlagéletkor emelkedése, az idősödés, a társadalmi rendszerekben is változást eredményez, befolyásolva a fejlődést, politikát, gazdaságot, kultúrát, egészségügyet, jólétiséget.

Az idősek otthonának feladata, hogy otthont nyújtson azoknak az idős embereknek, akik koruk, egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt erre rászorulnak.

Az idősek otthonának célja harmonikus, biztonságot, szeretetet adó légkörben az igény szintnek megfelelő életkörülmény, jó életminőség biztosítása.

Az időskor velejárója a működéskapacitás beszűkülésével járó teljesítményváltozások, egészségi állapot romlása, betegségek kialakulása. A kialakuló képességromlások egy idő után nem teszik

lehetővé az idős ember családi keretek közötti, illetve az alapszolgáltatás keretében biztosított ellátását.

A globális öregedés, az idősök számának növekedése és az átlagéletkor emelkedése intézményük ellátási területén is érzékelhető. Az ellátás iránt nagy az igény, mely bizonyítható a folyamatosan intézményünkbe érkező ellátás iránti kérelmekkel.

Az idősök otthona 131 férőhellyel 2 telephelyen működik.

A Kossuth Lajos út 106. szám alatti központi telephelyen:

- ápolási-gondozási egység: 40 fő idős ember elhelyezését tudják biztosítani,
- geriátriai egység: 30 fő idős ember elhelyezését tudják biztosítani,
- demens ellátási egység: 40 fő idős ember elhelyezését tudják biztosítani,
- gondozási egységeikben a szolgáltatást igénybevevők 2-4 ágyas szobákban kerülnek elhelyezésre.

A Kossuth Lajos út 116. szám alatti 1. számú telephelyen:

- ápolási-gondozási egység: 21 fő idős ember elhelyezését tudják biztosítani,
- gondozási egységeikben a szolgáltatást igénybevevők 1-2 ágyas szobákban kerülnek elhelyezésre.

Az idősök otthona két telephelyén a magasabb szolgáltatások biztosítása érdekében kiépítésre került a Mindig TV szolgáltatás, így minden lakószobában és közös használati helyiségekben televízió készülékek működtethetők.

2020. évben szintén kiépítésre került mindkét telephelyen az internet és wifi hálózat. Ezek segítségével az ellátottak ingyenes internet hozzáférést kaphatnak.

Ugyancsak 2020. évben kollégáik segítségével nyilvános facebook oldalt indítottak az intézmény könnyebb elérése érdekében. Ezen az oldalon sok fontos és hasznos információt tudnak megosztani az érdeklődőkkel, hozzátartozókkal és nem utolsósorban az intézményben élőkkel is.

8.2.2.2 Jászapáti Család- és Gyermekjóléti Központ

Családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása az elmúlt 10 évben Jászládányon

Az ellátást biztosító intézmények:

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás 2008-tól a Jászság 12 településén kistérségi szinten került megszervezésre. A Jászsági Többcélú Társulás a társulást alkotó valamennyi település jóváhagyásával, ezen belül 12 települési önkormányzat részvételével, 2007. november 16-án kelt alapító okirattal létrehozta a Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, (továbbiakban: Jászsági Szolgálat), mint részben önállóan gazdálkodó költségvetési szervet. Az intézmény 2008. január 1-én kezdte meg működését. Az intézmény két ellátást biztosított –

családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást – 12 jársági településen. A szolgáltatások az ellátási területhez igazodóan szakmai központokba tömörülnek. Jászladányon volt az intézmény III. számú szakmai központja. Ide tartozott - Jászladányon kívül - Jászsós-szentgyörgy, Jánoshida Alattyán és Jászboldogháza, később Jásztelek, majd Jászkisér település is.

A Jársági Többcélú Társulás 2013. június 30-án megszűnt. 2013. július 1-től az intézmény fenntartását a jászladányi székhelyű, Jársági Szociális Szolgáltató Társulás vette át.

A jogszabályváltozások miatt az intézmény 2016-ban átszervezésre kerül. Három szervezeti egység került kialakításra. A két jársi székhelyre Jászbénybe és Jászapátiba egy-egy család- és gyermekjóléti központ került, míg a többi település család- és gyermekjóléti szolgálata egy szakmai egységbe tömörült. Ennek a szakmai egységnek Jászladány volt a központja, 12 település család- és gyermekjóléti szolgáltatása tartozott ide.

Az újabb jogszabályváltozások miatt 2017. január 1-től az intézmény megszűnt. Településünkön a szolgáltatást jelenleg ellátási szerződéssel a Jászapáti Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja, ami Jászapáti Városi Önkormányzat (mint járásszékhely település) fenntartásában működik. Jászladányon az intézménynek külön irodája van.

A szervezeti változásokat kisebb mértékben kísérték személyi változások, így lényegében a szakemberek csoportja együtt maradt.

A szolgáltatások feltételrendszere:

Személyi feltételek:

A szolgáltatásokat kezdetben a településen 4 fő látta el. Két-két fő családsegítő dolgozott mindkét szakmai területen. A 2016-os változás következtében a településen államilag finanszírozott gondozói létszám 1,5 fő lett, a 2015-ös 3,5 főhöz képest. Ettől kezdve a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás, család- és gyermekjóléti szolgáltatás néven került biztosításra. 2020. szeptemberéig 1,5 fő látta el a szolgáltatást.

A család és gyermekjóléti központ szolgáltatásai is elérhetőek helyben. Ennek keretében egy fő esetmenedzsernek és egy fő tanácsadónak is Jászladányon van az irodája. A speciális szolgáltatások közül a jogi tanácsadás, a pszichológiai tanácsadás, és a kapcsolatügyelet is elérhető helyben.

Jelenleg két fő lát el családsegítő feladatokat, egy fő esetmenedzseri feladatokat. Munkájukat egy fő szociális asszisztens is segíti, egy fő pedig óvodai és iskolai szociális segítői tevékenységet végez a településen. A dolgozók közül egy fő a településen él, a többiek a szomszédos településekről járnak át dolgozni.

Tárgyi feltételek:

A szolgáltatás tárgyi feltételei és elhelyezése is folyamatosan fejlődött. 2014 júliusáig a gyermekjóléti szolgálat a rendőrséggel közös épületben, de teljesen külön bejáratú, önállóan működött. Csak az udvar használata volt közös.

A szolgálat helyiségei:

- három iroda, egyenként kb: 12-15 m² méretűek,
- egy interjú szoba (ügyfélszolgálati helyiség), kb: 4 m²,
- egy közösségi helyiség (esetmegbeszélésekre, csoportfoglalkozások)

megtartására alkalmas), mérete: kb: 17 m²,

- a váróhelyiség kb: 5-6 m².

2014 júliusától a szakmai központ új különálló épületbe költözött a Petőfi Sándor út 4. szám alá. Az épület rendelkezik önálló udvarral, amely szabadidős programok rendezésére is alkalmas.

A szolgálat helyiségei:

- három iroda, egyenként, (kb 12 m², 18 m², 22 m²),
- két interjú szoba, (ügyfélszolgálati helyiség kb: 4 m², és 12 m²),
- két kisebb raktár helyiség (kb 2 m², irattár és adományok raktára),
- a váróhelyiség kb: 15 m².

Az intézmény továbbra is a település központjában van. Az akadálymentes közlekedés feltételei (akadálymentes mosdó, feljáró, stb.) biztosítottak. Az idei évben fejeződik be az épület korszerűsítése.

A szolgálat rendelkezik a munkavégzéshez szükséges legfontosabb irodatechnikai berendezésekkel:

- 1 db asztali számítógép a szükséges perifériákkal és programokkal,
- 4 db laptop a szükséges perifériákkal és programokkal,
- 1 db fénymásoló és nyomtató,
- 3 db mobiltelefon,
- 1 db projektor,
- 1 db digitális kamera,
- 1 db digitális fényképezőgép
- 1 db asztali DVD lejátszó,
- 1 db fax készülék,
- 1 db világjáték (diagnosztikai eszköz a pszichológus részére).

Az internet-elérés biztosított, mindkét helyszínen vezeték nélküli hálózat lett kiépítve.

A tárgyi feltételekről elmondhatjuk, hogy az elmúlt években az intézmény által elnyert pályázatoknak köszönhetően komoly összeget tudtak fordítani kültéri és beltéri játékok vásárlására. Így szolgálatuk rendelkezik

- 1 db közepes méretű trambulinnal,
- 1 db kis méretű trambulinnal,
- 2 db kültéri pingpongasztallal,
- 2 db csocsóasztallal.

Több fejlesztő jellegű társasjátékot is sikerült beszerezniük.

Családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás szakmai tevékenysége:

A családsegítés területén az elmúlt 10 évben, főleg az ügyfélfogadási tevékenységen volt a hangsúly, így elsősorban információt nyújtottak és a hivatalos ügyek intézésében segítettek a családokat. Együttműködési megállapodáson alapuló szociális munkát kevés esetben végeztek.

Mivel a településen a veszélyeztetett gyermekek száma magas, erőiket a gyermekes családok megsegítésére összpontosították. Itt is a hangsúly a veszélyeztetett gyermekeken volt.

ÉV	Gondozott gyermek					Ellátott gyermekek (év/fő)	Éves forgalom
	0–2 éves	3–5 éves	6–13 éves	14–17 éves	Összesen:		
2010	9	14	43	31	97	280	3948
2011	11	9	51	53	124	295	5291
2012	10	8	33	56	107	288	3137
2013	9	16	34	54	113	340	2790
2014	7	14	54	47	122	420	2067
2015	5	12	33	48	128	326	2325
2016	5	23	50	57	135	278	2620
2017	15	22	76	55	168	265	2352
2018	9	16	43	39	107	189	1845
2019	4	15	37	32	88	201	1806
2020	5	20	45	26	96	218	1658
2021	3	15	49	34	101	155	1958

Szakmai tevékenység megnevezése	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*	2017	2018	2019	2020	2021
Információnyújtás	2029	1933	1515	1529	1258	1349	1381	186	221	266	247	150
Tanácsadás	1261	1221	1337	1194	710	678	548	360	236	84	82	56
Segítő beszélgetés	80	203	147	58	87	71	331	121	78	335	238	483
Hivatalos ügyekben való közreműködés	385	706	215	116	85	88	1007	741	714	532	407	518
Családlátogatás	929	1105	840	638	640	651	653	361	235	280	246	462
Közvetítés más szolgáltatásba	4	2	1	11	7	7	25	20	27	44	33	44

19. táblázat A gyermekjóléti szolgálat ellátotti és forgalmi mutatói

* 2016-tól a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás család- és gyermekjóléti szolgálat néven összevonásra került. A családsegítésen a korábbi években a hivatalos ügyek intézésében nyújtott segítségnyújtásról nem készült statisztikai adatgyűjtés. 2016-tól azért tapasztalható komoly emelkedés, mert ettől az évtől kezdve a családsegítés adatai is bekerültek az adatok közé.

Az alapfeladatok ellátása mellett folyamatosan figyelemmel kísérték a településen élő lakosság problémáit és szociális szükségleteit. A hiányzó szolgáltatásokat és támogatási lehetőségeket keresve több pályázat előkészítésében és lebonyolításában részt vettek a szolgáltatásban dolgozók.

Az áramszolgáltatóknál hátralékot felhalmozók esetében két esztendőben is pályázatot nyújtottak be a HÉRA Alapítványhoz, majd egy esztendőben az EON-HÁLÓ programba, mellyel anyagi, és természetbeni támogatáshoz, valamint háztartásgazdálkodási ismeretekhez juttatták a programba bekapcsolódókat.

Részt vettek a település szociális földprogram pályázataiban. Segítséget nyújtottak, aktív szerepet vállaltak és vállalnak a komplex telepprogram pályázatok kidolgozásában és lebonyolításában.

A Biztos Kezdet Programba is bekapcsolódtak, amíg kapacitásuk engedte, a létrehozott klubbot működtették.

Az intézmény a településre vonatkozóan két uniós projektet is megvalósított, melyekkel a mélyszegénységben élő személyeket segítő hiányzó szolgáltatásokat és felnőttképzést hozott a településre.

1 TÁMOP-5.3.1-C-09/2-2010-0098 Első lépés Jászladányon című projekt.

A pályázat lebonyolítója:

- Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, 5100 Jászberény, Ferencesek tere 3/a.

A projekt megvalósításának helyszíne:

Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

III. számú Szakmai Központja

5055 Jászladány, Hősök tere 4.

Projekt célja:

Tartós munkanélküliek és inaktívak foglalkoztathatóságának elősegítése, sikeres munkaerő-piaci (re)integrációjuk elősegítése a szociális munka eszközeivel.

Az alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező, munkavállalásukban korlátozott emberek önálló életvitelének, foglalkoztathatóságának és társadalmi integrációjának javítása, képzési programokba való bekapcsolódásuk elősegítése egyéni fejlesztési terveken keresztül.

A projekt célcsoportja:

Munkaerő-piaci szempontból inaktív, munkatapasztalattal nem rendelkező, alacsony iskolai végzettségű, 18-34 éves férfiak és nők.

A projekt megvalósult tevékenységei:

Egyénre szabott fejlesztési és szolgáltatási terv készítése szakmai team (2 fő esetmenedzser, pszichológiai, pedagógiai, munkavállalási tanácsadó) bevonásával, melynek elemei:

- diagnózis készítés – a projektbe bevont célcsoporttagok egyéni élet-helyzetének, szükségleteinek, speciális, egyéni problémáinak, kapcsolati hálójának és erőforrásainak feltárása,

- a diagnózisra épülő egyéni fejlesztési és szolgáltatási terv készítése és a megvalósítására irányuló megállapodás megkötése.

Egyéni fejlesztéshez és szolgáltatási tervhez kapcsolódó tevékenységek:

- az egyénre szabott fejlesztési és szolgáltatási tervben megfogalmazott esetkezelési lépések végrehajtása,
- egyéni tanácsadások bonyolítása a pedagógiai, pszichológiai és munkavállalási tanácsadó közreműködésével,
- csoportos szociális munka eszközeivel foglalkozások, tréningek szervezése és lebonyolítása intézményünk pszichológiai és munka-vállalási tanácsadójának, család-gondozóinak bevonásával,
- OKJ-s felnőttképzések lebonyolítása.

Csoportok:

- önálló életvezetési készségek erősítését célzó programok 2 csoportban, csoportonként 32 óra,
- önálló családi életre felkészítő programok (háztartástan, életkori szerepek, családi szerepek, feladatok, családi gazdálkodás) 2 csoportban, csoportonként 32 óra,
- munkavállalói szerepre történő felkészítés (pályaorientáció, munkatanácsadás, álláskeresési technikák, munkamotiváció erősítése) 3 csoportban, csoportonként 32 óra,
- az állampolgári készségek erősítését célzó program (államháztartás működése, fekete-gazdaság következményei, foglalkoztatási formák, öngondoskodás jelentősége) 3 csoportban, csoportonként 16 óra,
- tanulástechnikai tréning 1 csoportban, 16 óra,
- közösségfejlesztő programok (2 közösségi nap szervezése).

OKJ-s képzések:

- építőipari kisgépkészítő 15 fő részvételével,
- bolti eladó 15 fő részvételével,
- C kategóriás jogosítvány és GKI képzés 10 fő részvételével.

Az egyéni fejlesztési tervben meghatározott célok elérését követően a résztvevők egyéni nyomon követése 6 hónapon keresztül tartott, melyet az esetmenedzserek végeznek.

2 TÁMOP-5.2.5-A-10/2-2010-0020 számú, „Esély az esélyre”

A pályázat lebonyolítója:

Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, 5100 Jászberény, Ferencesek tere 3/a.

A projekt megvalósításának helyszíne:

Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
III. számú Szakmai Központja
5055 Jászladány, Hősök tere 4.

Projekt célja:

A hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek, fiatalok, családjaik, integrációs esélyeinek növelése, oktatási rendszeren kívüli preventív célú programok biztosítása, amelyek kompenzálják hátrányaikat, csökkentik a devianciákat, segítik az iskolai megfelelést és a megfelelő társadalmi minták elsajátítását, támogatják a munka világára való felkészülésüket és erősítik társadalmi részvételüket.

A projekt célcsoportja:

Jászladányon élő halmozottan hátrányos helyzetű jászladányi, általános iskolás, 12 – 13 - 14 éves, 6. 7. 8. osztályos tanulók, valamint az őket nevelő családok.

A projekt megvalósult tevékenységei:

Projekt előkészítés:

- szakmai koncepciót készítettünk a projekt benyújtását megelőző időszakban, melynek során szükségletfelmérést végeztünk, ahhoz igazodóan szakmai programot és részletes szolgáltatási tervet dolgoztunk ki.

A célcsoport bevonása:

- résztvevők toborzása a jelzőrendszeri tagok bevonásával (iskola pedagógusai, orvos, védőnő), a célcsoport tagjainak személyes megkeresésével, tájékoztatók, motiváló beszélgetések révén, pedagógusok, osztályfőnökök ajánlásai alapján történik.
- A csoportokban résztvevők kiválasztása a motiváló interjúk, tesztek tapasztalatai és a célcsoporttagok önkéntes vállalása alapján történik.

Gyermekek számára tervezett tevékenységek:

- A személyiség érését és szocializációját elősegítő csoportos foglalkozások:
 - Gyermekpszichodráma (15 fő részvételével, 10 hónapon keresztül, heti 2 órában)
 - Önismereti személyiségfejlesztő csoport (2 csoportban, 15-15 fő részvételével, heti 2 órában)
 - Egyéni terápia
- Kortárssegítő, közösségépítő, agressziókezelő tematikus foglalkozások:
 - Gyermekmediáció (60 fő részvételével, 3 napos alapképzés, majd azt követő mentorálás 2 éven át, 16 alkalommal, alkalmanként 4 órában)
 - Iskolarendszeren kívüli felzárkóztató programok
 - 20 fő részvételével, 23 hónapon át, heti 4 órában.
 - Nyári tábor 2 alkalommal
 - Közösségi rendezvények, családi délutánok gyermekek, szülők számára

Szülők számára szervezett tevékenységek:

- Szülői tréning, gyermeknevelési kompetenciák támogatása, szülői szerep erősítése, (két csoportban, 10-10 fő részvételével, heti 2 órában)
- Kommunikációs, személyiségfejlesztő, önismereti csoport (10-10 fő részvételével, két csoportban, heti 2 órában)
- Családkonzultáció, (15 család számára, 10 hónapon keresztül, heti 2 órában)

TÁMOP-5.3.6-11/1-2012-0083 számú, „Komplex telep-program” című projekt keretében Jászládány legnagyobb szegregátumának szélén elhelyezkedő Bem apó telepen élő egyének és családok segítése, komplex beavatkozási eszközrendszer révén, a meglévő szolgáltatások összehangolásával és új szolgáltatások biztosításával.

Az EFOP-1.6.2-16-2017-00035 azonosítószámon nyilván tartott „Komplex telepprogram Jászládányon II” című projekt szakmai kidolgozását szakembereik végezték, a lebonyolításban is meghatározó szerepet vállalnak, melynek célterülete településünk legnagyobb kiterjedésű, legnépesebb szegregátuma.

8.2.2.3 Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás és az általa fenntartott intézmények

A Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás 13 település részvételével 2013. május 1. napján jött létre, melynek elsődleges feladata a helyi önkormányzatok szociális és gyermekvédelmi, gyermekjóléti önkormányzati feladatainak közös szervezése, összehangolása, ellátása (ágazati feladatellátás), továbbá a szociális és gyermekjóléti intézményrendszerük integrálása, feladatellátásának összehangolása, intézményfenntartás, a feladatellátás feltétel- és forrásrendszerének koordinációja, összehangolt fejlesztése, mindezen feladatok hatékony, célszerű ellátása. A társulást alkotó települések drog-megelőzési programjainak koordinálása. Jászapáti és Jászberény járás ellátási területén szenvedélybetegek részére alacsonyküszöbű ellátás nyújtása.

A Társulás székhelye Jászládány, Hősök tere 6. szám, elnöke Bertalanné Drávucz Katalin Jászládány polgármestere, az adminisztratív feladatokat a Jászládányi Polgármesteri Hivatal látja el.

A Társulás tagönkormányzatai:

1. Alattyán Község Önkormányzata,
2. Jánoshida Községi Önkormányzat,
3. Jászsalsószentgyörgy Községi Önkormányzat,
4. Jászapáti Városi Önkormányzat,
5. Jászberény Városi Önkormányzat,
6. Jászboldogháza Községi Önkormányzat,
7. Jászdózsa Községi Önkormányzat,
8. Jászfelsősószentgyörgy Községi Önkormányzat,
9. Jászjákóhalma Községi Önkormányzat,
10. Jászkisér Város Önkormányzata,
11. Jászládány Nagyközségi Önkormányzat,
12. Jászszentandrás Községi Önkormányzat,
13. Jásztelek Községi Önkormányzat.

Jászkisér Városi Önkormányzat 2020. június 30. napjával felmondta tagsági viszonyát, amely következtében 12 tagönkormányzatra csökkent a társulás tagjainak száma.

Alattyán Községi Önkormányzat 2022. december 31. napjával felmondta tagsági viszonyát, amely következtében 11 tagönkormányzatra csökkent a társulás tagjainak száma.

A Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2013. július 1-től került a Társulás fenntartása alá, mely a hagyományos családsegítő feladatokat látta el az alábbi településeken:

- családsegítés esetén: Alattyán, Jánoshida, Jászsalsószentgyörgy, Jászapáti, Jászberény, Jászdózsa, Jászfákóhalma, Jászkisér, Jászladány, Jászszenandrás, Jásztelek települések közigazgatási területe,
- gyermekjóléti szolgáltatás esetén: Alattyán, Jánoshida, Jászsalsószentgyörgy, Jászapáti, Jászberény, Jászboldogháza, Jászdózsa, Jászfelsőszentgyörgy, Jászfákóhalma, Jászkisér, Jászladány, Jászszenandrás, Jásztelek települések közigazgatási területe.

Jogszabályváltozás következtében 2017. január 1. napjától a család- és gyermekjóléti Központokat a járásszékhely településen kellett kialakítani, amely alapján az intézményt 2016. december 31. napjával meg kellett szüntetni.

A Társulás a működése alatt további két intézményt hozott létre:

- Jászsági Szociális Alapszolgáltató Központot és a
- Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálatot.

8.2.2.3.1 Jászsági Szociális Alapszolgáltató Központ

A társulás 2015. július 1. napjával hozta létre a Jászsági Szociális Alapszolgáltató Központot, melynek elsődleges feladata Jászsalsószentgyörgy, Jászboldogháza és Jásztelek közigazgatási területén a szociális alapellátások biztosítása.

Alaptevékenysége:

- házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés,
- idősek, demens betegek nappali ellátása.

Az intézmény székhelye: 5121 Jászfákóhalma, Wesselényi út 12.

Az intézmény telephelyei /ellátottak számára nyitva álló helyiségei:

- 5054 Jászsalsószentgyörgy, Fő út 53/a.,
- 5144 Jászboldogháza, Rákóczi út 27.,
- 5141 Jásztelek, Szabadság út 71.

8.2.2.3.2 Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat

A 13 tagönkormányzat részvételével működő Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás alapította meg jászladányi székhellyel a Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálatot, amely intézmény 2019. január 1. napjától látja el három fővel a szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátását. A szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása a megkereső munka, valamint az anonim és önkéntes igénybevételre épülő szolgáltatás, amelynek célja a szenvedélybetegség által okozott ártalmak csökkentése, az életet veszélyeztető helyzetek elhárítása, valamint az életmódváltozás elindítása, segítése.

A Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat a Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás tagönkormányzatainak döntése alapján az alábbi településen látja el a jogszabályban meghatározott feladatait:

➤ Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás tagjai közül:

- Jászsós-szentgyörgy község;
- Jászapati város;
- Jászberény város;
- Jászdózsa község;
- Jászfelsőszentgyörgy község;
- Jászjákóhalma község;
- Jászladány nagyközség;
- Jászszentandrás község;
- Jásztelek község
közigazgatási területén.

➤ Külön megállapodás alapján:

- Jászágó község;
közigazgatási területén.

Az intézményben foglalkoztatottak minden település lakosságának igényeihez alkalmazkodnak, minden településen – a helyi önkormányzat által biztosított helyiségben – rendszeresen megjelennek, továbbá az ügyfelek számára nyilvános telefonvonalat üzemeltetnek, a minél szélesebb körű ellátás érdekében.

Az ellátásba kerülés névtelenül és önkéntesen történik, a szolgáltatások ingyenesen vehetők igénybe. Korosztályi és lakóhelyi megkötés nincs, TB kártya nem feltétel. Nem elvárás a szermentes állapot, együttműködési megállapodás kötése nem szükséges.

Az intézmény feladatai különösen:

- információnyújtás, tanácsadás telefonon vagy személyesen,
- segítségnyújtás szociális ügyek intézésében,
- egyéni esetkezelés,
- kríziskezelés,
- drogprevenciós programok iskolákban,
- igény szerint önszervező csoportok alakítása,

- igény szerint foglalkoztató csoportok alakítása,
- kezelésbe juttatás (önkéntes alapon),
- biztonságosabb szórakozási lehetőség biztosítása fiatalok részére.

8.2.2.4 Népkonyha

Pócs János országgyűlési képviselő úr kezdeményezésére és támogatására hosszas egyeztetések eredményeként 2021. április 9. napjától Jászladányon is igénybe vehető a népkonyha szolgáltatás, amely a településünkön egyre nagyobb népszerűségnek örvend.

Jászladány Nagyközségi Önkormányzat a népkonyha szolgáltatásra a Cívis Szociális Étkezési Központtal (székhelye: 4029 Debrecen, Karácsony György utca 1. fszt.) kötött ellátási szerződést, amely alapján minden helyi felnőtt lakos igényelhet egy tál meleg ételt, jelenleg hétfőtől péntekig.

88. kép Népkonyha

Kezdetben a szolgáltatást 634 lakos igényelte meg, ám a jászapáti konyhán elkészített meleg egytálétel minőségének és ízének köszönhetően egyre többen igénybe veszik a szolgáltatást, amely következtében három hónap alatt 1302 adagra ugrásszerűen megemelkedett a helyi lakosok igénye.

Jelenleg két osztópont működik a településen a nagy létszám miatt (5055 Jászladány, Rákóczi u.12., valamint 5055 Jászladány, Kossuth Lajos u.23. szám alatt).

8.2.2.5 Kenyér- és tejosztás

A Magyar Vöröskereszt Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete és az Amerikai Ház Alapítvány támogatásával és az önkormányzat közreműködésével Jászladányon 57 szociálisan rászoruló család részére kerül kiosztásra heti két alkalommal tej és kenyér.

8.2.3 Egészségügyi és szociális tervek

8.2.3.1 Egészségterv

2008-ban készült el nagyközségünk egészségügyi helyzetének, infrastruktúrájának felmérése és az ezzel kapcsolatos jövőbeli célok, teendők megfogalmazása, amelyet az Egészségterv foglal össze 36 oldalban.

Az egészségtervet az önkormányzat 2016. évben felülvizsgálta és a szükséges aktualizálásokat átvezette a terven. A terv részletesen elemzi az egészségügyi infrastruktúra és a lakosság állapotát. A felmerült problémákat látva a következő főbb célkitűzések kerültek megfogalmazásra:

- a prevenció növelése az egészségügyi, szociális és oktatási alapellátás területén,
- a célzott lakossági szűrővizsgálatok folyamatos működtetése, különböző szakrendelések helyben történő megszervezése,
- az egészséges életmódra nevelés, oktatás és tudatformálás erősítése,
- az egészséget támogató épített és természeti környezet kialakítása, állapotának javítása, védelme,
- az egészséges élethez szükséges mozgáskultúra fejlesztése,
- az idősök egészségi állapotának javítását szolgáló intézkedések.

Az egyes célkitűzésekhez részletes cselekvési program társul, a tervet az érintettek folyamatosan felülvizsgálják, aktualizálják.

8.2.3.2 Helyi Esélyegyenlőségi Program

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program feltárja a problémákat és megoldást keres rá.

A program célja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén, a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda és a bölcsőde kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (az egyházzal és a tankerülettel).

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során, településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk csökken.	Közfoglalkoztatási programok folytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, az ingázási lehetőségek szélesítése. Szociális szövetkezeti foglalkoztatási lehetőségek vizsgálata, bevezetése.

A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti ellátások szolgáltatásainak bővítése - Felzárkóztatási, fejlesztési, hátránykompenzációs programok szervezése gyermekek, családok számára.
A szegénységben élő, tartós munkanélküliek alulképzettsége, motivátlansága, szocializációs hátrányai, mentális problémák, amely gátjai a munkaerő-piaci beilleszkedésüknek.	Tartós munkanélküliség csökkentése, a helyi felnőttképzési programok támogatása, újabb programok beindításának támogatása. Diákmunka program megvalósítása az oktatás és a munka világa közötti átmenet elősegítése érdekében. Együttműködés képzőszervekkel, folyamatos kapcsolattartás a munkaügyi központ illetékes kirendeltségével
A lakossági adósságállomány magas.	Adósságkezelési szolgáltatás beindítási lehetőségeinek vizsgálata.
Nagy területű és létszámú, több szegregátum található a településen, melynek részletes feltérképezése jórészt megtörtént, folyamatosan aktualizálni szükséges.	Több problématerületre - az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre, közösségfejlesztésre - egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok kidolgozása.
A helyi társadalomra vonatkozó aktuálisan érvényes adatok gyűjtésének nehézségei, a roma lakosság, illetve szegénységben élők szükségletei pontos meghatározásának bizonytalanságai. A számszerű adatok, indikátorok hiánya nem ad valódi értékelésre lehetőséget.	A Jászladányi Cigányság Társadalmi Integrációjának Komplex Programja felülvizsgálata, ennek keretében a helyi roma lakosság szükségleteire és igényeire vonatkozó adatok gyűjtése, különös tekintettel a szegregátumok vonatkozásában szociális térkép elkészítése, frissítése.
Kevés a romákat érintő civil összefogás, közösségi kezdeményezés, a helyi roma lakosság érdekérvényesítő készségek terén nehézségekkel küzd, tájékozatlan a helyi kisebbségi politikában és az országos politikában egyaránt.	Csoportos közmunka, illetve képzési programok indulásakor közéleti tájékoztatás, közösségépítő pályázatok figyelése, közösségépítő programok szervezése, szülői munkaközösségekre (óvodai, iskolai) való építkezés, érdemi együttműködés kialakítása a JRNÖ-tal.
Településünk bérlakás-állománya mennyiségében kevés, minőségét tekintve a lakások rossz állapotúak, felújításra szorulnak, szociális bérlakásokkal nem rendelkezünk.	Pályázati lehetőségek feltárása, a Komplex telepprogramunk pályázati dokumentációjának aktualizálása, amely alapján 10 új önkormányzati bérlakás kerül kialakításra.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekszegénység nagy mértékű	A gyermekétkeztetés jelenlegi színvonalának

településünkön (magas a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya)	megőrzése, a nyári gyermekétkeztetés biztosítása minél nagyobb létszámban. Komplex gyermekek/családok társadalmi integrációját támogató programok kidolgozása, pl. Tanoda, Biztos Kezdet gyerekház, IPR, esélyteremtő pályázat, ösztöndíj programok, pályázati lehetőségek folyamatos monitorozása, projektek benyújtása.
A humán szolgáltatások területén szakemberhiánnyal küzdenek a gyermekeket ellátó intézmények (a védőnői szolgálat, óvoda, iskolák, gyermekjóléti szolgálat létszámfeltételei a helyi szükségletekhez nem biztosítottak), nagy a szakemberek leterheltsége.	Az álláshelyek folyamatos pályáztatása, Ösztöndíj program kidolgozása, fenntartása helyi fiatalok számára hiányszakmák képzési támogatására.
Magas a nevelőszülőnél nevelkedő gyermekek száma, ami a helyi ellátórendszer leterheltségét tovább fokozza, valamint a gyermekek közösségeiben is nehézségeket szül.	Rendszeres kapcsolattartás a nevelőszülői hálózatot működtető fenntartókkal, valamint a területi gyermekvédelmi szakszolgálatokkal, a gyermekjogi képviselővel.
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális és gyermekjóléti ellátások szolgáltatási körének bővítése, adósságkezelési szolgáltatás

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élő idősök aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
Gyakran válnak áldozattá.	Idősök személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, az áldozattá válás elkerüléséhez szükséges ismeretek közvetítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Intergenerációs programok szervezése.

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során, településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
<p>Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló javításának lehetősége javul.</p> <p>Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége javuljon, munkaerő-piaci beilleszkedési esélyeik növekedjenek, társadalmi kirekesztettségük csökkenjen.</p> <p>Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődésének biztosítását, családban történő nevelkedésük biztosítását, megtartását, a gyermekszegénység csökkentését, kompenzálását.</p> <p>Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idős személyek szociális, egészségügyi szolgáltatásait biztosítsuk, életminőségüket javítsuk, a tevékeny időskorra lehetőségük legyen, és a nemzedékek közötti kapcsolat szélesedjen.</p> <p>Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.</p> <p>Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fogyatékos emberek másokkal egyenrangú állampolgárokként, a közösség elismert tagjaiként élhessenek, társadalmi integrációjukat elősegítsük, biztosítsuk az egyenlő esélyű hozzáférésüket a település szolgáltatásaihoz, szorgalmazzuk a mozgáskorlátozottak részére, az akadálymentesített épületek kialakítását.</p>	

9 Jászladány szellemi, kulturális, sportélete, társadalmi szervezettsége, a civil szerveződések tevékenysége, mindezek kihatása a térségre

9.1 Jászladány szellemi, kulturális élete

9.1.1 Jászladány kulturális intézményei és élete

Pezsgő közösségi élet várja egész évben a feltöltődés és pihenés céljából érkezőket is, hiszen Jászladány rendezvényei az évszakok változásához igazodva, a kikapcsolódás legteljesebb élményét nyújtva várják a szórakozni vágyókat. A kulturális élet szervezéséből a Nagyközségi József Attila Művelődési Ház és Könyvtár, amely legnagyobb mértékben veszi ki a részét, hiszen szervezeti és működési szabályzatában foglaltak szerint önkormányzati fenntartású intézményként szervezi és lebonyolítja Jászladány kulturális és a nemzeti ünnepekhez kapcsolódó rendezvényeit, közösségi akcióit, illetve segítséget nyújt a civil szervezetek által megvalósítani kívánt programokhoz.

9.1.2 Nagyközségi Könyvtár

A Nagyközségi Könyvtárat 1963-ban hozták létre, majd 1968-ban megalapították a József Attila Művelődési Házat. Az intézmények összevonásáról 2008-ban született döntés és így alakult meg a Nagyközségi József Attila Művelődési Ház és Könyvtár, amelynek székhelye a település szívében található Művelődési Ház, míg a Nagyközségi Könyvtár telephelyként működik tovább. A könyvtár állománya meghaladja a 25.000 kötetet, ezt folyamatosan gyarapítják, amelyhez a lakosság ajánlásait is várják, hogy így mindenki számára megfelelő könyvállományt tudjanak biztosítani. A bibliotéka korszerű olvasóteremmel rendelkezik, hat olvasói, és két dolgozói számítógép és internet elérhetőség szolgálja ki a lakosságot.

A 2019-es évben egy pályázatnak köszönhetően az épület tetőtere teljes átalakításon esett át, amelynek köszönhetően egy hangulatos, minden tekintetben korszerű és modern közösségi tér alakult ki, ahol lehetőség van író-olvasó találkozók, ismeretterjesztő előadások, könyvbemutatók, valamint kiscsoportos tehetséggondozó foglalkozások, kézműves szakkörök megrendezésére is.

A tetőtér 68 m², amelynek berendezésére 2021 májusában az intézmény a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtárak és Levéltárak Kollégiuma által kiírt „Települési könyvtárak szakmai eszközfejlesztése, korszerűsítése” című pályázati felhívásra küldte el támogatási kérelmét, amelyet kedvezően bíráltak el, így az intézménynek lehetősége nyílik új bútorokkal berendezni a megújult tetőteret. A felnőtt olvasók számára jelentős szak- és szépirodalmi könyvállomány áll rendelkezésre. Az olvasósarokban a könyvek mellett a széles spektrumú folyóirat állományt is lehet lapozni. A helyi- és napilapok mellett az érdeklődő tudományos ismeretterjesztő, lakberendezési, „női magazinokat” stb. találhat: National Geographic, Nők Lapja, Nők Lapja Egészség, Lakáskultúra, Burda. A gyermekek számára is számos magazin áll rendelkezésre. A folyóiratok régebbi számai a könyvekhez hasonlóan kölcsönözhetőek.

A legkisebbekre gondolva külön ifjúsági szépirodalom és gyermek szakirodalom került kialakításra, illetve meserészleg található az épületben. 2018 óta rendszeresen a „Könyvtár-Mozi” programok, amelyek heti egy alkalommal várják a legkisebbeket a könyvtár tetőterében, ahol népszerű rajzfilmeket nézhetnek meg, kihasználva a Nemzeti Digitális Archívum rajzfilmes adatbázisát, és segítségül hívva a digitális technika eszközeit. Ezek a mini-mozik remek alkalmat jelentenek arra, hogy az apróságok megismerkedjenek a közösségi mozi látogatás élményével, meglevenedtek számukra azok a mesék, melyeket az óvónénik könyvből olvastak számukra.

89. kép Jászládányi óvodások „A magyar népmese napján” a könyvtárban (2022.)

A rajzfilmek megtekintését követően a könyvtárosok és az óvodapedagógusok a gyerekekkel közösen megbeszélik mit is láttak. Miről szóltak a mesék, milyen tanulságot szűrtek le belőlük a maguk számára, és a saját fantáziájukban megteremtett képtől mennyivel tértek el a mesefilmek rajzolt figurái. Ezek az alkalmak jó lehetőséget adnak a gyermekek szókincsének fejlesztésére, beszéd- és fogalmazáskészségük javítására és az egyéni megnyilvánulásokra is. A program segítségével a gyermekek a könyvtárral megismerkednek, amely későbbi aktív olvasóvá válásukhoz is hozzájárul.

A felnőtt olvasók számára a hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett, a technika fejlődését követve és a társadalmi igények változásait figyelembe véve folyamatosan bővítik szolgáltatásaikat. A könyvtár 2002-óta biztosít a látogatói számára internet elérhetőséget. Közösségi internet-hozzáférési helyként 2004-től eMagyarország Pont, majd 2018-ban GINOP-3.3.1-16-2016-00001 kódszámú, „Digitális Jólét Program Pontok fejlesztése” című nyertes pályázatnak köszönhetően Digitális Jólét Pontként működik tovább, amelynek köszönhetően számítógépes eszközparkja is jelentősen korszerűsödött. Olyan okos eszközök állnak immár az olvasók rendelkezésére, amelyekkel könnyen és gyorsan elsajátíthatják a digitális írástudás alapjait, és a hátrányos helyzetű lakosok számára is elérhetővé vált, hogy az online világgal ismerkedjenek. 2019-ben havi rendszerességgel kiscsoportos foglalkozások keretében kínáltunk lehetőséget a számítógép használat elsajátítására és az internettel való ismerkedésre. A laptopokat, tableteket, multifunkciós színes nyomtatót (scanner + fénymásoló), projektort és az okos telefonokat tehát nem csupán olvasóink és látogatóink használhatják, de az álláskereső, vagy azok a lakosok is, akik számára otthonaikban nincsen megfelelő okos eszköz. A könyvtárban képzett mentorok nyújtanak segítséget mindenki számára. A beiratkozott olvasók száma 800 és 1000 fő között mozog. Az intézményt a lakosság több mint egyharmada használja, látogatja rendszeresen. Öröndetes változás, hogy az elmúlt időszakban a felsőoktatási

intézményekben tanuló fiatalok egyre sűrűbben látogatják a könyvtárat, különös tekintettel az elmúlt időszak digitális oktatására. A pandémia idején a könyvtár biztosította a lehetőséget a dokumentumok kölcsönzésére, amelyet előre, telefonon, illetve e-mailben egyeztetve lehetett lebonyolítani.

9.1.3 Művelődési Ház

90. kép A Művelődési Ház épülete

A Nagyközségi József Attila Művelődési Ház és Könyvtár intézménye az önkormányzat fenntartásában önállóan gazdálkodva összevont közművelődési és közgyűjteményi feladatokat lát el Jászladányon belül három telephelyen (Művelődési Ház, Könyvtár, Tájház) működve.

A Művelődési Ház a település lakossága számára biztosítja a kulturális és szabadidős tevékenység igényeinek kielégítését. A helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása mellett a lelkes munkatársainak a helyi ünnepek, rendezvények megszervezése is feladataik közé tartozik. Az épület 1983-ra nyerte el mai formáját, amelyben egy akusztikus falakkal ellátott, 250 személy befogadására képes színházterem várja a látogatókat. A település folyamatos fejlődésének egyik állomásaként 2020-ban az intézmény színházteremének átalakítási munkálatai valósultak meg, amelynek köszönhetően egy többfunkciós teremmel gazdagodott az épület, így biztosítva lehetőséget minél színesebb kulturális, szórakoztató, ismeretterjesztő rendezvények megszervezésére.

A létesítményben helyet kapott négy, kevesebb személy befogadására képes terem is, amelyekben helyi civil szervezetek, amatőr alkotóműhelyek és alapfokú művészeti oktatások kihelyezett tagozatainak növendékei lelnek otthonra. A termeket összekötő közlekedő folyosó kialakítása lehetővé teszi időszakos kiállítások megrendezését és két esemény között a Művelődési Ház életének eseményeit dokumentálják fotók formájában.

A művelődési ház számára az elmúlt időszak az új lehetőségek, innovatív kezdeményezések és az online térben megvalósuló programok időszakát hozta el. A járványhelyzet speciális kapcsolattartást kívánt meg az intézmény és a településen élők között. Az online tér újfajta

lehetőségeket kínáló világa tárult fel a munkatársak számára. Az eddig jelenléti programrésztétel helyett, virtuális kapcsolatot tartottak fenn a lakosokkal, amelynek a művelődési ház közösségi oldala szolgáltatja a platformot. A közösségfejlesztés e formájának segítségével megannyi változatos játékba igyekeztek bevonni az időseket és a fiatalokat. A közösségi média szerepének térhódításával egyre nagyobb hangsúlyt kell tehát fektetni a kommunikáció ezen formájára is, és az új, egyedi tartalmak hozzájárulhatnak egy-egy rendezvény, közösségi esemény teljesebbé tételéhez.

91. kép Konferencia a felújított színházteremben

Az intézmény fontos feladatai közé tartozik, hogy:

- koordinálja és generálja a település közművelődési, közgyűjteményi, civil és szabadidős tevékenységét,
- közművelődési feladatellátáson belül (az igénybevevőknek ingyenesen) végzi a település állami és helyi ünnepeinek szervezését és lebonyolítását pl: nemzeti ünnepek, falunapi rendezvények,
- támogatja és végzi a helyi művészeti értékek feltárását megőrzését pl.: kézműves kiállítások szervezése, Tájház gyűjteménye,
- helyet, infrastruktúrát és szakmai segítséget biztosít ingyenesen a helyi civil szervezeteknek és az önszerveződő művészeti és szabadidős csoportoknak, mivel ezek a csoportok tevékenységüket és összejöveteleiket a Művelődési Házban végzik,
- saját szervezésű klubokat tart fenn a szabadidős lehetőségek bővítése érdekében (pl.: Kreatív Kézimunka Kör)
- helyet biztosít egészség-megőrzési tevékenységeknek Pl.: szűrővizsgálatok, mozgásstúdiumok,
- pályázati tanácsadást végez civil szervezeteknek,
- ifjúsági információs tanácsadást végez,
- kulturális turisztikai delegációk fogadását végzi (Tájház),
- oktatási partnerintézményeivel együttműködve részt vesz a helyi fiatalok tehetséggondozásában: tehetségkutató versenyeket, kiállításokat szervez,

- felnőttek számára kínál lehetőséget digitális kompetenciafejlesztésre, így biztosítva az élethosszig tartó tanulás lehetőségét aktív, illetve nyugdíjas korúak részére egyaránt,
- önálló rendezvényeket szervez és bonyolít közművelődési tartalomfeltöltéssel pl: Családi Farsang népszokás-bemutatóval, táncházzal,
- tájelőadásokat szervez,
- kiállításokat rendez, illetve fogad be,
- az óvodai korcsoportnak rendszeres bábszínházi, illetve interaktív zenés meseelőadásokat biztosít, így ismertetve meg a színház varázslatos világával a legkisebbeket,
- filharmóniai beavató-előadásokat szervez helyi megvalósításban óvodás és kisiskolás gyerekeknek,
- közkönyvtári feladatellátást végez az azokhoz kapcsolódó szolgáltatásokkal (helyben olvasás, kölcsönzés stb.),
- Digitális Jólét Pontot működtet, NAVA pontként működik,
- „Könyvtár-Mozi” előadásokat szervez a legkisebbeknek heti rendszerességgel,
- TérZene programsorozatba bekapcsolódva, szabadtéri komolyzenei koncertek helyszínévé, a klasszikus zene legvirtuózabb képviselőit látta vendégül a település.

92. kép Húsvéti Tojásfa díszítése (2021.)

A művelődési ház folyamatosan törekszik arra, hogy pályázati forrásokat felkutatva minél több új kulturális tartalommal töltsse meg a település közösségének életét. A jövőbeni célok között az épület folyamatos korszerűsítése szerepel, amely az említett forrásokból valósulhat meg, így egy modern, koncert és színházi előadások befogadására, konferenciák, továbbképzések megvalósítására alkalmas helyszínné válik az intézmény, amely a hagyományokon alapulva nyújt

kezet a jövőnek.

9.1.4 Tájház

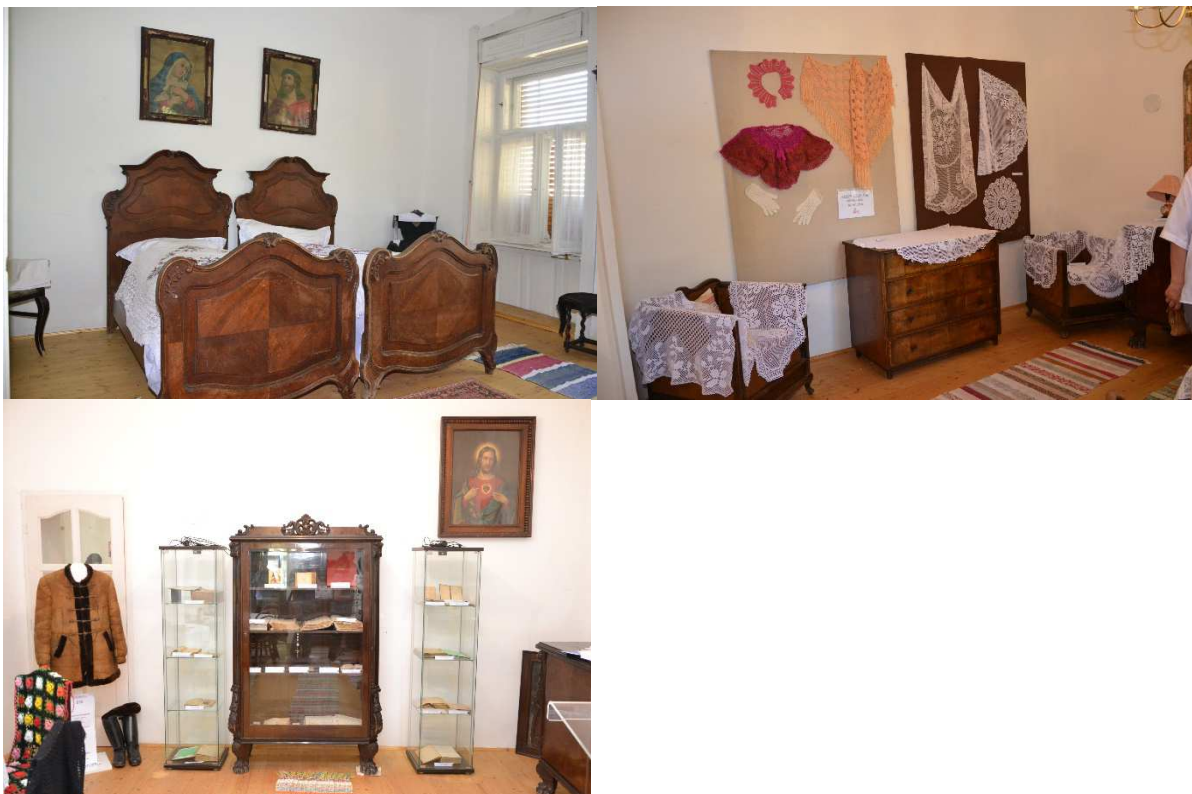

93. kép A Tájház épülete

Az intézményhez tartozik még az 1930-as évek stílusát idéző Tájház épülete is, melyet 2004-ben, a településen megrendezett X. Jász Világtalálkozóra nyitottak meg a nagyközönség előtt, és amely attól kezdve helyt ad a település egyes rendezvényeinek is.

A tájházat 2004-ben közel másfél millió forintos beruházás keretében újíttuk fel. A jászladányi Tájházban látható állandó kiállítás berendezése az 1930-as évek polgári-paraszt stílusát idézi. Az állandó kiállításon túl időszakos kiállítások is megrendezésre kerülnek, amelyek főként a település nagyrendezvényeihez kapcsolódnak (Jász Piknik, Ladány Napja, Hagyományörző Disznóvágás). A Tájház környezete a természetesség jegyében került kialakításra. Rendezvények alkalmával reggel 8 órától délután 18 óráig van nyitva, és díjtalanul látogatható. Egyéb napokon a Tájház zárva van, de előzetes bejelentkezéssel bármikor megtekinthető. Kihasnálva, hogy a településen átmenő forgalom a Tájház udvarát jól belátja, és a lakosok közlekedési útvonalával is egybeesik, a közművelődési dolgozók előszeretettel terveznek tematikus installációkat az udvarra: pl. madárijesztő kiállítás, életnagyságú Betlehem.

A 2020-as évben a Teleki László Alapítvány – Népi Építészeti Program keretében nyílt lehetőség támogatási kérelem szakmai előkészítés benyújtására, amelynek keretében a Tájház teljes épületének rekonstrukciója, eredeti állapotának visszaállítása valósulhat majd meg. A pályázat első szakaszában megnyerte a település a benyújtott támogatásra a forrást, így szakértők bevonásával megtörtént a ház műszaki állapotának felmérése, majd az elkészített terveik benyújtásra kerültek a Teleki László Alapítvány részére. A pályázat két lépcsőben valósul meg, amelynek második része a kivitelezésre vonatkozó költségvetés forrását biztosítja a támogatási kérelmet benyújtók számára.

94. kép Tájház

9.1.5 Civil Szervezetek

A művelődési ház és a könyvtár életéhez szervesen kapcsolódnak a település civil szervezetei is, hiszen itt kapnak helyet az alkotó-művelődő közösségek és számos civil szervezet tartja itt gyűléseit, programjait. Azon szervezetek, amelyek a település hagyományait őrzik, ápolják és a fiatalok számára továbbadják.

A település önszerveződő kezdeményezései a XIX. század végére nyúlnak vissza, 1868-ban alakult meg a Jászladányi Olvasókör, Kossuth Lajosnak a jászladányiakhoz írt (első) Kasszandra-levele nyomán. Sokan évekig leveleztek vele. A XX. század elején és a két világháború között 28 egyesület működött. Nagyközségünk jelenlegi szellemiségéhez igen jelentős mértékben hozzájárultak az itt élő neves személyiségek (Antal Mihály, Kozlay Jenő, Orosz István, dr. Nagy János, dr. Mizsei Béla, Tólas Ernő, Gaál István), emléküket gondosan őrizzük és ápoljuk. A település a magyar kulturális és tudományos életet is gazdagítja, eddig négy akademikust „adtunk” az országnak (Antal Mihály, Somfai László, Berényi István, Kocsis Károly). Nagyközségünk szülötte Ladányi Szeréna, aki elhivatottan küzdött a női választójogért, Paróczai András, kétszeres Európa bajnoki ezüstérmes futó, olimpikon, jászladányi gyökerekkel rendelkezik Drávucz Rita világ- és Európa bajnok vízilabdázó és jelenleg is itt él Bezzeg Nándor, 17-szeres magyar darts bajnok. Nem feledkezhetünk meg a cigányzenész dinasztiákról, akiknek generációról generációra szálló művészete ma is meghatározó: a Rác- és a Suki családok számos kiváló zenészt adtak az országnak (pl. Rác Aladár „Tuskó”). A folyamatosan pezsgő közösségi

élet mozgatórugója a 19 bejegyzett nonprofit szervezet és 17 egyéb szervezet, közülük több bejegyzett civil szervezet, egyesület. Az önkormányzat az elmúlt időszakban évente 3 millió forinttal vesz részt a szervezetek támogatásában. Továbbá ingyenes/kedvezményes teremhasználat, humánerőforrással, géphasználattal járul hozzá hasznos tevékenységeikhez, illetve térítésmentesen biztosít teret rendezvényeik számára. A nonprofit szervezetek segítenek bizonyos önkormányzati feladatok ellátásában, elsősorban a település közbiztonságával, szépítésével, fejlesztésével kapcsolatos tevékenységeket végeznek.

A közösség ereje a legfontosabb egy település életében, hiszen az összefogással új irányt vehet annak fejlődése. A közösségi összefogás legszebb példája a XXIII. Jász Világtalálkozó megvalósítása. A nagyszabású rendezvény előkészületi munkáinak során a helyi lakosok és a civil társadalom tagjai fogtak össze és önkéntesként segítették a szervezők munkáját. 2018-ban Jászládányon a TOP-5.3.1-16-JN1-2017-00003 azonosító számú „Helyi közösségek fejlesztése Jászapáti járás 9 településének összefogásával” című projekt keretében új lendületet kapott a civil társadalom és a település vezetésének együttműködése. A pályázatnak köszönhetően új, a közösségi életet meghatározó kezdeményezések indultak útjukra, és lehetőség nyílt a generációk közötti kapcsolat mind szorosabbra fűzésére is, hiszen a legnagyobb humánerőforrást a településen az aktív nyugdíjas és a fiatal korosztály képviseli, amelyet a megfelelő módon megszólítva és az eseményben érdekeltté téve lehet bevonni a közös munkába. Két olyan korosztályról van szó, amelyet képes a jó ügy érdekében mozgósítani a település, a munkában még aktív tagjait is, és így gyakorlatban, a nagyközség valamennyi lakosa a közösség érdekében tevékeny önkéntessé válik. Lelkesen vállalnak szerepet minden esemény, akció vagy települési nagyrendezvény alkalmával.

A település három nyugdíjas klubja a „Fogadj örökbe” akció keretében a település egy-egy központi területén található parkot gondoz, amelyek így minden évszakban a legszebb díszben fogadják az odalátogatókat.

A helyi fiatalok szintén élen járnak, ha önkéntes munkáról van szó, hiszen a barátokkal való együttműködés a közösség összetartó erejét növeli és a fiatalok találékonysága, közvetlensége nagyban hozzájárul a kulturális, társadalmi híd kiépítéséhez. Fontos megjegyezni, hogy ezen események alkalmával, amikor létrejön a generációk találkozása elérhető közelségbe kerül azon törekvés is, hogy a Jászládányon élő fiatal generáció tagjai számára újra vonzóvá váljon a vidéki életforma. Fontos, hogy érezzék, tudják, hogy ők maguk a település jövője, amellyel élővé válik dédszüleik, nagyszüleik és szüleik évtizedes öröksége. Az ember egyik alapvető szükséglete, hogy egy közösséghez tartozzon, amelynek tagjaként érezheti, hogy személye fontos része az egységnek. Annak az egységnek, amelyben az ősök által az utódokra szálló hagyományok hálóként fonják körbe a múlt-jelen-jövő generációit.

Év	Kitüntetett neve	Foglalkozása
1993	Rigó Lajos	Tanító
	Dr. Nagy János	orvos (posztumusz)
1994	Kún Sándor	Tanár
	Pávay Sándor	Kanonok
1996	Gaál István	történetkutató

Év	Kitüntetett neve	Foglalkozása
	Zana Sándorné dr.	agrármérnök
	Zana Sándor	közgazdász (posztumusz)
1997	Tálas Ernő	operaénekes
1998	-	-
1999	Csík István	kézműves
2000	Dr. Bakos János	orvos (posztumusz)
	Pomázi Lajos	Tanító
2001	-	-
2002	Drávucz Lajosné	Óvónő
2003	-	-
2004	Tóth László	A T-Plasztik Kft. alapítója, ügyvezetője
2005	Dr. Szántó László	Állatorvos
2006	Nagy Gellértne	Tanító
2007	Dankó István	agrármérnök
2008	Dr. Kolláth György	alkotmányjogász
2009	Gál Józsefné dr.	gyógyszerész
2010	Gubicz István	Építésztechnikus, „Jászkapitány”
2011	Makai István	festőművész, agrármérnök
2012	Pataky Vidor	c. kanonok
2103	Dr. Tanács Erzsébet	gyermekorvos
2014	Tóth Mácsai Árpád	mezőgazdasági vállalkozó
2015	Gonda Sándor	képviselő
	Szűcs István János	ny. pedagógus
2016	Lajkó Terézia	ny. jegyző
2017	Pócs János	országgyűlési képviselő
2018	Baginé Gavaldik Livia	gyermekvédelmi intézmény vezető
2019	Bíró Balázs	munkavédelmi szakember, fényképész
2020.	-	-
2021.	-	-
2022.	Major Antal Mihály	bizottsági tag

20. táblázat Jászládány díszpolgárai

Év	Kitüntetett
2005.	Gubicz István
2006.	Nagy Mihályné
2007.	Bezzeg Nándor
2008.	Fejes Katalin, Lázár Boglárka,

	Nagy Zsolt, Papp Benjámín,
2009.	Katona Gábor
2010.	Törőcsik Béla
2011.	Vincze Dániel
2012.	Napközi Otthonos Óvoda közössége és Móra Ferenc Általános Iskola közössége megosztva
2013.	Borbély Sándor
2014.	Kovács Tamás plébános
2015.	Környezetvédő Nyugdíjas Klub
2016.	Szűcs Zoltán Lajos
2017.	Szikszainé Gál Ildikó, Szikszai János, Vincze János Farkas
2018.	Rácz Aladár
2019.	-
2020.	-
2021.	-
2022.	-

21. táblázat Az Év embere Jászladányon díj kitüntetettjei

9.2 Jászladány sportélete – Jászladányi Egyetértés Sportegyesület 2020. évi eredményei

Az Egyetértés Sportegyesület jelenleg 3 aktív szakosztállyal tevékenykedik. A szakosztályok: kispályás labdarúgó szakosztály, erőemelő szakosztály és darts szakosztály. A 3 szakosztály tagságát 38 igazolt és 19 amatőr státuszú versenyző adja.

9.2.1 Az erőemelő szakosztály 2020. évi eredményei

Az Erőemelő szakosztály 6 igazolt és 9 amatőr versenyzővel szerepel a Nemzeti Bajnokságok versenyrendszerében. Versenyzőik közül Somodi Vince 18-szoros Magyar Bajnok, VB 6. és EB 3. helyet büszkélkedhet. Vince teljesítményén felül a szakosztály tagjai az utóbbi években további 13 Magyar Bajnoki címmel gazdagították a nagyközség, az egyesület, illetve szakosztályuk dicsőségfalát.

95. kép Vince az Európa Bajnoki bronzérmet érő 240 kg-os sikeres felhúzás közben

A pandémiás helyzet megkeserítette a sportolók életét 2020-ban mind a felkészülés, mind a versenyzés nehezen kivitelezhető volt. A tavaszi versenyeket az utolsó pillanatban mondták le. Az erőemelő szakosztály egyik tagja meghívást kapott az erősemberek kamionhúzó bajnoksága első fordulójába, és másnap megrendezésre kerülő fekvő nyomó versenyre, amiket 3 nappal a verseny előtt lemondtak.

A Magyar Erőemelő Szövetség versenyein belül Somodi Vince tudta képviselni csapatukat Szombathelyen 2020.09.12.-én, ahol elhozta az aranyérmet 522,5 kg összteljesítménnyel.

A megmérettetés hiánya nem szegte kedvüket és az edzőmunkát elvégezték. Csapatuk 4 fővel bővült visszatérő és új emberekkel egyaránt.

Eredményeiket leginkább a rendhagyó házi bajnokság eredményei tükrözik, ahol mindenki a tőle elvárható maximumot nyújtotta és egyéni csúcsok születtek.

Az eredményeket elősegítette az egyesület önjelölt, illetve a 2020-as évi önkormányzati támogatásból beszerzett eszközök, melyekkel sikerült bővíteni a „műhelyük” felszereltségét.

Terveik között szerepel egy kardió gép beszerzése úgy, mint futópad vagy egy edzőtermi kerékpár, melyek elősegítik sportolóink állóképességét is.

9.2.2 A darts szakosztály 2020. évi eredményei:

A Darts Szakosztály 13 versenyengedélyes, valamint 10 amatőr státuszú versenyzővel szerepel az Országos szakszövetség által szervezett versenyeken. A szakosztály játékosai 4 Magyar Bajnoki címmel, 4 ezüstéremmel és két bronzéremmel büszkélkedhetnek. Ebből a szakosztályból indult a nyolcszoros magyar bajnok Bezzeg Nándor, aki a magyar darts sport történetében egyedülként 2008 decemberében kijuthatott a londoni Alexandra Palace-ban megrendezett profi Darts Világbajnokságra, miután magyar bajnokként megnyerte Prágában a közép-kelet-európai kvalifikációs tornát.

96. kép A 2019-es csapatbajnokság döntőjében 5. helyezett darts szakosztály versenyzői

A 2020-as év a darts szakosztály tekintetében is elég hiányos versenylehetőségekkel volt tarkítva. A szakosztály felnőtt versenyzői a Sportági szakszövetség versenyrendszerének Steel Magyar Darts Liga versenysorozatain, valamint a Steel Nemzeti Csapatbajnokság fordulóin tudták képviselni nagyközségünket. A Magyar Darts Liga versenysorozat szerencsére csak minimálisan csorbult a vírushelyzet miatt, hiszen a 2020-as korlátozások csak 3 hónapos kihagyást eredményeztek a saját rendezésű versenyek tekintetében. A versenyzők a Nagyközségi József Attila Művelődési Ház és Könyvtár, művelődési házban lévő versenyhelyszínének látogatási korlátozása miatt, 2020-ban a régiós klubok versenyein való részvétellel próbálták ellensúlyozni a kieső lehetőségeiket. Szerencsésnek mondható, hogy a közelükben tevékenykedő Szolnoki,

Ceglédi és Kecskeméti sporttársak klubhelységei zárt kapus mérkőzések lebonyolítására alkalmas, korlátozás alá nem eső helyszínek, így többletutazásokkal, de töretlen lelkesedéssel hidalták át a nehézségeket.

A Steel Nemzeti Csapatbajnokság 2020-as évadát összevonták a 2021-es év versenyével, így a 2020. év végén nyitva maradt bajnokságot a 2021-es korlátozások enyhülésével indította a szövetség.

Az utánpótlás versenyzők töretlen hozzáállással képviselik a szakosztályt és minden olyan versenyrendszerben, ahol lehetőségük van, megméretik magukat, még a felnőtt mezőnyben is.

2020-ban csak 1 fordulót bonyolított a Szövetség, melyben az Ifjúsági kategóriát csapatuk tehetséges fiatal versenyzője Polonyi Zoltán nyerte és győzelmével felhívta magára a szövetségi kapitány figyelmét, az ifjúsági válogatottba való bekerülés vonatkozásában.

9.2.3 A Kispályás-labdarúgó szakosztály 2020. évi eredményei

A Kispályás labdarúgó szakosztály a Jászberényi Kispályás Labdarúgó Bajnokság versenyein tavasszal-nyáron műfüves, míg az őszi-téli időszakban terem-bajnokságban szerepel. Igazolt versenyzők száma 19.

97. kép Kispályás-labdarúgó szakosztály

A 2019-2020-as terem tornán a 2. osztályt megnyerték. A gólkirályi cím is az ő versenyzőjük nevéhez kötődött, teljesen megérdemelten. Hosszú szünet következett a vírus helyzet miatt. Ezáltal nem tavasszal, hanem ősszel indult egy fél szezon (teljesen tét nélküli). Ott 2. osztályban 12 csapat közül a 7. helyen végzett a csapat. Sajnos az idény végén - szintén a vírus helyzet miatt - nem került megrendezésre a városi terem torna.

A nyáron egyesületi tagdíjakból, és önkormányzati támogatásból befolyt összegből sikerült megrendezni egy tornát, ahol Gál Krisztián csapattársuknak szerveztek gyűjtést betegsége költségeinek enyhítésére. A torna jól sikerült, egy nagy létszámú verseny tudott megvalósulni.

9.3 Jászladányon a Jóga csoport

Jászladányon a Jóga csoport 1998 óta működő, önszerveződő csoport. A tagok minden kötelezettség nélkül csatlakozhatnak, illetve kiválhatnak a csoportból. Ily módon nehéz megmondani, hogy hány fővel működik a csoport – jelenleg 13-16 fő között mozog a létszámuk.

98. kép A jóga csoport

A napjainkban egyre nagyobb elismertséget kivívó, és egyre inkább közkedvelt jóga gyakorlatilag bármely korosztálynak ajánlható mozgásforma. Jászladányon főként 50 évnél idősebb személyekből áll a tagságuk. Klubbot nem alakítottak, tagsági díjuk nincs, tisztségviselők nincsenek.

A foglalkozás vezetője Bezzeg Gáborné, akadályoztatása esetén Kiss Imréné, ill. bármely vállalkozó szellemű, több éve rendszeresen résztvevő csapattárs, aki tudja és vállalja a gyakorlatok végzése közben az irányítást is.

1998-ban egy szolnoki jógaoktató vezetésével kezdték a mozgásformát elsajátítani, aki több, mint két évig járt ki, majd maguk közül „kinevelkedett” társ vezetésével folytatták és folytatják a mai napig is.

Alapvetően mindig az Etká jóga módszerre támaszkodtak, amely eleinte hatha jóga gyakorlatokat takart. Jelenleg pedig az új Etká anyó által kidolgozott -, a mindennapi élet során (is) használható módszert alkalmazzák.

Az a vállalkozó szellemű egyén válik csapatuk tagjává, aki kitartóan (legalább 1-2 hónapig) eljár középük a foglalkozásokra, ráérez annak kedvező élettani hatásaira (testi és lelki), megközelítőleg hasonló mentalitású (gondolkodású) mint a csoport-átlaga.

Fontos ráérezni a mozgásforma mentális részére, mert a nélkül a jóga nem jóga, csak torna.

Rendes körülmények között hetente egy alkalommal tartanak foglalkozást. A foglalkozás első részében megosztják egymással gondolataikat, örömeiket, ami fontos momentum, hiszen ezzel hangolódnak egymásra. Majd bemelegítenek, ászanákat végeznek és relaxálnak, összességében két órán át.

9.4 Jászládány társadalmi szervezethe, a civil szerveződések tevékenysége

Jászládány mindennapi életében rendkívül nagy hangsúly helyeződik a civil szerveződések működésére. A település méretéhez és lakosságszámához mérten jelentős számú civil szerveződés lát el feladatot a településen és esetenként, más településeken.

A Jászládányon működő civil szerveződések:

sorszám	Szervezet neve	Bíróági nyilvántartásba bejegyzett		Szervezet székhelye/ címe	Szervezet képviselőjének / vezetőjének neve
		igen	nem		
1	Együtt-Értünk Egyesület	X		5055 Jászládány, Petőfi S. út 4.	Nagy Beatrix
2	A Gyermekek Mosolyáért Közalapítvány	X		5055 Jászládány, Petőfi S. út 11.	Lajosné Kiss Klára
3	"Csillogó Szemekért" Alapítvány	X		5055 Jászládány, Petőfi S. út 13.	Seresné Lados Éva
4	Idősek Otthona Közalapítvány Jászládány Nagyközség Lakosságáért	X		5055 Jászládány, Kossuth L. út 116.	Baginé Gavaldik Livia
5	Jászládány Biztonságáért Alapítvány	X		5055 Jászládány, Hősök tere 6.	Nagypál Béla
6	Jászládányi Fiatalok Továbbtanulását Segítő Alapítvány	X		5055 Jászládány, Hősök tere 6.	Szűcs István János

7	KIS KEZEK NAGY MESTEREK MŰVÉSZETI ALAPÍTVÁNY	X		5055 Jászládány, Kossuth L. út 110.	Kun Frigyesné
8	"Otthontól az Otthonig" Időseket Segítő Alapítvány	X		5055 Jászládány, Petőfi S. út 39.	Gyárfás Lajos
9	"Remény" Időseket Segítő Alapítvány	X		5055 Jászládány, Kossuth L. út 106.	Müllerné Braun Erika
10	"Új Iskoláért Alapítvány"	X		5055 Jászládány, Hősök tere 7.	Józsa Gabriella
11	Dózsa Horgász Egyesület	X		5055 Jászládány, Kossuth L. út 110.	Major Ferenc
12	Fagyöngy Kulturális Egyesület	X		5055 Jászládány, Széchenyi u. 9.	Márkus Andrea
13	Jászládányért Egyesület	X		5055 Jászládány, Hősök tere 6.	Bagi Zsolt Arnold
14	Jászládányi Egyetértés Sportegyesület	X		5055 Jászládány, Nagytemető u. 5.	Berkó János
15	JÁSZLADÁNYI GAZDAKÖR Egyesület	X		5055 Jászládány, Kossuth L. út 135.	Mezei Róbert
16	Jászládányi Polgárőr Egyesület	X		5055 Jászládány, Hősök tere 4.	Bertalan László
17	Jászládányi Postagalambsport Egyesület	X		5055 Jászládány, Kossuth L. út 78.	Túróczy Antal
18	Pro-Darts - Hungary Sportegyesület	X		5055 Jászládány,	Bezzeg Nándor

				Táncsics M. u. 30.	
19	Arany Ősz Nyugdíjas Klub		X	5055 Jászladány, Petőfi S. út 72.	Zana Józsefné
20	Aranykalász Vadásztársaság	X		5055 Jászladány, Kossuth L. út 124.	Tóth Mácsai Krisztián
21	Életet az Éveknek Nyugdíjas Klub		X	5055 Jászladány, Rácz Aladár u. 17.	Gazdag Szilveszterné
22	Jászladányi Gaál István Helytörténeti Kör		X	5055 Jászladány, Kossuth L. út 144.	Vincze Dániel
23	Jászladányi Környezetvédő Nyugdíjas Klub		X	5055 Jászladány, Nefelejcs u. 12.	Gazdag Imréné
24	LADÁNY-ÉRT SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET	X		5055 Jászladány, Hősök tere 4.	Dr. Vargáné Hegedűs Mária
25	Jóga Csoport		X	5055 Jászladány, Tisza u. 43.	Bezzeg Gáborné
26	Mozgáskorlátozottak helyi csoportja		X	5055 Jászladány, Rózsa u. 5.	Katona Zoltán
27	Nagycsaládosok Egyesülete			5055 Jászladány, Petőfi S. út 20.	Garicsné Holló Hajnalka
28	Vöröskereszt helyi szervezete		X	5055 Jászladány, Damjanich u. 2.	Gyárfás Lajos

22. táblázat Civil szervezetek

9.4.1 Jászladányi Polgárőr Egyesület

A Jászladányi Polgárőr Egyesület Nagyközségi Polgárőrség Egyesület néven 1991-ben az országban az elsők között alakult meg. A nagyközség legnagyobb létszámú civil szervezete,

jelenleg 55 fő polgárőr, és 1 fő ifjú polgárőr tagja van. Az egyesület elnöksége öt főből áll, az elnöke Tóth Imre, aki helyi önkormányzati képviselő is.

Céljuk a lakosság szubjektív biztonságérzetének növelése, bűncselekmények megelőzése, lakóközösségi kapcsolatok erősítése, a lakosság és a közbiztonsági szervek közötti bizalom és az együttműködés erősítése. Munkájuk főként éjszakai járőr- és megfigyelő szolgálatból, valamint települési rendezvények biztosításából áll.

Az elmúlt évek során szoros munkakapcsolat alakult ki a helyi rendőrőrsrel, a mezőőrséggel, a közterület-felügyelettel, a Jászládány Biztonságáért Alapítvánnyal, és ami talán a legfontosabb a lakossággal is.

A rendőrségi járőrökkel végzett közös szolgálat megnöveli a közterületen lévő polgárőri szolgálatok számát és hatékonyságát. A saját járőrözési rendszerükben végzett tevékenységükkel csökkentik a szabálysértéseket, bűncselekményeket.

A területek rendszeres bejárása, illetve a bűncselekmények korai felismerése fenyegetettséget jelent a bűnelkövetők számára. A betörések, lopások, csalások és erőszakos támadások megelőzése érdekében az üzlettulajdonosok és a lakosság részére bűnmegelőzési szempontokat ajánlanak a települési nagyrendezvényeken, és interneten keresztül.

2007-től a kerékpárlopások megakadályozása érdekében ingyenes, monogramos kerékpárnyilvántartást, gravírozást bonyolítanak le a rendőrséggel közösen, melyet a jövőben is folytatni kívánnak.

2007-ben Jászládány a „Polgárőr Község” címet és egy személygépjárművet kapott elvégzett tevékenysége jutalmául. A polgárőrség is részt vállalt azokban a feladatokban, amelyek a „Biztonságos település” cím elnyeréséhez járultak. 2013-ban az Egyesület munkáját „Az Év Polgárőr Egyesülete 2013” címmel ismerték el.

A Jászládányi Polgárőr Egyesületet, annak elnökét, és tagjai közül néhányat a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés kiváló munkájáért több alkalommal kitüntetett.

2018-ban az egyesület, 2020-ban pedig Bertalan László elnök vehette át a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendészeti és Közbiztonsági díjat.

2014-től minden évben pályázati támogatásokból, illetve önkormányzati képviselők tiszteletdíjainak felajánlásaiból, térfigyelő kamerákat vásároltak. Eddig összesen 62 darab közterületi térfigyelő kamerát sikerült felszerelni településünk közbiztonság tekintetében kritikus pontjain.

2018-ban megalakult a Jászládányi Polgárőr Egyesület Kutyás Tagozata, melynek hat fő egyesületi, és egy járőrkutya tagja van. Az önkormányzat a kutyás tagozat részére átadott használatra egy ingatlant, ahol a kutyákkal történő foglalkozásokat tartják meg.

Minden év tavaszán megrendezik a „Közbiztonsági Napot”, ahol óvodások és általános iskolások számára tartanak drog prevenciók előadásokat, kutyás bemutatót, illetve több bűnmegelőzéssel kapcsolatos játékos tevékenységet.

A Jászládányi Polgárőr Egyesület tagjainak eredményei jelentősen hozzájárulnak településünk jobb közbiztonságához.

9.4.2 Jászladányi Egyetértés Sportegyesület

A Jászladányi Egyetértés Sportegyesület hivatalosan 1979-ben alakult (jogelődje 1913-ban került megalakításra), civil szervezeti státuszának kezdete, nyilvántartásba vétele 1989-ben történt. Tagjainak száma 40 fő körüli. Vezető tisztségviselői: Berkó János – elnök, Gál Krisztián – alelnök, Bárdos Csaba – titkár.

Sportegyesület által végzett tevékenység

Az egyesület célja a rendszeres sportolás, versenyzés, testedzés, felüdülés biztosítása, a szabadidő hasznos eltöltése iránti igény felkeltése, tagjainak nevelése, a társadalmi öntevékenység és a közösségi élet kibontakoztatása, az egészséges életmód elősegítése, a sporttevékenység feltételeinek megteremtése.

Az egyesület céljának elérését segítő feladatainak megvalósítását, a verseny- és szabadidősport mindennapos tétele céljából szakosztályok létrehozásával és működtetésével éri el. A működtetésben a sporttevékenység megszervezése, végzése, a szakosztályok működési feltételeinek biztosítása a célja.

Tevékenyen részt vesz a fejlesztési célkitűzések meghatározásában és a megvalósításukról való gondoskodásban.

Az országos sportági szakszövetségek, valamint más szervezetek által rendezett sportversenyeken, sporteseményeken és rendezvényeken vesz részt, illetve ilyen sportversenyeket, sporteseményeket és rendezvényeket szervez és lebonyolít. Neveli az egyesület által működtetett szakosztályok utánpótlását. Gondoskodik a szabadidősport feltételeinek biztosításáról, szabadidősport rendezvények szervezéséről, lebonyolításáról. Közreműködik az egészséges életmód elterjesztésében.

A civil szervezet adja a nagyközség sportéletének gerincét. 3 szakosztályának működtetésével feladatának tekinti a lakosság sportolással kapcsolatos igényeinek, tevékenységének ellátását és biztosítását. Sportolói eredmények tekintetében a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei kisvárosok sportolói szintjén szerepelnek. Sport oldalról sajnos infrastrukturálisan nem megfelelően ellátott a nagyközség, így a civil szervezet az önkormányzat segítségével folyamatosan keresi a létesítmények bővítésének lehetőségeit. A településen élők számára a mozgáshoz való teret (az iskola tornaterme mellett) alapvetően a sportpálya biztosítja, amely az Egyetértés Sportegyesület kezelésében van. Az egyesület aktívan részt vesz minden saját és önkormányzati rendezésű eseményen, a sportban elért eredményeikkel a civil szervezet tagjai példamutatóan képviselik vállalt tevékenységük szellemiségét.

9.4.3 Magyar Vöröskereszt Jászladányi Alapszervezete

A Magyar Vöröskereszt Jászladányi Alapszervezete rendkívül régen alakult, alakulására vonatkozóan sajnos információval nem rendelkezünk. A szervezet tevékenysége a településünkön nagyon széles körű, elsősorban a rászoruló családok megsegítése, ruha gyűjtése – és osztása a településen élő családoknak, a véradások megszervezése és lebonyolítása.

A szervezet tagjainak száma minden évben változó, a pandémiás időszakban kevesebb tagja volt, de az előző években 100-150 fős tagsággal is büszkélkedhetett.

A szervezet vezető tisztségviselői:

- a szervezet elnöke: Dr. Bakos Beáta,
- a szervezet titkára: Gyárfás Lajos

9.4.4 Roma Nemzetiségi Önkormányzat

A településen élő helyi roma lakosság számának köszönhetően Jászládány Nagyközségi Önkormányzat mellett működik a Jászládányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

A Jászládányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat jelenlegi Képviselő-testülete 2019. október 14-én alakult meg. A képviselő-testület elnöke Lólé Gyula, további tagjai Rácz Tamás József elnökhelyettes, Farkas Zsolt, Suki Antónia és Suki Béla. A nemzetiségi önkormányzat egy állandó bizottsága a Pénzügyi Bizottság, melynek elnöke Suki Béla, további tagjai Farkas Zsolt és Suki Antónia.

A képviselő-testület megalakulását követően célul tűzte ki az elhanyagolt utcák rendbetételét, faluszépítő program keretében több alkalommal, a roma lakosság bevonásával a közterületeken fűnyírást, árkok takarítását, a Városi temetőben gazolást, szemétszedést végzett. A nemzetiségi önkormányzat kiemelt feladatként határozta meg továbbá a rászoruló lakosok, családok támogatását. Élelmiszert és tisztítószeret tartalmazó csomagok osztásán túl csirke-nevelő programot valósítottak meg, amely során 34 kérelmező részére természetbeni támogatásként előnevelt csirkéket biztosítottak.

9.4.5 Postagalamb Sportegyesület

A hivatalos Postagalamb Sportegyesület Jászládányon az 1960-as évek elején alakult, és két ízben újjá alakult, a jelenlegi átalakulás 2007-ben történt, R-40 Jászládányi Postagalamb Sport néven.

A sportegyesület jelenleg 10 taggal büszkélkedik, melyek közül több tagja a szomszédos településeken – Jászsós-szentgyörgyön, és Jászkiséren – lakik.

A civil szervezet postagalamb reptetéssel foglalkozik, galambjaik dúcukhoz ragaszkodását, fészekükhöz visszatérését kihasználva versenyeznek, átlagosan évente 14 hétvégét érintően.

A versenyek átlagosan 100 és 800 km közötti távolságra vonatkoznak, első alkalmakkal rövidebb távolságra, majd egyre hosszabb és hosszabb utakra viszi az egyesület elnöke a galambokat. Az utak végére elértek egészen Magdeburgig és Lipcséig.

9.4.6 „A Gyermek Mosolyáért” Közalapítvány

A közalapítványt Jászládány Nagyközségi Önkormányzat 1999-ben hozta létre, 200 000 ezer forint készpénz vagyonnal, az óvodás gyermekek neveléséhez szükséges feltételek gazdagítása érdekében. A közalapítvány az adó 1%-ból, önkormányzati támogatásból, civil felajánlásokból

befolyt összeget igyekeznek minden évben úgy felhasználni, hogy elősegítse az élményteli óvodáskor megvalósítását.

Segítik:

- a gyermekek játéktevékenység közbeni értelmi képességeinek fejlesztését,
- a gyermekek egészséges életmódra nevelését a helyes életritmus kialakításával, a napi mozgás lehetőségének megteremtésével,
- a gyermekek természet- és környezetbarát viselkedésformáinak alakítását, élményszerzési lehetőségekkel, tapasztalatokkal,
- a hátrányokkal induló gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását,
- a gyermekek mindennapi, örömteli tevékenységei feltételeinek javítását,
- valamennyi jászladányi 3-6-7 éves gyermek óvodai életének gazdagítását.

Az óvodai eszközállomány folyamatos bővítése mellett, olyan programok megvalósítására, gyermekelőadások megszervezésére törekszenek, amelyet az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek többsége családon belül nem kaphat meg. Működésükkel kiegészítve, támogatva az óvodai nevelőmunkát, nagyban hozzájárulnak a családias, nyugodt, szeretetteljes, esztétikus óvodai környezet kialakításához, valamint az értelmi képességek sokoldalú fejlesztésének biztosításához.

9.4.7 Gaál István Helytörténeti Kör

A Gaál István Helytörténeti Kör azzal a kifejezett céllal kezdte meg működését, hogy minél alaposabban megismerje, és szélesebb körben bemutassa a kicsiny, de annál nagyobb múltú alföldi település, Jászládány történetét. Célja továbbá az is, hogy legyen egy hely, ahol találkozhatnak a hasonló érdeklődési körű emberek.

A kör már 2012-ben Vincze János Farkas vezetésével megkezdte működését, és elsősorban helyi kötődésű témákban előadássorozatok indultak az érdeklődők számára.

2020-ban Vincze Dániel vette át a Gaál István Helytörténeti Kör irányítását, aki fontosnak tartotta, hogy a megalakuláskor kitűzött célokat szem előtt tartsa, és a kijelölt úton folytassa a kutatást. A Helytörténeti Kör tagjai nincsenek rögzítve, ezért bárki tagjává válhat, aki felajánlja segítségét a kör működéséért, vagy részt vesz a gyűjtésben. A közösségi médiában is megtalálható a Gaál István Helytörténeti Kör oldala, és ott bárki csatlakozhat a nyílt csoporthoz, aki kíváncsi a település múltjára. Az érdeklődők ezen az internetes oldalon megtekinthetik a kutatás eddigi eredményeit: fotókat, tárgyakat és a tárgyi felajánlásokat.

A csoport alapfeladata a meglévő történelmi, tárgyi, szellemi értékek védelme és továbbadása az utókornak. Olyan aktív és hatékony csoportot kívántak létrehozni, akik nem csupán az online felületen tevékenykednek, hanem adott esetben rendezvényeken is bemutatják a csoport eredményeit.

A Gaál István Helytörténeti Kör elsősorban Jászládányhoz valamilyen módon kötődő személyek tárgyi, szellemi emlékét gyűjti és őrzi. Az eddig gyűjtött, és felajánlott tárgyi emlékeket az egykori Templomi Iskola két kiállítótermében őrzik. A gyűjtemény hétköznapiakon előzetes egyeztetéssel bármikor megtekinthető, de a település nagyobb rendezvényein folyamatosan

nyitva van a vendégek számára. Az elmúlt év során egy-egy tematikában több időszaki kiállítás szervezése valósult meg, hogy ilyen formában is az érdeklődők rendelkezésére álljanak.

9.4.8 ProDarts- Hungary SE

Sportegyesületük 2011-ben alakult 10 alapító taggal ProDarts- Hungary SE néven. Tagságuk létszáma évente változik, a 2021-es évet 12 fővel kezdték, a pandémia előtt a 20 fő feletti taglétszámot is elérte. A jövőre nézve is ezirányú a törekvésük.

2017-ben az egyesületi törvény változásának eleget téve újra alakultak, új névvel, teljes jogutódlással, ProDarts Akadémia Sportegyesület néven. Az egyesület országos tevékenységi körrel működik, háromfős elnökség és háromfős felügyelő bizottság koordinálja.

Bezzeg Nándor helyi lakos elnökösködik, Böjti Tamás szolnoki lakos alelnöksége mellett, Bezzeg Nándorné titkárságával kisegítve, aki szintén a település lakója.

A településen végzett sport és közhasznú tevékenységüket a szintén helyi, több évtizedes múltú visszatekintő Egyetértés Sportegyesület Darts szakosztályával együttműködve és összehangolva végzik.

A közös munkának köszönhetően számos település (Békéscsaba, Székesfehérvár, Tiszafüred, Cegléd, Győr) darts sportolói fordultak meg a településünkön, nyílt baráti találkozók keretében.

Ennek köszönhetően, egy évtizedes fennállásuk alatt több egyesülettel ápolnak sportbaráti viszonyt és viszik el településünk jó hírét személyesen is.

Ezen felül számos településen fordultak meg falunapon, sportnapon, családi napon, iskolai rendezvényeken.

A településen rendezett szövetségi regionális versenyek rendezését az Egyetértés SE végzi, egyesületük nem konkurensként lép fel, más tevékenységekkel segíti a település megismerését és végez munkát.

Klubhelységét Zagyvarékas településen, annak Művelődési Házában tartja fenn, a község megbízásából.

Kiemelésre méltó tevékenységük a Magyar Szervátültetettek Szövetségénél végzett edzői feladatok ellátása, mely nemzetközi versenyekre történő felkészítő és koordináló munkát is takar.

9.4.9 Csillag Szemekért Alapítvány

A Csillag Szemekért Alapítvány alapító tagjai Dr. Tanács Erzsébet gyermekorvos, Dr. Bakos Beáta háziorvos és Csillik Józsefné bölcsődei gondozónők voltak, 17 évvel ezelőtt. Már akkor fontos volt településünk számára, hogy a kisgyermekek mindennapi nevelés-gondozásában, a pedagógiai módszertani elemek mellett nagy hangsúlyt fektessünk a szociális, emberi értékekre is. Az alapítvány vezetője Seresné Lados Éva, aki ragaszkodik a rogersi értékek előtérbe helyezéséhez, úgy, mint empátia, feltétel nélküli elfogadás, kongruencia, tolerancia, kommunikáció.

Jelenleg Dr. Bakos Beátával és Kovács-Bagi Ágnessel együtt dolgoznak az alapítványban, segítik a Bölcsőde munkáját.

Az alapítvány célja és tevékenysége:

- a bölcsőde intézményének támogatása,
- a bölcsőde tárgyi feltételeinek javítása, különös tekintettel a testi nevelés, fejlesztés feltételeinek biztosítására,
- új nevelési módszerek, eljárások bevezetésének elősegítése,
- a környezetvédelemre nevelés elősegítése
- a szükséges eszközök megvásárlásához anyagi támogatás.

A bölcsődei nevelői munka alapvető jellemzője annak tervezettség, tudatossága. Bölcsődei ellátás keretében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Előre tervezett időben megtörténik a gondozónők által egy-egy gyermek fejlődésének átgondolása, dokumentálása. Másrészt a kisgyermeknevelők folyamatosan monitorozzák a csoportban zajló eseményeket, és a felmerülő igényeknek, szükségleteknek, valamint a tapasztalatszerzés aktualitásainak megfelelően, meghatározott időszakonként megtervezik a fő kereteket a csoportra vonatkoztatva is. Mindig minden kezdeményezést az adott csoporthoz, az adott naphoz, a gyermekek egyéni igényeihez, érdeklődéséhez igazítják.

Az Alapítvány feladata a precíz, megtervezett napközbeni kisgyermekellátás keretén belül, ezt a magas színvonalú gondozó-nevelő munkát szükség szerint segíteni.

A nyugodt, családi légkör megteremtésére nagy hangsúlyt fektetnek. Fontos számukra a családokkal való szoros együttműködés, hiszen az eredményesség érdekében a családok igényeit, elvárásait figyelembe véve végzik a gondozónők tevékenységüket.

Minden évben terveik között szerepel a bölcsődei „Kavalkád” néven ismert családi nap szervezése, de sajnos ebben a helyzetben nem tudják mikor sikerül megvalósítani. Ez települési szintű rendezvény, melyen a település vezetői is szívesen részt vesznek.

A család – bölcsőde – önkormányzat kapcsolatának erősítése céljából jelentős ez a délután, ahol szülők, gyermekek, kisgyermeknevelők néhány órát kellemesen tölthetnek el egymás társaságában. A közös játék lehetőséget ad a tartalmasabb beszélgetésekre, az összekovácsolódásra.

A bölcsőde a szocializáció nagyon fontos állomása. Az otthonában egykeként nevelkedő vagy nagyobb testvérek között élő gyermek jól érzi magát a bölcsődei környezetben az egykorú társak között. Mivel életkori sajátosságaik közel azonosak, gördülékenyen zajlik az egymással való kommunikáció, a közös játék.

A bölcsődében egységes szakmai irányelvek alapján valósul meg a gondozás, nevelés. A kisgyermeknevelők munkájában érvényesül a más nemzethez, etnikumhoz, kisebbséghez tartozás tiszteletben tartásának elve, a gyermek elfogadásának és személyiségük megbecsülésének elve. A kisgyermeknevelők meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segítik a gyermek fejlődését. Érvényesül az egyéni bánásmód. Mindannyiuk közös célja, egészséges, nyitott, boldog gyermekeket nevelni, amit Mária Montessori szavai fejeznek ki:

„Csak akkor biztosíthatunk minden egyes gyermek számára boldog gyermekkort és a képességeinek optimális fejlődését, ha figyelembe vesszük a gyermek fejlődésének törvényszerűségeit, az egyes gyermekek különböző adottságait, természetes igényeit és ehhez igazítjuk pedagógiai magatartásunkat”.

A gyermek érzelmi biztonságát növeli a személyi, tárgyi állandóság. Ezt a kisgyermeknevelői állandósággal és a csoportállandósággal biztosítják. A kisgyermeknevelők pedagógiai munkájában érvényesül a fokozatosság, a pozitívumokra támaszkodás, a rendszeresség elve. A bölcsődében gondozott gyermekek kiegyensúlyozottak, derűsek, aktívak és a világra nyitottak.

Az alapítvány tagjai törekszenek arra, hogy összhangba hozzák a szülői kompetenciát és a szakmai illetőségüket azért, hogy egyéni gondozási –nevelési programot tudjanak kialakítani. Szolgáltatásuk alapja a kisgyermek tisztelete és szeretete, erre építik a szakmai ismereteket és eljárások alkalmazását.

A programjaik, játékaik megvalósítását segíti még az alapítvány:

- húsvéti meglectésekhez biztosítják az anyagi forrást,
- szükség szerint a mikuláscsomagot fizetik (bár az elmúlt években szülői támogatásból lett megvásárolva),
- a fenyőünnepen játékokkal kedveskednek a gyermekeknek (ilyenkor leginkább a már elhasználódott játékok cseréjére kerül sor),
- mindezekon túl bármire szükségük van a mindennapokban, lehetőségeikhez mérten segítik,
- a településen megrendezésre kerülő jótékonysági bálakat is egy-egy tombolatárggyal szívesen támogatják,
- az alapítvány tagjai szívesen részt vettek, s vesznek a jövőben is egy-egy települési rendezvényen.

9.4.10 „Remény” Időseket Segítő Alapítvány

A „Remény” Időseket Segítő Alapítványt 2004. október 06-án, 100.000,- Ft induló vagyonnal, Jászberény város Polgármesterének fenntartói engedélyével Molnár Éva alapító hozta létre.

Az alapítvány célja a Jászladány Nagyközségi Önkormányzat fenntartásában működő Jászladány Nagyközség Idősek Otthona – jelenleg Ozoróczky Mária Szociális Központ – mindenkorai idős gondozottjai számára egészségmegőrző, betegségmegelőző tevékenység nyújtása, az intézmény tárgyi berendezéseinek fejlesztése, pótlása, a gondozottak számára kulturális rendezvények, kirándulások költségeinek támogatása.

A befolyt adományokat-támogatásokat a fenti célok elérése érdekében használták fel és 2 női, 2 férfi fürdőszoba felújítása valósult meg, valamint női-férfi akadálymentesített mozgáskorlátozott mosdók kialakítása is megtörtént. 70 db széket, heverőket, elektromos betegágyakat, szobai öltözőszekrényeket, gyógyszeres szekrényt, éjjeliszekrényeket vásároltak.

Az alapítványi támogatásokból, sikerült minden lakószoba ablakát korszerűbb nyílászáróra cseréltetni, továbbá vásároltak 4 db klímát is a lakók környezetének komfortosabbá tételéhez, de mosogatógépet is a gondozotti tálalóba, majd a ruhák névcímkés jelöléséhez hőprésgépet,

futópádot, szobakerékpárt, szteppert, kihangosító-erősítő berendezést a rendezvények lebonyolításához.

Az Alapítvány több alkalommal támogatta a lakók kirándulását, amely alapján eljutottak Egerszépássonnyvölgybe, Lillafüredre, Budapestre, Nyíregyháza - Sóstóra, Sárospatakra, a Szarvasi Arborétumba, és Ópusztaszerre.

10 Az önkormányzat döntéshozó szervei, az önkormányzati vagyon és a gazdálkodás bemutatása, az önkormányzat társulási kapcsolatai, térségi szervező munkája.

10.1 Az önkormányzat döntéshozó szervei:

A képviselő-testület és bizottságai

A 2019-es választások után Jászládány Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete kilenc fővel alakult meg. A képviselő-testület tagjai:

Bertalanné Drávucz Katalin polgármester,

Bagi Zsolt Arnold alpolgármester,

Bajzáthné Bertalan Ildikó képviselő,

Dr. Bakos Beáta képviselő,

Bertalan László képviselő,

Gyárfás Lajos képviselő,

Dr. Mikola Nóra képviselő,

Seresné Lados Éva képviselő,

Tóth Imre képviselő.

99. kép Képviselő-testületi ülés

A képviselő-testület üléseinek időpontját, helyszínét és tervezett napirendi pontjait a tárgyévet megelőző év novemberében elfogadott munkatervben rögzítik. A képviselő-testület évente egy alkalommal előre meghirdetett közmeghallgatást és évente egy falugyűlést tart.

A képviselő-testület munkáját két bizottság segíti. A Pénzügyi-Ellenőrző-Közbeszerzési Bizottság elnöke: Tóth Imre; tagjai: Bajzáthné Bertalan Ildikó, Bertalan László, Gyárfás Lajos, Drávuczné Karkus Zsuzsanna, Major Antal Mihály és Tóth János. A bizottság feladata a pénzügyi, gazdasági, pályázati és településfejlesztési témaköröket tartalmazó képviselő-testületi döntések véleményezése. Az Ügyrendi-Jogi-Szociális Bizottság elnöke: Seresné Lados Éva; tagjai: Dr. Bakos Beáta, Dr. Mikola Nóra, Baginé Gavaldik Livia és Karkusné Dósa Zsuzsanna. A bizottság feladata a kitüntetett személyére javaslattevő, a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségek és összeférhetetlenség vizsgálata, a rendeletek véleményezése, az egészségügyi, szociális, közoktatási, kulturális feladatkörökben a döntések előkészítése, beszámolók véleményezése.

10.2 Az önkormányzati vagyon és a gazdálkodás bemutatása

10.2.1 Az önkormányzat gazdálkodása

Jászládány a rendszerváltást követő években átverekedte magát a kialakult nehéz gazdasági időszakon. Gazdálkodása stabil, különös gondot fordít önkormányzatunk a fejlesztésekre, a roma kisebbség integrációjára, a közbiztonság javítására, a civil szervezetek támogatására, a vállalkozók ösztönzésére, valamint gazdag hagyományainak megőrzésére.

1990-től hivatalosan is megszűnt az egykori tanács, az utolsó tanácselnök Donkó Jenő volt. Az önkormányzat önálló intézménnyé vált, ám olyan nehéz kihívásokkal kellett szembe néznie a településen, mint a magas munkanélküliség és kedvezőtlen demográfiai viszonyok, pénzhiány. A lakosság dr. Szántó Lászlót választotta meg polgármesternek, akit kilenc hónap múlva időközi polgármester-választáson Sziráki Benedek követett. Szigorú költségvetési takarékoságot vezettek be az önkormányzati gazdálkodás rendbetételére.

1991 és 1998 között Sziráki Benedek látta el nagyközségünk vezetését. Ekkor épült ki Jászládány gáz- és telefonhálózata. 1996-ban sikeresen felépült az új Jókai utcai iskola tömbje. 1997-ben az önkormányzat működésével a helyi gazdaság segítésére vöröshagyma felvásárló és osztályozó üzemet adtak át. 1998 és 2011 között Dankó István látta el a polgármesteri feladatokat, majd a képviselő-testület feloszlatta magát, az időközi választáson pedig Bertalanné Drávucz Katalinnal szemben a korábbi polgármester alulmaradt. 2011 novemberétől a jelenlegi polgármester, Bertalanné Drávucz Katalin irányítja nagyközségünket, akit a helyi választók a 2014. és a 2019. évi helyhatósági választáson is megerősítettek tisztségében.

Az 1990-es évek végén a település saját gazdasági erején felül igyekezett a beruházásokat megvalósítani, a település működését biztosítani. A működési költségeket hiteleszközzel egészítettük ki. Folyamatosan kerestük a költségmegtakarítások lehetőségét, a racionális működési kereteket, amelynek következtében a költségvetés konszolidálódott. 1999-ben az önkormányzati intézmények racionális működtetése érdekében létrehoztuk a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézményt (NÜVI). Önkormányzatunk égisze alatt megalakításra került 2013. évben a Jászszociális Szolgáltató Társulás, 13 település bevonásával, amelynek célja az idősek nappali ellátása, gyermekjóléti szolgáltatások, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, szenvedélybeteg segítség. Jelenleg két intézményt tart fenn a társulás.

A gondos gazdálkodásnak köszönhetően a gazdasági helyzet stabillá vált, 2000 óta a kiadások folyamatosan alulmúlják a bevételi összegeket. 2012. évben megvalósult önkormányzatunknál is az adósság konszolidáció, melynek során az állam átvállalta az önkormányzat rövid és hosszú lejáratú hiteleit.

Az elmúlt években önkormányzatunk jelentős pályázati sikereket ért el, amelynek következtében megújultak a közintézmények, valamint a település vonalas infrastruktúrája. Az önkormányzat kötelező feladatai mellett jelentősen támogatja a roma lakosság integrációját, a helyi civil szervezeteket, egyesületeket.

10.2.2 Az önkormányzat költségvetése

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat a költségvetési rendeletét minden évben az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében alkotja meg.

Jászládány a gazdálkodását a feladatalapú finanszírozás szempontjait figyelembe véve végzi. Összességében elmondható az önkormányzat költségvetéséről, hogy az előterjesztések szerkezetére, tartalmára vonatkozó előírásokat minden esetben betartottuk, betartjuk. A tervezéskor az adott év minden rendelkezésre álló bevételét számba vesszük, illetve maximális realitással tervezzük meg a kiadásokat is. A jogszabályokban előírt feltételek teljesítése miatt, vagy a tervezettnél nagyobb mértékű bevételek, kiadások – esetleg vis maior – esetén a költségvetések év közben módosításra kerülnek. Pozitívként kell megemlíteni, hogy az egyes szakterületekre vonatkozó ágazati koncepciókat mindig figyelembe vesszük.

A legnagyobb bevételi tételek az állami normatívából és a támogatásból folynak be. A saját bevételek, mindenképp előtt a helyi adóból származnak. Ezek a 8-10 %-át adják évente az összes bevételnek – mintegy 120 millió forint összegben. Ebből az önként vállalt feladatainkat igyekszünk a lehető legjobban, optimálisan finanszírozni. Jelenleg a településen a helyi iparüzési adó (mértéke: 2%), a magánszemélyek kommunális adója (mértéke: 2023. évtől 7000 Ft/év) van bevezetve. A gépjárműadót 2021. évtől a NAV szedi be, a bevétel az államnál jelentkezik. Településünkön mezőőri szolgálat is működik, a földtulajdonosok mezőőri járulékot fizetnek a szolgáltatásért.

A költségvetés főösszege az utóbbi években meghaladja a másfél milliárd forintot. A kiadási oldalon a legnagyobb hányadot a folyó kiadások, azon belül is alapvetően az önkormányzati alkalmazottak bér- és járulékkiadásai emésztik fel. A költségvetés súlypontja itt is, mint minden hazai településen, az intézményfenntartáson van. Ennek ellenére, évről évre sikerül az összes kiadásunk 8-10%-át felhalmozási céllal elkülöníteni, így a település hosszú távú fejlődését megalapozó beruházások folyamatosak. A 2013-2020-as EU ciklusban zajló TOP-os pályázatok lezajlottak a településen, megpróbálunk élni a 2021-2028. évi ciklus lehetőségeivel is.

Bevételi oldalon a fő súlyt a központi állami támogatások jelentik, a kötelező feladatok finanszírozására.

Megnevezés	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Bevétel (millió Ft)	251	337	442	443	604	659	601	747	903	1073
Kiadás (millió Ft)	251	322	442	443	604	686	583	722	889	1061
Bevételből központi támogatás (millió Ft)	154	170	176	159	172	277	182	317	361	462
Bevételből központi támogatás (%)	61	50	40	36	28	42	30	42	40	43
Kiadásból fejlesztés, felújítás (millió Ft)	73	97	63	97	39	43	67	80	63	67
Kiadásból fejlesztés, felújítás (%)	29	30	14	22	6	63	11	11	7	6
A fejlesztésekhez a lakossági hozzájárulások átlagos összege (millió Ft)	4	0	0	0	0	0	0	0	0	1
A fejlesztésekhez a lakossági hozzájárulások átlagos aránya (%)	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Az egy főre jutó IPA (Ft/fő), adóerő	3977	4834	5152	9183	17378	10082	22616	12434	13909	21966
Megnevezés	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bevétel (millió Ft)	927	1025	1211	1257	1248	1293	1666	1271	2287	2187
Kiadás (millió Ft)	913	1007	1111	1233	1249	1273	1666	1245	2214	2083
Bevételből központi támogatás (millió Ft)	444	554	624	588	624	623	603	634	1261	625
Bevételből központi támogatás (%)	48	54	52	47	50	48	36	50	55	29
Kiadásból fejlesztés, felújítás (millió Ft)	49	62	53	113	39	44	503	81	264	236
Kiadásból fejlesztés, felújítás (%)	5	6	5	9	3	3	30	7	12	11
A fejlesztésekhez a lakossági hozzájárulások átlagos összege (millió Ft)	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0
A fejlesztésekhez a lakossági hozzájárulások átlagos aránya (%)	0	1	6	0	0	0	0	0	0	0
Az egy főre jutó SZJA (Ft/fő), adóerő	24655	26227	29059	28883	32079	33906	33797	26700	38015	49931
Megnevezés	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Bevétel (millió Ft)	1903	4373	2021	1999	1921	1858	1588	2293		
Kiadás (millió Ft)	1830	4295	1853	1424	1425	1750	1516	1843		
Bevételből központi támogatás (millió Ft)	610	583	665	650	656	695	781	848		
Bevételből központi támogatás (%)	32	13	33	33	34	37	49	37		

Kiadásból fejlesztés, felújítás (millió Ft)	402	3010	461	121	147	335	102	154		
Kiadásból fejlesztés, felújítás (%)	21	70	25	7	10	19	7	8		
A fejlesztésekhez a lakossági hozzájárulások átlagos összege (millió Ft)	0	0	0	0	0	0	0	0		
A fejlesztésekhez a lakossági hozzájárulások átlagos aránya (%)	0	0	0	0	0	0	0	0		
Az egy főre jutó IPA (Ft/fő), adóerőképesség	55910	58771	64183	65079	13817	14661	15598	18210		

23. táblázat A költségvetés alakulása az egyes önkormányzati ciklusokban

10.2.3 Helyi adópolitika

A jelenlegi helyi adó bevétel az iparüzési adó, amely az elmúlt években megduplázódott. A következő szabályok vonatkoznak megfizetésére:

- Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó évi mértéke az adóalap 2%-a.
- Kommunális adó 3000 Ft/év/ingatlan, 2023-tól 7000 Ft/év/ingatlan.
- 2023. évtől Idegenforgalmi adó 300 Ft/vendégéjszaka.

10.2.4 Önkormányzati fejlesztések, kivitelezés alatt álló, támogatást nyert projektek

Önkormányzatunk szívégyének tekinti a nagyközség folyamatos fejlesztését, beruházások elvégzését. Évről-évre folyamatosan igyekszünk kihasználni a meglevő pályázati lehetőségeket, amelyek többségében pozitív elbírálásban részesülnek. Az alábbi táblázat foglalja össze az utóbbi évek nagyobb fejlesztéseit, amelyek részleteiben a kapcsolódó fejezetekben bemutatásra kerültek.

Időpont	Megnevezés	Összes (Ft)	Állapot
2000	Belvíz ált. okozott útkárok helyreállítása	694 000	Megvalósult
2000	Árvíz elleni védekezés	8 034 894	Megvalósult
2000	Belvíz elleni védekezés	6 729 753	Megvalósult
2000	Csapadékvíz elvezetés I. ütem	18 827 000	Megvalósult
2000	Belvíz okozta károk önkormányzati épületek helyreállítása	24 784 000	Megvalósult
2000	Belvíz okozta károk, személyi tulajdonú épületek helyreáll.	15 018 000	Megvalósult
2001	Déli körút II. ütem	22 789 897	Megvalósult
2001	Wienerberger (Óvodabővítés)	1 328 180	Megvalósult

Időpont	Megnevezés	Összes (Ft)	Állapot
2001	Hulladékgyűjtő edény és szállító eszköz beszerzése	21 412 000	Megvalósult
2002	Csapadékvíz elvezetés II. ütem	12 000 000	Megvalósult
2002	Bányászati tájrendezés tervezés	6 363 000	Megvalósult
2003	Intézmények belső világítás korszerűsítése	8 123 000	Megvalósult
2003	991 hrsz. Anyaggödör rekultivációja	119 606 489	Megvalósult
2003	Vízmű-hálózat felújítás I. ütem (Vízműtelep)	23 243 000	Megvalósult
2004	Baross utca burkolat felújítása	12 323 000	Megvalósult
2005	Belterületi utcák útalap építése I. ütem	23 895 000	Megvalósult
2005	Nagytemető út szilárd burkolatának felújítása	3 452 000	Megvalósult
2006	Belterületi utcák útalap építése II. ütem	6 296 000	Megvalósult
2006	Nagytemető – Jókai utca útburkolat felújítása	6 475 000	Megvalósult
2006	Baross úti iskolaépület öltözőjének vizesblokk felújítása	3 750 000	Megvalósult
2006	Belterületi utcák útalap építése II. ütem	6 296 000	Megvalósult
2006	Baross úti iskolaépület fűtésrekonstrukciója	17 706 000	Megvalósult
2006	Sportpálya felújítása	1 200 000	Megvalósult
2007	Nagydabi utca szilárd útburkolatának felújítása	5 224 000	Megvalósult
2008	Településközpont rendezése	55 066 000	Megvalósult
2008	A településen szennyvízhálózat kiépítése, szennyvíztisztító teleppel (előkészítés költségére)	53 400 000	Megvalósult
2009	Belterületi járdák felújítása	26 386 516	Megvalósult
2009	Csapadékvíz elvezetés III. ütem	335 428 656	Megvalósult
2009	Sporttelep, sportöltöző felújítása	3 700 000	Megvalósult
2009	Antal Mihály Alapítványi Iskola komplex akadálymentesítése	31 352 638	Megvalósult
2009	A Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése	27 598 850	Megvalósult
2009	Napköziotthonos Óvoda komplex akadálymentesítése	15 694 361	Megvalósult
2011	Jászládány ivóvízjavító projektje	238 028 615	Megvalósult
2011	Sporttelep és sportöltöző felújítása és komplex akadálymentesítése	21 278 734	Megvalósult
2011	Petőfi úti óvoda akadálymentesítése	15 600 000	Megvalósult
2012	Jászládány felhagyott hulladéklerakójának rekultivációja	75 832 970	Megvalósult
2012	Csapadékvíz-elvezetés III. ütem	335 428 656	Megvalósult
2012	Orvosi rendelő korszerűsítése, felújítása és komplex akadálymentesítése	85 335 434	Megvalósult

Időpont	Megnevezés	Összes (Ft)	Állapot
2012	Belvízelvezetés és útépités - Start Közmunkaprogram	177 769 400	Megvalósult
2012	Úthálózat fejlesztése	12 000 000	Megvalósult
2013	Komplex telepprogram – szegregált telep rekonstrukciója	150 000 000	Megvalósult
2013	Jászladány szennyvízhálózatának kiépítése	2 972 000 000	Folyamatban
2014	A Rákóczi úti tagóvoda kapacitásbővítése	123 120 408	Megvalósult
2016	Önkormányzati fejlesztések Járdaépítés	12 741 175	Megvalósult
2016	Konyhafejlesztési pályázat	38 000 000	Megvalósult
2018	Önkormányzati fejlesztések Járdaépítés	14 999 949	Megvalósult
2019	Épületenergetikai fejlesztések Jászladány településen	30 000 000	Megvalósult
2020	Óvodai és Bölcsődei szolgáltatások fejlesztése	170 000 000	Megvalósult
2020	Kerékpárút építése Jászladányon	197 000 000	Megvalósult
2021	Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Jászladányon	83 000 000	Megvalósult
2021	Jászladány Nagyközség csapadékvíz elvezetés IV. ütem	299 847 300	Folyamatban
2021	Komplex telepprogram Jászladányon II	397 500 000	Folyamatban
2021	Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések Útépités	90 251 147	Folyamatban
2022	Művelődési Ház energetikai korszerűsítése	134 000 273	Folyamatban
2022	Élhetőbb közösségi életért Jászladányon	499 536 883	Folyamatban
2022	Külterületi mezőgazdasági földút aszfaltozása Jászladányon	313 995 364	Folyamatban
2022	Karanténból szabadságba	7 230 000	Folyamatban
Összesen:		7 418 693 542 Ft	

24. táblázat Jászladány nagyberuházásai 2000-2022

10.2 Az önkormányzat társulások kapcsolatai, térségi szervező munkája

10.2.1 Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás

A Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás a helyi önkormányzatok szociális és gyermekvédelmi, gyermekjóléti önkormányzati feladatainak közös szervezésére, összehangolására, ellátására jött

létre 2013. május 1. napján. A Jászsági Többcélú Társulás 2013. június 30-án megszűnt, amely következtében a társulás által fenntartott intézmény fenntartását 2013. július 1-től az újonnan alapított jászladányi székhelyű, Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás vette át.

A Jászsági Szociális Szolgáltató Társulás 13 település részvételével 2013. május 1. napján jött létre, és annak ellenére, hogy a társulás tagjai között két járásszékhely település is található, a társulás elnöke Bertalanné Drávucz Katalin Jászladány polgármestere lett. Polgármester asszonyunk nagy lendülettel szorgosan irányítja a társulás munkáját, amelyet a tagönkormányzatok is elismernek, aminek következtében a 2019-es önkormányzati választásokat követően ismételten megválasztották elnöknek.

A társulás székhelye Jászladány, Hősök tere 6. szám, az adminisztratív feladatokat a Jászladányi Polgármesteri Hivatal látja el.

A Társulás tagönkormányzatai:

1. Alattyán Község Önkormányzata,
2. Jánoshida Községi Önkormányzat,
3. Jászsós-szentgyörgy Községi Önkormányzat,
4. Jászapáti Városi Önkormányzat,
5. Jászberény Városi Önkormányzat,
6. Jászboldogháza Községi Önkormányzat,
7. Jászdózsa Községi Önkormányzat,
8. Jászfelső-szentgyörgy Községi Önkormányzat,
9. Jászjákóhalma Községi Önkormányzat,
10. Jászkisér Város Önkormányzata,
11. Jászladány Nagyközségi Önkormányzat,
12. Jászszentandrás Községi Önkormányzat,
13. Jásztelek Községi Önkormányzat.

Jászkisér Városi Önkormányzat 2020. június 30. napjával felmondta tagsági viszonyát, amely következtében 12 tagönkormányzatra csökkent a társulás tagjainak száma.

Alattyán Községi Önkormányzat 2022. december 31. napjával felmondta tagsági viszonyát, amely következtében 11 tagönkormányzatra csökkent a társulás tagjainak száma.

A Társulás fenntartása alatt két intézmény található:

- Jászsági Szociális Alapszolgáltató Központ és a
- Jászsági Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat.

10.2.2 REGIO-KOM

A REGIO-KOM Térségi Kommunális Szolgáltató Társulás a települési szilárd hulladék ártalmatlanítását szolgáló létesítmény létesítésére és működtetésére irányuló kötelező önkormányzati feladat ellátására jött létre 2000-ben. A Társulás 33 tagönkormányzattal

rendelkezik, mely települések többsége Jász-Nagykun-Szolnok megyéhez tartozik, de van több Heves vármegyei település is, mint például Heves.

A társulás pályázati forrásból és a hozzá tartozó önerőből Jásztelek és Jászapáti határában egy hulladéklerakót épített, melynek üzemeltetésére megalakították a Regio-Kom Térségi Kommunális Szolgáltató Kft-t. A 33 tagönkormányzat a társuláson keresztül közös lépéseket tett a szelektív hulladékok gyűjtése érdekében, pályázatot nyújtottak be a felhagyott, korszerűtlen, szigetelés nélküli hulladéklerakók rekultivációja miatt.

10.2.3 JÖSZ

A Jászsági Önkormányzatok Szövetségét (JÖSZ) 1991. április 5-én 18 alapító önkormányzat hozta létre. Céljuk az összefogás, közös érdekérvényesítés.

A szervezet folyamatosan vállalta fel a területfejlesztési, kistérségi fejlesztési feladatokat, így a rendszerváltozás után egyik legnagyobb beruházként elkönyvelt telefon és gázhálózat kiépítése is a nevéhez fűződik, akárcsak a korábbi kistérségi iroda – a Térségfejlesztési Iroda – létrehozása, amely EU-s támogatásból valósult meg.

A JÖSZ érdeme, hogy létrehozta a Jászsági Mezőgazdák Értékesítő Szövetkezetét, elindította a szennyvízkezelési programot, valamint a regionális hulladéklerakó kiépítésének ötlete is innen indult el.

Az első „Jászsági Kistérségi Fejlesztési Konceptió és Program” elnevezésű dokumentumot a Jászsági Önkormányzatok Szövetsége 1999-ben készítette el.

A JÖSZ elnöke jelenleg Farkas Ferenc, Jászapáti Város polgármestere, az alelnöki feladatokat Bertalanné Drávucz Katalin, Jászládány Nagyközség polgármestere és Zelenai Tibor Károlyné, Jászfelsőszentgyörgy Község polgármestere látja el 2027. március 27-ig.

10.2.4 Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesülete

2008. május 19-én a Jászapáti 2000. MG. Zrt. irodaházának tanácskozó termében 49 taggal megalakult a Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesület. Az Egyesület céljai a vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá téve beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében. További céljuk a vidéki gazdaságra vonatkozó egyéb, helyi kezdeményezésen alapuló intézkedések bevezetése, valamint a szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherencia és szinergia megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.

Jászládány Nagyközség polgármestere az Egyesület felügyelő bizottságának az elnöke.

11 Városi ranggal járó feladatok teljesítése

Jászládány nagyközség a jelenlegi fejlettsége mellett számos városi jellegű feladatot lát el, összességében elmondható, hogy alkalmas a városi szerep betöltésére.

A területszervezési eljárásról szóló 321/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet 14. §-a alapján

„A kezdeményezés felterjesztésekor a képviselő-testület a kezdeményezésében bemutatja, hogy

a) a település várossá nyilvánítása esetén képes ellátni a városi önkormányzatok és szerveik részére jogszabályban előírt kötelezettségeket és

b) képes biztosítani az a) pontban meghatározottak szervezeti és személyi feltételeit. ”

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 11. §-a értelmében „A községnek, a városnak, a járásszékhely városnak, a vármegyei jogú városnak, a fővárosnak és kerületeinek, valamint a vármegyei önkormányzatnak egymástól eltérő feladat- és hatáskörei lehetnek.”

Az önkormányzatok egyenlőségének jogelvére tekintettel, a városi önkormányzatokkal kapcsolatos feltételeket, az eltérő feladat- és hatásköröket a jogalkotó pontosan nem határozta meg, a Mötv. 21. § (1) bekezdése szerint „A járásszékhely városi, valamint a városi önkormányzat - törvényben meghatározottak szerint - olyan közszolgáltatásokat lát el, melyeket saját területén és vonzaskörzetében, vagy a járás egész területén gazdaságosan, hatékonyan és a szakmai szabályok előírásainak megfelelően képes biztosítani.”

Jászládány feladatellátó rendszere és a térségben betöltött szerepe alapján kétségtelenül képes ellátni a városi feladatokat. Településünk jelenleg is számos nem kötelező feladatot lát el, amely a nagyközségünk közigazgatási határain túlnyúló vonzaskörzettel rendelkezik. Többek között ilyen a szociális területen a vármegyei ellátási területtel rendelkező idősok otthona vagy a 10 járszági településen működő szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása, a rendvédelem területén az 5 településen hatáskörrel és illetékességgel rendelkező rendőrör, továbbá ide lehet sorolni az ebrendészeti feladatok ellátását, az állati melléktermék gyűjtő telep üzemeltetését, a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szállítását, és az 5 település lakosságát kiszolgáló hulladékudvar üzemeltetését egyaránt.

Önkormányzat által foglalkoztatottak száma		
sorszám:	intézmény neve	fő
1.	Jászládány Nagyközségi Önkormányzat	45
2.	Polgármesteri Hivatal	22
3.	Ozoróczy Mária Szociális Központ	72
4.	Nagyközség Üzemeltetési és Vagyongkezelő Intézmény	37
5.	Jászládányi Óvoda és Bölcsőde	48
6.	Nagyközségi József Attila Művelődési Ház és Könyvtár	5
Összesen:		229

Az önkormányzat, a polgármesteri hivatal és az önkormányzat intézményei egyaránt felkészültek a várossá válásra és a vele járó feladatokra. A polgármesteri hivatalban a finanszírozott 17 fő álláshely ellenére évek óta 22 jól képzett és tapasztalt köztisztviselő látja el a feladatát, akiknek a munkáját több egyéb munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállaló segíti.

Az önkormányzat fenntartásában működő településüzemeltetési, karbantartási és fejlesztési feladatokat ellátó Nagyközség Üzemeltetési és Vagyongkezelő Intézményben 39 szakképzett közalkalmazott látja el a feladatát, akik a település mindennapi működtetésében és üzemeltetésében aktívan és eredményesen vesznek részt.

Összességében megállapítható, hogy a szervezeti és személyi feltételek jelenleg is adottak nagyközségünkben, a településünk várossá nyilvánítása esetén alkalmasak vagyunk az újabb feladatok ellátására.

Az önkormányzati költségvetés főösszege minden évben növekszik, az utóbbi években meghaladta a másfél milliárd forintot. Az önkormányzatról elmondható, hogy a közérdek széleskörű kielégítése érdekében évek óta kiegyensúlyozott gazdálkodást folytat. Az önkormányzat saját bevétele évente 120 millió forint körül alakul, amely a helyi adóból származik, melyből az önként vállalt feladatainkat igyekszünk a lehető legjobban, optimálisan finanszírozni, amely biztosítékot jelent az újabb feladat és hatáskörök ellátására.